

پنجشنبه

۱۴۰۳/۰۱/۲۳

گروه آموزشی ماز

آزمون الکترونیکی دوازدهم انسانی - مرحله ۱۶

آزمون اختصاصی - دفترچه ۱

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۸۵ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۳ دقیقه	
۴	روان‌شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۲ دقیقه	

حق چاپ و تکثیر سوالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سوالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

کنکور پرمیوم

- محتوای آموزشی آمادگی کنکور ○
- پوشش آزمون‌ها ○

جهت استفاده از محتوا در کانال تلگرامی ما عضو باشید:

 @KONKOORPREMIUM

۱- در معادله درجه دوم $mx^2 + 2(1-m^2)x + m + 2 = 0$ مجموع ریشه‌ها از ۲ برابر حاصل ضرب ریشه‌ها یک واحد کمتر است. مجموع مقادیر قابل قبول برای m کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $-\frac{3}{2}$ (۳) ۲ (۴) $-\frac{1}{2}$

۲- زهرا برای ویرایش علمی ۲۰ صفحه از کتابی ۱ ساعت وقت صرف می‌کند. اگر نرگس در این ویرایش به او کمک کند، کار ویرایش ۴۰ دقیقه طول می‌کشد. حال اگر نرگس بخواهد به تنهایی این ویرایش را به عهده بگیرد، چند دقیقه وقت لازم خواهد داشت؟

- (۱) ۸۰ (۲) ۶۰ (۳) ۱۲۰ (۴) ۱۰۰

۳- اگر رابطه $f = \left\{ (-1, 1), \left(0, \frac{1}{4} \right), \left(-1, \frac{a}{b} \right), (-2, 6) \right\}$ تابع باشد، آن‌گاه دامنه تابع

- $g = \left\{ (3, -2), (a-b, 2), (a^2 - 2ab + b^2, 2), (a-b+3, -2), (-3, 8) \right\}$ چند عضوی است؟
(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

۴- تابع سود یک شرکت به صورت $P(x) = -4x^2 + 80x + k$ است. اگر نقطه سر به سر این شرکت با تولید پنج کالا باشد، ماکزیمم سود شرکت چقدر است؟

- (۱) ۱۰۰ (۲) ۱۵۰ (۳) ۱۸۰ (۴) ۲۰۰

۵- در یک جامعه درآمد ماهیانه افراد به صورت $7, 15, 2a, a+3, 13$ است. اگر خط فقر به روش نصف میانگین برابر ۵ باشد، خط فقر به روش نصف میانه کدام است؟ (درآمد بر حسب میلیون تومان است.)

- (۱) $\frac{4}{5}$ (۲) $\frac{5}{5}$ (۳) ۶ (۴) ۴

۶- اگر نقطه $(n^2 - 4n, n - 4)$ روی نیمساز ناحیه اول و سوم و تابع $f(x) = (n-4)x + 2n$ ثابت باشد، مقدار $f(n)$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) صفر (۳) ۸ (۴) ۴

۷- در کدام یک از مقیاس‌های زیر، صفر به معنای نبودن ویژگی در شیء یا فرد است؟

- (۱) اسمی (۲) ترتیبی (۳) فاصله‌ای (۴) نسبتی

۸- اگر انحراف ۵ داده از میانگین آن‌ها برابر $1, 2, a, -1, 3$ باشد، واریانس داده‌ها کدام است؟

- (۱) $\frac{7}{8}$ (۲) $\frac{7}{9}$ (۳) ۸ (۴) $\frac{8}{7}$

۹- برای رسم نمودار تابع $f(x) = |x-3| + 2$ به کمک انتقال $y = |x|$ کدام گزینه درست است؟

- (۱) ابتدا نمودار $y = |x|$ را سه واحد به راست و سپس دو واحد به بالا منتقل می‌کنیم.
(۲) ابتدا نمودار $y = |x|$ را سه واحد به چپ و سپس دو واحد به بالا منتقل می‌کنیم.
(۳) ابتدا نمودار $y = |x|$ را دو واحد به راست و سپس سه واحد به بالا منتقل می‌کنیم.
(۴) ابتدا نمودار $y = |x|$ را دو واحد به چپ و سپس سه واحد به پایین منتقل می‌کنیم.

۱۰- اگر $f = \{(3, 6), (4, 9), (5, 10), (6, 3)\}$ و $g = \{(3, 6), (4, 3), (6, 0)\}$ باشند، مجموع اعضای برد تابع $y = \left(f - g + \frac{f}{g} \right)$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۹ (۴) ۱۰

محل انجام محاسبات

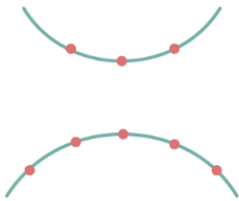
۱۱- به جای اثبات گزاره $(\sim q \Rightarrow (p \wedge q)) \Rightarrow p$ می‌توانیم کدام گزاره را اثبات کنیم؟

- (۱) $\sim p \Rightarrow \sim q$ (۲) $\sim p \Rightarrow q$ (۳) $\sim q \Rightarrow \sim p$ (۴) $q \Rightarrow p$

۱۲- در سال ۹۰ (پایه) شاخص مسکن برابر ۱۰۰ و هزینه مسکن در هر ماه به طور متوسط ۳ میلیون تومان بوده است. اگر شاخص مسکن در سال ۹۶ برابر ۱۵۰ باشد، هزینه مسکن در سال ۹۶ هر ماه چند میلیون تومان شده است؟

- (۱) ۴/۵ (۲) ۵ (۳) ۵/۵ (۴) ۶

۱۳- با نقاط روی دو منحنی مقابل، چند مثلث مختلف می‌توان ساخت؟

- (۱) ۴۵ (۲) ۵۶ (۳) ۶۰ (۴) ۷۴

۱۴- در یک بازی ۱۱ نفره هر شخص یکی از شماره‌های ۲ تا ۱۲ را انتخاب می‌کند. پس از پرتاب دو تاس مجموع اعداد برآمده، شماره فرد برنده را مشخص می‌کند. احتمال اینکه شماره فرد برنده مضرب ۴ باشد چند برابر آن است که شماره فرد برنده مضرب ۶ باشد؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) ۲

۱۵- در یک خانواده با ۴ فرزند احتمال آن که ماه تولد فرزندان در یک ماه باشد، کدام است؟

- (۱) $(\frac{1}{12})^4$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $(\frac{1}{12})^3$ (۴) $\frac{1}{12}$

۱۶- اگر $5 - 6x + 4x^2 + 1x^3 + 2x^4$ به ترتیب از چپ به راست سه جمله متوالی دنباله فیبوناچی باشند، جمله x^m دنباله فیبوناچی کدام است؟

- (۱) ۵۵ (۲) ۳۴ (۳) ۸۹ (۴) ۲۱

۱۷- مجموع همه اعداد سه رقمی مضرب ۷ کدام است؟

- (۱) ۷۰۳۳۶ (۲) ۷۰۴۲۶ (۳) ۷۱۲۸۶ (۴) ۷۱۶۹۶

۱۸- در یک دنباله هندسی جمله‌های سوم و ششم به ترتیب ۲۷ و ۷۲۹ هستند. مجموع ده جمله اول این دنباله کدام است؟

- (۱) ۸۸۷۵۲ (۲) ۶۷۴۳۱ (۳) ۸۸۵۷۲ (۴) ۴۸۲۱۸

۱۹- ریشه پنجم عدد مثبت a مساوی ۸ برابر عدد a به توان $\frac{11}{5}$ است. مقدار $\frac{1}{a}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\sqrt{8}$ (۳) ۲ (۴) ۴

۲۰- با ایجاد تدابیر بهداشتی در یک منطقه جمعیت موش‌ها به طور نمایی و با ضریب ثابت سالانه ۵ درصد در حال کاهش است.

پس از چند سال $\frac{3}{4}$ جمعیت موش‌ها از بین می‌رود؟ $(\frac{0.95}{1})^{5t} = 0.0625$

- (۱) ۲۵ (۲) ۲۹ (۳) ۲۷ (۴) ۳۰

محل انجام محاسبات

۲۱- کدام گزینه در ارتباط با کتیبه‌ای که به خط میخی نوشته شده است، نمی‌تواند درست باشد؟

- ۱) زبان این اثر تاریخی ارزشمند، در زمانی پیش از دوره اشکانیان رایج بوده است.
- ۲) این کتیبه می‌تواند فرمان ساخت بنای کاخ آپادانای شوش توسط داریوش بزرگ، یکی از شاهان هخامنشی باشد.
- ۳) زبانی که این اثر بدان نوشته شده، حدوداً ۳۳۰ سال پیش از میلاد حضرت مسیح (ع) از رواج افتاده است.
- ۴) این کتیبه می‌تواند بخشی از یک اثر دینی زردشتی یا یک اندرزنامه منشور باشد.

۲۲- کدام موارد زیر از لحاظ تاریخ ادبیات «درست» است؟

- الف: محتوای نثرهای دوره سامانی، بیشتر علمی است و گاهی نثرهای حماسی، تاریخی و دینی هم دیده می‌شود.
 ب: در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، بیشتر دانشمندان آثار خود را به زبان فارسی می‌نویسند تا خوانندگان بیشتری پیدا کنند.
 ج: دربار سامانیان، به وجود شاعران پارسی‌گویی چون عنصری، فرخی و منوچهری آراسته بود.
 د: ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند و به زبان‌های فارسی، پارتی و عربی آثار فراوانی پدید آوردند.

هـ: آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.

- ۱) «الف» و «هـ»   ۲) «ب» و «د»   ۳) «ج» و «هـ»   ۴) «د» و «الف»

۲۳- کدام موارد بیانگر ویژگی‌های «فکری شعر» در دوره‌های «پنجم و ششم» است؟

- الف: بازتاب بیشتر علوم در شعر
 ب: رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی
 ج: فراوانی وعظ و اندرز در شعر
 د: رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی

- ۱) «الف» و «ج»   ۲) «ب» و «ج»   ۳) «ج» و «د»   ۴) «الف» و «ب»

۲۴- هریک از توضیحات زیر، معرف کدام اثر است؟

- این کتاب در قرن نهم به شیوه تذکره‌الاولیاء در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان سروده شده است.
 - نثر کتاب گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است.
 - دیباچه این اثر به نثر مصنوع است.
 - سبک نثر مولانا در این اثر بهتر نمایان است.

- ۱) نفحات‌الانس - المعجم فی معاییر اشعار العجم - مرصاد العباد - فیه ما فیه
- ۲) تحفة‌الاحرار - مرصاد العباد - المعجم فی معاییر اشعار العجم - فیه ما فیه
- ۳) نفحات‌الانس - مرصاد العباد - عیار دانش - مکاتیب
- ۴) تحفة‌الاحرار - المعجم فی معاییر اشعار العجم - شرفنامه بدلیسی - مکاتیب

۲۵- سبک ادبی کدام ابیات به درستی مشخص شده است؟

- الف: چون نخواستی کت ز دیگر کس جگر خسته شود
 ب: چشمم، از برای روی عزیزان، بود به کار
 ج: شبی گذاشته‌ام دوش خوش به روی نگار
 د: به وصال تو که گر کوه تحمل بکند
- ۱) «الف» و «ج»   ۲) «الف» و «د»   ۳) «ب» و «ج»   ۴) «ب» و «د»

۲۶- با توجه به تاریخ ادبیات قرن‌های دهم و یازدهم، کدام گزینه درست است؟

- ۱) بازماندگان تیمور، مثل بازماندگان چنگیز، کمابیش متمدن شدند و از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند.
- ۲) به سبب آشنایی ایرانیان با هندیان، مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها دایر شد و شاعران در آنجا به مشاعره، مناظره و نقد آثار یکدیگر می‌پرداختند.
- ۳) در قرن یازدهم، اصفهان که پایتخت و محل اجتماع شعرا و فضلا بود از دیدگاه ادبی توسعه یافت.
- ۴) بهزاد در دوره شاه اسماعیل و رضا عباسی در دوره شاه عباس از مفاخر هنر در دوره صفویه هستند.

۲۷- با توجه به سبک نویسندگان در دوره معاصر، کدام گزینه درست است؟

- (۱) احمد محمود، علی محمد افغانی، امین فقیری (نویسندگان دوره مقاومت)
- (۲) بزرگ علوی، صادق چوبک، جلال آل احمد (نویسندگان سبک نوین)
- (۳) غلامحسین ساعدی، صادق هدایت، سیمین دانشور (نویسندگان سبک تلفیقی)
- (۴) تقی مدرسی، محمود اعتمادزاده، جمال میرصادقی (نویسندگان نسل اول)

۲۸- به ترتیب، کدام موارد از ویژگی‌های نثر دوره «معاصر» و نثر دوره «بیداری» است؟

- الف: نثر داستانی به شدت تحت تأثیر گفتار و محاوره اقشار اجتماعی ایران است.
ب: بسیاری از افعال حذف می‌شوند و ساختار نحوی جمله‌ها به هم می‌ریزد.
ج: اکثر نویسندگان این دوره، داستان را مطابق ذوق عامه مردم می‌نوشتند.
د: گرایش به داستان‌های بلند بیشتر از داستان کوتاه است.
ه: سبک نویسندگی آنان مطابقت کاملی با ادبیات داستانی جدید نداشت.

- (۱) «الف و ب» - «ج و ه»
- (۲) «الف و د» - «ب، ج و ه»
- (۳) «ب و د» - «الف و ه»
- (۴) «الف» - «ج و ه»

۲۹- در همه ابیات سجع به کار رفته است، به جز:

- (۱) هیچ فضولی نبدی هیچ ملولی نبدی
- (۲) جنبش پر مَلکی مطلع بام فلکی
- (۳) سر ننهد چرخ تو را تا که تو بی سر نشوی
- (۴) نعمت تن خام کند محنت تن رام کند

دانش و گولی نبدی طبل تحیات زدی
جمع صفا را نمکی شمع خدا را لگنی
کس نخرد نقد تو را تا سوی میزان نبری
محنت دین تا نکشی دولت ایمان نبری

۳۰- در همه ابیات «اشتقاق» دیده می‌شود، به جز:

- (۱) بودم عزیز ملک جان در مصر عزت کامران
- (۲) اگر عالم سراسر ظلم گیرد
- (۳) چون بعد از این همه ز تو اینست حاصلم
- (۴) سزای دهش گر نیایش بدی

مانند یوسف ناگهان در بیت احزان آمدم
نیابد هیچ مظلوم از فلک داد
معلوم شد مرا که جز اینست بر عمل
مرا بر فزونی فزایش بدی

۳۱- در چند بیت از ابیات زیر آرایه «موازنه» به کار رفته است؟

- الف: بهاری کز دو رخسارش، همی شمس و قمر خیزد
ب: روایتی ز جمالش به آسمان مه شد
ج: زهره مردان نداری خدمت سلطان مکن
د: به رحمت بکن آیش از دیده پاک
ه: گر عزم جفا داری، سر در رخت اندازم
و: نه چمن شکوفه‌ای رُست چو روی دلستان
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

نگاری کز دو یاقوتش همی شهد و شکر ریزد
حکایتی ز جلالش کتاب الله شد
پنجه شیران نداری عزم این میدان مکن
به شفقت بیفشانش از چهره خاک
ور راه وفا گیری، جان در قدمت ریزم
نه صبا صنوبری یافت چو قامت بلندت

۳۲- در کدام گزینه آرایه‌های بیت زیر به درستی آمده است؟

- «نرگس مست تو چون فتنه از او بیدارست
(۱) پارادوکس، استعاره مکنیه، حسن تعلیل، تناسب
(۲) مراعات نظیر، ایهام، تضاد، ایهام تناسب
(۳) استعاره، تشبیه، تضاد، کنایه
(۴) تشبیه، استعاره مکنیه، تشخیص، پارادوکس

۳۳- در همه ابیات هر دو نوع «تشبیه فشرده و گسترده» یافت می‌شود، به جز:

- ۱) روزم شب است بی تو و چون روز روشن است
- ۲) بر روی چون مه ار چه بتابی کمند زلف
- ۳) هر که در شب رخ چون ماه تو بیند گوید
- ۴) زینسان که دلم در رسن زلف تو آویخت

۳۴- آرایه‌های ذکر شده مقابل ابیات، «همگی»، صحیح است، به جز:

- ۱) ای لب لعلت ز آب زندگانی برده آب
- ۲) من که از پسته و بادام تو دورم باری
- ۳) سپیده دم که صبا دامن سمن بدرد
- ۴) دم عیسی همه از لعل شکر بار دهی

۳۵- با توجه به ابیات زیر، آرایه‌های «اسلوب معادله، استعاره، متناقض‌نما، حسن تعلیل، حس آمیزی» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- الف: زخم تیر راست از کج بیش در دل می‌خلد
  - ب: از دل ما بی‌قراری گرد کلفت (= رنج) می‌برد
  - ج: دل سیاهان را چه سود از طره دستار زر؟
  - د: سرو از بی‌حاصلی بر یک قرار استاده است
  - ه: شد فزون ناز و غرور حسن او صائب ز خط
- ۱) «الف»، «ج»، «ه»، «ب»، «د»
  - ۲) «الف»، «ب»، «د»، «ه»، «ج»
  - ۳) «ج»، «الف»، «ب»، «د»، «ه»

۳۶- در همه ابیات آرایه «لف و نشر» به کار رفته است، به جز:

- ۱) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت
- ۲) اگر تو پر و بال دنیوی و عقبی بیندازی
- ۳) گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط
- ۴) همان مرغ و ماهی بر ایشان به زار

۳۷- قافیه کدام بیت نادرست است؟

- ۱) جهان زهر است خوی تلخ ناکش
- ۲) خری در کاهدان افتاد ناگاه
- ۳) بسا شه کز فریب یافه‌گویان
- ۴) پرده‌های دیده را داروی صبر

۳۸- در کدام بیت، واژه‌های قافیه «وجه شبه» محسوب می‌شود؟

- ۱) به پیکر چون کمان گشتم خمیده
- ۲) طبرزد را چو لب پرنوش کردی
- ۳) خط نامه چو بخت من سیاهست
- ۴) بسا چشما که بر وی گشت گریان

۳۹- وزن مقابل کدام مصراع «درست» است؟

- ۱) شب در فضای چشم تو صدها ستاره داشت (مفعول فاعلات مفاعیلن)
- ۲) چشمه در تاریکی شب برق می‌زد (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
- ۳) آه چه شب‌ها که رفت در غم و حسرت (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)
- ۴) زند چشمک دو اختر بر سر کوه (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

۴۰- وزن عروضی کدام گزینه با وزن سروده زیر یکسان است؟

- «چراغ عمر تو هر جا که هست روشن باد»
 (۱) به جز انتقامجی چنین تلخ و نارس
 (۲) وان خنده‌ای که بر لب تو نقش بسته بود
 (۳) درون کلبه من شمعدان می‌سوخت
 (۴) به یاد آن همه شب‌ها و روزها که گریخت
- اگرچه عمر مرا، شمع نیمه‌جان بودی»
 بگو با من ای دل، چه ماندست با کس؟
 پژمرد و در سیاهی شب چون شکوفه ریخت
 نسیم مست با او در مدارا بود
 مرا به دفتر دل نقش یادگاری ماند

۴۱- کدام مصراع‌های زیر به ترتیب در بحر «رمل» و «هزج» سروده شده‌اند؟

- الف: دلم همراه شمع نیمه‌جان می‌سوخت
 ب: ناله من رخنه کی کند به دل سنگ؟
 ج: باد می‌آمد به قصد برگ‌ریزان
 د: لاله لبخند من پرپر شد و بر باد رفت
 ه: خدا را ماهتابا! چهره بفروز

- (۱) «ه و ج» - «الف و ب»
 (۲) «ج، ب و د» - «ه»
 (۳) «ج و د» - «ه و الف»
 (۴) «الف، د و ج» - «ه»

۴۲- به ترتیب، چند مصراع وزن «دولختی» (دوری) دارد و چند مصراع در بحر «رمل مسدس محذوف» سروده شده است؟

- چو در رویت بخندد گل مشو در دامش ای بلبل
 هر دو عالم یک فروغ روی اوست
 دین و دل بردند و قصد جان کنند
 (۱) «یک» - «دو»
 (۲) «دو» - «سه»
 (۳) «دو» - «دو»
 (۴) «یک» - «سه»
- بس غریب افتاده است آن مور خط گرد رخت
 ز چین زلف کمندت کسی نیافت خلاص
 غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل
 (۲) «دو» - «سه»
 (۴) «یک» - «سه»

۴۳- در کدام ابیات، سه نوع اختیار وزنی وجود دارد؟

- الف: خیره آن دیده که آتش نبرد گریه عشق
 ب: گرچه می‌گفت که زارت بکشم می‌دیدم
 ج: سنگ را سخت گفتمی همه عمر
 د: گل صد برگ ندانم به چه رونق بشکفت
 (۱) «ب» و «الف»
 (۲) «د» و «ب»
 (۳) «الف» و «ج»
 (۴) «ج» و «د»
- تیره آن دل که در او شمع محبت نبود
 که نهانش نظری با من دل‌سوخته بود
 تا بدیدم ز سنگ سخت‌تری
 یا صنوبر به کدامین قد و قامت برخاست
 (۳) «الف» و «ج»
 (۴) «ج» و «د»

۴۴- در کدام بیت، اختیار شاعری «قلب» و «ابدال» هر دو، وجود دارد؟

- (۱) گفتم از آن سان که گفت شمع سپاهان جمال
 (۲) نیزه بروید چو موی بر تن شیر دژم
 (۳) نشان دهم روز هجو او را رویی که او
 (۴) داوری ما و او باز دهد گر کسی
- کیست که پیغام من به شهر شروان برد؟
 یک ره گر خشم او ره به نیستان برد
 نیم شب از طوس رخت سوی صفاهان برد
 قصه ما را سوی میر خراسان برد

۴۵- با توجه به ابیات زیر، کدام مورد نادرست است؟

- «دونان نخورند و گوش دارند
 روزی بینی به کام دشمن»
 (۱) قالب شعر «قطعه» است و با عبارت «زر از معدن به کان کندن به در آید و از دست بخیل به جان کندن» قرابت معنایی دارد.
 (۲) قافیه براساس قاعده ۲ و تبصره قافیه است و حرف روی «د» است.
 (۳) ابیات را می‌توان به دو گونه دسته‌بندی هجایی کرد و دو نوع اختیار وزنی در آن می‌توان یافت.
 (۴) وزن شعر «ناهمسان» است و یک نوع اختیار زبانی در آن می‌توان یافت.
- گویند امید به که خورده
 زر مانده و خاکسار مُرده»

۴۶- همهٔ گزینه‌ها با «حال عجیبی روز وداعش دارم / من از سر جان و او ز من می‌گذرد» تناسب مفهومی دارند، به جز:

۱) هلاک من چو به وقت وداع خواهد بود
 ۲) دلبران بی‌دل شدند زانگه که او بریست بار
 ۳) سرشک دیده دلیل است و رنگ چهره علامت
 ۴) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن

۴۷- کدام گزینه با مفهوم کلی «در هر طرف ز خیل حوادث کمین‌گهی است / زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر» تناسب مفهومی ندارد؟

۱) نقطهٔ آغاز باشد چون شرر انجام او
 ۲) کم‌تر بود ز صحبت برق و گیاه خشک
 ۳) گر بنگری به دیدهٔ عبرت، اشاره‌ای است
 ۴) زهری است زهر مرگ که شیرین نمی‌شود

۴۸- مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

۱) نیست بیرون ز تو مقصود، تکاپو بگذار
 ۲) تا شیشهٔ خودبینی و هستی نشکستم
 ۳) تویی تو تو را نامحرم آمد
 ۴) چو گفتم چون توان رفتن درون پردهٔ وصلش

۴۹- همهٔ گزینه‌ها با بیت «بیزدان به کمال شد پدیدار / و اهریمن زشت‌خو حصار» تقابل مفهومی دارند؛ به جز:

۱) گنجی که از شکوفه برون داده بود خاک
 ۲) در بساط من نخواهد جز کف افسوس ماند
 ۳) تا نفس را راست کردم ریخت اوراق هوس
 ۴) دانه می‌گویند بعد از گاه می‌ماند به جا

۵۰- مفهوم کدام ابیات تناسب بیش‌تری دارند؟

الف: آن همه دعوی که اول عقل دعوی‌دار کرد
 ب: آن دم که قضا مکر کند ای درویش
 ج: به یک پیاله رهانند ز بند عقل‌تورا
 د: عقل است و لاف صبر، یکی پرده برفکن

۱) «د» - «ب»   ۲) «الف» - «د»

۳) «ج» - «د»   ۴) «الف» - «ب»

۵۱- به ترتیب پیامد هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- رجوع به تاریخ گذشته خود و مقایسه جهان خود با آنان
- طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت توسط جهان اساطیری
- رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا در دنیای مدرن
- ۱) درک آگاهانه و ارادی بودن خلق جهان‌های اجتماعی - طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون دیدن - کم شدن فضای شکل‌گیری کنش‌های عاطفی و اخلاقی
- ۲) درک آگاهانه و ارادی بودن خلق جهان‌های اجتماعی - عدم امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت - طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌ها دانستن
- ۳) پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون دیدن - طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌ها دانستن
- ۴) پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - عدم امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت - کم شدن فضای شکل‌گیری کنش‌های عاطفی و اخلاقی

۵۲- به ترتیب «مبنای دخل و تصرف در دانش‌های مختلف فرهنگ یونان و روم توسط اسلام» کدام است و تألیف کتاب غرب‌زدگی در «چه بازه زمانی» و «با چه هدفی» صورت گرفته است؟

- ۱) جهان‌شناسی توحیدی - بعد از انقلاب اسلامی - نقد عوامل تعامل با جهان غرب و سرسپردگی به عناصر فرهنگی غربی
- ۲) توجه به عقل و عقلانیت - بعد از انقلاب اسلامی - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد.
- ۳) توجه به عقل و عقلانیت - دهه سی به بعد - نقد عوامل تعامل با جهان غرب و سرسپردگی به عناصر فرهنگی غربی
- ۴) جهان‌شناسی توحیدی - دهه سی به بعد - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد.

۵۳- به ترتیب هر یک از عبارات زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی
- تسری ناسازگاری به عقاید و ارزش‌ها
- ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود

- ۱) تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی - تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی
- ۲) تزلزل فرهنگی - تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - بحران هویت
- ۳) تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - بحران هویت
- ۴) تعارض فرهنگی - تحول فرهنگی - بحران هویت

۵۴- به ترتیب هر یک از عبارات زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

- مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر
- پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.
- منجر شدن به تغییر در لایه‌های عمیق توسط لایه‌های سطحی
- وجود علم انساب (نسب‌شناسی) در جامعه جاهلی
- ۱) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌ها در جهان اجتماعی - پدیده‌های اعتباری - تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی - شکل‌گیری مناسبات قبیله‌ای
- ۲) آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها - پدیده‌های اعتباری - آشکار شدن نهادهای اجتماعی جدید - حفظ هویت نظام قبیله‌ای
- ۳) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌ها در جهان اجتماعی - پدیده‌های تکوینی - آشکار شدن نهادهای اجتماعی جدید - شکل‌گیری مناسبات قبیله‌ای
- ۴) آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها - پدیده‌های تکوینی - تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی - حفظ هویت نظام قبیله‌ای

۵۵- به ترتیب عبارات کدام گزینه در ارتباط با «چالش فقر و غنا»، درست و در ارتباط با «اگوست کنت» و «بحران اقتصادی» نادرست است؟

- ۱) لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه را برای چالش فقر و غنا باز کرد - وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطا بودن نظریه کنت را نشان می دهد - در بحران اقتصادی، قدرت خرید عموم مصرف کنندگان به شدت کاهش می یابد و تولیدکنندگان بازار فروش خود را از دست می دهند.
- ۲) مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم از اولین کسانی بود که به ارائه راه حل برای چالش فقر و غنا در بیرون از چارچوب ارزش ها و آرمان های جدید فرهنگ غرب پرداخت - اگوست کنت، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ با غنایم جنگی بر ثروت خود می افزودند - بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویت اقتصادی دارند، ولی از جهاتی با یکدیگر متفاوت اند.
- ۳) چالش فقر و غنا برخلاف بحران اقتصادی که چالشی جهانی بود، به مناطق خاصی محدود می شد - اگوست کنت معتقد بود که با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می آید و جنگ های آتی بشر در این زمینه روی خواهد داد - چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است، ولی بحران اقتصادی اغلب دوره ای و مقطعی است.
- ۴) چالش فقر و غنا، اولین چالشی است که بعد از رنسانس در کشورهای غربی شکل گرفت - از دیدگاه کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری عارضی و تحمیلی نیست، بلکه امری ذاتی است. - نخستین بحران اقتصادی در غرب در فاصله بین دو جنگ جهانی اول و دوم و مهم ترین آن ها در کشور انگلستان روی داد.

۵۶- پاسخ پرسش های زیر به ترتیب کدام است؟

- انگیزه دولت های غربی از تبلیغ مسیحیت چه بود؟

- دولت های غربی از طریق مسیحیت، چه موردی را دچار اختلال می کردند؟

- اقتصاد سرمایه محور در حرکت های آغازین خود نیازمند چه چیزی بود؟

- ۱) گسترش جهانی قدرت خود - فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی - حمایت سیاست های قومی و منطقه ای
- ۲) ایجاد حکومت سکولار - نخبگان سیاسی جوامع غیر غربی - حمایت های شرکت های بزرگ چندملیتی
- ۳) گسترش جهانی قدرت خود - نخبگان سیاسی جوامع غیر غربی - حمایت سیاست های قومی و منطقه ای
- ۴) ایجاد حکومت سکولار - فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی - حمایت های شرکت های بزرگ چندملیتی

۵۷- علت تحلیل عبارت «چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می آید نه از نوع چالش هایی که بین فرهنگ های مختلف شکل می گیرد» کدام است و به چه علتی مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد؟

- ۱) این دو قطب با اینکه از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می گرفتند، به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند - بیشتر کشورهای صنعتی و ثروتمند در نیمکره شمالی زمین و اغلب کشورهای فقیر در نیمکره جنوبی قرار دارند.
- ۲) رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان های فرهنگ غرب به حل چالش های جامعه خود می پرداخت - برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب، نیست بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است.
- ۳) این دو قطب با اینکه از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می گرفتند، به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند - از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آنهاست.
- ۴) رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان های فرهنگ غرب به حل چالش های جامعه خود می پرداخت - این اصطلاح را کسانی به کار می برند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده اند.

۵۸- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای اسلامی چگونه بود و چه موقع نظام جهانی صحنه تعامل فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف خواهد بود؟

- (۱) اتکا به اعتقادات و پیشینه تاریخی - داشتن ابداعاتی در مواجهه با یکدیگر
- (۲) وابسته به قدرت جهانی استعمار - حضور فعال و تأثیرگذار آن‌ها در سطح جهانی
- (۳) عدم وابستگی به قدرت جهانی استعمار - از بین رفتن زمینه چالش و ستیز بین آن‌ها
- (۴) وابستگی به اندیشه‌های سوسیالیستی و ناسیونالیستی - عدم پافشاری بر عقاید و ارزش‌های خود

۵۹- پاسخ سوال‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- هدف جنبش عدالتخانه چه بود؟

- پیامد مورد تردید قرار گرفتن نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، چه بود؟
- نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند، را چه می‌نامند؟

- (۱) انقلاب اجتماعی - شکل‌گیری جریان‌هایی که به نام پست مدرن معروف شد. - مطالعه موردی
- (۲) اصلاح شیوه زمامداری - زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد. - قوم‌نگاری
- (۳) اصلاح شیوه زمامداری - شکل‌گیری جریان‌هایی که به نام پست مدرن معروف شد. - قوم‌نگاری
- (۴) انقلاب اجتماعی - زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد. - مطالعه موردی

۶۰- دلیل نامتعادل انجام شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی چیست و در کدام بازه زمانی و توسط چه کسانی ادعای تفاوت پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی مطرح شد؟

- (۱) پایین بودن قدرت چانه‌زنی کشورهای استعمارزده نسبت به کشورهای استعمارگر - نیمه دوم قرن هجدهم - ماکس وبر و گافمن
- (۲) پایین بودن قدرت چانه‌زنی کشورهای استعمارزده نسبت به کشورهای استعمارگر - قرن نوزدهم - ویلهلم دیلتای و ماکس وبر
- (۳) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - قرن نوزدهم - ویلهلم دیلتای و ماکس وبر
- (۴) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - نیمه دوم قرن هجدهم - کارل مارکس و گافمن

۶۱- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب ویژگی کدام نوع عقل در معنای عام یا خاص است؟

- برای ارزیابی و داوری درباره مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.
  - واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده انسان به وجود می‌آیند، شناسایی می‌کند.
  - علمی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعیات را پدید می‌آورد.
- (۱) عقل انتقادی - عقل عملی - عقل نظری
  - (۲) عقل ابزاری - عقل نظری - عقل تجربی
  - (۳) عقل تفسیری - عقل عملی - عقل ابزاری
  - (۴) عقل تجربی - عقل تفسیری - عقل نظری

۶۲- به ترتیب کدام گزینه علت هر یک از عبارات زیر را به درستی آورده است؟

- فراهم کردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان
- رفتن به مسیری که جهان غرب برای جهان اجتماعی ترسیم می‌کند.
- پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف

- (۱) افزایش همدلی و همراهی بین افراد و جهان‌های اجتماعی - جست‌وجوی هویت خود در حاشیه جهان غرب - تنوع اراده و اختیار انسان‌ها
- (۲) افزایش همدلی و همراهی بین افراد و جهان‌های اجتماعی - پذیرش برتری فرهنگی جهان غرب - تنوع لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
- (۳) داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها - پذیرش برتری فرهنگی جهان غرب - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها
- (۴) داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها - جست‌وجوی هویت خود در حاشیه جهان غرب - تنوع لایه‌های سطحی جهان اجتماعی

۶۳- درست و نادرست بودن عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه بیان شده است؟

- هرگاه عقاید و ارزشها، اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالشهایی مواجه می‌شود.
  - فاصله میان وضع موجود و وضع مطلوب جهان اجتماعی، جامعه‌شناسی را به داوری درباره ارزشها و انتقاد از آنها می‌کشاند.
  - با تغییرات و تفاوت‌هایی که در جهان اجتماعی به وجود می‌آید، مانند افول یا رشد اقتصادی و ... هویت جهان اجتماعی تغییر می‌کند.
  - بیداری اسلامی، تغییر موقعیت ملتها و کشورهای پیرامونی، در نظام جهانی سلطه را هدف نهایی خویش می‌بیند.
- (۱) نادرست - درست - نادرست - نادرست
 (۲) درست - درست - نادرست - نادرست
 (۳) نادرست - درست - نادرست - درست
 (۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۶۴- به ترتیب هریک از این موارد با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- جایگاه فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی
  - تفاوت نوع لباس پوشیدن در موقعیت‌های مختلف
  - عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی و راه‌یابی به معانی نهفته در کنش‌ها برای فهم زندگی اجتماعی
- (۱) هویت اجتماعی - پدیده اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی انتقادی
 (۲) طبقه اجتماعی - فایده نظم اجتماعی - روش جامعه‌شناسی تفسیری
 (۳) موقعیت اجتماعی - کنش اجتماعی - رویکرد جامعه‌شناسی تفسیری
 (۴) پایگاه اجتماعی - فایده قواعد اجتماعی - هدف جامعه‌شناسی انتقادی

۶۵- هریک از عبارتهای زیر، به کدام نوع جامعه‌شناسی اشاره دارد؟

- یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزشهای اجتماعی را ضروری می‌داند.
  - بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.
  - تفاوت میان جوامع مختلف را تفاوتی کمی می‌بیند.
  - اراده و ارزش را مهم می‌داند ولی آنها را برخاسته از آگاهی و معنا می‌بینند.
- (۱) تبیینی - تفسیری - تفسیری - تبیینی
 (۲) انتقادی - تبیینی - تبیینی - تفسیری
 (۳) انتقادی - تفسیری - تبیینی - تبیینی
 (۴) تبیینی - تبیینی - تفسیری - تفسیری

۶۶- کدام گزینه به ترتیب به «مسئله» و «فرضیه» اشاره دارد؟

- ۱) کم‌خوابی باعث کاهش عملکرد حافظه می‌شود. - تشویق و اعطای جایزه باعث ایجاد انگیزه در فرد می‌شود.
- ۲) تأثیر استعمال دخانیات بر عملکرد مغز چگونه است؟ - استراحت میان دو بازه مطالعه باعث بهبود عملکرد مغز می‌شود.
- ۳) مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی است. - گوش دادن به موسیقی موجب حواس‌پرتی در مطالعه می‌شود.
- ۴) آیا فضای مجازی باعث پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود؟ - پژوهش‌های دانشمندان با این مرحله آغاز می‌شود.

۶۷- در چه صورت نتایج به دست آمده از یک پژوهش روان‌شناختی با مواجهه افراد عادی با یک پرسش، متفاوت است؟

- ۱) در صورتی که در پژوهش از روش علمی مناسب استفاده کنیم.
- ۲) اگر نتایج پژوهش ما را به سمت یک نظریه سوق دهد.
- ۳) در تعریف عملیاتی متغیرهای خود موفق عمل نماییم.
- ۴) اگر به دنبال تبیین یا بیان چرایی موضوع باشیم.

۶۸- علی از مادر خود سوال می‌کند: «اگر تمام تکالیفم را انجام دهم و در نظافت خانه به شما کمک کنم، اجازه می‌دهی با دوستانم به سینما بروم؟» با توجه به این مثال، کدام گزینه در ارتباط با نوع رفتار او صحیح است؟

- ۱) کار او مربوط به تفکر فرضیه‌ساز در سنین کودکی دوم است.
- ۲) علی به دنبال کسب رضایت مادر برای ساخت خود واقعی‌اش است.
- ۳) عمل علی مربوط به جنبه رشد شناختی در دامنه سنی ۱۲ تا ۲۰ سال است.
- ۴) هویت هنوز به طور کامل در او شکل نگرفته؛ زیرا انگیزه او بیرونی است.

۶۹- سیما فرزند سوم خانواده، به تازگی در المپیاد علمی، مدال طلا گرفته است؛ پدر او اعتقاد دارد هوش سیما به او رفته است (الف) مادرش دلیل موفقیت او را تحصیل در مدارس برتر می‌داند (ب) اما خواهر بزرگتر او، خود را عامل موفقیت او می‌داند؛ زیرا در پیگیری کارهای درسی به سیما کمک کرده است. (ج)

هریک از موارد بالا مربوط به کدام یک از عوامل موثر بر رشد است؟

- ۱) وراثت - ریش - یادگیری
- ۲) ریش - پختگی - عوامل محیطی
- ۳) وراثت - عوامل محیطی - یادگیری
- ۴) پختگی - وراثت - یادگیری

۷۰- هر یک از عبارات زیر، مربوط به کدام یک از کارکردهای توجه است؟

- پلیس پلاک ماشینی را که از چراغ قرمز عبور کرد، یادداشت و برای او قبض جریمه صادر کرد.
- معلم از آرش خواست که هر زمان آقای مدیر آمد به او خبر بدهد.
- کیانوش به دنبال نام خودش در لیست برندگان مسابقه مقاله‌نویسی می‌گشت.

- ۱) اصابت درست - ردیابی درست علامت - مشابهت
- ۲) ردیابی درست علامت - گوش به زنگی - مشابهت
- ۳) رد درست - ردیابی درست علامت - جستجو
- ۴) تصمیم درست - گوش به زنگی - جستجو

۷۱- در یک آزمایش از افراد خواسته شد تا در اتاق ساکتی قرار گیرند و هر زمان صدایی را از طریق هدفون در گوش راست یا چپ خود شنیدند آن را گزارش کنند. در مجموع صدا ۵ بار در گوش راست و ۸ بار در گوش چپ پخش شد. نتایج گزارشات به شرح زیر است:

کدام گزینه در ارتباط با نتایج این آزمایش صحیح است؟

آزمایش‌شونده	گوش راست	گوش چپ
الف	۳	۶
ب	۶	۹

- ۱) فرد «الف» ۲ بار دچار هشدار کاذب شده است.
- ۲) فرد «ب» ۱۳ بار اصابت یا تصمیم درست داشته است.
- ۳) «الف» ۲ بار در گوش راست محرک را از دست داده و ۲ بار در گوش چپ رد درست داشته است.
- ۴) مجموعاً ۲ هشدار کاذب در گوش راست و ۳ هشدار کاذب در گوش چپ مشاهده شد.

۷۲- در هر یک از عبارات زیر به کدام یک از فنون بهسازی حافظه اشاره شده است؟

- الف: عباس دوران دبیرستان را بهترین دوره زندگی خود می‌داند، او نام تمام هم‌کلاسی‌هایش را به خاطر می‌آورد.
 ب: مهسا عادت دارد هنگام مطالعه طول‌خانه را به صورت رفت و برگشت طی کرده و با صدای بلند مطالب را بخواند.
 ج: کیانوش تلاش می‌کند با بیان مثال‌هایی تفاوت میان رمزگردانی و اندوزش را به خاطر بسپارد.

- ۱) عوامل عاطفی - برگردان به زبان خودتان - تمایزبخشی
 ۲) روش پس‌خبا - استفاده از چند روش حرکتی - بسط معنایی
 ۳) بسط معنایی - برگردان به زبان خودتان - ساماندهی مطالب
 ۴) عوامل عاطفی - استفاده از چند روش حرکتی - تمایزبخشی

۷۳- نوع رمزگردانی در عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- الف: به حافظه سپردن صحنه یک تصادف در خیابان توسط یک فرد ۳۰ ساله
 ب: حفظ کردن یک آواز در مهد کودک

ج: حفظ کردن راه‌های ارتباطی با رادیو آوا

د: انتخاب تاریخ تولد مادر به عنوان رمز تلفن همراه

- ۱) جزئی - کلی - معنایی - دیداری
 ۲) دیداری - شنیداری - جزئی - دیداری
 ۳) جزئی - شنیداری - شنیداری - معنایی
 ۴) کلی - جزئی - شنیداری - معنایی

۷۴- هریک از موارد زیر به کدام‌یک از روش‌های حل مسئله مربوط است؟

- الف: کوثر برای نوشتن یک مقاله آن را به بخش‌های مختلف تقسیم کرده و برای هر بخش اطلاعات جمع‌آوری می‌کند.
 ب: کیان برای شروع کسب و کار در کلاس‌هایی که تکنیک‌های فروش و بازاریابی را آموزش می‌دهند، شرکت می‌کند.
 ج: معصومه که می‌خواهد برای دوستش هدیه روز تولد بخرد، از دیگران درباره ایده بهترین هدیه سوال می‌کند.

- ۱) روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش اکتشافی - روش بارش مغزی
 ۲) روش تحلیلی - روش اکتشافی - روش اکتشافی
 ۳) روش اکتشافی - روش تحلیلی - روش تحلیلی
 ۴) روش خرد کردن - روش تحلیلی - روش بارش مغزی

۷۵- پیامد نبود هریک از ویژگی‌های «مشخص بودن موقعیت فعلی»، «تحت کنترل بودن» و «هدفمند بودن» مسئله چه اتفاقی رخ خواهد داد؟

- ۱) عدم شناسایی موانع احتمالی - کم شدن احتمال انتخاب راه‌حل‌های بهتر - درک ناقص از مسئله
 ۲) نیافتن راه‌حل‌های کارآمد - کم شدن احتمال انتخاب راه‌حل‌های بهتر - استفاده از راه‌حل‌های منطقی
 ۳) درک ناقص از مسئله - عدم شناسایی موانع احتمالی - نیافتن راه‌حل مسئله
 ۴) استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی - عدم شناسایی موانع احتمالی - درک ناقص از مسئله

۷۶- با توجه به عبارات زیر کدام گزینه نوع درست تعارض را مشخص کرده است؟

- آقای صادقی که در آستانه ورشکستگی قرار دارد، دوست ندارد غرور خود را برای پول قرض گرفتن از دیگران بشکند.
 - آقای بنیانی می‌خواهد از بانک وام دریافت کند اما بازپرداخت سنگین وام او را نگران می‌کند.
 ۱) اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب
 ۲) گرایش، اجتناب - گرایش، گرایش
 ۳) گرایش، گرایش - گرایش، اجتناب
 ۴) اجتناب، اجتناب - گرایش، اجتناب

۷۷- سعید که تصمیم به مهاجرت به کشور آلمان گرفته است، هنگام مشورت با خانواده‌اش با برخوردهای زیر مواجه شد؛ سبک تصمیم‌گیری هریک از افراد به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

- «پدر او با عصبانیت گفت: من به تو اجازه خروج از کشور نمی‌دهم. خواهرش گفت: یکی از دوستان صمیمی من به ایتالیا مهاجرت کرده است، به نظر من فقط این کشور مناسب تو است. مادر سعید با گریه گفت: من حتماً از دوری تو خواهم مرد.»
- (۱) احساسی - اجتنابی - وابسته
(۲) تکانشی - وابسته - احساسی
(۳) تکانشی - اجتنابی - احساسی
(۴) احساسی - وابسته - وابسته

۷۸- کدام گزینه درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را نشان می‌دهد؟

- مجموعه عوامل فرازیستی که باعث به حرکت درآمدن شناخت ما می‌شود، انگیزه نام دارد.
  - هر نگرش دارای یک عنصر شناختی، یک عنصر احساسی و یک عنصر آمادگی برای عمل است.
  - انتخاب هدف علاوه بر ایجاد توانمندی، باعث انسجام رفتار فرد نیز می‌شود.
  - نگرش‌ها پس از شکل‌گیری تابع اصل ثبات نظام ارزشی فرد هستند.
- (۱) درست - نادرست - نادرست - نادرست
(۲) درست - درست - نادرست - درست
(۳) نادرست - درست - درست - نادرست
(۴) درست - نادرست - نادرست - درست

۷۹- هریک از افراد زیر از کدام یک از روش‌های مقابله با فشار روانی استفاده کرده‌اند؟

- «الف» اعتقاد دارد که در لاتاری گرین کارت آمریکا برنده خواهد شد و راحت در آن کشور زندگی خواهد کرد.
«ب» هر روز صبح جلوی آینه به خود می‌گوید: «امروز روز خیلی خوبی برای تو خواهد بود چون تو فرد موفق هستی.»
«ج» که در فرودگاه با تأخیر یک‌ساعته پرواز روبه‌رو شده است، با سایر مسافران درباره علت‌های احتمالی تأخیر شوخی می‌کند.

- (۱) در انتظار معجزه بودن - مقابله کوتاه‌مدت - مقابله سازگارانه
(۲) مقابله ناسازگارانه - مقابله سازگارانه - مقابله ناسازگارانه
(۳) منفعل بودن - مقابله بلندمدت - استفاده از حس شوخ طبعی
(۴) انجام رفتارهای بدون فکر و تأمل - استفاده از مهارت حل مسئله - مقابله کوتاه‌مدت

۸۰- کدام گزینه به پاسخ پرسش‌های زیر اشاره دارد؟

- هدف اصلی در مقابله با فشار روانی چیست؟
  - یکی از پیامدهای شناختی فشار روانی کدام است؟
  - راه تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت روان افراد چیست؟
- (۱) سازگاری با شرایط - حواس‌پرتی - کاهش فشار روانی
(۲) حذف عامل فشارآور - کاهش عملکرد حافظه - بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن
(۳) کاهش استرس و درماندگی - درماندگی - ایجاد آرامش ذهنی
(۴) حذف عامل فشارآور - فراموشی اطلاعات - سبک زندگی سالم‌تر

پنجشنبه

۱۴۰۳/۰۱/۲۳

آزمون الکترونیکی دوازدهم انسانی - مرحله ۱۶

آزمون اختصاصی - دفترچه ۲

ملاحظات	زمان پاسخ‌گویی	تا شماره	از شماره	تعداد سوال	مواد امتحانی	ردیف
۸۰ سؤال ۷۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۰۰	۸۱	۲۰	زبان عربی	۱
	۲۰ دقیقه	۱۱۳	۱۰۱	۱۳	تاریخ	۲
		۱۲۵	۱۱۴	۱۲	جغرافیا	۳
	۲۰ دقیقه	۱۴۵	۱۲۶	۲۰	فلسفه و منطق	۴
	۱۵ دقیقه	۱۶۰	۱۴۶	۱۵	اقتصاد	۵

حق چاپ و تکثیر سوالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سوالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۸)

۸۱- ﴿يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا﴾: روزی که...

- ۱) انسان [با] دستش چیزی را که تقدیم کرده است می بیند و کافر می گوید؛ ای کاش من خاک بودم!
- ۲) آدمی بنگرد هر چه را که [با] دو دست خود پیش فرستاده است و کافر گوید؛ کاش من خاک باشم!
- ۳) انسان آنچه را که [با] دست خویش پیش فرستاده نگاه می کند و کافر می گوید؛ کاش من خاک می شدم!
- ۴) آدمی آنچه را که [با] دستان خویش از قبل فرستاده می نگرد و کافر می گوید؛ ای کاش خاک می بودم!

۸۲- «يَا أُمَّ! كَلَّمَا كُنْتُ أُرِيدُ أَنْ أَرَكَ قُرْبِي وَأَحْضَنَكَ أَضْعُ يَدَيَّ عَلَى قَلْبِي وَأَشْعُرُ بِوُجُودِكَ، هَذَا أَفْضَلُ الطَّرِيقِ الَّذِي أُسْتَطِيعُ أَنْ أَجِدَكَ بِهِ!»:

- ۱) ای مادر من؛ هربار خواستم تو را کنار خود ببینم و تو را در آغوش بگیرم، دو دستم را روی قلبم گذاشتم و بودن تو را احساس کردم، این بهترین راهی است که می توانم با آن تو را بیابم!
- ۲) ای مادر؛ هر وقت می خواستم تو را کنار خویش ببینم و در آغوش بگیرم، دستم را روی دلم قرار می دادم تا بودن تو را احساس کنم، این راه بهتری است که می توان با آن تو را یافت!
- ۳) ای مادرم؛ هر بار می خواهم تو را کنار خویش ببینم و تو را بغل کنم، دستم را روی قلب خویش می گذارم تا بودن تو را حس کنم، این بهترین راه است و با آن می توانم تو را پیدا کنم!
- ۴) مادرم؛ هرگاه می خواستم تو را کنار خود ببینم و در آغوش بگیرم، دستانم را روی دل خود می گذاشتم و بودن تو را احساس می کردم، این بهترین راهی است که با آن می توانم تو را پیدا کنم!

۸۳- «ما أجمل هذه العبارة المكتوبة على لوحة الصَّفِّ التاسع: سنتعاون جميعاً للحفاظ على البيئة لأنَّ حفظها واجبٌ كلِّ واحدٍ منَّا!»:

- ۱) این عبارت نوشته شده بر روی تابلوی کلاس هفتم چه زیباست: همه برای نگهداری از طبیعت با یکدیگر همکاری می کنیم؛ زیرا حفظ نمودن آن وظیفه هر یک از ماست!
- ۲) چقدر این جمله نوشته شده بر روی تابلوی کلاس نهم زیبا است: همگی برای پاسداری از محیط زیست با هم همکاری خواهیم کرد؛ چون حفظ آن وظیفه هر کدام از ماست!
- ۳) این جمله ای که بر روی تابلوی کلاس هفتم نوشته شده است، بسیار زیباست: همه برای پاسداری از محیط زیست به همدیگر کمک می کنیم؛ چرا که حفظ آن وظیفه همه ماست!
- ۴) این عبارت نوشته شده بر روی تابلوی کلاس نهم چه زیباست: همگی برای نگهداری از محیط زیست با یکدیگر همکاری خواهیم نمود؛ چرا که حفظ آن بر هر یک از ما واجب است!

۸۴- «إِنَّ أَثْرَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ فِي تَقْدِيمِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ وَتَوْسِعِهَا كَثِيرٌ جَدًّا، وَتِلْكَ لُغَةٌ قَدْ تَأَثَّرَتْ فِي مَجَالَاتٍ كَثِيرَةٍ مِنْ هَذَا الْكِتَابِ السَّمَاوِيِّ الَّذِي يُعَدُّ قِمَّةَ الْبَلَاغَةِ!»:

- ۱) تأثیر قرآن کریم در پیشرفت زبان عربی و توسعه آن بدون شک زیاد است، و آن زبان در زمینه های بیشتری از این کتاب آسمانی که اوج بلاغت محسوب می شود، تأثیر گرفته است!
- ۲) بدون تردید تأثیر قرآن کریم در پیشرفت و توسعه زبان عربی بسیار بوده است، و آن زبان در زمینه های زیادی بر این کتاب آسمانی که اوج بلاغت به شمار می آید، تأثیر گذاشته است!
- ۳) تأثیر قرآن کریم در پیشرفت و توسعه زبان عربی بسیار زیاد است، و آن زبانی است که در زمینه های بسیاری از این کتاب آسمانی که اوج بلاغت به شمار می رود، تأثیر پذیرفته است!
- ۴) تأثیر قرآن کریم در پیشرفت زبان عربی و توسعه آن قطعاً بسیار زیاد بوده است، و آن زبانی است که اوج بلاغت محسوب می شود و در زمینه های زیادی از کتاب آسمانی تأثیر گرفته است!

۸۵- «تُعَلِّمُ فِي بَعْضِ الْمَدَارِسِ طَرِيقَ زِرَاعَةِ كَثِيرٍ مِنَ النَّبَاتَاتِ وَالْخَضِرَاوَاتِ لِأَنَّهَا مِنْ أَهَمِّ النَّشَاطَاتِ الَّتِي لَهَا تَأْثِيرٌ كَثِيرٌ عَلَى شَخْصِيَّةِ التَّلَامِيذِ وَسُلُوكِهِمْ!»:

- ۱) در بعضی مدارس شیوه‌های کاشت بسیاری از گیاهان و سبزیجات آموزش داده می‌شود، زیرا آن از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که تأثیر زیادی بر شخصیت و رفتار دانش‌آموزان دارد!
- ۲) در برخی از مدرسه‌ها شیوه کاشت بعضی از گیاهان و گل‌ها آموزش داده می‌شود، زیرا آن از فعالیت‌های مهمی است که تأثیر زیادی بر شخصیت دانش‌آموزان و رفتارهایشان دارد!
- ۳) در بعضی از مدارس روش کاشت بسیاری از گیاهان و سبزیجات را آموزش می‌دهند، چرا که آن از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که بر شخصیت دانش‌آموزان و رفتار آن‌ها تأثیر زیادی می‌گذارد!
- ۴) در برخی از مدرسه‌ها راه‌های کاشت بعضی از گیاهان و گل‌ها آموزش داده می‌شود، چرا که آن از فعالیت‌های مهمی است که تأثیر زیادی بر شخصیت کودکان و رفتارهای آن‌ها دارد!

۸۶- عَيْنِ الْخَطَا:

- ۱) عندما يقترب حيوانٌ من عشٍّ هذا الطائر يتظاهرُ أمامه بأنَّ جناحه مكسورٌ لينقذ فراخه بهذا الخداع: وقتي حيوانی به لانه این پرنده نزدیک می‌شود، مقابل آن وانمود می‌کند که بالش شکسته تا با این نیرنگ جوجه‌هایش نجات یابند!
- ۲) قد واصل أخي الأكبر تمارينه الرياضية دؤوباً حتى استطاع أن يحصل على جائزة كان أهلها: برادر بزرگترم تمرین‌های ورزشی خود را با پشتکار ادامه داد تا اینکه توانست به جایزه‌ای که شایسته آن بود، دست یابد!
- ۳) حَدَّثَ الْأَشْخَاصَ عَنْ أَجْمَلٍ مَا فِيهِمْ لِتُضِيءَ مَا أَطْفَأَهُ الْآخَرُونَ فِي قُلُوبِهِمْ: با افراد درباره زیباترین چیزهایی که در وجودشان است سخن بگو تا آنچه را که دیگران در دل‌های آن‌ها خاموش ساخته‌اند روشن نمایی!
- ۴) النَّاسُ بَعْدَ مَوْتِ شَخْصٍ يَنْسَوْنَهُ سَهْلًا فَلَا تُحَاوِلُوا أَبَدًا لِإِرْضَاءِ أَحَدٍ سِوَى اللَّهِ: مردم پس از مرگ یک نفر وی را به آسانی فراموش می‌کنند، لذا هرگز برای خشنود ساختن کسی جز خدا تلاش نکنید!

۸۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ۱) نحنُ ما التفتنا إلى لوحة التحذير التي قد نُصبت جنب البحيرة وأخذنا نَسبح فيها: ما به تابلوی هشداری که کنار دریاچه نصب شده بود توجه نکردیم و در آن شنا کردیم!
- ۲) يُستفاد في هذا المصنع من الأقمشة الديباجية لإنتاج بعض الملابس النسائية: در این کارگاه برای تولید برخی از لباس‌های زنانه از پارچه ابریشم استفاده می‌شود!
- ۳) إقصدي دائماً في ثلاثٍ يا بنتي؛ إنفاق المال، قول ما تعرفين و تصديق ما يُقال: دخترم؛ همواره در سه چیز میانه‌روی کن؛ بخشیدن مال، گفتن آنچه که می‌دانی و باور کردن چیزی که گفته می‌شود!
- ۴) كان إزهار الأشجار المثمرة قد صير جمال تلك الحدائق والبساتين عدة أضعاف: شکوفه‌های درختان میوه‌دهنده زیبایی آن باغ‌ها و بوستان‌ها را چندین برابر کرده بود!

۸۸- «نفت از طریق لوله‌ها از چاه‌ها یا بندرها به پالایشگاه‌ها منتقل می‌شود!»:

- ۱) يُنقل النَّفْطُ عِبْرَ الْأَنْبَابِ مِنَ الْآبَارِ وَالْمَوَائِجِ إِلَى الْمَحْطَّاتِ!
- ۲) يَنْتَقِلُ النَّفْطُ مِنَ الْآبَارِ أَوْ الْمَوَائِجِ إِلَى الْمَصَافِي عِبْرَ الْأَنْبَابِ!
- ۳) يَنْقَلُ النَّفْطُ مِنَ آبَارٍ أَوْ مَوَائِجٍ إِلَى الْمَصَافِي مِنْ خِلَالِ الْأَنْبَابِ!
- ۴) يُنقل النَّفْطُ عِبْرَ أَنْبَابٍ مِنَ الْآبَارِ وَالْمُنْحَدِرَاتِ إِلَى الْمَحْطَّاتِ!

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۸۹ - ۹۳) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

يُعتبر النحاس أحد العناصر الكيميائية الأكثر وفرة في الطبيعة. يتواجد النحاس في الطبيعة باللون الأحمر الذهبي. عَزَفَ الإنسان النحاس وتعامل به منذ التاريخ القديم في عددٍ من مناطق العالم؛ وكان أول فلزٍ تمكَّنَ الإنسان أن يسكَّه (ضرب كند) في قوالب كعَمَلات (بول)، وذلك في الفترة التاريخية بين ٤٠٠٠ إلى ٥٠٠٠ سنة قبل الميلاد، وتُعرف تلك الحقبة التاريخية باسم «العصر النحاسي».

يحتاج الجسم إلى كمِّيَّاتٍ قليلةٍ من النحاس، ومع ذلك فإنَّ من الصَّروريِّ الحصول عليه من النظام الغذائيِّ، بسبب عدم قُدرة الجسم على تصنيعه، إذن للنحاس دورٌ حيويٌّ مهمٌّ لعددٍ معتبرٍ من الكائنات الحية؛ وهو يعدُّ بالنسبة للإنسان من العناصر التي وجودها مهمٌّ في الغذاء، وهو يتركز في الكبد والعضلات والعظام. شاع منذ القدم استخدام النحاس في العمارة وذلك نظراً لمقاومته للتآكل وللعوامل الجوية.

۸۹- عَيِّنِ الصَّحِيحَ: (حَسَبِ النَّصِّ)

- ١) يسمَّى عصر أربعة آلاف سنة قبل الميلاد تقريباً بالعصر النحاسي!
- ٢) يعدُّ النحاس من أندر العناصر في الطبيعة!
- ٣) يحتاج البشر إلى كمِّيَّة كبيرة من النحاس للبقاء والحياة!
- ٤) هناك أنواع مختلفة من النحاس، ويوجد منها نوع واحد في الطبيعة!

۹۰- عَيِّنِ الخَطَأَ: (حَسَبِ النَّصِّ)

- ١) كان يسكُّ البشر العملات المعدنية الأولى في القوالب النحاسية!
- ٢) يوجد النحاس في الطبيعة باللونين الأحمر والذهبي!
- ٣) منذ القدم استخدم الإنسان النحاس في الهندسة المعمارية بسبب مقاومته العالية!
- ٤) إنَّ جسم الإنسان غير قادر على إنتاج النحاس ويجب أن يحصل عليه من الأطعمة!

۹۱- عَيِّنِ سَؤَالَ لِم يَذْكَرُ جَوَابَهُ فِي النَّصِّ:

- ١) متى استخدم الإنسان العملات النحاسية؟
- ٢) في أيِّ أجزاء من جسم الإنسان يتركز النحاس؟
- ٣) ما كان استخدام النحاس في العصور القديمة؟
- ٤) ما هي أضرار استخدام النحاس كثيراً للجسم؟

■ عَيِّنِ الخَطَأَ فِي الإِعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٩٢ وَ ٩٣)

۹۲- «يُعتبر - يتواجد - الأحمر - مناطق»:

- ١) يُعتبر: فعل مضارع - معرب - مزيد ثلاثي - مصدره على وزن افتعال بزيادة حرفين زائدين - مجهول / فعل و فاعله ليس محذوفاً
- ٢) يتواجد: للغائب - مزيد ثلاثي - مصدره: تواجد على وزن تفاعل - حروفه الأصلية: «و، ج، د» - معلوم - معرب / فعل و فاعله «النحاس»
- ٣) الأحمر: اسم - مفرد - مذكّر - مؤنثه: الحمراء على وزن فعلاء - معرب - معرّف بأل / صفة و مجرور
- ٤) مناطق: جمع التفسير على وزن مفاعل «مفردها: منطقة - مؤنث» - معرب / المجرور بالحرف الجار

۹۳- «تمكَّن - قدرة - تصنيع - يتركز»:

- ١) تمكَّن: فعل ماضٍ - مبني - مزيد ثلاثي بزيادة حرفين اثنين - مصدره تمكَّن - معلوم / فعل و فاعله «الإنسان»
- ٢) قدرة: اسم - مفرد - مؤنث - معرب - جمعها: قُدُرات / صفة و مجرور
- ٣) تصنيع: مصدر على وزن تفعيل - مفرد - مذكّر - معرب / المجرور بالحرف الجار و «على تصنيع» الجار و المجرور
- ٤) يتركز: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي - مصدره: تركَّز بزيادة حرفين اثنين - معلوم - معرب / فعل و مع فاعله و الجملة فعلية

■ ■ عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ لِلجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٩٤ - ١٠٠)

۹۴- عَيِّنِ الخَطَأَ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الحُرُوفِ:

- ١) نَحْنُ نَغْرِسُ أشجاراً لِكِي يَأْكَلَ مِنْ ثَمَارِهَا الآخَرُونَ!
- ٢) أَعْجَبَ أنوشروانُ كَلَامَهُ وَ أَمَرَ مَرَّةً ثَانِيَةً أَنْ يُعْطَى الفَلَّاحُ أَلْفَ دِينَارٍ آخَرَ!
- ٣) يَوْمَ العَدْلِ عَلَى الظَّالِمِ أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ الجَوْرِ عَلَى المَظْلُومِ!
- ٤) كَانَ فِي المَسْجِدِ جَمَاعَةٌ يَتَفَقَّهُونَ وَ جَمَاعَةٌ يَدْعُونَ اللهَ!

۹۵- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ مَا يُعَادِلُ الْمَفْهُومَ:

- (۱) ﴿لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى﴾: هر که به امید همسایه نشست، گرسنه می‌خوابد!
- (۲) أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعَيْبَ مَا فِيكَ مِثْلَهُ: سیر یک روز طعنه زد به پیاز
- (۳) ﴿أَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خِلَّةٌ﴾: ای که دستت می‌رسد کاری بکن پیش از آن که تو نیاید هیچ کار
- (۴) مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ، حَصَدَ الْخُسْرَانَ: چون درشتی می‌کند دشمن تو نرمی پیشه کن!

۹۶- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ «نُونُ الْوَقَايَةِ»:

- (۱) يَتَمَتَّى أَبِي الْحَنُونَ أَنَّ إِخْوَانِي يَسَاعِدُونِي لِلتَّخَلُّصِ مِنْ شَرِّ فَرَّانِ الْحَقْلِ!
- (۲) قَالَ الرَّجُلُ لِبَنْتِهِ: لَا تَحْزَنِي إِنْ هَذِهِ الصَّعُوبَاتُ تَقَدَّمْنَا مَوَاعِظَ كَثِيرَةً!
- (۳) ﴿إِنَّ هَذِهِ أَمَّتْكُمْ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ﴾
- (۴) ﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ﴾

۹۷- عَيْنُ مَا فِيهِ التَّأَكِيدُ أَكْثَرُ:

- (۱) لندرك أَنَّ الْإِنْسَانَ لَا يَذُوقُ طَعْمَ النَّجَاحِ الْحَقِيقِيِّ فِي الْحَيَاةِ إِلَّا بَعْدَ الْمَحَاوَلَاتِ الْكَثِيرَةِ!
- (۲) إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ رَبِّهِمْ تَفَكَّرًا!
- (۳) قَدْ أَجَابَتْ هَذِهِ الطَّالِبَةُ الذَّكِيَّةُ عَنْ أَسْئَلَةِ الْامْتِحَانِ الصَّعْبَةِ إِجَابَةً عَالِمَةً وَأَصْحَبَتْ فَائِزَةً!
- (۴) إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ مَنْ يُخْلِصُ لِلَّهِ عَمَلَهُ لِأَنَّ الصَّدَقَ مَعَ اللَّهِ لَا يَتَجَلَّى إِلَّا بِإِخْلَاصِ الْأَعْمَالِ لَهُ!

۹۸- عَيْنُ جُمْلَةٍ مُوَضَّحَةً لِاسْمِ الْفَاعِلِ:

- (۱) فَهَمْتُ مِنْ كَلَامِ بَعْضِ النَّاسِ أَنَّ شَابًا مِنَ الْمَدِينَةِ الْمَجَاوِرَةِ دَخَلَ جَامِعَةَ طَهْرَانَ لِاسْتِمْرَارِ دِرَاسَتِهِ!
- (۲) قَرَأْتُ مَوْسُوعَاتٍ مُخْتَلِفَةً تُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ هَذِهِ التَّصَوُّصِ الْقِرَائِيَّةِ الصَّعْبَةِ وَتَجَهِّزُنِي لِلْامْتِحَانِ!
- (۳) أَبِي مَزَارِعٍ فِي هَذِهِ الْقَرْيَةِ الصَّغِيرَةِ وَقَدْ يَذْهَبُ إِلَى مَدِينَةٍ يَقَعُ قَرِبَ بَيْتِ أَخِي الْأَكْبَرِ لِبَيْعِ مَحَاصِلِنَا!
- (۴) هُنَاكَ مَوَادٌّ فِي كَثِيرٍ مِنْ أَنْوَاعِ الْمَبِيدَاتِ الْحَشْرَاتِ وَالْأَدْوِيَةِ تَصْنَعُ مِنَ النَّفْطِ وَقَدْ تَضَرَّ الْإِنْسَانُ!

۹۹- عَيْنُ الْمَصْدَرِ الَّذِي يَفِيدُ التَّشْبِيهِ:

- (۱) فَهَمْتُ أَنَّ صَبْرَ صَدِيقِي الْعَزِيزِ أَمَامَ الصَّعُوبَاتِ الْكَثِيرَةِ فِي حَيَاتِهِ كَصَبْرِ النَّاجِحِينَ!
- (۲) رَغِبَ هَؤُلَاءِ الطَّلَّابِ الْمَجْتَهِدُونَ أَنْ يَنْجَحُوا فِي هَذِهِ الْمَسَابِقَاتِ رَغْبَةً أَكْثَرَ مِنْكُمْ!
- (۳) لَا تَسْتَشِرْ مَنْ يَكْذِبُ لِأَنَّ اسْتِشَارَةَ الْكَذَّابِ لَا يَنْفَعُكَ بَلْ يَضُرُّكَ ضَرًّا لَا يُعْوِضُ!
- (۴) عَلَى جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ أَنْ يَسَاعِدُوا الْفُقَرَاءَ فِي هَذَا الشَّهْرِ مَسَاعِدَةَ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ!

۱۰۰- عَيْنُ اسْمِ التَّفْضِيلِ يَخْتَلِفُ مَحَلَّهُ الْإِعْرَابِيَّ عَنِ الْبَقِيَّةِ:

- (۱) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْعَالَمَ مِنَ الْمُؤَلِّفِينَ الَّذِينَ قَدَرُوا أَنْ يَكْسِبُوا أَنْفُسَ جَوَائِزَ حَتَّى الْآنَ!
- (۲) أَنَا أَعْتَقِدُ أَنَّ الصَّادِقَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَبْلُغَ بِصَدَقِهِ أَكْثَرَ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَذَّابُ بِاحْتِيَالِهِ!
- (۳) إِنَّمَا الَّذِينَ يَقْدَمُونَكَ مَوَاعِظَ قِيَمَةٍ دَائِمًا هُمُ الَّذِينَ تَحَمَّلُوا شَرَّ الظُّرُوفِ فِي حَيَاتِهِمْ!
- (۴) قَدْ يَكُونُ بَيْنَ النَّاسِ مَنْ هُوَ أَتْقَاكُمْ فَعَلَيْكُمْ أَنْ تَجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ وَالْحَسَدِ!

- ۱۰۱- کدام مورد درباره تاریخ و تاریخ‌نگاری تا پیش از قرن‌های ۱۳ تا ۱۷م، درست است؟
- ۱) بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و از این طریق به تحلیل و بررسی علل وقایع می‌پرداختند.
  - ۲) از یافته‌های علوم و فنون مختلف مثل فلسفه، ادبیات، جغرافیا و گاه‌شماری در بررسی پدیده‌ها استفاده می‌شد.
  - ۳) بیش‌تر مورخان به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل و پیامدها نداشتند.
  - ۴) علم تاریخ همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و هنری جوامع گذشته را در بر می‌گرفت.
- ۱۰۲- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱): ایران و جهان باستان (پایه دهم) برای توضیح یا اثبات کدام‌یک از گزاره‌های زیر به منابع دست اول غیرمکتوب استناد کرده‌اند؟
- الف: استفاده از عناصر موجود در طبیعت در آثار هنری عصر هخامنشی
 ب: احترام و تقدس الهه‌ها در میان مردم ایلامی
 ج: شکل‌گیری نخستین مراکز تمدنی در جلگه خوزستان در حدود ۳۵۰۰ ق.م
 د: اعتقاد آریاییان هند به خدایان متعدد
- ۱) «ج» و «د»   ۲) «ب» و «ج» و «د»   ۳) «ب» و «د»   ۴) «الف» و «ب» و «ج»
- ۱۰۳- به دنبال کدام رویداد، حکومت آشوریان در عهد باستان نابود گردید؟
- ۱) اتحاد ماد و بابل علیه آشور و هجوم به قلمرو آن‌ها
  - ۲) لشکرکشی‌های پیاپی سارگن به قلمرو آشوری‌ها و انقراض تدریجی آن‌ها
  - ۳) هجوم و لشکرکشی کورش هخامنشی به قلمرو آشوریان و تجزیه آن
  - ۴) حملات متعدد و هماهنگ مصر و بابل به قلمرو آشوریان و شکست آن‌ها
- ۱۰۴- در کدام مورد، زمان وقوع رویدادهای تاریخ ساسانیان به درستی رعایت شده است؟
- الف: به تاج و تخت رسیدن خسرو پرویز با حمایت امپراتوری روم شرقی
 ب: برکناری هرمز چهارم از قدرت به دست بهرام چوبین
 ج: حمایت قباد از مزدک در برابر زیاده‌خواهی نجبا و روحانیان
 د: شکست اردوان چهارم در جنگ با اردشیر بابکان
- ۱) «ب» پس از «د» رخ داده و «ج» هم مدت‌ها پس از «الف» به وقوع پیوست.
 ۲) «الف» پیش از «ب» رخ داده و «د» مدت‌ها پس از «ج» اتفاق افتاد.
 ۳) «د» نسبت به تمام رویدادها تقدم دارد و «الف» پس از «ب» رخ داده است.
 ۴) «الف» مؤخر از تمام رویدادهاست و «ب» پیش از «ج» رخ داده است.
- ۱۰۵- کدام موارد درباره ادبیات و تاریخ‌نگاری ایران در عهد مغول - تیموری درست است؟
- الف: سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی در ایران، رونق بسیاری یافت.
 ب: تاریخ طبری از جمله تاریخ‌های عمومی است که در این دوره توسط جریر طبری نوشته شد.
 ج: تک‌نگاری‌ها که به اشاره فرمانروا تدوین می‌شدند، در دوره مغول - تیموری شکل گرفت.
 د: عظاملک جوینی و حمدالله مستوفی از تاریخ‌نگاران مشهور این دوره هستند.
- ۱) «الف» و «ج»   ۲) «الف» و «د»   ۳) «ب» و «ج»   ۴) «ب» و «د»
- ۱۰۶- مؤلفان کتاب درسی تاریخ یازدهم، جهت آگاهی از کدام موضوعات زیر از آیات قرآن بهره برده‌اند؟
- ۱) جایگاه حقارت‌آمیز زنان در عصر جاهلی و بی‌اعتقادی ساکنان شبه جزیره عربستان به جهان پس از مرگ
  - ۲) شناخته شدن شعر و شاعری به عنوان برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی اعراب جاهلی و نخستین ایمان آوردندگان به اسلام
  - ۳) عدم استقبال اهالی طائف از پیامبر و بت‌پرست بودن اکثر قبایل عرب ساکن شهر یثرب
  - ۴) حضور شمار قابل توجهی از اعضای قبایل اوس و خزرج در پیمان عقبه دوم و چگونگی دریافت و توزیع بیت‌المال

۱۰۷- به دنبال کدام رویداد، پس از فتح مکه، این شهر و خانه خدا، به عنوان حرم اسلامی اعلام شد و مشرکان حق ورود به آنجا را از دست دادند؟

- (۱) تنظیم پیمان نامه عمومی مدینه و ابلاغ آن در سرتاسر شبه جزیره عربستان
- (۲) اسلام آوردن تدریجی قبایل اطراف شهر مکه و اتحاد با مدینه
- (۳) انجام مراسم حج توسط پیامبر و سایر مسلمین در مکه
- (۴) ابلاغ سوره براءت توسط حضرت علی در مکه

۱۰۸- در کدام مورد مقایسه درستی میان روش و مناسبات دو سلسله سامانی (۱) و صفاری (۲) با خلافت عباسی صورت گرفته است؟
(۱) (۱) و (۲) با وجود استقلال کامل در اداره قلمرو خود، ناگزیر به اظهار اطاعت از خلافت عباسی بودند تا بتوانند نزد مردم مقبولیت به دست بیاورند و حکومتشان پایدار باقی بماند.

- (۲) روابط (۲) با خلافت عباسی همواره خصومت آمیز بود زیرا خود مدعی خلافت بودند ولی (۱) فراز و نشیب بسیاری طی کرد که گاهی به صلح می انجامید و گاهی به جنگ و گریز ختم می شد.
- (۳) (۱) نسبت به خلفای بنی عباس اظهار اطاعت ظاهری داشتند تا بتوانند به حکومت خود مشروعیت ببخشند ولی (۲) با خلافت عباسی فراز و نشیب زیادی را طی کرد.
- (۴) هم (۱) و هم (۲) هر دو نسبت به خلافت عباسی، اظهار اطاعت داشتند تا بتوانند قدرت خود را تثبیت کنند ولی با این وجود گاهی وارد درگیری سیاسی و نظامی با خلافت می شدند.

۱۰۹- جریان نوزایی و رنسانس چه تأثیری بر معماری اروپا در دوران پس از قرون وسطا گذاشت؟

- (۱) سنت شهرسازی و معماری تحت تأثیر اندیشه های اومانیسم قرار گرفت و عناصر مذهبی از تمام بناها حذف و پاک گردید.
- (۲) معماران این دوره، ساختمان های رم باستان را سرمشق خود قرار دادند و الگوی معماری بناهای باستانی را به کار بستند.
- (۳) نحوه مجسمه سازی و معماری یونان باستان احیا گردید و معماران با استفاده از فنون مهندسی آن دوره به ساخت کاخ ها و کلیساها پرداختند.
- (۴) از آن جا که در این دوره میان جهان اسلام و اروپا روابط تجاری و فرهنگی برقرار بود، لذا سنت معماری اسلامی بر فنون معماری غرب تأثیر گذاشت.

۱۱۰- کدام موارد درباره وضعیت تجارت و کشاورزی در دوره افشار و زندیه، درست است؟

- الف: در هر دو دوره، به دلیل جنگ ها و آشوب های داخلی، کشاورزی و تجارت ایران دچار ضعف و رکود شد.
ب: تداوم جنگ های داخلی و خارجی در زمان نادرشاه و نیاز به نیروی رزمنده، به کاهش شدید نیروی انسانی در بخش کشاورزی انجامید.

- ج: آرامش و ثبات نسبی سیاسی و اجتماعی در عصر نادرشاه، سبب رونق بخشیدن به اوضاع اقتصادی شد.
د: در دوره کریم خان زند، شهرهای شیراز و بندر بوشهر به مراکز مهم تجارت داخلی و خارجی تبدیل شدند.
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۱۱۱- نخستین نشانه های اندیشه های نوین تأثیرگذار بر جریان نهضت مشروطه در کدام مورد مشاهده می شود؟

- (۱) سفرنامه های عهد قاجار
- (۲) روزنامه های داخلی و خارجی
- (۳) نمایش نامه و آثار هنری روشنفکران
- (۴) نوشته ها و آثار ادبی اندیشمندان قاجاری

۱۱۲- کدام یک از موارد زیر درباره اقدامات رضاخان بین سال های ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۲ درست است؟

- (۱) بعد از ساماندهی دستگاه اداری، همراهان و یاران نزدیکش را به قتل رساند.
- (۲) با مصادره زمین و املاک مرغوب، به انباشت سرمایه شخصی پرداخت.
- (۳) با دسیسه چینی و حمایت انگلستان موقعیت خود را تثبیت کرد.
- (۴) با حمایت همه جانبه دولت های بزرگ خارجی، توانست بر تخت سلطنت تکیه بزند.

۱۱۳- در روند استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران، کمیته انقلاب اسلامی با چه هدفی تشکیل شد؟

- ۱) رسیدگی به پرونده مقامات و مأموران رژیم سابق (پهلوی)
- ۲) تلاش برای رفع فقر و محدودیت از شهرها و روستاهای کشور
- ۳) پاسداری و حراست از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی
- ۴) حفظ نظم و امنیت و دستگیری سران جنایتکار رژیم پهلوی

- ۱۱۴- توده هوای «سرد و خشک سیبری» و «گرم و خشک»..... در بخشی از کشورمان می‌شود.
 (۱) در فصول متفاوتی در طول سال وارد ایران می‌شوند و به ترتیب منجر به افزایش و کاهش دما
 (۲) در فصول مشترکی در طول سال وارد ایران می‌شوند و به ترتیب باعث کاهش و افزایش دما
 (۳) به ترتیب در دوره گرم و سرد سال وارد ایران می‌شوند و به طور مشترک باعث افزایش دما
 (۴) به ترتیب در دوره سرد و گرم سال وارد ایران می‌شوند و به طور مشترک باعث تغییرات دما

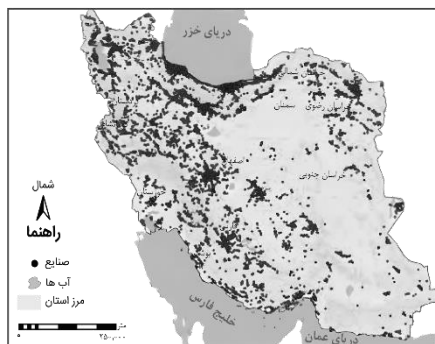
۱۱۵- کدام گزینه با توجه به عبارت‌های زیر درست است؟

- الف: کوهستان‌های تالش منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
 ب: کوه‌های البرز از تنگه منجیل شروع شده و تا کوه‌های شاهکوه در نزدیکی شاهرود ادامه دارد.
 (۱) منطقه کوهستانی «ب» همانند منطقه کوهستانی «الف»، امتداد غربی - شرقی دارد.
 (۲) منطقه کوهستانی «ب» همانند منطقه کوهستانی «الف»، امتداد شمالی - جنوبی دارد.
 (۳) منطقه کوهستانی «الف»، بر خلاف منطقه کوهستانی «ب»، امتداد غربی - شرقی دارد.
 (۴) منطقه کوهستانی «الف»، بر خلاف منطقه کوهستانی «ب»، امتداد شمالی - جنوبی دارد.

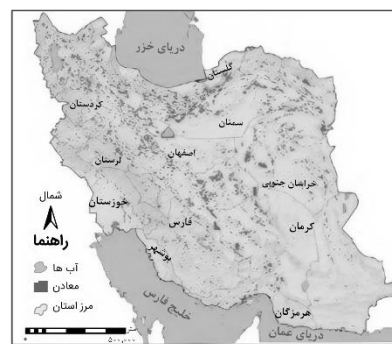
۱۱۶- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- «در هر مکان پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر اثر گذاشته و به نوبه خود از آن تأثیر می‌پذیرند؛ از جمله.....»
 (۱) پدیده مهاجرت روستا به شهر که باعث افزایش رشد طبیعی جمعیت شهرها می‌شود و مهاجرت معکوس که در اثر افزایش آلودگی هوا شکل گرفته است.
 (۲) پدیده مهاجرت بی‌رویه روستا به شهر که باعث گسترش مناطق حاشیه می‌شود و مهاجرت شهر به روستا که در اثر گرانی مسکن شکل گرفته است.
 (۳) پدیده شهرگزیزی که منجر به مناطق حاشیه شهری می‌شود و مهاجرت بی‌رویه روستا به شهر که در اثر کاهش رشد طبیعی جمعیت شکل گرفته است.
 (۴) پدیده مهاجرت شهر به روستا که باعث کمبود مسکن در شهرها می‌شود و مهاجرت روستا به شهر که در اثر افزایش آلودگی هوا شکل گرفته است.

- ۱۱۷- نقشه «الف» توزیع معادن و نقشه «ب» توزیع فعالیت‌های صنعتی را در کشورمان نشان می‌دهد؛ با بررسی این دو نقشه و مطابق با ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین، انتظار داریم به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق استان‌های کشور توجه شود و بنابراین.....

ب

الف

- (۱) وضعیت نقشه «الف» با نقشه «ب» مطابقت پیدا کند.
 (۲) جمعیت در کشورمان بر اساس نقشه «ب» توزیع شود.
 (۳) وضعیت نقشه «الف» با نقشه «ب» مطابقت پیدا نکند.
 (۴) جمعیت در کشورمان منطبق با هر دو نقشه توزیع شود.

۱۱۸- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در بارندگی..... وجود دارد و با ..... بارش به وجود می‌آید.»

- (۱) همرفتی همانند سیکلونی دو توده هوا - برخورد این توده‌های هوا
- (۲) سیکلونی برخلاف کوهستانی دو توده هوا - برخورد آن دو در محل جبهه‌ها
- (۳) کوهستانی برخلاف همرفتی یک توده هوا - صعود این توده هوا در امتداد دامنه کوه
- (۴) جبهه‌ای همانند ناهمواری دو توده هوا - توجه به شکل و جهت کوهستان و کاهش دمای توده هوا در هنگام صعود

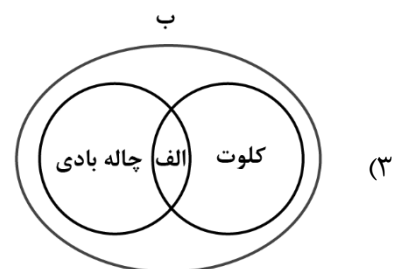
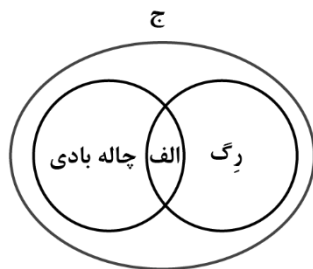
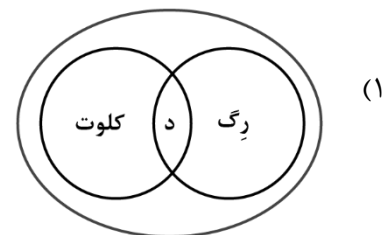
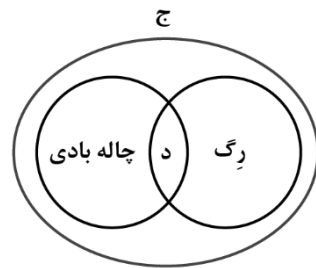
۱۱۹- با توجه به عبارت‌های زیر کدام اشکال به درستی ترسیم شده است؟

الف: در نواحی دارای ماسه‌های ریز جابه‌جایی ذرات توسط باد

ب: اشکال تراکمی و حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان

ج: اشکال کاوشی و حاصل کنده شدن ذرات و انتقال آن به مکان دیگر

د: در طول زمان برجای ماندن مواد درشت‌تر

۱۲۰- با توجه به موارد زیر کدام یک در خصوص کشور ایالات متحده آمریکا، درست است؟

الف: دارای واحدهای دآمداری است که در آن‌ها نگهداری از دام با استفاده از تجهیزات مدرن و روش‌های علمی صورت می‌گیرد.

ب: از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به کار بردن کود و بذره‌های اصلاح شده، در زمینه تولید برنج به خودکفایی رسید.

ج: به تنهایی حدود ۴۰ درصد از ذرت جهان را تولید می‌کند.

د: بخش عمده‌ای از گندم، ارزن و جو جهان را تولید می‌کند.

(۱) موارد «الف» و «د» برخلاف «ب» و «ج» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

(۲) موارد «ب» و «د» برخلاف «الف» و «ج» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

(۳) موارد «الف» و «ج» برخلاف «ب» و «د» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

(۴) موارد «ب» و «ج» برخلاف «الف» و «د» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

۱۲۱- مشاهده نواحی خود مختار نخجوان و کردستان، به ترتیب در کشورهای جمهوری آذربایجان و عراق در نقشه سیاسی جهان، به کدام مشخصات این کشورها اشاره دارد؟

(۱) فاقد نظام سیاسی فدرال هستند و به علت داشتن ناحیه خود مختار، صرفاً نظام سیاسی تک‌ساخت یا ترکیبی دارند.

(۲) به دلیل داشتن ناحیه خودمختار، دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی هستند و نظام سیاسی یکپارچه نیز دارند.

(۳) فاقد نظام سیاسی تک‌ساخت هستند و به علت داشتن ناحیه سیاسی ویژه، نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی دارند.

(۴) به دلیل داشتن ناحیه خودمختار، دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی هستند و نظام سیاسی فدرال نیز دارند.

- ۱۲۲- با توجه به اینکه روابط متقابلی بین شهرها و روستاها وجود دارد، در کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره شده است؟
- ۱) مواد اولیه استخراج شده حاصل از فعالیت‌های نوع دوم از روستاها خارج شده و کالاهای کارخانه‌ای حاصل از فعالیت‌های نوع اول به آن وارد می‌شود.
  - ۲) مواد اولیه استخراج شده حاصل از فعالیت‌های نوع اول از روستاها خارج شده و کالاهای کارخانه‌ای حاصل از فعالیت‌های نوع دوم به آن وارد می‌شود.
  - ۳) صنایع دستی تولید شده حاصل از فعالیت‌های نوع دوم از روستاها خارج شده و خدمات آموزشی و درمانی حاصل از فعالیت‌های نوع اول به آن وارد می‌شود.
  - ۴) صنایع دستی تولید شده حاصل از فعالیت‌های نوع اول از روستاها خارج شده و خدمات آموزشی و درمانی حاصل از فعالیت‌های نوع سوم به آن وارد می‌شود.

۱۲۳- با بررسی شکل زیر کدام مورد مطابق با پدیده «الف» تدوین شده است؟

- ۱) با تحقق روستای پایدار، شکل‌گیری پدیده «الف» متوقف می‌شود؛ زیرا این پدیده شهرها را بیشتر از گذشته به مکان مهاجر فرست تبدیل می‌کند.
- ۲) با تحقق روستای پایدار از شکل‌گیری پدیده «الف» جلوگیری می‌شود؛ زیرا این پدیده روستاها را بیشتر از گذشته به مکان مهاجرپذیر تبدیل می‌کند.
- ۳) این پدیده بر اساس سه رکن روستای پایدار تنظیم شده است و شهرها و روستاها را به ترتیب به مکان‌های مهاجرفرست و مهاجرپذیر تبدیل می‌کند.
- ۴) این پدیده مغایر با سه رکن روستای پایدار تنظیم شده است و شهرها و روستاها را به ترتیب به مکان‌های مهاجرپذیر و مهاجرفرست تبدیل می‌کند.

۱۲۴- کشورهایمانند روسیه که از وسعت زیادی برخوردارند در مقایسه با کشورهای طویل مانند شیلی از نظر منطقه زمانی چه مشخصاتی دارند؟

- ۱) در چندین قاچ زمانی قرار دارند و بنابراین در سراسر این کشورها چندین ساعت رسمی یا استاندارد وجود دارد.
- ۲) در چندین قاچ زمانی قرار دارند و بنابراین در سراسر این کشورها یک ساعت رسمی یا استاندارد تعیین شده است.
- ۳) در یک قاچ زمانی قرار دارند و بنابراین در این کشورها یک ساعت رسمی یا واقعی تعیین و استفاده شده است.
- ۴) در یک قاچ زمانی قرار دارند و بنابراین در این کشورها یک ساعت محلی یا واقعی تعیین و استفاده می‌شود.

۱۲۵- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«شکل و شیب حوضه‌های آبخیز رابطه مستقیمی با سیل خیزی رودها دارد؛ به طوری که هر چه شکل حوضه .....»

- ۱) درازتر و شیب آن کمتر باشد، سیل خیزی کمتری دارد؛ زیرا همه جریان‌ها همزمان به انتهای حوضه وارد می‌شوند.
- ۲) درازتر و شیب آن کمتر باشد، سیل خیزی کمتری دارد؛ زیرا جریان‌ها بسیار سریع تر به انتهای حوضه وارد می‌شوند.
- ۳) گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است؛ زیرا همه جریان‌ها همزمان و سریع تر به خروجی حوضه می‌رسند.
- ۴) گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است؛ زیرا جریان‌ها به طور متوالی و سریع تر به خروجی حوضه می‌رسند.

۱۲۶- کدام عبارت درست است؟

- ۱) ادراکی که در آن حکم به نفی یا اثبات باشد، تعریف است.
- ۲) تصور، علمی است که حکم آن در ذهن آدمی حاصل می‌شود.
- ۳) نسبت ایجابی یا سلبی بر تصورات، سبب ایجاد تصدیق است.
- ۴) تصور، عبارت است از موافقت با صدق یا کذب حکمی ذهنی.

۱۲۷- مجموعه‌ای متشکل از سه مفهوم مختلف به نام‌های A و B و C داریم؛ اگر نسبت میان A و نقیض C تباین باشد و B اعم از C باشد، در این صورت.....

- ۱) امکان ندارد که در طبقه‌بندی میان مفاهیم، دو مفهوم A و B در یک طبقه قرار بگیرند.
- ۲) از آنجا که نسبت میان A و نقیض C تباین است؛ پس نسبت میان A و C نیز تباین است.
- ۳) همهٔ مصادیق مفهوم B شامل مفهوم C شده است و برعکس این موضوع نیز صادق است.
- ۴) نسبت میان نقیض مفهوم A و مجموع B و C تباین یا عموم و خصوص مطلق است.

۱۲۸- کدام گزینه دربارهٔ انواع استدلال، نادرست است؟

- ۱) از استنتاج بهترین تبیین جهت بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود.
- ۲) در صورت رعایت شرایط استقرای تعمیمی قوی، حمایت مقدمات از نتیجه قطعی می‌شود.
- ۳) در استقرای تمثیلی، نمی‌توان حکمی کلی صادر کرد که بر مبنای شباهت به دست آمده باشد.
- ۴) دانشمندان در تلاش هستند تا با استفاده از استقرای تعمیمی قوی، مبنایی برای علوم تجربی فراهم کنند.

۱۲۹- اگر قضیهٔ «بعضی الف ب است» کاذب باشد، کدام قضا یا «صادق» هستند؟

- ۱) بعضی الف ب نیست - هر الف ب است
- ۲) بعضی الف ب نیست - بعضی ب الف نیست
- ۳) هیچ الف ب نیست - بعضی ب الف است
- ۴) بعضی ب الف نیست - هر الف ب است

۱۳۰- اگر دو قضیهٔ «هیچ شترمرغی عقاب نیست» و «بعضی عقاب‌ها، پرواز کننده هستند» مقدمات یک قیاس اقترانی باشند، کدام گزینه می‌تواند نتیجه معتبر از این دو مقدمه باشد؟

- ۱) بعضی پرواز کننده‌ها، شترمرغ نیستند.
- ۲) بعضی شترمرغ‌ها، پرواز کننده نیستند.
- ۳) هیچ پرواز کننده‌ای، شترمرغ نیست.
- ۴) هیچ شترمرغی، پرواز کننده نیست.

۱۳۱- کدام یک از قیاس‌های استثنایی زیر، معتبر نیست؟

- ۱) اگر جاده بسته باشد آنگاه مسافران نمی‌آیند؛ مسافران آمده‌اند. پس جاده بسته نیست.
- ۲) اگر باران ببارد، جاده لغزنده می‌شود؛ مشکلی برای تردد در جاده نیست. پس باران نباریده است.
- ۳) اگر شکلی مربع باشد، آنگاه چهار زاویه دارد؛ این شکل مربع است. پس دارای چهار زاویه است.
- ۴) اگر شکلی مثلث باشد، آنگاه سه زاویه دارد؛ این شکل سه زاویه دارد. پس این شکل مثلث محسوب می‌شود.

۱۳۲- کدام سؤال از سایر پرسش‌ها بنیادی‌تر و مربوط به حوزه وجودشناسی است؟

- ۱) آیا مرگ برای همهٔ انسان‌ها، سراسر درد و رنج است؟
- ۲) آیا اصل و حقیقت همه‌چیز، در جهانی دیگر است؟
- ۳) آیا خاطرات زندگی برای انسان قابل فراموشی است؟
- ۴) آیا تجربیات شخصی را می‌توان به دیگران انتقال داد؟

۱۳۲- کدام گزاره با توجه به تمثیل غار افلاطون، قابل پذیرش است؟

- ۱) انسان‌ها پس از رسیدن به حقیقت نیز متحمل رنج و درد هستند.
- ۲) یک فیلسوف می‌تواند برای تمام دانسته‌های خود استدلال ارائه دهد.
- ۳) آزاداندیشی، قابل آموزش به انسان نیست و او خودش باید به آن برسد.
- ۴) انسان‌ها در رویارویی با حقایق هستی، آن را با آغوش باز می‌پذیرند.

۱۳۴- بیت «ما ز یاران چشم یاری داشتیم / خود غلط بود آنچه می‌پنداشتیم» با کدام گزاره زیر، نمی‌تواند مرتبط باشد؟

- ۱) طبق گفته‌های سقراط، دانای حقیقی فقط خداوند است؛ نه مدعیان دانایی.
- ۲) سروش معبد دلفی در پیامی گفته بود که داناترین مردم، سقراط است.
- ۳) داناترین آدمیان کسی است که چون سقراط بداند، که هیچ نمی‌داند.
- ۴) راز سروش معبد دلفی این بود که به ما بنمایاند تا چه حد نادانیم.

۱۳۵- کدام گزاره، می‌تواند مورد پذیرش شخصی باشد که کسب معرفت را ممکن می‌داند؟

- ۱) شناخت افراد، تعیین می‌کند که ویژگی‌های اشیاء چگونه باشند.
- ۲) حقیقت می‌تواند به تعداد افراد موجود در جهان، متکثر شود.
- ۳) حقیقت وجود ندارد و معیار شناخت هر چیزی، انسان است.
- ۴) حقیقت یکسان است؛ اما شناخت افراد از آن متفاوت است.

۱۳۶- کدام گزینه درباره‌ی نظر ابن‌سینا در انسان‌شناسی فلسفی، درست است؟

- ۱) روح انسان، پس از تکمیل شدن مراحل رشد نفسانی، به بدن ملحق می‌شود.
- ۲) روح انسان به‌طور ذاتی دارای معرفت‌هایی مانند، احساس غم و شادی است.
- ۳) جنبه‌ی مجرد از ماده‌ی انسان، قبل از پیدایش جسم مادی، وجود داشته است.
- ۴) یک انسان می‌تواند بی‌واسطه نسبت به حضور خویش ادراک داشته باشد.

۱۳۷- کدام عبارت، بیانگر نظریه‌ی اخلاقی ارسطو است؟

- ۱) سعادت بخشی توسط قوه عقل، همیشگی و غیر مشروط است.
- ۲) قوه شهوت و غضب همواره در حالت افراط و تفریط هستند.
- ۳) رسیدن انسان به سعادت حقیقی، مستلزم اعتدال عقل است.
- ۴) عمل خیر اخلاقی در انسان، با وجدان او رابطه‌ی مستقیم دارد.

۱۳۸- کدام یک از موارد زیر، می‌تواند از نتایج «مغایرت میان وجود و ماهیت» باشد؟

- ۱) صرف تصور مفهوم، برای ایجاد هستی آن، کافی است.
- ۲) اثبات وجود هر چیزی به‌جز خداوند، به دلیل نیاز دارد.
- ۳) میان موجودات جهان هستی، وحدت و کثرت وجود دارد.
- ۴) ممتنع‌الوجود بالذات نمی‌تواند حمل بر نیستی داشته باشد.

۱۳۹- درباره‌ی رابطه‌ی علیت از نظر فیلسوفان مسلمان می‌توان گفت:

- ۱) رابطه‌ای مربوط به چپستی دو طرف و حین‌الوجود می‌باشد.
- ۲) همواره یک طرف از این رابطه، زودتر از دیگری معرفی می‌شود.
- ۳) پذیرش این رابطه در ذهن انسان، به‌صورت بدیهی رخ می‌دهد.
- ۴) امکان ندارد که «عدم» به عنوان بخشی از این رابطه قرار بگیرد.

۱۴۰- فرد معتقد به چندخدایی.....

- ۱) همانند کسی نیست که مصادیق موجود در طبیعت را می پرستد.
- ۲) می تواند نظم موجود در جهان هستی را تبیین عقلانی کند.
- ۳) خلقت آگاهانه و هدف دار را در جهان هستی اتفاقی می داند.
- ۴) واقعیت های موجود در جهان را، پرتوی حقایق متکثری می داند.

۱۴۱- کدام گزینه دربارهٔ برهان «وجوب و امکان» ابن سینا درست است؟

- ۱) در آن از اصل «امتناع تسلسل علل نامتناهی» به صورت غیرمستقیم استفاده شده است.
- ۲) نتیجهٔ نهایی این برهان، تقسیم بندی «واجب الوجود» به «بالذات» و «بالغیر» است.
- ۳) در این برهان، ماهیت های جهان به صورت ذاتی به وجود و هستی گرایش دارند.
- ۴) برخلاف برهان «امکان فقری»، تنها «چیستی» موجودات مورد توجه قرار می گیرد.

۱۴۲- کدام گزینه در تکمیل عبارت زیر، مناسب تر است؟

عقل به عنوان موجودی برتر از ماده.....

- ۱) از طریق استدلال عقلی، قابل مشاهده است.
- ۲) تا حدی بدیهی است که نیازی به اثبات ندارد.
- ۳) موجودی جسمانی و غیرقابل مشاهدهٔ مادی است.
- ۴) ضرورت وجودش را از ناحیهٔ غیر دریافت کرده است.

۱۴۳- کدام عبارت به تفاوت مدینهٔ فاضله و مدینهٔ جاهله از نظر فارابی اشاره کرده است؟

- ۱) در مدینهٔ فاضله برخلاف مدینهٔ جاهله، به سعادت دنیوی توجه نمی شود.
- ۲) اعضای مدینهٔ فاضله برخلاف مدینهٔ جاهله، دارای سلسله مراتب هستند.
- ۳) در مدینهٔ جاهله برخلاف مدینهٔ فاضله، به مسائل فطرت ثانی توجه نمی شود.
- ۴) در مدینهٔ فاضله برخلاف مدینهٔ جاهله، شخصی بر افراد جامعه ریاست دارد.

۱۴۴- کدام گزینه دربارهٔ «طبیعت شناسی ابن سینا» نادرست است؟

- ۱) عالم طبیعت، مادی و تابع قوانین فیزیکی است.
- ۲) طبیعت شیء، موجب حرکتش به سمت مقصد است.
- ۳) هر موجودی بر اساس طبیعتش قطعاً به کمال می رسد.
- ۴) از نظر او، طبیعت به عنوان ذات موجودات نیز می تواند باشد.

۱۴۵- اگر نه وجود اصیل باشد نه ماهیت، کدام یک از پیامدهای زیر رخ می دهد؟

- ۱) لازم اش این است که هر ماهیتی، ضرورتاً موجود باشد.
- ۲) می توان وجود را از واقعیت های جهان، سلب کرد.
- ۳) همهٔ ماهیت های جهان، ممتنع الوجود خواهد بود.
- ۴) وحدت میان موجودات جهان از بین می رفت.

۱۴۶- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف: از نظر اقتصاددانان طبقه‌بندی منابع تولید کدام است و کشاورزی که روی زمین کار می‌کند، مثالی برای کدام یک از عوامل تولید است؟

ب: عبارت زیر به کدام اشتباه رایج در تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

«علی دانشجوی نخبه و بسیار باهوشی است که در کنکور رتبه خوبی کسب کرده است و حالا پس از ۳ سال فعالیت آموزشی، تصمیم گرفته است انصراف دهد و یک آموزشگاه کنکور بازگشایی کند. او بی توجه به سخنان خانواده برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی آموزشگاه، زیر بار وام‌های سنگین رفته است.»

ج: چرا نقاط خارج از منحنی مرز امکانات تولید، غیرقابل دستیابی هستند؟

(۱) الف: منابع طبیعی، سرمایه، نیروی کار - نیروی کار ب: بی‌صبری زیاد ج: زیرا در صورت حرکت به سمت این نقاط، تولید ناکارا شده و انرژی تلف می‌شود.

(۲) الف: سرمایه مالی، سرمایه فیزیکی، نیروی انسانی - نیروی انسانی ب: اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن ج: زیرا در صورت حرکت به سمت این نقاط، تولید ناکارا شده و انرژی تلف می‌شود.

(۳) الف: منابع طبیعی، سرمایه و نیروی کار - نیروی کار ب: بی‌صبری زیاد ج: زیرا با فرض ثابت ماندن منابع، کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

(۴) الف: سرمایه مالی، سرمایه فیزیکی، نیروی کار - سرمایه مالی ب: اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن ج: زیرا با فرض ثابت ماندن منابع، کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

۱۴۷- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد «سالیانه» یک بنگاه اقتصادی با ۸ نفر کارمند و تولید «سالیانه» ۳۵۰ دستگاه هر یک به ارزش ۷,۰۰۰,۰۰۰ تومان کدام است؟

اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق متوسط ماهیانه هر یک از کارمندان	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۱۳۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی	معادل ۲۵ درصد حقوق سالیانه کارمندان

(۲) ۷۸۰ میلیون تومان سود

(۴) ۷۸۰ میلیون تومان ضرر

(۱) ۸۷۰ میلیون تومان ضرر

(۳) ۸۷۰ میلیون تومان سود

محل انجام محاسبات

۱۴۸- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- الف: با فرض افزایش درآمد خانواده، منحنی تقاضای کالای پست چه تغییری می‌کند؟
 ب: در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی برای پرداخت خمس باید به چه نکته‌ای توجه داشته باشیم؟
 ج: دولت برای کنترل حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول کدام سیاست‌ها را به کار می‌گیرد؟
 د: در سال ..... ، ..... کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی به نام قرارداد ..... را امضا کردند.
 هـ: در صورتی می‌توانیم تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور به دست آوریم که ...

(۱) الف: انتقال به راست و خارج ب: تعیین سال مالی برای درآمدی که کسب کرده‌ایم. ج: سیاست‌های مالی د: ۱۹۴۷ - ۲۳ - گات هـ: تمام پیشرفت‌های داخلی و خارجی و همچنین تولید ناخالص داخلی و ملی را در مجموع محاسبات یک کشور دخیل کنیم.

(۲) الف: انتقال به راست و خارج ب: قیمت اقلام مصرفی خریداری و استفاده شده ج: سیاست‌های مالی د: ۱۹۷۴ - ۳۲ - نفتا هـ: معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی، یعنی رشد تولید ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری درآمدی و نیز سایر شاخص‌ها نظیر شاخص امید به زندگی، میزان سواد و یا شاخص‌های مربوط به بهداشت، ترکیب کنیم.

(۳) الف: انتقال به چپ و داخل ب: تعیین سال مالی برای درآمدی که کسب کرده‌ایم. ج: سیاست‌های پولی د: ۱۹۴۷ - ۲۳ - گات هـ: معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی، یعنی رشد تولید ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری درآمدی و نیز سایر شاخص‌ها نظیر شاخص امید به زندگی، میزان سواد و یا شاخص‌های مربوط به بهداشت، ترکیب کنیم.

(۴) الف: انتقال به چپ و داخل ب: قیمت اقلام مصرفی خریداری و استفاده شده. ج: سیاست‌های پولی د: ۱۹۷۴ - ۳۲ - نفتا هـ: تمام پیشرفت‌های داخلی و خارجی و همچنین تولید ناخالص داخلی و ملی را در مجموع محاسبات یک کشور دخیل کنیم.

۱۴۹- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید (PPF) مقابل:

الف: تولید در کدام نقطه غیرقابل دستیابی است؟

ب: اگر نقطه تولید بنگاه، نقطه (C) باشد، آنگاه هزینه فرصت تولید

۲۰۰ عدد کیف بیشتر کدام است؟

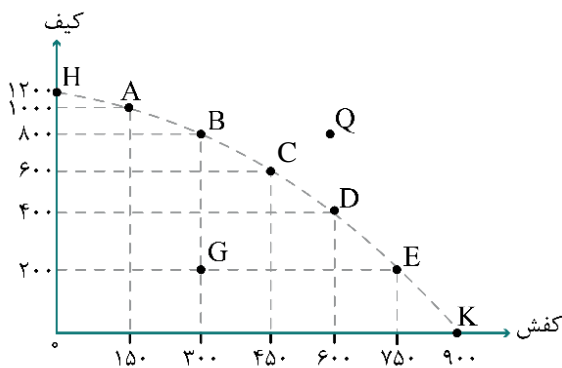
ج: تولید در کدام نقطه ناکارا است؟

(۱) الف: Q ب: صرف‌نظر کردن از تولید ۲۰۰ عدد کفش ج: G

(۲) الف: Q ب: صرف‌نظر کردن از تولید ۱۵۰ عدد کفش ج: G

(۳) الف: G ب: صرف‌نظر کردن از تولید ۱۵۰ عدد کفش ج: Q

(۴) الف: G ب: صرف‌نظر کردن از تولید ۲۰۰ عدد کفش ج: Q

محل انجام محاسبات

۱۵۰- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

• هدف از انتشار اوراق مشارکت چیست؟

• کدام گزینه در خصوص سرمایه‌گذاری در مواردی مانند طلا و سهام، صحیح است؟

- ۱) تضمین تأمین مالی - سرمایه‌گذاری در مواردی مانند طلا و سهام سرمایه‌گذاری‌هایی مولد هستند که به افزایش ظرفیت تولیدی کشور کمک می‌کنند.
- ۲) تأمین مالی - در سهامداری برخلاف خرید طلا حتی اگر قیمت ورقه سهام تغییر نکند، با دریافت سود سالانه شرکت همراه است.
- ۳) تأمین مالی - سرمایه‌گذاری در مواردی مانند طلا و سهام سرمایه‌گذاری‌هایی مولد هستند که به افزایش ظرفیت تولیدی کشور کمک می‌کنند.
- ۴) تضمین تأمین مالی - در سهامداری برخلاف خرید طلا حتی اگر قیمت ورقه سهام تغییر نکند، با دریافت سود سالانه شرکت همراه است.

۱۵۱- فرض کنیم که کشاورزان هر کیلو پنبه تولیدی خود را به ارزش ۶۸۰۰ تومان به کارگاه‌های ریسندگی بفروشند. کارگاه‌های ریسندگی این مقدار پنبه را به مقداری نخ تبدیل کرده و به ارزش ۷۵۰۰ تومان به کارگاه‌های پارچه‌بافی می‌فروشند. در کارگاه‌های پارچه‌بافی نخ به پارچه تبدیل شده و به مبلغ ۹۲۰۰ تومان به کارگاه‌های تولید پوشاک فروخته می‌شود در این کارگاه‌ها پارچه به پوشاک تبدیل شده و به مبلغ ۱۸۵۰۰ تومان به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد با فرض اینکه VAT معادل ۸ درصد باشد:

الف: قیمت فروش پارچه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چقدر است؟

ب: مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه‌های ریسندگی چقدر است؟

ج: مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط کارگاه تولید پوشاک چقدر است؟

۱) الف: ۹۳۶۹ ب: ۶۰۰ ج: ۷۴۴	۲) الف: ۹۹۳۶ ب: ۶۰۰ ج: ۷۴۴
۳) الف: ۹۹۳۶ ب: ۷۵۰ ج: ۸۸۰	۴) الف: ۹۳۶۹ ب: ۷۵۰ ج: ۸۸۰

۱۵۲- کدام گزینه مؤید پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

الف: تلاش حاکمان در دوره قاجار صرف چه چیزی می‌شد؟

ب: کدام گزینه به حرکت‌های ملی و مذهبی‌ای که در دوره قاجار برای بهبود وضعیت اقتصادی انجام شد، اشاره دارد؟

ج: کدام نوع از بیکاری ناشی از عدم تطبیق بین افراد جوای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست؟

د: تلاش اندیشمندان داخلی در جهت یافتن الگوی بومی پیشرفت به منظور «.....» است.

- ۱) الف: تعدی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی ب: بیانیه‌های حمایت از تولید ملی، ایجاد زمینه‌های قانونی، گسترش مدارس ج: بیکاری اصطلاحی د: اعتماد نداشتن به سایر شاخص‌های اقتصادی و دقیق نبودن این شاخص‌ها
- ۲) الف: تحکیم پایه‌های حکومت خود و افزودن بر خزانه طریق غارت دست‌رنج مردم ب: تأسیس شرکت اسلامی و تحریم کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان ج: بیکاری ساختاری د: یافتن الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد و راه روشنی را پیش پای مردم قرار دهد.
- ۳) الف: تحکیم پایه‌های حکومت و اعطای امتیازات به خادمان ب: ایجاد سازوکار کارآمد مالیاتی، امنیت نسبی ج: بیکاری ساختاری د: یافتن الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد و راه روشنی را پیش پای مردم قرار دهد.
- ۴) الف: واگذاری منابع نفتی و معدنی به کشورهای بیگانه ب: تأسیس دارالفنون و برقراری نظم مالی و اداری توسط امیرکبیر ج: بیکاری اصطلاحی د: اعتماد نداشتن به سایر شاخص‌های اقتصادی و دقیق نبودن این شاخص‌ها

محل انجام محاسبات

۱۵۳- با فرض این که جمعیت کشوری ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر و جمعیت زیر ۱۵ سال آن، ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر باشد. همچنین جمعیت غیرفعال این کشور ۸,۰۰۰,۰۰۰ نفر باشد و ۷۰ درصد از جمعیت فعال، شاغل باشند، با فرض درآمد ماهانه هر فرد به صورت میانگین ۵,۶۰۰,۰۰۰ تومان و با نرخ مالیات بر درآمد ۹ درصد، دولت چه مقدار از درآمد مالیاتی را به دلیل وجود افراد بیکار ماهانه از دست می دهد؟

- (۱) ۱,۸۴۱,۸۰۰ میلیون تومان
 (۲) ۱,۵۱۲,۶۰۰ میلیون تومان
 (۳) ۱,۸۱۴,۴۰۰ میلیون تومان
 (۴) ۱,۱۲۵,۶۰۰ میلیون تومان

۱۵۴- پاسخ پرسش های زیر به ترتیب کدام است؟

- چرا ایران از دوره باستان، جایگاه ویژه ای در اقتصاد جهان داشته است؟
- مرحله دوم از مراحل بودجه بندی کدام است؟
- خرید مقایسه ای چه نوع خریدی است؟

- (۱) حکومت های بزرگ، لشگرکشی های عظیم، نظام اقتصادی مستقل، وسعت جغرافیایی - مجموع درآمدها و هزینه های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید. - فرایند بررسی قیمت ها و ویژگی های محصولات مشابه قبل از تصمیم گیری برای خرید است.
 (۲) وسعت جغرافیایی، برخورداری از منابع طبیعی، قرار گرفتن در چهارراه بین المللی - هزینه های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید. - فرایند بررسی قیمت ها و ویژگی های محصولات مشابه قبل از تصمیم گیری برای خرید است.
 (۳) وسعت جغرافیایی، برخورداری از منابع طبیعی، قرار گرفتن در چهارراه بین المللی - هزینه های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید. - خرید تحت تأثیر تبلیغات بزرگ نمایی و ارائه اطلاعات توسط فروشندگان است.
 (۴) حکومت های بزرگ، لشگرکشی های عظیم، نظام اقتصادی مستقل، وسعت جغرافیایی - مجموع درآمدها و هزینه های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید. - خرید تحت تأثیر تبلیغات، بزرگ نمایی و ارائه اطلاعات توسط فروشندگان است.

۱۵۵- در جدول زیر سطح عمومی قیمت ها در ابتدا و انتهای یک سال مشخص برای سه کشور فرضی A، B و C آورده شده است. اگر نرخ تورم در هر سه کشور یکسان باشد:

- الف: سطح عمومی قیمت ها در انتهای سال برای کشور B چند واحد پولی است؟
 ب: سطح عمومی قیمت ها در ابتدای سال برای کشور C چند واحد پولی است؟
 ج: نرخ تورم در این کشورها چند درصد است؟

کشورها	سطح عمومی قیمت ها در ابتدای سال	سطح عمومی قیمت ها در انتهای سال
A	۵۰ واحد پولی	۷۰ واحد پولی
B	۸۰ واحد پولی	؟
C	؟	۱۴۰ واحد پولی

(۲) الف: ۱۱۰، ب: ۷۰، ج: ۳۰

(۴) الف: ۱۱۲، ب: ۷۰، ج: ۴۰

(۱) الف: ۱۱۰، ب: ۱۰۰، ج: ۳۰

(۳) الف: ۱۱۲، ب: ۱۰۰، ج: ۴۰

محل انجام محاسبات

- ۱۵۶- وضعیت توزیع درآمد در کشور A، مطابق جدول زیر است. با توجه به دو فرمول نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین و نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین، پاسخ پرسش‌ها کدام است؟
- الف: کدام شاخص، توزیع درآمد در این کشور را مناسب‌تر نشان می‌دهد؟
- ب: کدام شاخص، بیانگر نامناسب‌تر بودن توزیع درآمد در این کشور است؟
- ج: کدام شاخص، برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین کشورهای مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

وضعیت توزیع درآمد در کشور A	
سه‌دهک اول	۳ درصد
سه‌دهک دوم	۵ درصد
سه‌دهک سوم	۷ درصد
سه‌دهک چهارم	۹ درصد
سه‌دهک پنجم	۱۸ درصد
سه‌دهک ششم	۲۱ درصد

- (۱) الف: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین ب: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین ج: نسبت دهک اول به دهک دهم
- (۲) الف: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین ب: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین ج: نسبت دهک اول به دهک دهم
- (۳) الف: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین ب: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین ج: نسبت دهک دهم به دهک اول
- (۴) الف: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین ب: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین ج: نسبت دهک دهم به دهک اول

۱۵۷- کدام گزینه مبین پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

- الف: الگوی مرز امکانات تولید یک الگوی اقتصادی است که ....
- ب: کدام مورد از عوامل تأثیرگذار بر مقدار تقاضای یک کالا نیست؟
- ج: در حالت کمبود تقاضا، کدام عامل بازار را به تعادل می‌رساند؟
- د: قیمت یک کالا و میزان عرضه آن از سوی تولیدکنندگان با هم چه رابطه‌ای دارد؟
- (۱) الف: نمایشی بسیط و تقریباً ساده از عرضه و تقاضا در یک کشور را نشان می‌دهد. / ب: قیمت سایر کالاها / ج: کاهش قیمت / د: رابطه معکوس
- (۲) الف: اجازه می‌دهد تا درک بهتری از بده-بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب پیدا کنید. / ب: درآمد مصرف‌کنندگان / ج: افزایش قیمت / د: رابطه تنگاتنگ
- (۳) الف: نمایشی بسیط و تقریباً ساده از عرضه و تقاضا در یک کشور را نشان می‌دهد. / ب: سلیقه تقاضاکنندگان / ج: افزایش قیمت / د: رابطه متقابل
- (۴) الف: اجازه می‌دهد تا درک بهتری از بده-بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب پیدا کنید. / ب: انتظارات تولیدکنندگان / ج: کاهش قیمت / د: رابطه مستقیم

محل انجام محاسبات

۱۵۸- با توجه به مندرجات جدول زیر و همچنین چنانچه مجموع ارزش اقلام «مواد غذایی، ماشین آلات و پوشاک» در یک جامعه فرضی ۱۸۵ میلیارد ریال باشد، در این صورت:

الف: تولید خالص داخلی سرانه   ب: تولید ناخالص داخلی در این جامعه کدام است؟

A	هزینه استهلاك	$\frac{1}{5}$ ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند
B	ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{2}{3}$ ارزش تولید خارجیان مقیم کشور
C	جمعیت کل کشور	۸۵ میلیون نفر
D	ارزش تولید خارجیان مقیم کشور	۳۰ میلیارد ریال
E	ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند	۸۵ میلیارد ریال

(۱) الف: $\frac{2}{564}$ ، ب: ۲۳۵   (۲) الف: $\frac{2}{564}$ ، ب: ۲۵۳

(۳) الف: $\frac{3}{564}$ ، ب: ۲۳۵   (۴) الف: $\frac{3}{564}$ ، ب: ۲۵۳

۱۵۹- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح و درست پرسش‌های زیر است؟

الف: دولت‌ها چگونه با فقر و بیکاری مبارزه می‌کنند؟

ب: این نکته که می‌گوییم «هزینه فرصت تولید کالای الف در کشور A نسبت به کشور B کمتر است.» به کدام اصل اشاره دارد؟

(۱) الف: ثبات قیمت‌ها - افزایش نرخ‌های مالیاتی ب: مزیت نسبی

(۲) الف: اجرای سیاست‌های فقرزدایی - برقرار کردن عدالت ب: مزیت مطلق

(۳) الف: ثبات قیمت‌ها - افزایش نرخ‌های مالیاتی ب: مزیت مطلق

(۴) الف: اجرای سیاست‌های فقرزدایی - برقرار کردن عدالت ب: مزیت نسبی

۱۶۰- فرد A در پایان دوره مالی، ۳,۵۰۰,۰۰۰ تومان خمس پرداخت کرده است، اگر میزان درآمدی که برای این فرد در پایان سال باقی مانده است، معادل ۱۰ میلیون تومان باشد، آنگاه ارزش اقلام مصرفی که این فرد خریده و استفاده نکرده، چقدر است؟

(۱) ۶۰۰,۰۰۰ تومان   (۲) ۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان

(۳) ۱۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان   (۴) ۷۰۰,۰۰۰ تومان

محل انجام محاسبات

بودجه بندی آزمون مرحله ۱۷ دوازدهم انسانی

جامع شبیه ساز کنکور سراسری

۳۰ فروردین

جامعه شناسی

علوم و فنون ادبی

ریاضی و آمار

پایه

دوازدهم

پایه

دوازدهم

پایه

دوازدهم

آزمون جامع (۲)

تاریخ

عربی

روان شناسی

پایه

دوازدهم

پایه

دوازدهم

آزمون جامع (۲)

اقتصاد

فلسفه و منطق

جغرافیا

فلسفه یازدهم

منطق

فلسفه دوازدهم

پایه

دوازدهم

آزمون جامع (۲)

پنجشنبه

۱۴۰۳/۰۱/۲۳

پاسخنامه آزمون الکترونیکی دوازدهم انسانی - مرحله ۱۶

دور استاران	طراحان	مسئول درس	درس
امیرحسین ابومحبوب - نرجس تیمناک	محمد نوربخش - محمد یگانه امیر زراندوز - سعید عزیزخانی - علی شهبازی	محمد نوربخش	ریاضی
اعظم نوری نیا - فاطمه عباسی محمد رزمی - علی زیبا	حسن وسکری - مهدی ضیایی - افشین محی الدین علی امیرسلیمانی - مجتبی بلاغتی - ابوالفضل غلامی مهران قندی - علیرضا بدیع	حسن وسکری	زبان و ادبیات فارسی
آزاده میرزایی - فاطمه صفری	الهام میرزایی - فروغ تیموریان	الهام میرزایی	علوم اجتماعی
احسان کلاته - افسانه محمدحاجیانی علی زیبا	الهه همایونزاده	الهه همایونزاده	روان شناسی
کیارش پورمهدی - کامران عبدالمهی	خالد مشیرپناهی - روح الله گلشن محمدعلی کاظمی نصرآبادی - محمدعلی تابانفر	هاله کریمی	زبان عربی
سارا خداوردیان - محمد رسایی علی زیبا	علی رضا کاهیدوند	علی رضا کاهیدوند	تاریخ
زهرا فروغی - فرشید مشعریپور	حمیدرضا بهیاد	حمیدرضا بهیاد	جغرافیا
کیمیا طهماسبی - حسن صدری ساناز نامداری	امیرمحمد نصیری - عظیم قاهری مغانی الهه فاضلی	امیرمحمد نصیری	فلسفه و منطق
علی زیبا	سارا شریفی - احمد منصوری	سارا شریفی	اقتصاد

مدیر آزمون: رسول خنجری

حق چاپ و تکثیر سوالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز»

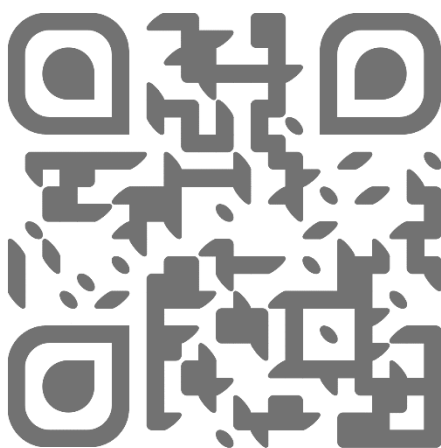
مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سوالات و پاسخنامه ماز برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

دوست مازی من، سلام!

برای اینکه ما نظرت رو در رابطه با آزمون بدونیم نیاز هست که در نظرسنجی شرکت کنی.
برای شرکت در نظرسنجی فقط کافیست روی لینک زیر بزنی یا QR کد زیر رو اسکن کنی تا صفحه
نظرسنجی برات باز بشه!
ممنون که نظرت رو به ما میگی و بهمون برای بهتر شدن آزمون‌ها کمک می‌کنی (:

<https://B2n.ir/p10121>

مازی‌ها؛ میدونین که جلوی هر سوال ما براتون ویژگی و آدرس اون سوال رو میذاریم، حالا
واسه اینکه کامل یادش بگیرید میخوام براتون بگم که چجوری اینا رو براتون چیدیم:

(سطح سوال - سبک سوال - آدرس سوال)

آسان - متوسط - دشوار   مفهومی - مساله و ...   مثلاً: ۱۱۰ یعنی فصل ۱ پایه یازدهم

۱- در معادله درجه دوم $mx^2 + 2(1-m^2)x + m + 2 = 0$ مجموع ریشه‌ها از ۲ برابر حاصل ضرب ریشه‌ها یک واحد کمتر است. مجموع مقادیر قابل قبول برای m کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $-\frac{3}{2}$ (۳) ۲   (۴) $-\frac{1}{2}$

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - محاسباتی - ۱۰۰)

اگر α و β جواب‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ و $\Delta > 0$ باشد داریم:

$$S = \alpha + \beta = \frac{-b}{a} = \text{مجموع دو ریشه}$$

$$P = \alpha\beta = \frac{c}{a} = \text{حاصل ضرب دو ریشه}$$

پاسخ تشریحی:

ابتدا با استفاده از رابطه‌های داده شده در درسنامه، P و S را یافته و رابطه داده شده در صورت سؤال را می‌نویسیم و مقدار m را به دست می‌آوریم. با توجه به معادله داده شده داریم:

$c = m + 2, b = 2(1 - m^2), a = m$

$$\begin{cases} P = \frac{c}{a} = \frac{m+2}{m} \\ S = \frac{-b}{a} = \frac{-2(1-m^2)}{m} \end{cases} \Rightarrow S = 2P - 1 \Rightarrow \frac{-2(1-m^2)}{m} = 2\left(\frac{m+2}{m}\right) - 1$$

$$\xrightarrow{\times m} 2m^2 - 2 = 2m + 4 - m \Rightarrow 2m^2 - m - 6 = 0 \quad \Delta = 49 \rightarrow \begin{cases} m_1 = \frac{-(-1) + \sqrt{49}}{2(2)} = \frac{1}{4} = 2 \\ m_2 = \frac{-(-1) - \sqrt{49}}{2(2)} = \frac{-6}{4} = -\frac{3}{2} \end{cases}$$

با جای گذاری هر دو مقدار m در معادله، دلتای معادله حاصل باید مثبت شود که در هر دو برقرار است، بنابراین هر دو مقدار m قابل قبول است. در نهایت داریم:

$$m_1 + m_2 = 2 - \frac{3}{2} = \frac{1}{2}$$

گروه آموزشی ماز

۲- زهرا برای ویرایش علمی ۲۰ صفحه از کتابی ۱ ساعت وقت صرف می‌کند. اگر نرگس در این ویرایش به او کمک کند، کار ویرایش ۴۰ دقیقه طول می‌کشد. حال اگر نرگس بخواهد به تنهایی این ویرایش را به عهده بگیرد، چند دقیقه وقت لازم خواهد داشت؟

- (۱) ۸۰   (۲) ۶۰   (۳) ۱۲۰   (۴) ۱۰۰

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - کاربردی - ۱۰۰)

پاسخ تشریحی:

زهرا کل کار را در یک ساعت (۶۰ دقیقه) انجام می‌دهد و زهرا و نرگس با هم کل کار را در ۴۰ دقیقه انجام می‌دهند. در این حالت داریم:

	زمان انجام کار	مقداری از کار که در ۱ دقیقه قابل انجام است.
زهرا	۶۰ دقیقه	$\frac{1}{60}$
نرگس	t دقیقه	$\frac{1}{t}$
زهرا و نرگس با هم	۴۰ دقیقه	$\frac{1}{40}$

با توجه به جدول معادله زیر را می‌توان نوشت:

$$\frac{1}{60} + \frac{1}{t} = \frac{1}{40} \Rightarrow \frac{1}{t} = \frac{1}{40} - \frac{1}{60} \Rightarrow \frac{1}{t} = \frac{20}{2400} = \frac{1}{120}$$

$\Rightarrow t = 120$ دقیقه

۳- اگر رابطه $f = \left\{ (-1, 1), \left(0, \frac{1}{4} \right), \left(-1, \frac{a}{b} \right), (-2, 6) \right\}$ تابع باشد، آن گاه دامنه تابع $g = \left\{ (3, -2), (a-b, 2), (a^2 - 2ab + b^2, 2), (a-b+3, -2), (-3, 8) \right\}$ چند عضوی است؟

- ۲ (۱)   ۳ (۲)   ۴ (۳)   ۵ (۴)

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - محاسباتی - ۱۰۰۲)

در تعریف تابع برای زوج مرتبها گفته می شود که مؤلفه های اول باید باهم متفاوت باشند و اگر مؤلفه های اول یکسان باشند، مؤلفه های دوم نیز باید یکسان باشند.

$$\begin{cases} (-1, 1) \\ \left(-1, \frac{a}{b}\right) \end{cases} \Rightarrow \frac{a}{b} = 1 \Rightarrow a = b$$

در تابع g داریم (توجه کنید که $a = b$ است):

$$g = \left\{ (3, -2), (a-a, 2), (a^2 - 2a^2 + a^2, 2), (a-a+3, -2), (-3, 8) \right\}$$

$$\Rightarrow g = \left\{ (3, -2), (0, 2), (0, 2), (3, -2), (-3, 8) \right\}$$

$$\Rightarrow g = \left\{ (3, -2), (0, 2), (-3, 8) \right\} \Rightarrow \text{تابع } g, 3 \text{ عضوی است و دامنه آن } \{3, 0, -3\} \text{ است.}$$

گروه آموزشی ماز

۴- تابع سود یک شرکت به صورت $P(x) = -4x^2 + 80x + k$ است. اگر نقطه سربه سر این شرکت با تولید پنج کالا باشد، ماکزیمم سود شرکت چقدر است؟

- ۱۰۰ (۱)   ۱۵۰ (۲)   ۱۸۰ (۳)   ۲۰۰ (۴)

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - محاسباتی - ۱۰۰۲)

چون با تولید پنج کالا سربه سر شده است، پس به ازای $x = 5$ نقطه سربه سر داشته است و $P(5) = 0$ است. در نتیجه:

$$P(5) = 0 \Rightarrow -4 \times 25 + 80 \times 5 + k = 0 \Rightarrow k = -300$$

از طرفی داریم:

$$x_s = \frac{-80}{2(-4)} = 10$$

$$\text{سود ماکزیمم} = P(10) = -4 \times 10^2 + 80 \times 10 - 300 = 100$$

گروه آموزشی ماز

۵- در یک جامعه درآمد ماهیانه افراد به صورت $7, 15, 2a, a+3, 13$ است. اگر خط فقر به روش نصف میانگین برابر ۵ باشد، خط فقر به روش نصف میانه کدام است؟ (درآمد بر حسب میلیون تومان است.)

- ۴/۵ (۱)   ۵/۵ (۲)   ۶ (۳)   ۴ (۴)

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - محاسباتی - ۱۱۰۳)

خط فقر به روش محاسبه می شود:
روش اول نصف میانگین:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع درآمدها}}{\text{تعداد افراد}}$$

$$\Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{\bar{x}}{2}$$

روش دوم نصف میانه: درآمد افراد را به ترتیب از کوچک به بزرگ می نویسیم، سپس میانه آن ها را به دست آورده و در پایان داریم:

$$\text{خط فقر} = \frac{\text{میانه}}{2}$$

پاسخ تشریحی:

$$\bar{x} = 2 \times \text{خط فقر} = 2 \times 5 = 10$$

$$\Rightarrow \frac{7+15+2a+a+3+13}{5} = 10 \Rightarrow 3a+38=50 \Rightarrow a=4$$

داده‌ها: ۷, ۱۵, ۸, ۷, ۱۳

مرتب می‌کنیم $\rightarrow 7, 7, 8, 13, 15$

$$\text{میانۀ} = 8 \Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{8}{2} = 4$$

گروه آموزشی ماز

۶- اگر نقطه $(n^2 - 4n, n - 4)$ روی نیمساز ناحیه اول و سوم و تابع $f(x) = (n-4)x + 2n$ ثابت باشد، مقدار $f(n)$ کدام است؟

- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - محاسباتی، پارامتری - ۱۱۰۲)

نکته ۱: هر نقطه روی نیمساز ناحیه اول و سوم دارای طول و عرض برابر است.

نکته ۲: ضابطه هر تابع ثابت به صورت $f(x) = k$ است و در ضابطه ثابت ضریب جمله‌های شامل x باید برابر صفر باشند.

پاسخ تشریحی:

نقطه داده شده روی نیمساز ناحیه اول و سوم است؛ بنابراین:

$$n^2 - 4n = n - 4 \Rightarrow n^2 - 5n + 4 = 0$$

$$\Rightarrow (n-4)(n-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=4 \\ n=1 \end{cases}$$

به ازای $n=4$ تابع f ثابت می‌شود. $f(x) = 8$

به ازای $n=1$ تابع f ثابت نمی‌شود. $f(x) = -3x + 2$

در نتیجه فقط $n=4$ قابل قبول است و داریم:

$$f(4) = 8$$

تذکر: البته با توجه به تابع ثابت f مقدار n تنها عدد ۴ به دست می‌آید و نیازی به بررسی نقطه روی نیمساز اول و سوم نیست.

گروه آموزشی ماز

۷- در کدام یک از مقیاس‌های زیر، صفر به معنای نبودن ویژگی در شیء یا فرد است؟

- ۱) اسمی   ۲) ترتیبی   ۳) فاصله‌ای   ۴) نسبتی

پاسخ: گزینه ۴ (آسان - حفظی - ۱۰۰۳)

پاسخ تشریحی:

در متغیر کمی و مقیاس نسبتی صفر به معنای نبودن ویژگی در شیء یا فرد مورد نظر است؛ مانند قد یا وزن؛ اما در متغیر کمی و مقیاس فاصله‌ای صفر به معنای نبودن ویژگی نیست مانند دما.

گروه آموزشی ماز

۸- اگر انحراف ۵ داده از میانگین آن‌ها برابر ۱, ۲, ۳, -۱, ۲ باشد، واریانس داده‌ها کدام است؟

- ۱) ۷/۸   ۲) ۷/۹   ۳) ۸   ۴) ۸/۲

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - محاسباتی - ۱۰۰۳)

نکته ۱: مجموع انحراف داده‌ها از میانگین همواره برابر صفر است.

نکته ۲: برای محاسبه واریانس مجموع مجذورهای انحراف از میانگین داده‌ها را بر تعداد داده‌ها تقسیم می‌کنیم.

پاسخ تشریحی:

مجموع انحراف داده‌ها از میانگین همواره برابر صفر است، پس:

$$1+2+a-1+3=0 \Rightarrow a=-5$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{1^2+2^2+(-5)^2+(-1)^2+3^2}{5} = \frac{1+4+25+1+9}{5}$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{40}{5} = 8$$

گروه آموزشی ماز

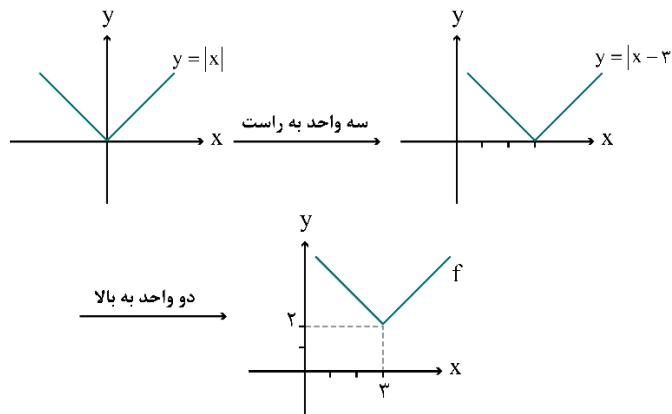
۹- برای رسم نمودار تابع $f(x) = |x-3|+2$ به کمک انتقال $y = |x|$ کدام گزینه درست است؟

- ۱) ابتدا نمودار $y = |x|$ را سه واحد به راست و سپس دو واحد به بالا منتقل می‌کنیم.
- ۲) ابتدا نمودار $y = |x|$ را سه واحد به چپ و سپس دو واحد به بالا منتقل می‌کنیم.
- ۳) ابتدا نمودار $y = |x|$ را دو واحد به راست و سپس سه واحد به بالا منتقل می‌کنیم.
- ۴) ابتدا نمودار $y = |x|$ را دو واحد به چپ و سپس سه واحد به پایین منتقل می‌کنیم.

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - مفهومی - ۱۱۰۲)

رسم تابع قدرمطلق: برای رسم تابع $y = |x+a|+b$ به کمک $y = |x|$ به صورت زیر عمل می‌کنیم.

- ۱) اگر $0 < a$ باشد به اندازه a واحد به سمت چپ و اگر $a < 0$ باشد a واحد به سمت راست منتقل می‌کنیم.
  - ۲) اگر $b > 0$ باشد به اندازه b واحد به سمت بالا و اگر $b < 0$ باشد به اندازه b واحد به سمت پایین منتقل می‌کنیم.
- برای رسم تابع‌های $y = -|x+a|+b$ به کمک $y = -|x|$ به طور مشابه عمل می‌کنیم.

پاسخ شریعی:

برای رسم تابع $f(x)$ داریم:

گروه آموزشی ماز

۱۰- اگر $f = \{(3,6), (4,9), (5,10), (6,3)\}$ و $g = \{(3,6), (4,3), (6,0)\}$ باشند، مجموع اعضای برد تابع $y = \left(f - g + \frac{f}{g}\right)$ کدام است؟

- ۱۰ (۴)   ۹ (۳)   ۶ (۲)   ۵ (۱)

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - محاسباتی - ۱۱۰۲)

پاسخ شریعی:

ابتدا تابع‌های $\frac{f}{g}$ و $f - g$ را به دست می‌آوریم:

$$\frac{f}{g} = \left\{ \left(3, \frac{6}{6} \right), \left(4, \frac{9}{3} \right) \right\} = \{(3,1), (4,3)\}$$

$$f - g = \{(3, 6-6), (4, 9-3), (6, 3-0)\} = \{(3,0), (4,6), (6,3)\}$$

حال تابع مورد نظر را به دست می‌آوریم.

$$f - g + \frac{f}{g} = \{(3,1), (4,9)\}$$

$$\text{برد} = \{1,9\} \Rightarrow \text{مجموع اعضای برد} = 1+9 = 10$$

گروه آموزشی ماز

۱۱- به جای اثبات گزاره $p \Rightarrow (\sim q \Rightarrow (p \wedge q))$ می‌توانیم کدام گزاره را اثبات کنیم؟

- (۱) $\sim p \Rightarrow \sim q$ (۲) $\sim p \Rightarrow q$ (۳) $\sim q \Rightarrow \sim p$ (۴) $q \Rightarrow p$

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۱)

(۱) همواره می‌توانیم به جای اثبات گزاره $p \Rightarrow q$ عکس نقیض آن یعنی $\sim q \Rightarrow \sim p$ را اثبات کنیم.
(۲) روابط زیر در گزاره‌ها همواره برقرارند:

$$\underbrace{(p \Rightarrow q) \equiv (\sim p \vee q)}_{\text{تبدیل شرطی به فصلی}}, \quad \underbrace{p \wedge (q \vee p) \equiv p}_{\text{قانون جذب}}, \quad p \vee (q \wedge p) \equiv p$$

پاسخ شریعی:

می‌توانیم عکس نقیض گزاره داده شده را اثبات کنیم که به شکل زیر است:

$$\left[\sim \left(\underbrace{\sim q \Rightarrow (p \wedge q)}_{\text{تبدیل شرطی به فصلی}} \right) \Rightarrow \sim p \right] = \left[\sim \left(\underbrace{q \vee (p \wedge q)}_{\text{جذب}} \right) \Rightarrow \sim p \right] \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$$

تذکر: دقت کنید که برای تبدیل گزاره شرطی $\sim q \Rightarrow (p \wedge q)$ به گزاره فصلی، مقدم یعنی $\sim q$ را نقیض می‌کنیم که برابر با q می‌شود سپس « $\Rightarrow$ » به « $\vee$ » تبدیل می‌شود و کاری به تالی یعنی $p \wedge q$ نداریم.

گروه آموزشی ماز

۱۲- در سال ۹۰ (پایه) شاخص مسکن برابر ۱۰۰ و هزینه مسکن در هر ماه به طور متوسط ۳ میلیون تومان بوده است. اگر شاخص مسکن در سال ۹۶ برابر ۱۵۰ باشد، هزینه مسکن در سال ۹۶ هر ماه چند میلیون تومان شده است؟

- (۱) ۴/۵ (۲) ۵ (۳) ۵/۵ (۴) ۶

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - محاسباتی - ۱۱۰۳)

پاسخ شریعی:

شاخص مسکن در سال ۹۶ $\times$ هزینه مسکن در هر ماه سال ۹۰
شاخص مسکن در سال ۹۰

$$= \frac{3 \times 150}{100} = 4.5 \quad \text{هزینه مسکن در هر ماه سال ۹۶، بر حسب میلیون تومان}$$

گروه آموزشی ماز

۱۳- با نقاط روی دو منحنی مقابل، چند مثلث مختلف می‌توان ساخت؟

- (۱) ۴۵
(۲) ۵۶
(۳) ۶۰
(۴) ۷۴

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - مفهومی / محاسباتی - ۱۲۰۱)

برای یافتن تعداد پاره‌خطها (وترها) یا مثلث‌هایی که با n نقطه روی محیط یک دایره یا منحنی می‌توان ساخت به ترتیب از فرمول‌های $\binom{n}{2}$ و $\binom{n}{3}$ استفاده می‌کنیم. اگر نقاط روی دو منحنی قرار داشتند به نحوه انتخاب رأس‌ها از هر دو منحنی و ضمناً تک‌تک منحنی‌ها توجه کنید.

پاسخ شریعی:

برای ساختن مثلث به ۳ رأس احتیاج داریم که به شکل زیر آن‌ها را انتخاب می‌کنیم:

$$\text{تعداد مثلث‌ها} = \binom{8}{3} = 56$$

گروه آموزشی ماز

۱۴- در یک بازی ۱۱ نفره هر شخص یکی از شماره‌های ۲ تا ۱۲ را انتخاب می‌کند. پس از پرتاب دو تاس مجموع اعداد برآمده، شماره فرد برنده را مشخص می‌کند. احتمال اینکه شماره فرد برنده مضرب ۴ باشد چند برابر آن است که شماره فرد برنده مضرب ۶ باشد؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) ۲

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - محاسباتی - ۱۲۰۱)

در پرتاب دو تاس مجموع دو عدد رو شده همواره عددی بین ۲ تا ۱۲ است که با استفاده از جدول زیر می‌توان تعداد حالت‌های هر کدام از آن‌ها را به راحتی پیدا کرد:

مجموع دو عدد رو شده	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
تعداد حالت‌های برآمد	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۵	۴	۳	۲	۱

مجموع اعداد هر ستون برابر ۱۳ است. ویژگی هر دو سمت را دارد. تعداد حالت‌ها یکی کمتر از مجموع دو عدد رو شده است.

پاسخ تشریحی:

شماره هر فرد برابر با مجموع دو عدد رو شده در تاس‌ها است. ابتدا تعداد اعضای فضای نمونه‌ای را محاسبه می‌کنیم.

$$n(S) = 6 \times 6 = 6^2 = 36$$

پیشامد اینکه شماره فرد برنده شده مضرب ۴ باشد را برابر A در نظر می‌گیریم. پیشامد A شامل اعداد ۴ و ۸ و ۱۲ به عنوان مجموع اعداد رو شده دو تاس است، بنابراین:

$$n(A) = 3 + 5 + 1 = 9$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{9}{36} = \frac{1}{4}$$

پیشامد اینکه شماره فرد برنده شده مضرب ۶ باشد را برابر B در نظر می‌گیریم. پیشامد B شامل اعداد ۶ و ۱۲ به عنوان مجموع اعداد رو شده دو تاس است، بنابراین:

$$n(B) = 5 + 1 = 6$$

$$P(B) = \frac{n(B)}{n(S)} = \frac{6}{36} = \frac{1}{6}$$

در نهایت داریم:

$$\frac{P(A)}{P(B)} = \frac{\frac{1}{4}}{\frac{1}{6}} = \frac{6}{4} = \frac{3}{2}$$

گروه آموزشی ماز

۱۵- در یک خانواده با ۴ فرزند احتمال آن که ماه تولد فرزندان در یک ماه باشد، کدام است؟

- (۱) $(\frac{1}{12})^4$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $(\frac{1}{12})^3$ (۴) $\frac{1}{12}$

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - محاسباتی - ۱۲۰۱)

فضای نمونه ماه تولد فرزندان یک خانواده با k فرزند برابر است با:

$$n(S) = 12^k$$

پاسخ تشریحی:

ابتدا $n(S)$ را به دست می‌آوریم:

$$n(S) = 12^4$$

حال برای آن که ماه تولد فرزندان یکی باشد، داریم:

$$n(A) = 12 \times 1 \times 1 \times 1 = 12$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{12}{12^4} = (\frac{1}{12})^3$$

گروه آموزشی ماز

۱۶- اگر $5-6x, 4+3x, 1+x$ به ترتیب از چپ به راست سه جمله متوالی دنباله فیبوناچی باشند، جمله X ام دنباله فیبوناچی کدام است؟

- ۵۵ (۱)   ۳۴ (۲)   ۸۹ (۳)   ۲۱ (۴)

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - محاسباتی - ۱۲۰۲)

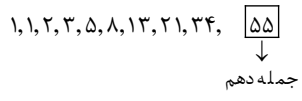
رابطه بازگشتی دنباله فیبوناچی به صورت $a_{n+2} = a_{n+1} + a_n$ است و جملات آن به صورت $1, 1, 2, 3, 5, 8, \dots$ نوشته می‌شود.

در دنباله فیبوناچی رابطه بازگشتی $a_{n+2} = a_{n+1} + a_n$ برقرار است، پس:

$$6x - 5 = 3x + 4 + 2x + 1 \Rightarrow x = 5 + 5 = 10$$

جمله دهم دنباله فیبوناچی:

گروه آموزشی ماز

۱۷- مجموع همه اعداد سه رقمی مضرب ۷ کدام است؟

- ۷۰۳۳۶ (۱)   ۷۰۴۲۶ (۲)   ۷۱۲۸۶ (۳)   ۷۱۶۹۶ (۴)

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - محاسباتی - ۱۲۰۲)

مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی با جمله اول a_1 و جمله آخر a_n از رابطه $S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$ به دست می‌آید.

مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی با جمله اول a_1 و اختلاف مشترک d از رابطه $S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$ به دست می‌آید.

تعداد جملات (n) یک دنباله حسابی را می‌توان از رابطه $n = \frac{a_n - a_1}{d} + 1$ به دست آورد.

اولین عدد سه رقمی مضرب ۷ عدد ۱۰۵ است و آخرین عدد سه رقمی مضرب ۷، ۹۹۴ است. پس یک دنباله حسابی داریم که جمله اول آن ۱۰۵، اختلاف مشترک آن ۷ و جمله آخر آن ۹۹۴ است که ابتدا باید تعداد جملات این دنباله را بیابیم:

$$n = \frac{a_n - a_1}{d} + 1 = \frac{994 - 105}{7} + 1 = \frac{889}{7} + 1 = 127 + 1 = 128$$

حال مجموع این ۱۲۸ جمله را به دست می‌آوریم:

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) = \frac{128}{2}(105 + 994) = 64(1099) = 70336$$

گروه آموزشی ماز

۱۸- در یک دنباله هندسی جمله‌های سوم و ششم به ترتیب ۲۷ و ۷۲۹ هستند. مجموع ده جمله اول این دنباله کدام است؟

- ۸۸۷۵۲ (۱)   ۶۷۴۳۱ (۲)   ۸۸۵۷۲ (۳)   ۴۸۲۱۸ (۴)

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - محاسباتی - ۱۲۰۳)

در یک دنباله هندسی اگر a_m و a_n دو جمله از دنباله و r نسبت مشترک باشند. داریم:

$$\frac{a_m}{a_n} = r^{m-n}$$

با توجه به صورت سؤال و درسنامه داده شده داریم:

$$\begin{cases} a_3 = 27 \\ a_6 = 729 \end{cases} \Rightarrow \frac{a_6}{a_3} = r^3 \Rightarrow \frac{729}{27} = r^3 \Rightarrow 27 = r^3 \Rightarrow 3^3 = r^3 \Rightarrow r = 3$$

در ادامه با استفاده از رابطه $a_3 = 27$ و $r = 3$ مقدار جمله اول را به دست می‌آوریم:

$$a_3 = a_1 r^2 \Rightarrow 27 = a_1 \times 9 \Rightarrow a_1 = 3$$

در نهایت مجموع ده جمله اول را به دست می آوریم:

$$S_n = a_1 \frac{1-r^n}{1-r} \xrightarrow{n=10} S_{10} = a_1 \frac{1-r^{10}}{1-r} \xrightarrow{a_1=3, r=3} S_{10} = 3 \times \frac{1-3^{10}}{1-3}$$

$$\Rightarrow S_{10} = 3 \times \frac{59048}{2} = 88572$$

گروه آموزشی ماز

۱۹- ریشه پنجم عدد مثبت a مساوی ۸ برابر عدد a به توان $\frac{11}{5}$ است. مقدار $\frac{1}{a}$ کدام است؟

۴ (۴)

۲ (۳)

$\sqrt{8}$ (۲)

$\frac{1}{4}$ (۱)

(متوسط - محاسباتی - ۱۴۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

ریشه پنجم a را به صورت $\sqrt[5]{a} = a^{\frac{1}{5}}$ می نویسیم. حال طبق فرض سؤال داریم:

$$a^{\frac{1}{5}} = 8a^{\frac{11}{5}} \xrightarrow{\div a^{\frac{11}{5}}} \frac{a^{\frac{1}{5}}}{a^{\frac{11}{5}}} = 8 \Rightarrow a^{\frac{1-11}{5}} = 8$$

$$a^{-2} = 8 \Rightarrow \left(\frac{1}{a}\right)^2 = 8 \xrightarrow{a>} \frac{1}{a} = \sqrt{8}$$

گروه آموزشی ماز

۲۰- با ایجاد تدابیر بهداشتی در یک منطقه جمعیت موش ها به طور نمایی و با ضریب ثابت سالانه ۵ درصد در حال کاهش است. پس از چند سال $\frac{3}{4}$ جمعیت

$$\text{موش ها از بین می رود؟ } ((0/95)^{5t} = 0/0625)$$

۳۰ (۴)

۲۷ (۳)

۲۹ (۲)

۲۵ (۱)

(دشوار - محاسباتی - ۱۴۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

اگر $\frac{3}{4}$ جمعیت موش ها از بین برود، پس $\frac{1}{4}$ آن ها باقی مانده اند؛ یعنی قرار است جمعیت موش ها به $\frac{1}{4}$ جمعیت اولیه برسد:

$$f(t) = \frac{1}{4}c, \quad r = 0/05$$

$$f(t) = c(1-r)^t \Rightarrow \frac{1}{4}c = c(1-0/05)^t \Rightarrow \frac{1}{4} = (0/95)^t$$

طبق فرض مسئله:

$$(0/95)^{5t} = 0/0625 \Rightarrow (0/95)^{5t} = \frac{625}{10000} \Rightarrow (0/95)^{5t} = \left(\frac{5}{10}\right)^4$$

$$(0/95)^{5t} = \left(\frac{1}{2}\right)^4 \Rightarrow (0/95)^{5t} = \frac{1}{16}$$

حال از طرفین ریشه دوم می گیریم:

$$\sqrt{(0/95)^{5t}} = \sqrt{\frac{1}{16}} \Rightarrow (0/95)^{2.5t} = \frac{1}{4} \Rightarrow t = 27$$

گروه آموزشی ماز

۲۱- کدام گزینه در ارتباط با کتیبه‌ای که به خط میخی نوشته شده است، نمی‌تواند درست باشد؟

- ۱) زبان این اثر تاریخی ارزشمند، در زمانی پیش از دوره اشکانیان رایج بوده است.
- ۲) این کتیبه می‌تواند فرمان ساخت بنای کاخ آپادانای شوش توسط داریوش بزرگ، یکی از شاهان هخامنشی باشد.
- ۳) زبانی که این اثر بدان نوشته شده، حدوداً ۳۳۰ سال پیش از میلاد حضرت مسیح (ع) از رواج افتاده است.
- ۴) این کتیبه می‌تواند بخشی از یک اثر دینی زردشتی یا یک اندرزنامه منثور باشد.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

پاسخ شریعی:

آثار باقی‌مانده زبان فارسی باستان به خط میخی نوشته شده‌اند. آثار دینی زردشتی و نیز اندرزنامه‌های منثور به زبان پهلوی نوشته می‌شدند و نه به زبان فارسی باستان.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) دوره رواج فارسی باستان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م.) پیش از اشکانیان (حدود ۳۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م) بوده است.
- ۲) موضوع آثار به جامانده از زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های پادشاهان هخامنشی است.
- ۳) زبان فارسی باستان در دوران هخامنشیان، یعنی از ۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م. رایج بوده است.

جمع‌بندی نکات زبان‌های ایران باستان:

زبان	خط	منطقه رواج	دوره رواج	آثار
فارسی باستان	میخی	-	هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م.)	فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی
فارسی میانه	-	شمال و شمال شرقی	اشکانیان تا اوایل ساسانیان (۳۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م)	یادگار زریران (رنگ دینی، اصل پارتی) درخت آسوریک (اصل پارتی)
		ناحیه پارس	زبان رسمی ساسانیان	کلیله و دمنه (تنها ترجمه عربی و فارسی با تغییرات زیاد در دست است) هزار و یک شب (تنها ترجمه عربی و فارسی با تغییرات زیاد در دست است)
فارسی نو	عربی (با کنار گذاشتن برخی صدهای آن زبان)	مشرق و شمال شرقی		

گروه آموزشی ماز

۲۲- کدام موارد زیر از لحاظ تاریخ ادبیات «درست» است؟

- الف: محتوای نثرهای دوره سامانی، بیشتر علمی است و گاهی نثرهای حماسی، تاریخی و دینی هم دیده می‌شود.
 ب: در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، بیشتر دانشمندان آثار خود را به زبان فارسی می‌نویسند تا خوانندگان بیشتری پیدا کنند.
 ج: دربار سامانیان، به وجود شاعران پارسی‌گویی چون عنصری، فرخی و منوچهری آراسته بود.
 د: ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند و به زبان‌های فارسی، پارتی و عربی آثار فراوانی پدید آوردند.
 ه: آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.
- ۱) «الف» و «ه»   ۲) «ب» و «د»   ۳) «ج» و «ه»   ۴) «د» و «الف»

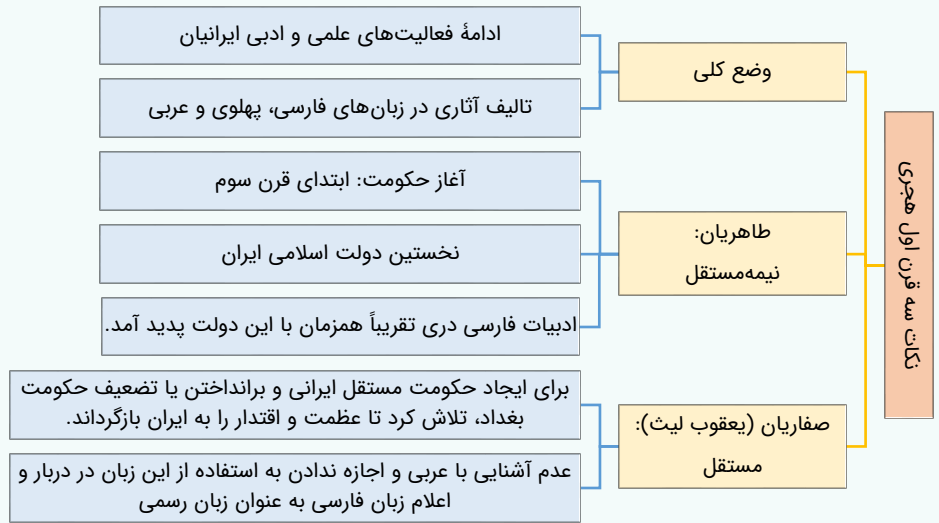
پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - ترکیبی - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

بررسی سایر موارد:

- «ب»: بیشتر دانشمندان آثار خود را به زبان عربی می‌نویسند تا خوانندگان بیشتری پیدا کنند.
 «ج»: دربار غزنویان، به وجود شاعران پارسی‌گویی چون عنصری، فرخی و منوچهری آراسته بود.
 «د»: ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند و به زبان‌های فارسی، پهلوی و عربی آثار فراوانی پدید آوردند.

وضعیت زبان و ادبیات فارسی در سه قرن نخست:

اوضاع کلی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم:

گروه آموزشی ماز

۲۳- کدام موارد بیانگر ویژگی‌های «فکری شعر» در دوره‌های «پنجم و ششم» است؟

الف: بازتاب بیشتر علوم در شعر

ب: رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی

ج: فراوانی وعظ و اندرز در شعر

د: رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی

(۴) «الف» و «ب»

(۳) «ج» و «د»

(۲) «ب» و «ج»

(۱) «الف» و «ج»

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

«بازتاب بیشتر علوم در شعر» از ویژگی‌های شعر سبک عراقی است و همچنین «رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی» از ویژگی‌های ادبی شعر قرن پنجم و ششم است.

گروه آموزشی ماز

۲۴- هریک از توضیحات زیر، معرف کدام اثر است؟

- این کتاب در قرن نهم به شیوه تذکرة الاولیاء در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان سروده شده است.
- نثر کتاب گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است.
- دیباچه این اثر به نثر مصنوع است.
- سبک نثر مولانا در این اثر بهتر نمایان است.

- ۱) نفحات الانس - المعجم فی معاییر اشعار العجم - مرصاد العباد - فیه ما فیه
- ۲) تحفة الاحرار - مرصاد العباد - المعجم فی معاییر اشعار العجم - فیه ما فیه
- ۳) نفحات الانس - مرصاد العباد - عیار دانش - مکاتیب
- ۴) تحفة الاحرار - المعجم فی معاییر اشعار العجم - شرفنامه بدلیسی - مکاتیب

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

نفحات الانس: جامی در کتاب نفحات الانس خود شیوه تذکرة الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.
مرصاد العباد: نثر کتاب گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است. علاوه بر این نویسنده (نجم الدین رازی) در خلال موضوعات کتاب، احادیث، آیات و اشعاری از خود و شاعران دیگر نقل می‌کند.
شرفنامه بدلیسی و عیار دانش: در دوره صفویه از نثر مصنوع در فرمان‌ها و منشآت و دیباچه کتاب‌ها استفاده می‌شد؛ همچنان‌که دیباچه آثاری مثل شرفنامه بدلیسی و عیار دانش به نثر مصنوع است.
مکاتیب: مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست. این اثر سبک نثر وی را بیشتر و بهتر نمودار می‌سازد.

گروه آموزشی ماز

۲۵- سبک ادبی کدام ابیات به درستی مشخص شده است؟

- الف: چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود
 ب: چشَم، از برای روی عزیزان، بُود به کار
 ج: شبی گذاشته‌ام دوش خوش به روی نگار
 د: به وصال تو که گر کوه تحمل بکند
- ۱) «الف» و «ج»   ۲) «الف» و «د»   ۳) «ب» و «ج»   ۴) «ب» و «د»

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - مفهومی/ ترکیبی - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

«ب»: استفاده از آرایه اسلوب معادله یکی از شاخصه‌های مهم شعر سبک هندی است.
«ج»: شاعر از وصال یار خود صحبت می‌کند؛ بنابراین درون‌مایه این شعر مربوط به سبک خراسانی است.

بررسی سایر موارد:

«الف»: کاربرد واژگان کهن مانند «خلید» از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی است. همچنین بیان مفاهیم اخلاقی ساده از مضامین رایج در سبک خراسانی است.
«د»: سخن از تحمل فراق یار است؛ بنابراین شعر متعلق به سبک عراقی است.
معنای بیت: به وصال تو سوگند که حتی کوه نیز نمی‌تواند سنگینی بار دوری تو را تحمل کند.

ویژگی‌های سه سبک اصلی شعر فارسی در یک نگاه!		
خراسانی	عراقی	هندی
زبانی		
سادگی زبان کمی لغات بیگانه و عربی تفاوت تلفظ با امروز کهنگی برخی لغات کاربرد تاریخی دستور (مثل استفاده از دو حرف اضافه برای یک متمم، «همی»، «مر» و...)	چهارچوب فارسی قدیم با مختصات جدید لغات عربی به‌جای لغات فارسی اصیل همی ← می اندر ← در کاربرد بسیار اندک: ایدون، ایدر، ابا، ابر و «مر» در کنار مفعول	رواج زبان کوچ و بازار ورود لغات مربوط به مذاهب هندوان رواج کم لغات عربی رواج لغات ترکی رواج لغات جدید و از بین رفتن لغات کهن بی‌توجهی به زبان، بی‌دقتی در کاربرد جملات و ترکیبات
ادبی		
قالب عمده: قصیده شکل‌گیری: مسمط، ترجیع‌بند، مثنوی رشد: غزل استفاده طبیعی و متعادل از آرایه‌ها سادگی قافیه و ردیف توصیف با تشبیه حسی	رواج غزل؛ تثبیت تخلص در انتهای غزل توجه به علوم ادبی مانند بیان و بدیع خروج شعر از دربار ← بی‌روقتی قصیده رواج غزل عاشقانه و عارفانه	قالب مسلط: غزل دارای تکرار قافیه و در اصل به صورت مفردات استفاده کم و طبیعی از آرایه‌ها آرایه‌های «تلمیح، اسلوب معادله، حسن تعلیل، حس آمیزی» ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ

فکری		
معنی‌گرا با مضامین متنوع و جدید خلاصه بودن فکر در تک‌بیت و تحسین و اعجابی در حد همان بیت	غم‌گرایی ذهن‌گرایی و توجه به دنیای درون معشوق متعالی و یکی با معبود (آسمانی) رواج روحیه عرفانی و اخلاقی بی‌اعتباری دنیا پرهیز از زهد ربایی رواج تصوف ستایش عشق برتری عشق بر عقل فراق اعتقاد به قضا و قدر بازتاب بیشتر علوم در شعر	شادی‌گرایی شعر واقع‌گرا با توصیفات ساده و محسوس معشوق زمینی روحیه پهلوانی و حماسی اشعار اندرزی عملی و ساده مضمون عمده: حماسه، مدح و اندرز فکر و کلام ساده ستایش خرد وصال اعتقاد به اختیار و اراده بازتاب اندک علوم در شعر

گروه آموزشی ماز

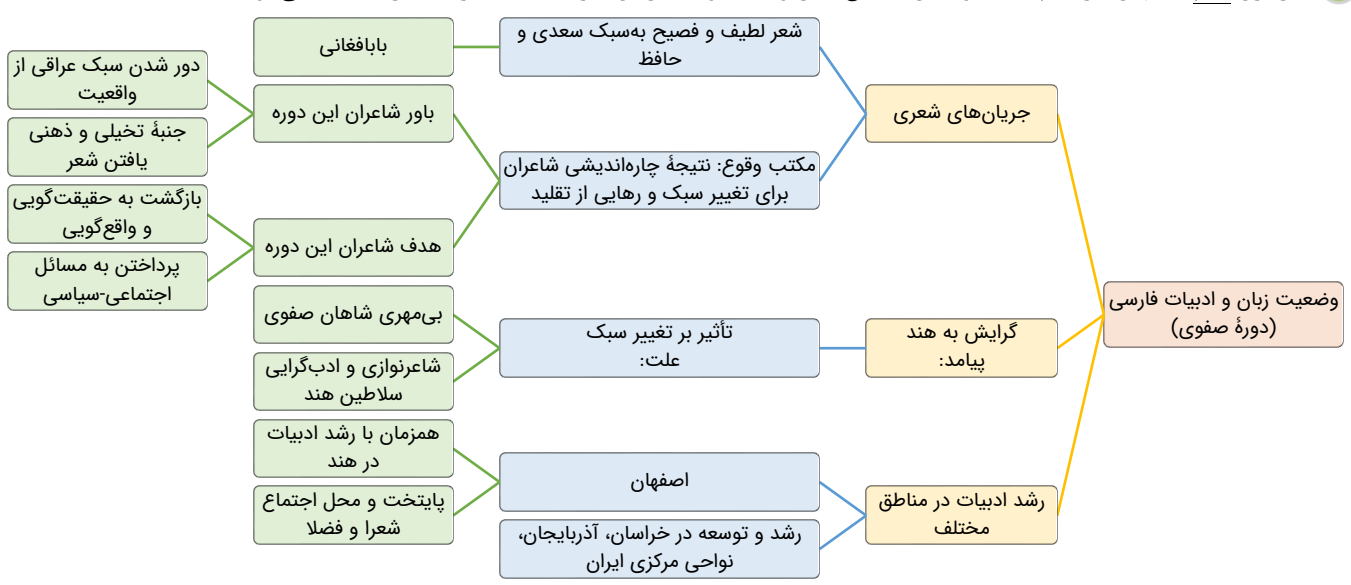
۲۶- با توجه به تاریخ ادبیات قرن‌های دهم و یازدهم، کدام گزینه درست است؟

- ۱) بازماندگان تیمور، مثل بازماندگان چنگیز، کمابیش متمدن شدند و از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند.
- ۲) به سبب آشنایی ایرانیان با هندیان، مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها دایر شد و شاعران در آنجا به مشاعره، مناظره و نقد آثار یکدیگر می‌پرداختند.
- ۳) در قرن یازدهم، اصفهان که پایتخت و محل اجتماع شعرا و فضلا بود از دیدگاه ادبی توسعه یافت.
- ۴) بهزاد در دوره شاه اسماعیل و رضا عباسی در دوره شاه عباس از مفاخر هنر در دوره صفویه هستند.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ مربوط به قرن نهم است.
- ۲ به سبب آشنایی ایرانیان با اروپا، مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها دایر شد و شاعران در آنجا به مشاعره، مناظره و نقد آثار یکدیگر می‌پرداختند.
- ۳ در قرن دهم، اصفهان نیز که پایتخت و محل اجتماع شعرا و فضلا بود، همزمان با رشد ادبیات در هند، از دیدگاه ادبی توسعه یافت.

گروه آموزشی ماز

۲۷- با توجه به سبک نویسندگان در دوره معاصر، کدام گزینه درست است؟

- ۱) احمد محمود، علی محمد افغانی، امین فقیری (نویسندگان دوره مقاومت)
- ۲) بزرگ علوی، صادق چوبک، جلال آل احمد (نویسندگان سبک نوین)
- ۳) غلامحسین ساعدی، صادق هدایت، سیمین دانشور (نویسندگان سبک تلفیقی)
- ۴) تقی مدرسی، محمود اعتمادزاده، جمال میرصادقی (نویسندگان نسل اول)

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - خط به خط - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) نویسندگان سبک نوین (موسوم به نویسندگان نسل اول): صادق هدایت، بزرگ علوی، صادق چوبک
- ۳) نویسندگان سبک تلفیقی: جلال آل احمد، سیمین دانشور، تقی مدرسی، محمود اعتمادزاده، غلامحسین ساعدی و جمال میرصادقی

۴ نویسنده‌گان دوره مقاومت: احمد محمود، علی محمد افغانی، هوشنگ گلشیری، امین فقیری

گروه آموزشی ماز

۲۸- به ترتیب، کدام موارد از ویژگی‌های نثر دوره «معاصر» و نثر دوره «بیداری» است؟
 الف: نثر داستانی به شدت تحت تأثیر گفتار و محاوره اقشار اجتماعی ایران است.
 ب: بسیاری از افعال حذف می‌شوند و ساختار نحوی جمله‌ها به هم می‌ریزد.
 ج: اکثر نویسندگان این دوره، داستان را مطابق ذوق عامه مردم می‌نوشتند.
 د: گرایش به داستان‌های بلند بیشتر از داستان کوتاه است.
 هـ: سبک نویسندگی آنان مطابقت کاملی با ادبیات داستانی جدید نداشت.

- ۱) «الف و ب» - «ج و ه»
 ۲) «الف و د» - «ب، ج و ه»
 ۳) «ب و د» - «الف و ه»
 ۴) «الف» - «ج و ه»

پاسخ: گزینه ۱ (دشوار - ترکیبی - تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

ویژگی‌های نثر دوره «معاصر»: «الف» و «ب»
 ویژگی‌های نثر دوره «بیداری»: «ج» و «ه»
 مورد «د» از ویژگی‌های نثر دوره انقلاب اسلامی است.

گروه آموزشی ماز

۲۹- در همه ابیات سجع به کار رفته است، به جز:

- ۱) هیچ فضولی نبدی هیچ ملولی نبدی
 ۲) جنبش پر ملکى مطلع بام فلکى
 ۳) سر نهد چرخ تو را تا که تو بی‌سر نشوی
 ۴) نعمت تن خام کند محنت تن رام کند
- دانش و گولی نبدی طبل تحیات زدی
 جمع صفا را نمکی شمع خدا را لگنی
 کس نخرد نقد تو را تا سوی میزان نبری
 محنت دین تا نکشی دولت ایمان نبری

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - مفهومی - آرایه‌های ادبی)

در گزینه «۳» سجع دیده نمی‌شود.

نظمی که در آن آرایه سجع به کار رفته باشد، مسجع به شمار می‌آید. به نمونه زیر دقت کنید:
 صبح است گلگون تاخته شمشیر بیرون آخته
 بر شب شبیخون ساخته، خوش به عمدا ریخته

- ۱) فضول، ملول: متوازی
 ۲) ملک، فلک، نمک: سجع متوازی
 ۴) خام، رام: سجع متوازی

گروه آموزشی ماز

۳۰- در همه ابیات «اشتقاق» دیده می‌شود، به جز:

- ۱) بودم عزیز ملک جان در مصر عزت کامران
 ۲) اگر عالم سراسر ظلم گیرد
 ۳) چون بعد از این همه ز تو اینست حاصلم
 ۴) سزای دهش گز نیایش بدی
- مانند یوسف ناگهان در بیت احزان آمدم
 نیابد هیچ مظلوم از فلک داد
 معلوم شد مرا که جز اینست بر عمل
 مرا بر فزونی فزایش بدی

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

کلمات «معلوم و عمل» هم‌ریشگی ندارند و اشتقاق نمی‌سازند.

اشتیاق:

هم‌ریشگی دو واژه سبب می‌شود که حداقل سه واج آن‌ها مشترک باشد و همین اشتراک یک نوع هماهنگی آوایی پدید می‌برد. به کاربرد واژگان هم‌ریشه در یک متن اشتقاق گفته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ عزیز، عزت
- ۲ ظلم، مظلوم
- ۴ فزونی، افزایش

گروه آموزشی ماز

۳۱- در چند بیت از ابیات زیر آرایه «موازنه» به کار رفته است؟

الف: بهاری کز دو رخسارش، همی شمس و قمر خیزد
 ب: روایتی ز جمالش به آسمان مه شد
 ج: زهره مردان نداری خدمت سلطان مکن
 د: به رحمت بکن آتش از دیده پاک
 هـ: گر عزم جفا داری، سر در رخت اندازم
 و: نه چمن شکوفه‌ای رُست چو روی دلستان

۱ یک (۱)   ۲ دو (۲)   ۳ سه (۳)   ۴ چهار (۴)

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

پاسخ تشریحی:

فقط در بیت شماره «الف» بین تمام کلمات دو مصراع سجع متوازن یا متوازی به کار رفته است؛ در سایر ابیات همه کلمات دو مصراع متوازن ندارند.

بهاری	کز دو	رخسارش	همی	شمس	و	قمر	خیزد
نگاری	کز دو	یاقوتش	همی	شهد	و	شکر	ریزد

بررسی سایر موارد:

«ب»: بین کلمات «آسمان» با «کتاب» و نیز «مه» با «الله» سجوی وجود ندارد.
 روایتی ز جمالش به آسمان مه شد
 حکایتی ز جلالش کتاب الله شد

«ج»: بین کلمات «خدمت سلطان» با «عزم این میدان» سجوی وجود ندارد.
 زهره مردان نداری خدمت سلطان مکن
 پنجه شیران نداری عزم این میدان مکن

«د»: بین کلمات «بکن آتش از» با «بیفشانش از» سجوی وجود ندارد.
 به رحمت بکن آتش از دیده پاک
 به شفقت بیفشانش از چهره خاک

«هـ»: بین کلمات «رخت اندازم» با «قدمت ریزم» سجوی وجود ندارد.
 اندازم گر عزم جفا داری، سر در رخت
 ریزم ور راه وفا گیری، جان در قدمت

«و»: بین کلمات «روی دلستان» با «قامت بلندت» سجوی وجود ندارد.
 نه چمن شکوفه‌ای رُست چو روی دلستان
 نه صبا صنوبری یافت چو قامت بلندت

گروه آموزشی ماز

۳۲- در کدام گزینه آرایه‌های بیت زیر به درستی آمده است؟

«نرگس مست تو چون فتنه از او بیدارست
 ۱) پارادوکس، استعاره مکنیه، حسن تعلیل، تناسب
 ۲) مراعات نظیر، ایهام، تضاد، ایهام تناسب
 ۳) استعاره، تشبیه، تضاد، کنایه
 ۴) همچو بخت من دل سوخته در خواب چراست»

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

پاسخ تشریحی:

استعاره: نرگس (چشم)   تشبیه: نرگس (چشم) به بخت مانند شده است.
تضاد: خواب، بیدار   کنایه: دل سوخته ← ستم‌دیده، غمناک

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ پارادوکس و حسن تعلیل ندارد.
- ۲ ایهام و ایهام‌تناسب ندارد.
- ۴ پارادوکس ندارد.

گروه آموزشی ماز

۳۳- در همه ابیات هر دو نوع «تشبیه فشرده و گسترده» یافت می‌شود، به جز:

- ۱) روزم شب است بی‌تو و چون روز روشن است
  - ۲) بر روی چون مه ار چه بتابی کمند زلف
  - ۳) هرکه در شب رخ چون ماه تو بیند گوید
  - ۴) زینسان که دلم در رسن زلف تو آویخت
- کان لحظه شب بود که نهان باشد آفتاب
باری به هیچ روی ز من روی بر متاب
روز عیدست مگر یا شب نوروز امشب
باشد که از آن چاه زنخداں به در آید

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

پاسخ تشریحی:

در این بیت فقط «رسن زلف» اضافه تشبیهی است و چاه زنخداں استعاره از گودی چانه یار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ تشبیه فشرده: روزم شب است
  - ۲ تشبیه فشرده: کمند زلف
  - ۳ تشبیه فشرده: ۱- امشب به روز عید ۲- امشب به شب نوروز
- تشبیه گسترده: چون روز روشن است (ذکر ادات تشبیه)
تشبیه گسترده: روی چون مه (ذکر ادات تشبیه)
تشبیه گسترده: رخ چون ماه (ذکر ادات تشبیه)

گروه آموزشی ماز

۳۴- آرایه‌های ذکر شده مقابل ابیات، «همگی»، صحیح است، به جز:

- ۱) ای لب لعلت ز آب زندگانی برده آب
  - ۲) من که از پسته و بادام تو دورم باری
  - ۳) سپیده دم که صبا دامن سمن بدرد
  - ۴) دم عیسی همه از لعل شکر بار دهی
- ما ز چشم می‌پرستت مست و چشمت مست خواب (تلمیح - جناس تام)
دست بیگانه بدان سیب زنخداں مگذار (تشبیه - استعاره)
ز مهر روی تو گل جیب پیرهن بدرد (ایهام - کنایه)
حسن یوسف همه در چاه زنخداں داری (تضاد - موازنه)

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

پاسخ تشریحی:

بیت «تضاد» و «موازنه» ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ تلمیح: آب زندگی اشاره به آب حیات و داستان حضرت خضر نبی دارد.
- ۲ جناس تام: «آب» در مرتبه اول به معنای مایع حیات است و در مرتبه دوم به معنای آبرو به کار رفته است.
- ۳ تشبیه: سیب زنخداں
- استعاره: پسته (لب)، بادام (چشم)
- ۳ «مهر» ایهام دارد و در دو معنی پذیرفتنی است: ۱- خورشید ۲- عشق و محبت
- کنایه: ۱- دامن سمن بدرد ۲- جیب پیرهن دریدن

گروه آموزشی ماز

- ۳۵- با توجه به ابیات زیر، آرایه‌های «اسلوب معادله، استعاره، متناقض‌نما، حسن تعلیل، حس آمیزی» در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- الف: زخم تیر راست از کج بیش در دل می‌خلد
ب: از دل ما بی‌قراری گرد کلفت (= رنج) می‌برد
ج: دل سیاهان را چه سود از طره دستار زر؟
د: سرو از بی‌حاصلی بر یک قرار استاده است
ه: شد فزون ناز و غرور حسن او صائب ز خط
- ۱) «الف»، «ج»، «ه»، «ب»، «د»، «د»
۲) «الف»، «ب»، «د»، «ه»، «ج»
۳) «ج»، «الف»، «ب»، «د»، «ه»
۴) «ب»، «ج»، «الف»، «ه»، «د»

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

پاسخ تشریحی:

اسلوب معادله: بیت «ج» مصراع دوم مصداق و نمونه‌ای برای مصراع اول است.
استعاره: بیت «الف»: مساعد شدن روزگار با کسی تشخیص و استعاره مکینیه دارد.
متناقض‌نما: بیت «ب»: غبار داشتن دریا
حسن تعلیل: بیت «د» برای ایستادگی سرو دلیل ادبی و غیرواقعی ذکر شده است.
حس آمیزی: بیت «ه»: خواب سبک / خواب سنگین

گروه آموزشی ماز

۳۶- در همه ابیات آرایه «لف و نشر» به کار رفته است، به جز:

- ۱) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت
۲) اگر تو پر و بال دنیوی و عقبی بیندازی
۳) گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط
۴) همان مرغ و ماهی بر ایشان به زار
- کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم
خطابت آید از پیشان که هرچ آن جستی آنی تو
گریه مینا نگر خندیدن ساغر بین
بگریید به دریا و بر مرغزار

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیبی - آرایه‌های ادبی)

پاسخ تشریحی:

در این بیت لف و نشر به کار نرفته است: «پر و بال» و «دنیوی و عقبی» مشکوک به لف و نشرند، اما هیچ نسبت یک‌به‌یکی بین «پر و دنیوی» و «بال و عقبی» وجود ندارد. بیت می‌گوید: اگر تو وابستگی دنیوی و اخروی نداشته باشی به کمال رسیده‌ای.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) لف ← ملامت، ندامت
۲) لف ← قبض، بسط
۳) لف ← مرغ و ماهی
نشر ← شنیدم، کشیدم
نشر ← گریه مینا، خندیدن ساغر
نشر ← دریا، مرغزار

گروه آموزشی ماز

۳۷- قافیه کدام بیت نادرست است؟

- ۱) جهان زهر است خوی تلخ ناکش
۲) خری در کاهدان افتاد ناگاه
۳) بسا شه کز فریب یافه‌گویان
۴) پرده‌های دیده را داروی صبر
- به کم خوردن توان رست از هلاکش
نگویم وای بر خرا! وای بر کاه!
خصومت را شود بی‌وقت جویان
هم بسوزد، هم بسازد شرح صدر

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - عروض و قافیه)

پاسخ تشریحی:

واژه‌های قافیه: «صبر»، «صدر»
حروف قافیه «کَ بر»، «کَ در»: اختلاف در صامت اول وجود دارد. ← قافیه عیب دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) واژه‌های قافیه: «تلخ ناکش»، «هلاکش»
حروف قافیه «اکش»، «اک» براساس قاعده ۲
حروف الحاقی: «کَش»
۲) واژه‌های قافیه: «ناگاه»، «کاه»
حروف قافیه «اه» براساس قاعده ۲
حروف قافیه «و یا ن» براساس قاعده ۱، حرف اصلی مصوت بلند «و»
حروف الحاقی: «ی + ان»
۳) واژه‌های قافیه: «یافه‌گویان»، «جویان»
حروف قافیه «و یا ن» براساس قاعده ۱، حرف اصلی مصوت بلند «و»
حروف الحاقی: «ی + ان»

عیب قافیه:

برای آنکه قافیه صحیح باشد، باید حروف اصلی آن مطابق قاعدهٔ «۱» یا «۲» باشد. در صورتی که قاعدهٔ «۱» یا «۲» رعایت نشده باشد، قافیه عیب دارد.

به نکات زیر توجه کنید:

- ۱) حروف مشترک قافیه شامل حروف اصلی و حروف الحاقی می‌شوند؛ همهٔ این حروف باید عیناً مشترک باشند و نمی‌توانند تفاوت داشته باشند.
- ۲) به اختلاف صامت‌ها دقت کنید؛ واژه‌های «صبر» و «صدر» در این سؤال مصداق عیب قافیه به‌خاطر عدم اشتراک در صامت است.
- ۳) به شکل نوشتاری واژه‌ها دقت کنید؛ زیرا مثلاً واژهٔ «مريض» و «ریز» با هم‌دیگر قافیه نمی‌شوند. حروف باید نشانه‌های نوشتاری یکسانی هم داشته باشند.

گروه آموزشی ماز

۳۸- در کدام بیت، واژه‌های قافیه «وجه شبه» محسوب می‌شود؟

- ۱) به پیکر چون کمان گشتم خمیده
- ۲) طبرزد را چو لب پرنوش کردی
- ۳) خط نامه چو بخت من سیاهست
- ۴) بسا چشما که بر وی گشت گریان

- ۱) چو زه بر تن کشیده خون دیده
- ۲) لشکر حلقه‌ها در گوش کردی
- ۳) همان نونش چو پشت من دوتا هست
- ۴) بسا دل کز فراقش گشت بریان

پاسخ: گزینهٔ ۳ (متوسط - مفهومی - عروض و قافیه)

پاسخ تشریحی:

واژه‌های قافیه: «سیا» (مخفف «سیاه»)، «دوتا»

ردیف: «هست»

«سیاه» و «دوتا»: وجه شبه (دوتا: خمیده)

«خط نامه»، «نونش»: مشبّه، «چو»: ادات تشبیه، «بخت»، «پشت»: مشبّه‌به

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) واژه‌های قافیه: «خمیده»، «دیده»، «خمیده» وجه شبه، «خون دیده» مشبّه.
- ۲) پرنوش در مصراع اول وجه شبه است، اما در مصراع دوم تشبیه به‌کار نرفته است.
- ۴) واژه‌های قافیه: «گریان»، «بریان»، بیت تشبیه ندارد.

گروه آموزشی ماز

۳۹- وزن مقابل کدام مصراع «درست» است؟

- ۱) شب در فضای چشم تو صدها ستاره داشت (مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلن)
- ۲) چشمه در تاریکی شب برق می‌زد (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
- ۳) آه چه شب‌ها که رفت در غم و حسرت (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)
- ۴) زند چشمک دو اختر بر سرِ کوه (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

پاسخ: گزینهٔ ۲ (متوسط - مفهومی - عروض و قافیه)

پاسخ تشریحی:

تقطیع هجایی و وزن مصراع

چَـ	مَ	دَر	تَا	رِ	کِی	یِ	شَبْ	بَر	قَ	مِی	زَدْ
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
	فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن		

بررسی سایر گزینه‌ها:

شَبْ	دَر	فَا	ضَا	یِ	چَـ	مَ	تُ	صَدْ	هَا	سِ	تَا	رِ	دَا
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
		مفعولُ		فاعلاتُ		مفاعیلُ		مفاعیلُ		مفاعیلُ		فاعلن	

یا: «- - U / - U - / - - U / - U - : مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعلُ»

۳

دَ	رِو	نَ	کَل	بِ	یِ	مَن	شَم	ع	دَان	مِی	سُخْت
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	-	-
نَ	سِی	م	مَس	ت	بَا	ءِو	دَر	مُ	دَا	رَا	بُود
U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	-
	مفاعیلن			مفاعیلن					مفاعیلن		

گروه آموزشی ماز

۴۱- کدام مصراع‌های زیر به ترتیب در بحر «رَمَل» و «هَزَج» سروده شده‌اند؟

- الف: دلم همراه شمع نیمه‌جان می‌سُوخت
- ب: نالهٔ من رخنه کی کند به دل سنگ؟
- ج: باد می‌آمد به قصد برگ‌ریزان
- د: لالهٔ لبخند من پرپر شد و بر باد رفت
- ه: خدا را ماهتابا! چهره بفروز

- ۱) «ه و ج» - «الف و ب»
- ۲) «ج، ب و د» - «ه»
- ۳) «ج و د» - «ه و الف»
- ۴) «الف، د و ج» - «ه»

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - عروض و قافیه)

پاسخ سئواری

تقطیع هجایی و وزن مصراع‌های گزینه ۳:

«ج»:

بَا	د	مِی	ءَا	مَد	بِ	قَص	دِ	بَر	گ	رِی	زَان
-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-
فاعلاتن					فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن (رَمَل مسدّس سالم)		

«د»:

لَا	لِ	یِ	لَب	خَن	دِ	مَن	پَر	پَر	شُ	دُ	بَر
-	U	U	-	-	U	-	-	-	U	U	-
فاعلاتن	فاعلاتن			فاعلاتن					فاعلاتن		فاعلن (رَمَل مَثَمَن محذوف)

«ه»:

خُ	دَا	رَا	مَا	ه	تَا	بَا	چِه	رِ	بِف	رُوز
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن				فَعولن (هَزَج مسدّس محذوف)		

«الف»:

دِ	لَم	هَم	رَا	ه	شَم	ع	نِی	مِ	جَان	مِی	سُخْت
U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن (هَزَج مسدّس سالم)			

بررسی سایر موارد

«ب»:

نَا	لِ	یِ	مَن	رِخ	نِ	کِی	کُ	نَد	بِ	دِ	لِ	سَنَگ
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	U	-
مفتعلن	مفتعلن			فاعلات					مفتعلن			فَع

گروه آموزشی ماز

۴۲- به ترتیب، چند مصراع وزن «دولختی» (دوری) دارد و چند مصراع در بحر «رَمَل مسدّس محذوف» سروده شده است؟

- ۱- چو در رویت بخندد گل مشو در دامش ای بلبل
- ۲- هر دو عالم یک فروغ روی اوست
- ۳- دین و دل بردند و قصد جان کنند
- ۴- بس غریب افتاده است آن مور خط گرد رُخت
- ۵- ز چین زلف کمندت کسی نیافت خلاص
- ۶- غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل

- ۱) «یک» - «دو»
- ۲) «دو» - «سه»
- ۳) «دو» - «دو»
- ۴) «یک» - «سه»

پاسخ: گزینه ۱ (دشوار - ترکیبی - عروض و قافیه)

تقطیع هجایی و وزن مصراع‌های گزینه ۱، همسان دولختی:

عَم	نا	ک	ن	با	ید	بود	عَز	طَع	ن	ح	سو	دی	دل
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مفعول			مفاعیلن			مفعول			مفاعیلن				

یا: «- UU / - - - / UU - - - / - - - - : مستفعلُ مفعولنُ مستفعلُ مفعولنُ»

رمل مسدس محذوف:

هَر	دُ	عَا	لَم	پَک	فُ	رَو	غ	رَو	ی	عَوِست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن		فاعلن		

رمل مسدس محذوف:

دِی	نُ	دِل	بُر	دَن	دُ	قَص	د	جَان	کُ	نَند
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن		فاعلن		

هزج مثنی سالم:

چُ	دَر	رَو	یَت	ب	خَن	دَد	گَل	مُ	شُو	دَر	دَا	مُ	شِی	بُل	بُل
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			

رمل مثنی محذوف:

بَس	غ	ری	بُف	تَا	دِ	ءَس	تَان	مُو	رِ	خَط	گِر	دِ	رُ	خَت
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلن		

زُ	چی	ن	زُل	فِ	کَ	مَن	دَت	کَ	سِی	نَ	یَا	فَت	خَ	لاص
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-
مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			فاعلن		

گروه آموزشی ماز

۴۳- در کدام ابیات، سه نوع اختیار وزنی وجود دارد؟

- الف: خیره آن دیده که آبش نبرد گریه عشق
- ب: گرچه می‌گفت که زارت بکشم می‌دیدم
- ج: سنگ را سخت گفتمی همه عمر
- د: گل صد برگ ندانم به چه رونق بشکفت

۱) «ب» و «الف»
۲) «د» و «ب»
۳) «الف» و «ج»
۴) «ج» و «د»

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - مفهومی - عروض و قافیه)

تقطیع هجایی و وزن و اختیارات وزنی ابیات گزینه ۲:

گَر	چُ	مِی	گُف	ت	کِ	زَا	رَت	بِ	کُ	شَم	مِی	دِی	دَم
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلن	

اختیارات وزنی:

۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول مصراع اول

۲) ابدال در رکن آخر مصراع اول، «فعلن: - -» به جای «فعلن: UU -»

۳) بلند بودن هجای پایانی در مصراع دوم، «بود: -»

«د»:

گ	ل	صد	بَر	گ	نَ	دا	نَم	ب	چ	رُو	نَق	ب	ش	کُفت
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
یا	صَ	نو	بَر	ب	کُ	دا	مِین	قَ	دُ	قا	مَت	بَر	خاست	-
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-	-
	فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن		فعلن

اختیارات وزنی:

- ۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول مصراع دوم
- ۲) ابدال در رکن آخر مصراع دوم، «فعلن: -» به جای «فعلن: UU-»
- ۳) بلند بودن هجای پایانی در مصراع اول و دوم «کُفت» و «خاست»

بررسی سایر موارد:

«الف»:

خی	ر	ءان	دی	د	ک	ء	بَش	نَ	بَ	رَد	گَر	ی	ی	عِشق
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
تی	ر	ءان	دِل	ک	دَ	رو	شَم	ع	مَ	حَب	بَت	نَ	بُ	وَد
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
	فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن				فعلن		فعلن

اختیارات وزنی:

- ۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول هر دو مصراع
- ۲) ابدال: -
- ۳) بلند بودن هجای پایانی در مصراع اول، (عشق)

«ج»:

سَن	گ	را	سَخ	ت	گُف	تَ	می	هَ	م	عُمر
-	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-
تا	ب	دی	دَم	ز	سَن	گ	سَخ	ت	تَ	ری
-	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-
	فاعلاتن			مفاعلتن				فعلن		

اختیارات وزنی:

- ۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول هر دو مصراع
- ۲) ابدال: -
- ۳) بلند بودن هجای پایانی در مصراع اول (عمر)

گروه آموزشی ماز

۴۴- در کدام بیت، اختیار شاعری «قلب» و «ابدال»، هر دو، وجود دارد؟

- ۱) گفتم از آن سان که گفت شمع سپاهان جمال
- ۲) نیزه بروید چو موی بر تن شیر دژم
- ۳) نشان دهم روز هجو او را رویی که او
- ۴) داوری ما و او باز دهد گر کسی

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - مفهومی - عروض و قافیه)

پاسخ سریعی:

تقطیع هجایی و وزن و اختیارات وزنی:

ن	شان	دَ	هَم	رو	ز	هجو	ءو	را	رو	بی	ک	ءو
U	U	U	-	-	U	-	-	-	-	-	U	-
نی	م	شَ	بَز	طو	س	رَخت	سو	ی	ص	هان	بَ	رَد
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	U	-
	مفتعلن			فاعلتن				مفتعلن			فاعلتن	

اختیارات وزنی:

- (۱) قلب، در رکن اول مصراع اول شاعر به جای رکن «مفتعلن: - UU -» از رکن «مفاعِلن: U - U -» بهره برده است.
 (۲) ابدال، شاعر در رکن سوم مصراع اول به جای رکن «مفتعلن: - UU -» از رکن «مفعولن: - - -» بهره برده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱

گُف	تَ	مَ	زَن	سَن	کِ	گُفَت	شَم	عَ	سِ	پَا	هَان	جَ	مَال
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
کِی	سَت	کِ	پِی	غَا	مِ	مَن	بِ	شَه	رِ	شَر	وَان	بَ	رَد
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-
	مفتعلن				فاعلن		مفتعلن					فاعلن	

اختیار وزنی:

- (۱) قلب، شاعر در رکن سوم مصراع دوم به جای رکن «مفتعلن: - UU -» از رکن «مفاعِلن: U - U -» بهره برده است.
 (۲) ابدال: -

۲

نِی	زِ	بِ	رَو	یَد	چُ	مَوِی	بَر	تَ	نِ	شِی	رِ	دُ	رَم
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
پِک	رَه	رَه	گَر	خَش	مِ	ءَو	رَه	بِ	نِ	پِس	تَان	بَ	رَد
-	-	-	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
	مفتعلن				فاعلن			مفتعلن				فاعلن	

اختیارات وزنی:

- (۱) قلب: -
 (۲) ابدال: در رکن اول مصراع دوم شاعر به جای رکن «مفتعلن: - UU -» از رکن «مفعولن: - - -» بهره برده است.

۴

دَا	وَ	رِی	یِ	مَا	وُ	ءَو	بَا	زِ	دَ	هَدَ	گَر	کَ	سِی
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
قِص	صِی	یِ	مَا	رَا	سَوِی	یِ	مِی	رِی	خُ	رَا	سَان	بَ	رَد
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
	مفتعلن				فاعلن			مفتعلن				فاعلن	

اختیارات وزنی:

- (۱) قلب: -
 (۲) ابدال: -

گروه آموزشی ماز

۴۵- با توجه به ابیات زیر، کدام مورد نادرست است؟

- «دوانان نخورند و گوش دارند» گویند امید به که خورده
 روزی بینی به کام دشمن زَر مانده و خاکسار مُرده»

- (۱) قالب شعر «قطعه» است و با عبارت «زَر از معدن به کان کندن به در آید و از دست بخیل به جان کندن» قرابت معنایی دارد.
 (۲) قافیه براساس قاعده ۲ و تبصره قافیه است و حرف روی «د» است.
 (۳) ابیات را می‌توان به دو گونه دسته‌بندی هجایی کرد و دو نوع اختیار وزنی در آن می‌توان یافت.
 (۴) وزن شعر «ناهمسان» است و یک نوع اختیار زبانی در آن می‌توان یافت.

پاسخ: گزینه ۴

(دشوار - ترکیبی - عروض و قافیه)

پاسخ تشریحی:

تقطیع هجایی و وزن ابیات و اختیارات شاعری:

دَو	نَان	نَ	خُ	رَن	دُ	گَو	شِ	دَا	رَنَد
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
گَو	بِیْن	دِ	ءُ	مِی	دِ	بِه	کِ	خُر	دِ
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
	مفعول			مفاعِلن				فِعولن	

یا: «- UU - / U - U - / - - - : مستفعلُ فاعلاتُ فعلن» (ناهمسان)

دُش	من	م	کا	ب	نی	بی	زی	رو
-	-	U	-	U	-	-	-	-
مُر	د	ر	سا	ک	خا	دُو	مان	زَر
-	-	U	-	U	-	UU	-	-
فعل		فاعلات				مستفعل		

یا: « - - U / - U - U / U - - : مفعول مفاعیلن فعولن »

اختیارات شاعری:

- ۱- اختیار زبانی: -
- ۲- اختیار وزنی:
- ۱- ابدال: در رکن اول مصراع سوم، شاعر به جای رکن «مستفعل: - - UU» از رکن «مفعولن: - - -» بهره برده است.
- ۲- بلند بودن هجای پایانی در مصراع اول و دوم و چهارم وزن شعر «ناهمسان»، اختیار زبانی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ قالب شعر با توجه به موضوع و شکل قافیه‌ها قطعه است. ابیات و عبارت گزینه ۱ هر دو اشاره دارد به «به جای ماندن سیم و زر انسان خسیس بعد از مردن».
- ۲ واژه‌های قافیه: «خورده»، «مُرده» حروف قافیه: «رُد»، حروف اصلی: «رُد» براساس قاعده ۲، حروف الحاقی: «ب» یا «ه» غیرملفوظ حرف روی: «د»
- ۳ ابیات به دو گونه دسته‌بندی هجایی می‌شود: ۱- مفعول مفاعیلن فعولن ۲- مستفعل فاعلات فعلن و ابیات دارای ۲ نوع اختیار وزنی هستند: (۱) ابدال (۲) بلند بودن هجای پایانی

گروه آموزشی ماز

۴۶- همه گزینه‌ها با «حال عجیبی روز وداعش دارم / من از سر جان و او ز من می‌گذرد» تناسب مفهومی دارند، به جز:

- ۱) هلاک من چو به وقت وداع خواهد بود
- ۲) دلبران بی‌دل شدند زانگه که او بریست بار
- ۳) سرشک دیده دلیل است و رنگ چهره علامت
- ۴) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ سبزی:

در این گزینه به «دشواری دوری و فراق» پرداخته شده است: از اشک چشم و رنگ صورتم می‌توان پی برد که در فراق و دوری او جانم، آزارها دید. اما در سایر گزینه‌ها همانند بیت صورت سؤال به این مفهوم پرداخته شده که به هنگام رفتن و روز وداع با یار، گویی جان از تن عاشق می‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ ای ساریان، به قصد گشتن من عجله نکن؛ زیرا روز وداع یار، روز هلاک من است.
- ۲ از لحظه‌ای که یار بار سفر را بسته است و قصد رفتن دارد، دلبران نیز بی‌دل شدند و عاشقان نیز در پای محمل جان دادند.
- ۴ در (= درباره) رفتن جان از بدن (= مردن و از دست دادن روح) هر نوعی سخن می‌گویند. من، خود، به چشم خویشتم، دیدم که جانم (= زندگی‌ام / محبوبم) می‌رود.

گروه آموزشی ماز

۴۷- کدام گزینه با مفهوم کلی «در هر طرف ز خیل حوادث کمین گهی است / زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر» تناسب مفهومی ندارد؟

- ۱) نقطه آغاز باشد چون شرر انجام او
- ۲) کم‌تر بود ز صحبت برق و گیاه خشک
- ۳) گر بنگری به دیده عبرت، اشاره‌ای است
- ۴) زهری است زهر مرگ که شیرین نمی‌شود
- دل منه چون غافلان بر چهره خندان عمر
- در جسم زار، جلوه ناپایدار عمر
- هر ماه نو به جلوه پا در رکاب عمر
- هرچند تلخ می‌گذرد روزگار عمر

(دشوار - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ: گزینه ۴

مفهوم گزینه (۴) تلخی مرگ است: هرچند روزگار عمر، به تلخی و سختی می‌گذرد، اما این تلخی و سختی باعث نمی‌شود که مرگ برای انسان شیرین شود! اما مفهوم سایر گزینه‌ها «گذر سریع و شتابان عمر» است.

- ۱) مانند غافلان دل خوش به چهره خندان عمر نباش، زیرا خنده عمر مانند شرار و جرقه آتش است که به محض این که آغاز می‌شود، به پایان می‌رسد ← گذر سریع عمر
- ۲) رابطه عمر در جسم زار و ناتوان مانند رابطه برقی آسمان و گیاه خشک است! (یعنی همان‌طور که برق، گیاه را سریع می‌سوزاند و نابود می‌کند، عمر نیز سریع ما را نابود می‌کند) ← گذر سریع عمر
- ۳) اگر به چشم عبرت به هلال ماه نگاه کنی متوجه خواهی شد که هلال ماه، اشاره‌ای به سرعت عمر دارد ← گذر سریع عمر

گروه آموزشی ماز

۴۸- مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

۱) نیست بیرون ز تو مقصود، تکاپو بگذار	چند روزی سر خود بر سر زانو بگذار
۲) تا شیشه خودبینی و هستی نشکستم	یک جرعه به کام از می لعلش نجشیدم
۳) تویی تو را نامحرم آمد	تو بی تو شو که آدم آن دم آمد
۴) چو گفتم چون توان رفتن درون پرده وصلش	بگفت: آن دم که در رفتن ز خود بیرون نهی گامی

(متوسط - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ: گزینه ۱

در این گزینه شاعر توصیه به سیر و سلوک درونی کرده است و انسان را به تفکر در خویشتن و به خویشتن دعوت کرده است: مقصود و هدف، خارج از وجود تو نیست، بنابراین چند روزی به تفکر و تأمل فرو برو. اما مفهوم سایر گزینه‌ها «فراموش کردن خود و وجود مادی خود» است.

- ۲) تا (= تا وقتی که) شیشه خودبینی و هستی (= منیت، خودبینی و توجه به هوای نفس مانند شیشه) را نشکستم، یک جرعه به کام (= یک جرعه خوشایند و مطابق کام) از می لعلش (لبش) نجشیدم.
- ۳) آنچه نامحرم توست، وجود خود توست؛ تو خودت را فراموش کن که به معنی واقعی آدم شوی.
- ۴) پرسیدم چه زمانی می‌توان به وصال یار رسید؟ پاسخ داد: وقتی از وجود خودت گامی بیرون بگذاری.

در مسیر سیر و سلوک عرفانی، هدف «فنا و بقا» یافتن در معبود و محبوب است. برای آن که سالک بتواند از خود فنا شود، که لازمه بقاست، باید از تمام قیدوبندهایی که وجود مادی و جسمانی او را می‌سازد یا به آن مربوط است، خودش را آزاد کند. ترک تعلقات یا وارستگی یکی از مهم‌ترین اهداف عرفاست. مادیات و پدیده‌های این‌جهانی مثل مانعی در برابر یگانگی با معبود هستند، اما پس از کنار گذاشتن آن‌ها، مرحله کنار گذاشتن «خود» می‌رسد؛ منظور از آن کنار گذاشتن هوای نفس، تمایلات نفسانی و خواسته‌های مادی است.

به ابیات زیر توجه کنید:

عجب نیست از گل که خندد به سروی / ای سرو پای‌بسته به ازادگی مناز
 که در این چمن پای در گل نشیند / آزاده من که از همه عالم بریده‌ام

نکته: «سرو» نماد آزادگی، وارستگی و رهایی است.

گفت در پاسخ که ما را باک نیست / عارفان را خانه الا خاک نیست

گروه آموزشی ماز

۴۹- همه گزینه‌ها با بیت «یزدان به کمال شد پدیدار / و اهریمن زشت خو حصاری» تقابل مفهومی دارند: به جز:

۱) گنجی که از شکوفه برون داده بود خاک	در یک نفس به باد چو زر نثار رفت
۲) در بساط من نخواهد جز کف افسوس ماند	باقی عمرم اگر خواهد بر این منوال رفت
۳) تا نفس را راست کردم ریخت اوراق هوس	دست تا بر دست سودم نوبهار از دست رفت
۴) دانه می‌گویند بعد از گاه می‌ماند به جا	خرمن امید ما را گاه ماند و دانه رفت

(دشوار - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

مفهوم کلی بیت صورت «آمدن مطلوب (خوبی) و رفتن نامطلوب (بدی)» است: یزدان (روز) به کمال تمام آشکار شد و شیطان زشت‌خو (شب) به زندان رفت. در گزینه (۲) شاعر می‌گوید: اگر باقی عمرم را نیز به همین منوال بگذرانم، جز افسوس و حسرت چیزی برای من باقی نخواهد ماند. پس مفهوم کلی و نهایی این بیت را می‌توانیم توصیه به دوری کردن از به بطالت گذراندن عمر بدانیم. در همه گزینه‌ها به جز گزینه (۲) مفهومی متضاد با صورت سؤال آمده است: «آمدن نامطلوب (بدی) و رفتن مطلوب (خوبی)»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ شکوفه‌هایی که در فصل بهار، زمین را مانند گنجی زیبا کرده بود، با وزیدن یک باد، مانند شهابش به باد رفت!
- ۲ به محض این که در این دنیا خود را آماده کردم و به دوران جوانی رسیدم، به پیری رسیدم و همه چیز به باد رفت. در یک چشم به هم زدنی نوبهار عمر از دست رفت.
- ۳ می‌گویند بعد از رفتن کاه، دانه بر جا می‌ماند اما در مزرعه امید ما، کاه مانده است و دانه رفته است.

گروه آموزشی ماز

۵۰- مفهوم کدام ابیات تناسب بیش‌تری دارند؟

الف: آن همه دعوی که اول عقل دعوی‌دار کرد	ب: آن دم که قضا مکر کند ای درویش
ج: به یک پیاله رهاوند ز بند عقل تو را	د: عقل است و لاف صبر، یکی پرده برفکن
۱) «د» - «ب»	۲) «الف» - «د»
دید چون رویت به عجز خویشتن اقرار کرد	در خانه گریزد خرد دوراندیش
من آزموده‌ام از نشنوی مرا چه گناه؟	تا بنگری که فایده عقل تا کجاست
۳) «ج» - «د»	۴) «الف» - «ب»

(متوسط - مفهومی - قرابت معنایی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

مفهوم مشترک این دو بیت این است که عقل با دیدن روی یار، عاجز و ناتوان می‌شود.

بررسی موارد:

- الف:** عقل با آن همه ادعا، وقتی روی تو را دید، به ناتوانی خودش اقرار کرد. ← عجز عقل با دیدن یار
- ب:** وقتی قضا و قدر به مکر و حيله روی بیاورد، حتی عقل دوراندیش نیز فرار می‌کند. ← ناتوانی عقل در برابر قضا و قدر
- ج:** تو با یک پیاله شراب، از بند عقل رها می‌شوی؛ من این را امتحان کرده‌ام، اگر نمی‌شنوی، گناه من چیست؟ ← سرمستی، انسان را از عقل می‌رهاوند.
- د:** تمام اعتبار عقل به صبوری و شکیبایی‌اش است، تو لحظه‌ای چهره خود را نشان بده، تا ببینی توانایی عقل چقدر است! (یعنی عقل در برابر تو توانایی ندارد) ← عجز عقل با دیدن یار

گروه آموزشی ماز

۵۱- به ترتیب پیامد هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- رجوع به تاریخ گذشته خود و مقایسه جهان خود با آنان
  - طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت توسط جهان اساطیری
  - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا در دنیای مدرن
- (۱) درک آگاهانه و ارادی بودن خلق جهان‌های اجتماعی - طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون دیدن - کم شدن فضای شکل‌گیری کنش‌های عاطفی و اخلاقی
- (۲) درک آگاهانه و ارادی بودن خلق جهان‌های اجتماعی - عدم امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت - طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌ها دانستن
- (۳) پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌ها دانستن
- (۴) پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - عدم امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت - کم شدن فضای شکل‌گیری کنش‌های عاطفی و اخلاقی

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - ۱۰۰۶)

بررسی موارد:

- هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگری می‌گشاییم که هم اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند؛ یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم، به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.
- جهان اساطیری، طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.
- رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۵۲- به ترتیب «مبنای دحل و تصرف در دانش‌های مختلف فرهنگ یونان و روم توسط اسلام» کدام است و تألیف کتاب غرب‌زدگی در «چه بازه زمانی» و «با چه هدفی» صورت گرفته است؟

- (۱) جهان‌شناسی توحیدی - بعد از انقلاب اسلامی - نقد عوامل تعامل با جهان غرب و سرسپردگی به عناصر فرهنگی غربی
- (۲) توجه به عقل و عقلانیت - بعد از انقلاب اسلامی - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد.
- (۳) توجه به عقل و عقلانیت - دهه سی به بعد - نقد عوامل تعامل با جهان غرب و سرسپردگی به عناصر فرهنگی غربی
- (۴) جهان‌شناسی توحیدی - دهه سی به بعد - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - ۱۰۱۳)

پاسخ تشریحی:

- به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل است، جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های مختلف آن‌ها دحل و تصرف کرد و عناصر اساطیری و مشرکانه آن‌ها را نپذیرفت.
- متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند و برخی از اندیشمندان مسلمان کتاب‌هایی را درباره خدمات متقابل اسلام و ایران و همچنین فطرت و خویشتن الهی انسان تدوین کردند.

جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با جهان‌های اجتماعی دیگر، با حفظ هویت فرهنگی خود به تعامل با آن‌ها پرداخت و به همین دلیل، عناصر سازگار با هویت خود را از آن‌ها می‌گرفت و در موارد مورد نیاز به بازسازی آن عناصر می‌پرداخت. مسلمانان آثار فلسفی، پزشکی، ریاضی و نجوم یونان و روم را ترجمه کردند ولی آثار تاریخی، ادبی، افسانه‌ها و اسطوره‌های آن‌ها را رها کردند.

گروه آموزشی ماز

۵۳- به ترتیب هریک از عبارات زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

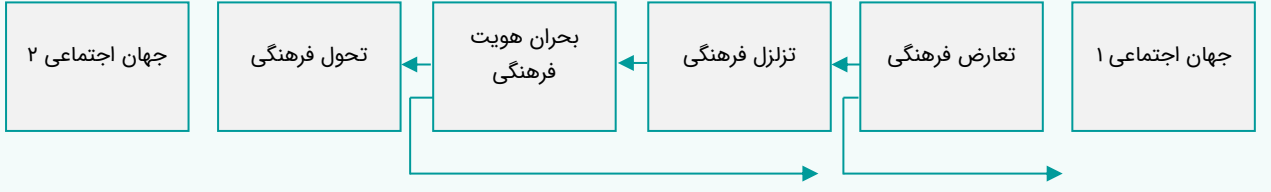
- شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی
  - تسری ناسازگاری به عقاید و ارزش‌ها
  - ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود
- (۱) تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی - تحول فرهنگی
 (۲) تزلزل فرهنگی - تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی
 (۳) تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - بحران هویت
 (۴) تعارض فرهنگی - تحول فرهنگی - بحران هویت

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - مفهومی - ۱۰۱۲)

بررسی موارد:

- گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را بر اساس فرهنگ خود سامان دهد.
- تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند. به عبارت دیگر، ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.
- بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

«نمودار تبدیل یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر»

گروه آموزشی ماز

۵۴- به ترتیب هر یک از عبارات زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

- مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر
  - پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.
  - منجر شدن به تغییر در لایه‌های عمیق توسط لایه‌های سطحی
  - وجود علم انساب (نسب‌شناسی) در جامعه جاهلی
- (۱) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌ها در جهان اجتماعی - پدیده‌های اعتباری - تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی - شکل‌گیری مناسبات قبیله‌ای
 (۲) آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها - پدیده‌های اعتباری - آشکار شدن نهادهای اجتماعی جدید - حفظ هویت نظام قبیله‌ای
 (۳) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌ها در جهان اجتماعی - پدیده‌های تکوینی - آشکار شدن نهادهای اجتماعی جدید - شکل‌گیری مناسبات قبیله‌ای
 (۴) آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها - پدیده‌های تکوینی - تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی - حفظ هویت نظام قبیله‌ای

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - ۱۰۰۴)

بررسی موارد:

- در مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر، شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها آشکار می‌شود.
- پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان‌ها دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند: پدیده‌های تکوینی
- می‌دانید که هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست؛ ولی هنجارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند و تغییر برخی از آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.
- در این جهان، علم از برخورد چهره به چهره و زندگی مشترک درون این جهان پدید می‌آید و در حفظ و استمرار آن دخیل بود و بر این اساس علم انساب برترین علوم بود؛ زیرا هویت نظام قبیله‌ای را حفظ می‌کرد.

پدیده‌های اعتباری: کنش‌ها یا پیامدهای آن مثل خانواده و ترافیک.

پدیده‌های تکوینی: پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند مثل: دریا، شیطان و فرشته.

دو دسته پدیده‌های جهان اجتماعی

گروه آموزشی ماز

۵۵- به ترتیب عبارات کدام گزینه در ارتباط با «چالش فقر و غنا»، درست و در ارتباط با «اگوست کنت» و «بحران اقتصادی» نادرست است؟

- ۱) لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه را برای چالش فقر و غنا باز کرد - وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطا بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد - در بحران اقتصادی، قدرت خرید عموم مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد و تولیدکنندگان بازار فروش خود را از دست می‌دهند.
- ۲) مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم از اولین کسانی بود که به ارائه راه‌حل برای چالش فقر و غنا در بیرون از چارچوب ارزش‌ها و آرمان‌های جدید فرهنگ غرب پرداخت - اگوست کنت، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند - بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویت اقتصادی دارند، ولی از جهانی با یکدیگر متفاوت‌اند.
- ۳) چالش فقر و غنا برخلاف بحران اقتصادی که چالشی جهانی بود، به مناطق خاصی محدود می‌شد - اگوست کنت معتقد بود که با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید و جنگ‌های آتی بشر در این زمینه روی خواهد داد - چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است، ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.
- ۴) چالش فقر و غنا، اولین چالشی است که بعد از رنسانس در کشورهای غربی شکل گرفت - از دیدگاه کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری عارضی و تحمیلی نیست، بلکه امری ذاتی است. - نخستین بحران اقتصادی در غرب در فاصله بین دو جنگ جهانی اول و دوم و مهم‌ترین آن‌ها در کشور انگلستان روی داد.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - ۱۱۰۹)

- لیبرالیسم اولیه، با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.
- اگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست بلکه امری عارضی و تحمیلی است. وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطا بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.
- نخستین بحران اقتصادی در سال ۱۸۲۰م در انگلستان به وجود آمد، اما مهم‌ترین آن‌ها در فاصله بین دو جنگ جهانی، یعنی سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳م اتفاق افتاد.

شباهت: هر دو هویت هویت اقتصادی دارند.

مقایسه چالش فقر و غنا و بحران اقتصادی

تفاوت‌ها

چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.

آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را دربرمی‌گیرد.

گروه آموزشی ماز

۵۶- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- انگیزه دولت‌های غربی از تبلیغ مسیحیت چه بود؟
- دولت‌های غربی از طریق مسیحیت، چه موردی را دچار اختلال می‌کردند؟
- اقتصاد سرمایه محور در حرکت‌های آغازین خود نیازمند چه چیزی بود؟
- ۱) گسترش جهانی قدرت خود - فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای
- ۲) ایجاد حکومت سکولار - نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی - حمایت‌های شرکت‌های بزرگ چندملیتی
- ۳) گسترش جهانی قدرت خود - نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی - حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای
- ۴) ایجاد حکومت سکولار - فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - حمایت‌های شرکت‌های بزرگ چندملیتی

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - ترکیبی - ۱۱۰۸)

پاسخ تشریحی:

- دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزه دینی نداشتند. آن‌ها همان گونه که در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار، حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند، در این مرحله، از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت خود استفاده کردند.
- آنان با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند.
- اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود، ولی به تدریج، انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چند ملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف، در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.

گروه آموزشی ماز

۵۷- علت تحلیل عبارت «چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد» کدام است و به چه علتی مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد؟

- ۱) این دو قطب با اینکه از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند، به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند - بیشتر کشورهای صنعتی و ثروتمند در نیمکره شمالی زمین و اغلب کشورهای فقیر در نیمکره جنوبی قرار دارند.
- ۲) رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت - برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب، نیست بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است.
- ۳) این دو قطب با اینکه از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند، به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند - از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.
- ۴) رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت - این اصطلاح را کسانی به کار می‌بردند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده‌اند.

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - ترکیبی - ۱۱۱۰)

پاسخ تشریحی:

- رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت. بنابراین، چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف، شکل می‌گیرد.
- مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد؛ زیرا برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب، نیست بلکه چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است.

چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در سراسر قرن بیستم تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱م ادامه یافت. این چالش، چالشی منطقه‌ای نبود بلکه چالشی جهانی بود. بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند و آمریکا و شوروی به عنوان دو ابرقدرت در مرکز این دو قطب قرار داشتند.

گروه آموزشی ماز

۵۸- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای اسلامی چگونه بود و چه موقع نظام جهانی صحنه تعامل فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف خواهد بود؟

- ۱) اتکا به اعتقادات و پیشینه تاریخی - داشتن ایدئولوژی در مواجهه با یکدیگر
- ۲) وابسته به قدرت جهانی استعمار - حضور فعال و تأثیرگذار آن‌ها در سطح جهانی
- ۳) عدم وابستگی به قدرت جهانی استعمار - از بین رفتن زمینه چالش و ستیز بین آن‌ها
- ۴) وابستگی به اندیشه‌های سوسیالیستی و ناسیونالیستی - عدم پافشاری بر عقاید و ارزش‌های خود

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیبی - ۱۱۱۳)

پاسخ تشریحی:

قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان ریشه در باورها و اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت. قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود. آنان با اتکا به این قدرت، در جهت از بین بردن مظاهر دینی و اسلامی و حذف ساختارهای اجتماعی پیشین و ایجاد ساختارهای اجتماعی استعماری جدید اقدام می‌کردند.

هنگامی که جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، نظام جهانی صحنه تعاملات، گفت‌وگوها یا برخورد‌های فرهنگی و تمدنی خواهد بود و در این صورت چالش‌ها نیز از نوع چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی خواهد بود.

هنگامی که یک فرهنگ در سطح جهانی غالب باشد، به میزانی که آن فرهنگ، ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد، جامعه جهانی از انسجام برخوردار خواهد بود. اگر فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثرگذار، ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند، جامعه جهانی با چالش‌های درون فرهنگی مواجه خواهد شد. فرهنگ سلطه، جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند؛ کشورهای پیرامون را به مرکز وابسته می‌سازد و زمینه ستیز و چالش میان آن‌ها را ایجاد می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۵۹- پاسخ سوال‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- هدف جنبش عدالتخانه چه بود؟

- پیامد مورد تردید قرار گرفتن نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، چه بود؟

- نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند، را چه می‌نامند؟

(۱) انقلاب اجتماعی - شکل‌گیری جریان‌هایی که به نام پست مدرن معروف شد. - مطالعه موردی

(۲) اصلاح شیوه زمامداری - زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد. - قوم‌نگاری

(۳) اصلاح شیوه زمامداری - شکل‌گیری جریان‌هایی که به نام پست مدرن معروف شد. - قوم‌نگاری

(۴) انقلاب اجتماعی - زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد. - مطالعه موردی

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیبی - ۱۲۰۵)

بررسی موارد:

- جنبش عدالتخانه فقط به دنبال اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود بلکه اصلاح شیوه زمامداری او را هدف قرار داده بود.

- در قرن بیستم نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت و زمینه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد.

- قوم‌نگاری، نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.

تجربه‌ای موفق که فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح رفتار به اصلاح ساختار تغییر داد.	جنبش عدالتخانه
این جنبش فقط به دنبال اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود بلکه اصلاح شیوه زمامداری او را هدف قرار داده بود.	
این جنبش با توجه به شرایط داخلی و خارجی در پی تأسیس مجلسی بود که قوانین عادلانه الهی را تدوین کند و شاه را ملزم سازد که در چارچوب این قوانین عمل کند.	
این حرکت، حاکمیت را از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می‌کرد.	
جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود.	

گروه آموزشی ماز

۶۰- دلیل نامتعادل انجام شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی چیست و در کدام بازه زمانی و توسط چه کسانی ادعای تفاوت پدیده‌های اجتماعی با

پدیده‌های طبیعی مطرح شد؟

(۱) پایین بودن قدرت چانه‌زنی کشورهای استعمارزده نسبت به کشورهای استعمارگر - نیمه دوم قرن هجدهم - ماکس وبر و گافمن

(۲) پایین بودن قدرت چانه زنی کشورهای استعمارزده نسبت به کشورهای استعمارگر - قرن نوزدهم - ویلهلم دیلتای و ماکس وبر

(۳) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - قرن نوزدهم - ویلهلم دیلتای و ماکس وبر

(۴) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - نیمه دوم قرن هجدهم - کارل مارکس و گافمن

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - ۱۲۰۵)

پاسخ سبزی:

- به دلیل وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر، مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود و انتقال ثروت، به طرف کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند.

- در قرن نوزدهم میلادی برخی از متفکران اجتماعی آلمانی از جمله ویلهلم دیلتای و ماکس وبر، مدعی شدند که هر چند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی، نظم و قواعد خاصی دارد، اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارد.

کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند ولی این انتقال در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر است. بدین ترتیب، با وجود رشد و تحول کشورهای استعمارزده، فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی همچنان حفظ می‌شود.

- ۶۱- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب ویژگی کدام نوع عقل در معنای عام یا خاص است؟
- برای ارزیابی و داوری دربارهٔ مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.
  - واقعیت‌هایی را که با آگاهی و ارادهٔ انسان به وجود می‌آیند، شناسایی می‌کند.
  - علمی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعیات را پدید می‌آورد.

- (۱) عقل انتقادی - عقل عملی - عقل نظری
 (۲) عقل ابزاری - عقل نظری - عقل تجربی
 (۳) عقل تفسیری - عقل عملی - عقل ابزاری
 (۴) عقل تجربی - عقل تفسیری - عقل نظری

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - ترکیبی - ۱۳۱۰)

بررسی موارد:

- عقل انتقادی برای ارزیابی و داوری دربارهٔ مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.
- عقل عملی واقعیت‌هایی را که با آگاهی و ارادهٔ انسان به وجود می‌آیند، شناسایی می‌کند.
- عقل نظری، علمی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعیات را پدید می‌آورد.

عقل در معنای عام شامل سه نوع عقل تجربی (ابزاری)، عقل تفسیری و عقل انتقادی است و عقل در معنای خاص شامل دو نوع عقل عملی و عقل نظری است.

گروه آموزشی ماز

- ۶۲- به ترتیب کدام گزینه علت هر یک از عبارات زیر را به درستی آورده است؟
- فراهم کردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان
  - رفتن به مسیری که جهان غرب برای جهان اجتماعی ترسیم می‌کند.
  - پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف

- (۱) افزایش همدلی و همراهی بین افراد و جهان‌های اجتماعی - جست‌وجوی هویت خود در حاشیهٔ جهان غرب - تنوع اراده و اختیار انسان‌ها
 (۲) افزایش همدلی و همراهی بین افراد و جهان‌های اجتماعی - پذیرش برتری فرهنگی جهان غرب - تنوع لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
 (۳) داوری دربارهٔ پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها - پذیرش برتری فرهنگی جهان غرب - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها
 (۴) داوری دربارهٔ پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها - جست‌وجوی هویت خود در حاشیهٔ جهان غرب - تنوع لایه‌های سطحی جهان اجتماعی

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - ترکیبی - ۱۲۰۲)

بررسی موارد:

- علوم اجتماعی با داوری دربارهٔ پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.
- مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیهٔ جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند.
- تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

علوم اجتماعی ظرفیت داوری دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. همچنین علوم اجتماعی ظرفیت داوری دربارهٔ علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. علوم اجتماعی، دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوهٔ صحیح استفاده کنند. از این‌رو، علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردار است.

گروه آموزشی ماز

- ۶۳- درست و نادرست بودن عبارات‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه بیان شده است؟
- هرگاه عقاید و ارزش‌ها، اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.
  - فاصلهٔ میان وضع موجود و وضع مطلوب جهان اجتماعی، جامعه‌شناسی را به داوری دربارهٔ ارزش‌ها و انتقاد از آن‌ها می‌کشاند.
  - با تغییرات و تفاوت‌هایی که در جهان اجتماعی به وجود می‌آید، مانند افول یا رشد اقتصادی و ... هویت جهان اجتماعی تغییر می‌کند.
  - بیداری اسلامی، تغییر موقعیت ملت‌ها و کشورهای پیرامونی، در نظام جهانی سلطه را هدف نهایی خویش می‌بیند.

- (۱) نادرست - درست - نادرست - نادرست
 (۲) درست - درست - نادرست - نادرست
 (۳) نادرست - درست - نادرست - درست
 (۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - ترکیبی - ۱۲۰۷)

بررسی سایر موارد:

- هر جهان اجتماعی، تغییرات و تفاوت‌های مختلفی را درون خود می‌پذیرد. جمعیت یک جامعه کم یا زیاد می‌شود؛ اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند و زبان و لهجهٔ مردم دگرگون می‌شود؛ اما جهان اجتماعی هویت خود را حفظ می‌کند.

- بی شک بیداری اسلامی، تغییر موقعیت ملت‌ها و کشورهای پیرامونی در نظام جهانی سلطه را هدف نهایی خویش نمی‌بیند و تنها آرمان بشر را صلحی که بی توجه به عدالت است، نمی‌پندارد.

مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسی انتقادی، نقد وضع موجود جهان اجتماعی و تجویز راه‌حلهایی برای رسیدن به یک وضعیت بهتر است. جامعه‌شناسان انتقادی برای دآوری و انتقاد به معیارهای علمی نیاز دارند تا براساس آن وضعیت موجود را ارزیابی کنند، تصویری از وضعیت مطلوب ترسیم کنند و راه عبور از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را پیشنهاد دهند.

گروه آموزشی ماز

۶۴- به ترتیب هریک از این موارد با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- جایگاه فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی
- تفاوت نوع لباس پوشیدن در موقعیت‌های مختلف
- عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی و راه‌یابی به معانی نهفته در کنش‌ها برای فهم زندگی اجتماعی
- (۱) هویت اجتماعی - پدیده اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی انتقادی
- (۲) طبقه اجتماعی - فایده نظم اجتماعی - روش جامعه‌شناسی تفسیری
- (۳) موقعیت اجتماعی - کنش اجتماعی - رویکرد جامعه‌شناسی تفسیری
- (۴) پایگاه اجتماعی - فایده قواعد اجتماعی - هدف جامعه‌شناسی انتقادی

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - ۱۲۰۵)

بررسی موارد:

- منظور از موقعیت اجتماعی، جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد.
- لباس پوشیدن در موقعیت‌های مختلف، متفاوت است؛ زیرا شما در پوشیدن لباس، دیگران را در نظر می‌گیرید و با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی شما به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود.
- رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند؛ بنابراین برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت.

در این نوع کنش، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.	نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود.
کنش اجتماعی	
کنش اجتماعی خردترین پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، پیامدهای آن هستند.	کنش اجتماعی تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد.

گروه آموزشی ماز

۶۵- هریک از عبارت‌های زیر، به کدام نوع جامعه‌شناسی اشاره دارد؟

- یافتن راهی برای دآوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی را ضروری می‌داند.
- بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.
- تفاوت میان جوامع مختلف را تفاوتی کمی می‌بیند.
- اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و معنا می‌بینند.
- (۱) تبیینی - تفسیری - تفسیری - تبیینی
- (۲) انتقادی - تبیینی - تبیینی - تفسیری
- (۳) انتقادی - تفسیری - تبیینی - تبیینی
- (۴) تبیینی - تبیینی - تفسیری - تفسیری

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیبی - ۱۲۰۴)

بررسی موارد:

- جامعه‌شناسی انتقادی یافتن راهی برای دآوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی را ضروری می‌داند.
- جامعه‌شناسی تبیینی، بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.
- جامعه‌شناسان تبیینی، تفاوت میان جوامع مختلف را تفاوتی کمی می‌بیند.
- جامعه‌شناسان تفسیری اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و معنا می‌بینند.

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار کرد.

گروه آموزشی ماز

۶۶- کدام گزینه به ترتیب به «مسئله» و «فرضیه» اشاره دارد؟

- ۱) کم‌خواهی باعث کاهش عملکرد حافظه می‌شود. - تشویق و اعطای جایزه باعث ایجاد انگیزه در فرد می‌شود.
- ۲) تأثیر استعمال دخانیات بر عملکرد مغز چگونه است؟ - استراحت میان دو بازه مطالعه باعث بهبود عملکرد مغز می‌شود.
- ۳) مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی است. - گوش دادن به موسیقی موجب حواس‌پرتی در مطالعه می‌شود.
- ۴) آیا فضای مجازی باعث پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود؟ - پژوهش‌های دانشمندان با این مرحله آغاز می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۱)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) فرضیه - فرضیه
- ۲) مسئله - فرضیه
- ۳) نظریه - فرضیه
- ۴) مسئله - مسئله

مراحل پژوهش تجربی:

با توجه به نمودار بالا پژوهش‌های دانشمندان با مسئله آغاز می‌شود. مسئله همان سوالی است که در ذهن محقق شکل گرفته است؛ پس همیشه به شکل پرسش است.

در گام بعدی، محقق تلاش می‌کند با استفاده از دانش و تجربه قبلی خود حدس‌هایی زده و به سوال خود پاسخ دهد. پس فرضیه به شکل یک جمله خبری است. گام سوم، بررسی علمی فرضیه و گمان اولیه است. در این مرحله ممکن است که فرضیه تأیید شود یا رد. در صورتی که فرضیه تأیید شود به اصل یا قانون تبدیل می‌شود. گام آخر نیز نظریه است که مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی می‌باشد.

گروه آموزشی ماز

۶۷- در چه صورت نتایج به دست آمده از یک پژوهش روان‌شناختی با مواجهه افراد عادی با یک پرسش، متفاوت است؟

- ۱) در صورتی که در پژوهش از روش علمی مناسب استفاده کنیم.
- ۲) اگر نتایج پژوهش ما را به سمت یک نظریه سوق دهد.
- ۳) در تعریف عملیاتی متغیرهای خود موفق عمل نماییم.
- ۴) اگر به دنبال تبیین یا بیان چرایی موضوع باشیم.

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - خط به خط - ۱۱۰۱)

پاسخ تشریحی:

یکی از ویژگی‌های روش تجربی یا روش علمی، نظام‌دار بودن است. روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به صورت منظم طی می‌شود. مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که، هرچند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجهه دانشمند، برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است.

روش علمی:

تعریف روش علمی یا روش تجربی: فرایند جستجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین. در این تعریف هر واژه معنای خاص خود را دارد؛ برای مثال فرایند، به جریان یک عمل اشاره دارد؛ یعنی در روش علمی محقق از مبدأ به سوی مقصد در حال حرکت است؛ همچنین نظام‌دار بودن به معنای این است که روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به صورت منظم طی می‌شود. واژه دیگر، موقعیت نامعین است که در این تعریف به معنای مسئله‌ای است که دانشمند به دنبال ابهام‌زدایی و روشن‌سازی آن است.

گروه آموزشی ماز

۶۸- علی از مادر خود سوال می‌کند: «اگر تمام تکالیفم را انجام دهم و در نظافت خانه به شما کمک کنم، اجازه می‌دهی با دوستانم به سینما بروم؟» با توجه به این مثال، کدام گزینه در ارتباط با نوع رفتار او صحیح است؟

- ۱) کار او مربوط به تفکر فرضیه‌ساز در سنین کودکی دوم است.
- ۲) علی به دنبال کسب رضایت مادر برای ساخت خود واقعی‌اش است.
- ۳) عمل علی مربوط به جنبه رشد شناختی در دامنه سنی ۱۲ تا ۲۰ سال است.
- ۴) هویت هنوز به طور کامل در او شکل نگرفته؛ زیرا انگیزه او بیرونی است.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۲)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) تفکر فرضیه‌سازی مربوط به نوجوانی است.
- ۲) تفکر فرضی ارتباطی با خود واقعی یا آرمانی ندارد و صرفاً نوعی در نظر گرفتن احتمالات است.
- ۴) اگرچه انگیزه‌ علی بیرونی است، اما در صورت سوال به هویت او اشاره نشده و داشتن انگیزه بیرونی نیز ارتباطی با تکامل هویت ندارد.

تفکر فرضی:

رشد شناختی در دوره نوجوانی بسیار شگفت‌آور است. یکی از تغییرات شناختی در این دوره، شکل‌گیری تفکر فرضیه‌ساز است. تعریف تفکر فرضیه‌سازی: نوجوان در پیش‌بینی یک موقعیت از احتمال‌های مختلف بهره می‌برد. همین پیش‌بینی احتمالات باعث می‌شود که عمل فرد با دوره کودکی متفاوت باشد؛ زیرا مبنای استدلال در دوره کودکی، واقعیات ملموس و بیرونی است.

گروه آموزشی ماز

۶۹- سیما فرزند سوم خانواده، به تازگی در المپیاد علمی، مدال طلا گرفته است؛ پدر او اعتقاد دارد هوش سیما به او رفته است (الف) مادرش دلیل موفقیت او را تحصیل در مدارس برتر می‌داند (ب) اما خواهر بزرگتر او، خود را عامل موفقیت او می‌داند؛ زیرا در پیگیری کارهای درسی به سیما کمک کرده است. (ج)

هریک از موارد بالا مربوط به کدام یک از عوامل موثر بر رشد است؟

- ۱) وراثت - رشد - یادگیری
- ۲) رشد - پختگی - عوامل محیطی
- ۳) وراثت - عوامل محیطی - عوامل محیطی
- ۴) پختگی - وراثت - یادگیری

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۲)

بررسی موارد:

«الف»: پدر سیما به ویژگی‌های وراثتی توجه کرده است؛ عبارت «هوش سیما به او رفته است». بیانگر همین مطلب است.
 «ب و ج»: «تحصیل در مدارس برتر» و «پیگیری کارهای درسی توسط خواهر بزرگتر»، هر دو به «عوامل محیطی» اشاره دارند.

عوامل موثر بر رشد:

روان‌شناسان رشد معتقدند ویژگی‌های افراد و تغییراتی که در طول زندگی (از دوره جنینی تا دوره سالمندی) در فرد رخ می‌دهد، تحت تأثیر دو عامل است: (۱) عوامل وراثتی: این عوامل ایجادکننده صفاتی هستند که از قبل در فرد نهفته است. برخی از بدو تولد در رفتار نوزاد ظاهر شده و برخی دیرتر بروز می‌کنند. نکته: در روان‌شناسی به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است، «رشد یا پختگی» می‌گویند. (۲) عوامل محیطی: این عوامل که بیرون از فرد هستند، بر نحوه بروز تغییرات در جنبه‌ها و مراحل مختلف رشد تأثیر دارند. یادگیری از همین عوامل است که بر روی رشد تأثیر بسزایی دارد.

گروه آموزشی ماز

۷۰- هر یک از عبارات زیر، مربوط به کدام یک از کارکردهای توجه است؟

- پلیس پلاک ماشینی را که از چراغ قرمز عبور کرد، یادداشت و برای او قبض جریمه صادر کرد.
- معلم از آرش خواست که هر زمان آقای مدیر آمد به او خبر بدهد.
- کیانوش به دنبال نام خودش در لیست برندگان مسابقه مقاله‌نویسی می‌گشت.
- ۱) اصابت درست - ردیابی درست علامت - مشابهت
- ۲) ردیابی درست علامت - گوش به زنگی - مشابهت
- ۳) رد درست - ردیابی درست علامت - جستجو
- ۴) تصمیم درست - گوش به زنگی - جستجو

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - مفهومی - ۱۱۰۳)

بررسی موارد:

- پلیس پلاک ماشینی که از چراغ قرمز عبور کرد، یادداشت و برای او قبض جریمه صادر کرد: ردیابی درست محرک هدف یا ردیابی درست علامت یا اصابت یا تصمیم درست
- معلم از آرش خواست که هر زمان آقای مدیر آمد به او خبر بدهد: گوش به زنگی
- کیانوش به دنبال نام خودش در لیست برندگان مسابقه مقاله‌نویسی می‌گشت: جستجو

در کتاب درسی به ردیابی درست علامت به عنوان یکی از کارکردهای توجه اشاره شده است؛ درحالی که عبارات ردیابی درست علامت، ردیابی درست محرک هدف و اصابت یا تصمیم درست مترادف‌اند اما رد درست به معنای ردیابی نکردن محرک غایب است.

کارکرد های توجه عبارتند از:

۱) ردیابی درست علامت: با توجه به نوع علامت (علائم هدف و علائم انحرافی) به انواع زیر تقسیم می‌شوند:

علامت	ردیابی علامت	ردیابی نشدن علامت
حاضر	اصابت یا تصمیم درست	از دست دادن محرک هدف
غایب	هشدار کاذب	رد درست

۲) گوش به زنگی: توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی است.

۳) جست‌وجو: در این کارکرد به دنبال یافتن یک محرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی هستیم.

گروه آموزشی ماز

۷۱- در یک آزمایش از افراد خواسته شد تا در اتاق ساکتی قرار گیرند و هر زمان صدایی را از طریق هدفون در گوش راست یا چپ خود شنیدند آن را گزارش کنند. در مجموع صدا ۵ بار در گوش راست و ۸ بار در گوش چپ پخش شد. نتایج گزارشات به شرح زیر است:

کدام گزینه در ارتباط با نتایج این آزمایش صحیح است؟

آزمایش‌شونده	گوش راست	گوش چپ
الف	۳	۶
ب	۶	۹

۱) فرد «الف» ۲ بار دچار هشدار کاذب شده است.

۲) فرد «ب» ۱۳ بار اصابت یا تصمیم درست داشته است.

۳) «الف» ۲ بار در گوش راست محرک را از دست داده و ۲ بار در گوش چپ رد درست داشته است.

۴) مجموعاً ۲ هشدار کاذب در گوش راست و ۳ هشدار کاذب در گوش چپ مشاهده شد.

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - مفهومی - ۱۱۰۳)

بررسی گزینه‌ها:

۱) با توجه به اینکه تعداد دفعاتی که فرد «الف» صدا را گزارش کرده از تعداد دفعات پخش شده کمتر است در نتیجه این فرد اصلاً دچار هشدار کاذب نشده است.

۲) مجموع دفعات پخش صدا ۱۳ بار بوده اگر مجموع دفعات گزارش شخص «ب» را محاسبه کنیم (۱۵) متوجه می‌شویم که او تمامی علامت‌ها را ردیابی کرده است.

۳) قسمت اول گزینه صحیح است اما در خصوص قسمت دوم باید توجه داشت که سوال به علامت غایب و رد درست اشاره‌ای نکرده است.

۴) در صورت سوال مجموع هشدار کاذب در گوش راست ۱ مورد و مربوط به شخص «ب» است همچنین شخص «ب» هشدار کاذب را در گوش چپ ۱ بار تجربه کرده است. (با توجه به تحلیل گزینه «۱» روشن است که شخص «الف» اصلاً دچار هشدار کاذب نشده است.)

گروه آموزشی ماز

۷۲- در هر یک از عبارات زیر به کدام یک از فنون بهسازی حافظه اشاره شده است؟

الف: عباس دوران دبیرستان را بهترین دوره زندگی خود می‌داند، او نام تمام هم‌کلاسی‌هایش را به خاطر می‌آورد.

ب: مهسا عادت دارد هنگام مطالعه طول خانه را به صورت رفت و برگشت طی کرده و با صدای بلند مطالب را بخواند.

ج: کیانوش تلاش می‌کند با بیان مثال‌هایی تفاوت میان رمزگردانی و اندوزش را به خاطر بسپارد.

۱) عوامل عاطفی - برگردان به زبان خودتان - تمایزبخشی

۲) روش پس‌خبا - استفاده از چند روش حرکتی - بسط معنایی

۳) بسط معنایی - برگردان به زبان خودتان - ساماندهی مطالب

۴) عوامل عاطفی - استفاده از چند روش حرکتی - تمایزبخشی

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۴)

بررسی موارد:

«الف»: ما چیزی را که بیشتر دوست داشته باشیم راحت‌تر رمزگردانی می‌کنیم؛ به همین دلیل عباس نام هم‌کلاسی‌هایش را راحت‌تر رمزگردانی کرده است.
 «ب»: استفاده از چند روش حرکتی مانند راه رفتن، یادداشت‌برداری، برجسته کردن مفاهیم، خلاصه‌نویسی، رسم نمودار و حرکاتی از این قبیل در هنگام مطالعه بسیار مفید است.

«ج»: منظور از تمایزبخشی برجسته کردن تفاوت‌های دو مفهوم به لحاظ ظاهری و معنایی است که در صورت سوال با آوردن مثال‌هایی انجام شده است.

گروه آموزشی ماز

۷۳- نوع رمزگردانی در عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

الف: به حافظه سپردن صحنه یک تصادف در خیابان توسط یک فرد ۳۰ ساله

ب: حفظ کردن یک آواز در مهد کودک

ج: حفظ کردن راه‌های ارتباطی با رادیو آوا

د: انتخاب تاریخ تولد مادر به عنوان رمز تلفن همراه

- (۱) جزئی - کلی - معنایی - دیداری
 (۲) دیداری - شنیداری - جزئی - دیداری
 (۳) جزئی - شنیداری - شنیداری - معنایی
 (۴) کلی - جزئی - شنیداری - معنایی

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۴)

بررسی موارد

«الف»: به حافظه سپردن صحنه یک تصادف در خیابان توسط یک فرد ۳۰ ساله: رمزگردانی کلی و دیداری

«ب»: حفظ کردن یک آواز در مهد کودک: رمزگردانی جزئی و شنیداری

«ج»: حفظ کردن راه‌های ارتباطی با رادیو آوا: رمزگردانی شنیداری

«د»: انتخاب تاریخ تولد مادر به عنوان رمز تلفن همراه: رمزگردانی معنایی

آیا همه افراد به یک شکل اطلاعات را رمزگردانی می‌کنند؟

رمزگردانی اشکال متفاوتی دارد و افراد در سنین مختلف، رمزگردانی‌های متفاوتی را تجربه می‌کنند. رمزگردانی جزئی: (۱) به صورت جزء به جزء است. (۲) شامل جزئیات یک رویداد یا موضوع است. (۳) امکان خطای بیشتری دارد و نمی‌توان به آن اعتماد کرد. (۴) این نوع رمزگردانی در کودکان دیده می‌شود. رمزگردانی کلی: (۱) به صورت کلی و خلاصه است. (۲) در بردارنده خلاصه موضوع است. (۳) قابل اعتمادتر است و خطای کمتری دارد. (۴) این نوع رمزگردانی در بزرگسالان دیده می‌شود.

رمزگردانی شنیداری: فرد از طریق شنیدن یک موضوع آن را رمزگردانی می‌کند؛ مانند شنیدن موسیقی یا کتاب صوتی.

رمزگردانی دیداری: فرد از طریق مشاهده رمزگردانی می‌کند؛ مانند تماشای یک تابلو.

رمزگردانی معنایی: فرد تلاش می‌کند تا با استفاده از اطلاعات دیگری که در حافظه دارد و با موضوع مورد نظر او در ارتباط است، آن را رمزگردانی کند؛ مانند تقسیم اعداد یک شماره تلفن به دو مجموعه چهارتایی که مربوط به تاریخ دو واقعه تاریخی مهم است.

گروه آموزشی ماز

۷۴- هریک از موارد زیر به کدام یک از روش‌های حل مسئله مربوط است؟

الف: کوثر برای نوشتن یک مقاله آن را به بخش‌های مختلف تقسیم کرده و برای هر بخش اطلاعات جمع‌آوری می‌کند.

ب: کیان برای شروع کسب و کار در کلاس‌هایی که تکنیک‌های فروش و بازاریابی را آموزش می‌دهند، شرکت می‌کند.

ج: معصومه که می‌خواهد برای دوستش هدیه روز تولد بخرد، از دیگران درباره ایده بهترین هدیه سوال می‌کند.

(۱) روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - روش اکتشافی - روش بارش مغزی

(۲) روش تحلیلی - روش اکتشافی - روش اکتشافی

(۳) روش اکتشافی - روش تحلیلی - روش تحلیلی

(۴) روش خرد کردن - روش تحلیلی - روش بارش مغزی

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۵)

بررسی موارد

«الف»: کوثر نوشتن مقاله را به کارهای کوچک‌تر تقسیم کرده است: روش خرد کردن - روش اکتشافی

«ب»: کیان از آموزش افراد متخصص استفاده می‌کند: روش تحلیلی

«ج»: معصومه در حال جمع‌آوری ایده‌ها برای انتخاب بهترین هدیه است: روش بارش مغزی - روش اکتشافی

روش‌های حل مسئله

برای حل هر مسئله فرد می‌تواند از دو روش استفاده کند: (۱) روش‌های تحلیلی (۲) روش‌های اکتشافی. روش‌های تحلیلی: روش‌های مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی هستند و به همین دلیل به آن‌ها روش‌های تحلیلی می‌گویند. این روش‌ها دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین می‌کنند و مورد قبول همگان هستند.

روش‌های اکتشافی حل مسئله عبارتند از: روش خرد کردن، روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، روش بارش مغزی و روش شروع از آخر یا مهندسی معکوس.

روش‌های اکتشافی بدون دلیل و مبتنی بر احساس و نظر شخصی هستند و رسیدن به راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کنند.

گروه آموزشی ماز

۷۵- پیامد نبود هریک از ویژگی‌های «مشخص بودن موقعیت فعلی»، «تحت کنترل بودن» و «هدفمند بودن» مسئله چه اتفاقی رخ خواهد داد؟

- ۱) عدم شناسایی موانع احتمالی - کم شدن احتمال انتخاب راه‌حل‌های بهتر - درک ناقص از مسئله
- ۲) نیافتن راه‌حل‌های کارآمد - کم شدن احتمال انتخاب راه‌حل‌های بهتر - استفاده از راه‌حل‌های منطقی
- ۳) درک ناقص از مسئله - عدم شناسایی موانع احتمالی - نیافتن راه‌حل مسئله
- ۴) استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی - عدم شناسایی موانع احتمالی - درک ناقص از مسئله

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - خط به خط - ۱۱۰۵)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ درست - درست - درست
- ۲ درست - درست - نادرست
- ۳ نادرست - نادرست - درست
- ۴ نادرست - نادرست - درست

ویژگی‌های مسئله:

- ۱) هدفمند است: وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود. یکی از دلایل اینکه برخی از افراد راه‌حل مسئله را نمی‌دانند، این است که «هدف» را به صراحت تعریف نکرده‌اند.
- ۲) مسئله یک فرایند و جریان تحت کنترل است: فرد باید کاملاً درگیر موضوع باشد و به آنچه انجام می‌دهد آگاهی کامل داشته باشد. در جریان حل مسئله، هرچه فرد جدی‌تر باشد احتمال انتخاب راه‌حل‌های بهتر، بیشتر می‌شود.
- ۳) در مسئله توانمندی‌های ما محدود است: بسیاری از افراد توانایی‌های خود را نمی‌شناسند و عدم شناسایی توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.
- ۴) در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد: در رسیدن به هدف، شناخت موقعیت فعلی کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به خوبی شناسایی کرده و راه‌حل‌های بهتری ارائه دهیم.

گروه آموزشی ماز

۷۶- با توجه به عبارت‌های زیر کدام گزینه نوع درست تعارض را مشخص کرده است؟

- آقای صادقی که در آستانه ورشکستگی قرار دارد، دوست ندارد غرور خود را برای پول قرض گرفتن از دیگران بشکند.
  - آقای بنیانی می‌خواهد از بانک وام دریافت کند اما بازپرداخت سنگین وام او را نگران می‌کند.
- ۱) اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب
  - ۲) گرایش، اجتناب - گرایش، گرایش
  - ۳) گرایش، گرایش - گرایش، اجتناب
  - ۴) اجتناب، اجتناب - گرایش، اجتناب

پاسخ: گزینه ۴ (آسان - مفهومی - ۱۱۰۶)

بررسی موارد:

- آقای صادقی که در آستانه ورشکستگی قرار دارد (اجتناب) دوست ندارد غرور خود را برای پول قرض گرفتن از دیگران بشکند (اجتناب): تعارض اجتناب، اجتناب
- آقای بنیانی می‌خواهد از بانک وام دریافت کند (گرایش) اما بازپرداخت سنگین وام او را نگران می‌کند (اجتناب): تعارض گرایش، اجتناب

انواع تعارض:

- ۱) گرایش، گرایش: زمانی است که فرد باید بین دو موقعیت مطلوب یکی را انتخاب نماید.
- ۲) اجتناب، اجتناب: زمانی است که فرد باید میان دو موقعیت نامطلوب یکی را برگزیند.
- ۳) گرایش، اجتناب: زمانی است که فرد باید بین یک موقعیت مطلوب و یک موقعیت نامطلوب دست به انتخاب بزند.

گروه آموزشی ماز

۷۷- سعید که تصمیم به مهاجرت به کشور آلمان گرفته است، هنگام مشورت با خانواده‌اش با برخوردهای زیر مواجه شد؛ سبک تصمیم‌گیری هریک از افراد به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

- «پدر او با عصبانیت گفت: من به تو اجازه خروج از کشور نمی‌دهم. خواهرش گفت: یکی از دوستان صمیمی من به ایتالیا مهاجرت کرده است، به نظر من فقط این کشور مناسب تو است. مادر سعید با گریه گفت: من حتماً از دوری تو خواهم مرد.»
- ۱) احساسی - اجتنابی - وابسته
  - ۲) تکانشی - وابسته - احساسی
  - ۳) تکانشی - اجتنابی - احساسی
  - ۴) احساسی - وابسته - وابسته

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۶)

سبک های تصمیم‌گیری:

سبک تکانشی: در این سبک فرد به صورت ناگهانی و باعجله و بدون محاسبه تصمیم‌گیری می‌کند. (رفتار پدر سعید)
 سبک احساسی: این سبک براساس عواطف و هیجانات زودگذر انجام می‌شود. (واکنش مادر سعید)
 سبک وابسته: تبعیت کورکورانه از دیگران ویژگی بارز این سبک است. (واکنش خواهر سعید)
 سبک اجتنابی: در این سبک فرد دست دست می‌کند و کار امروز را به فردا می‌اندازد.
 سبک منطقی: بهترین شیوه تصمیم‌گیری است که براساس عقل و منطق و تابع یک روش قاعده‌مند و منظم است.

گروه آموزشی ماز

۷۸- کدام گزینه درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را نشان می‌دهد؟

- مجموعه عوامل فرازیستی که باعث به حرکت در آمدن شناخت ما می‌شود، انگیزه نام دارد.
  - هر نگرش دارای یک عنصر شناختی، یک عنصر احساسی و یک عنصر آمادگی برای عمل است.
  - انتخاب هدف علاوه بر ایجاد توانمندی، باعث انسجام رفتار فرد نیز می‌شود.
  - نگرش‌ها پس از شکل‌گیری تابع اصل ثبات نظام ارزشی فرد هستند.
- (۱) درست - نادرست - نادرست - نادرست
 (۲) درست - درست - نادرست - درست
 (۳) نادرست - درست - درست - نادرست
 (۴) درست - نادرست - نادرست - درست

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - خط به خط - ۱۱۰۷)

بررسی سایر موارد:

- به مجموعه عوامل فرازیستی که باعث به حرکت در آمدن شناخت ما می‌شود، «نگرش» می‌گویند.
- نگرش‌ها پس از شکل‌گیری تابع اصل هماهنگی شناختی هستند.

گروه آموزشی ماز

۷۹- هر یک از افراد زیر از کدام یک از روش‌های مقابله با فشار روانی استفاده کرده‌اند؟

- «الف» اعتقاد دارد که در لاتاری گرین‌کارت آمریکا برنده خواهد شد و راحت در آن کشور زندگی خواهد کرد.
  - «ب» هر روز صبح جلوی آینه به خود می‌گوید: «امروز روز خیلی خوبی برای تو خواهد بود چون تو فرد موفق هستی.»
  - «ج» که در فرودگاه با تأخیر یک‌ساعته پرواز روبه‌رو شده است، با سایر مسافران درباره علت‌های احتمالی تأخیر شوخی می‌کند.
- (۱) در انتظار معجزه بودن - مقابله کوتاه‌مدت - مقابله سازگارانه
 (۲) مقابله ناسازگارانه - مقابله سازگارانه - مقابله ناسازگارانه
 (۳) منفعل بودن - مقابله بلندمدت - استفاده از حس شوخ‌طبعی
 (۴) انجام رفتارهای بدون فکر و تأمل - استفاده از مهارت حل مسئله - مقابله کوتاه‌مدت

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - مفهومی - ۱۱۰۸)

پاسخ تشریحی:

- «الف» ← منتظر یک اتفاق خارق‌العاده است: در انتظار معجزه بودن - مقابله ناسازگارانه
- «ب» ← در حال تلقین کردن جملات مثبت به خود است: مقابله کوتاه‌مدت - مقابله سازگارانه
- «ج» ← در حال طنزپردازی درباره علت تأخیر پرواز است: استفاده از حس شوخ‌طبعی - مقابله سازگارانه

مقابله با فشار روانی:

مقابله با فشار روانی به دو صورت است: الف) مقابله سازگارانه ب) مقابله ناسازگارانه
 الف) مقابله سازگارانه عبارتند از: استفاده از مهارت حل مسئله، مشورت و راهنمایی گرفتن، استفاده از حس شوخ‌طبعی و فعالیت بدنی و ورزش کردن.
 همچنین مقابله‌های سازگارانه به دو نوع کوتاه‌مدت و بلندمدت نیز تقسیم می‌شوند:
 روش‌های سازگارانه کوتاه‌مدت: تنفس عمیق، گفتن عبارت ایست، شمردن اعداد، تلقین برخی جملات، خواندن یک بیت شعر یا یک جمله، ترک موقعیت، خوردن یک لیوان آب خنک، به خاطر آوردن یک رویداد خوشایند یا یک بیت شعر خوشایند.
 روش‌های سازگارانه بلندمدت: ورزش‌های هوازی، تمرین آرام‌سازی خود، استفاده از روش‌های حل مسئله، نوشتن خاطرات، تغذیه مناسب، حمایت‌های اجتماعی، تفریح و سرگرمی، برنامه‌ریزی زمان‌بندی‌شده.
 ب) مقابله ناسازگارانه نیز عبارتند از: منفعل بودن، در انتظار معجزه بودن، انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل، استفاده از داروهای شیمیایی، دخانیات و سایر موارد مشابه.

گروه آموزشی ماز

- ۸۰- کدام گزینه به پاسخ پرسش‌های زیر اشاره دارد؟
- هدف اصلی در مقابله با فشار روانی چیست؟
  - یکی از پیامدهای شناختی فشار روانی کدام است؟
  - راه تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت روان افراد چیست؟
  - (۱) سازگاری با شرایط - حواس‌پرتی - کاهش فشار روانی
  - (۲) حذف عامل فشارآور - کاهش عملکرد حافظه - بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن
  - (۳) کاهش استرس و درماندگی - درماندگی - ایجاد آرامش ذهنی
  - (۴) حذف عامل فشارآور - فراموشی اطلاعات - سبک زندگی سالم‌تر

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - خط به خط - ۱۱۰۸)

بررسی موارد:

- هدف اصلی در مقابله با فشار روانی، حذف عامل فشارآور است.
- پیامدهای شناختی فشار روانی مربوط به حافظه و عملکرد آن است. پس فقط قسمت دوم گزینه «۳» نادرست است.
- مذهب و رفتارهای معنوی از طریق ایجاد آرامش ذهنی، کاهش فشار روانی رابطه با خداوند و ایجاد روحیه مثبت حاصل از شرکت در مراسم مذهبی، عبادت و افزایش احساس حمایت اجتماعی، باعث بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن می‌شود.

گروه آموزشی ماز

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۸)

۸۱- ﴿يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا﴾: روزی که...

- ۱) انسان [با] دستش چیزی را که تقدیم کرده است می‌بیند و کافر می‌گوید؛ ای کاش من خاک بودم!
- ۲) آدمی بنگرد هر چه را که [با] دو دست خود پیش فرستاده است و کافر گوید؛ کاش من خاک باشم!
- ۳) انسان آنچه را که [با] دست خویش پیش فرستاده نگاه می‌کند و کافر می‌گوید؛ کاش من خاک می‌شدم!
- ۴) آدمی آنچه را که [با] دستان خویش از قبل فرستاده می‌نگرد و کافر می‌گوید؛ ای کاش خاک می‌بودم!

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - خط به خط - ترجمه)

بررسی گزینه‌ها:

يَنْظُرُ: می‌نگرد، نگاه می‌کند، می‌بیند ← رد گزینه ۲

فعل‌های «مضارع» در حالت عادی وقتی بدون هیچ حرف و اداتی هستند به صورت «مضارع اخباری» ترجمه می‌شوند.

ما: آنچه، چیزی که ← رد گزینه ۲

كَلِمَةً «ما» به تنهایی معمولاً معنی «هر چه، هر آنچه» را ندارد، بلکه «کلّ ما» است که این معنی‌ها را دارد یا «ما» که ادات شرط باشد.

قَدَّمَتْ: از قبل (پیش) فرستاده است، پیشاپیش فرستاده است ← رد گزینه ۱

فعل «قَدَّمْ» در این آیه یعنی «از قبل (پیش) فرستاد، پیشاپیش فرستاد» و معنی «تقدیم کرد» ندارد.

يَدَاهُ: دو دستش، دستانش، دستان خویش، دستان خود ← رد گزینه ۱ و ۳

اسم‌های «مثنی» وقتی بر سر ضمیر بیایند؛ حرف «ن» آخر آن‌ها حذف می‌شود که در این حالت بسیار شبیه اسم مفرد می‌شوند و باید مراقب باشید که آن‌ها را با اسم مفرد اشتباه نگیرید، به عنوان مثال «يَدَاهُ» در این آیه در اصل «يَدَانِ + هُ» بوده که «ن» آن حذف شده و به صورت «يَدَاهُ» در آمده است، لذا ترجمه شدن آن به صورت مفرد، یعنی «دستش» اشتباه است. ضمناً به این نکته هم توجه داشته باشید که ترجمه شدن اسم‌های «مثنی» به صورت جمع نیز درست است و ایرادی ندارد، یعنی «يَدَاهُ» چه بگویم «دو دستش» و چه «دستانش» هر دو درست است!

يَقُولُ: می‌گوید ← رد گزینه ۲

فعل مضارع وقتی کسی کاری به کارش نداشته باشد به صورت «مضارع اخباری» ترجمه می‌شود.

كُنْتُ: بودم، می‌بودم ← رد گزینه ۲ و ۳

أَوَّلًا: ترجمه شدن فعل «كَانَ | يَكُونُ» به صورت «شد، گشت، گردید» اشتباه است.

ثَانِيًا: ما فعل مضارع بعد از «لَيْتَ» را به صورت «مضارع التزامی» ترجمه می‌کنیم، نه فعل ماضی! فعل ماضی بعد از «لَيْتَ» چنانچه به صورت «مضارع التزامی» ترجمه شود، اشتباه است. به عنوان مثال ترجمه شدن فعل ماضی «كُنْتُ» که پس از «یا لیتنی» آمده به صورت «باشم (مضارع التزامی)» اشتباه است، بلکه باید آن را به صورت ماضی یعنی «بودم، می‌بودم» ترجمه کرد.

گروه آموزشی ماز

۸۲- «يَا أُمَّ؛ كَمَا كُنْتُ أُرِيدُ أَنْ أُرَاكَ فُرْبِي وَأَحْضَبَكَ أضعُ يَدَيَّ عَلَى قَلْبِي وَأَشعُرُ بِوُجُودِكَ، هَذَا أَفْضَلُ الطَّرِيقِ الَّذِي أُسْتَطِيعُ أَنْ أَجِدَكَ بِهِ!»:

- ۱) ای مادر من؛ هر بار خواستم تو را کنار خود ببینم و تو را در آغوش بگیرم، دو دستم را روی قلبم گذاشتم و بودن تو را احساس کردم، این بهترین راهی است که می‌توانم با آن تو را بیابم!
- ۲) ای مادر؛ هر وقت می‌خواستم تو را کنار خویش ببینم و در آغوش بگیرم، دستم را روی دلم قرار می‌دادم تا بودن تو را احساس کنم، این راه بهتری است که می‌توانم با آن تو را یافتم!
- ۳) ای مادرم؛ هر بار می‌خواهم تو را کنار خویش ببینم و تو را بغل کنم، دستم را روی قلب خویش می‌گذارم تا بودن تو را حس کنم، این بهترین راه است و با آن می‌توانم تو را پیدا کنم!
- ۴) مادرم؛ هرگاه می‌خواستم تو را کنار خود ببینم و در آغوش بگیرم، دستانم را روی دل خود می‌گذاشتم و بودن تو را احساس می‌کردم، این بهترین راهی است که با آن می‌توانم تو را پیدا کنم!

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - ترجمه)

بررسی گزینه‌ها:

يَا أُمَّ: ای مادر من، مادرم ← رد گزینه ۲

هرگاه یک «اسم + ضمیر «ي»» منادا واقع شود، می‌توان ضمیر «ي» آخر آن را حذف کرد و به جای آن یک کسره «ب» آورد که این کسره نماینده همان ضمیر «ي» است که حذف شده، لذا هنگام ترجمه چنین اسم‌هایی که آخر آن‌ها کسره «ب» دارد و منادا واقع شده‌اند، باید ضمیر «ي (من، عم)» را هم در ترجمه آورد. به عنوان مثال «يَا أُمَّ» در این سؤال در اصل «يَا أُمِّي» بوده و ترجمه آن «مادر من، مادرم» است، نه «مادر»!

كَلِمًا: هرگاه، هر وقت ← رد گزینه‌های ۱ و ۳

كَلِمَةً «كَلِمًا» به معنی «هرگاه، هر وقت» است و ترجمه شدن آن به صورت «هر بار» اشتباه است! «كَلِمَةً مَرَّةً» یعنی «هر بار»!

كُنْتُ أُرِيدُ: می‌خواستم ← رد گزینه‌های ۱ و ۳

ترکیب «کَانَ + مضارع» معادل «ماضی استمراری» است.

أضَعُ: می گذاشتم، قرار می دادم ← رد گزینه های ۱ و ۳

فعل مضارع «أضَعُ» نیز وابسته و معطوف به «كُنْتُ» است، لذا باید به صورت «ماضی استمراری» ترجمه شود.

یَدِي: دو دستم، دستانم ← رد گزینه های ۲ و ۳

«يَدِي» اسم «مثنی» است و در اصل «يَدَيْنِ + ي» بوده که «ن» آن حذف شده است.

توجه داشته باشید که اسم‌هایی مثل «يَدِي، رَجُلِي، عَيْنِي...» اسم مثنی هستند که «ن» آخر آن‌ها حذف شده که این را از روی «ي» آخر آن‌ها می‌توان فهمید، لذا ترجمه شدن آن‌ها به صورت مفرد اشتباه است، بلکه باید آن‌ها را به صورت «مثنی» یا «جمع» ترجمه کرد.

و أشعُرُ: احساس (حس) می‌کردم ← رد سایر گزینه‌ها

«أشعُرُ» نیز فعل مضارع است و چون وابسته به «كُنْتُ» است، معادل «ماضی استمراری» است. ضمناً لفظ «تَا» نیز اشتباه است و باید «و» باشد.

هذا أفضل الطَّرِيقِ الَّذِي: این بهترین راهی است که ← رد گزینه های ۲ و ۳

أولاً: «أفضل الطَّرِيقِ» ترکیب اضافی است، نه وصفی،

ثانياً: «الَّذِي» بعد از اسم «ال» دار معنی «که» می‌دهد، نه «و»!

أستطيع: می‌توانم ← رد گزینه ۲

فعل مضارع صيغة «أنا» است که اشتباه ترجمه شده است. هنگام حلّ سؤالات ترجمه همیشه مراقب صیغه و شخص فعل‌ها باشید که درست ترجمه شده باشند.

أن أجدك: تو را بیایم ← رد گزینه ۲

فعل مضارع صيغة «أنا» است و چون بعد از «أن» ناصبه آمده، لذا معادل «مضارع التزامی» است، پس ترجمه درست آن «بیایم» است، نه «یافت» ماضی ساده که صیغه «او» هم است!

گروه آموزشی ماز

۸۳- «ما أجمَل هذه العبارة المكتوبة على لوحة الصَّفِّ التاسع: ستعاون جميعاً للحفاظ على البيئة لأنَّ حفظها واجبٌ كلِّ واحدٍ منّا!»:

- این عبارت نوشته شده بر روی تابلوی کلاس هفتم چه زیباست: همه برای نگهداری از طبیعت با یکدیگر همکاری می‌کنیم؛ زیرا حفظ نمودن آن وظیفه هر یک از ماست!
- چقدر این جمله نوشته شده بر روی تابلوی کلاس نهم زیبا است: همگی برای پاسداری از محیط‌زیست با هم همکاری خواهیم کرد؛ چون حفظ آن وظیفه هر کدام از ماست!
- این جمله‌ای که بر روی تابلوی کلاس هفتم نوشته شده است، بسیار زیباست: همه برای پاسداری از محیط‌زیست به همدیگر کمک می‌کنیم؛ چرا که حفظ آن وظیفه همه ماست!
- این عبارت نوشته شده بر روی تابلوی کلاس نهم چه زیباست: همگی برای نگهداری از محیط‌زیست با یکدیگر همکاری خواهیم نمود؛ چرا که حفظ آن بر هر یک از ما واجب است!

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیبی - ترجمه)

بررسی نزنه‌ها:

ما أجمَل: چقدر (چه) زیبا است ← رد گزینه ۳

وزن و ساختار «ما أفعَل» بیانگر تعجب است و باید به صورت «چه (چقدر)... است!» ترجمه شود.

مثال: ما أجمَل: چه (چقدر) زیباست! ما أسرع: چه (چقدر) سریع است...

العبارة المكتوبة: عبارت نوشته شده، جمله نوشته شده ← رد گزینه ۳

ترکیب‌های اضافی و وصفی موقع ترجمه نباید از هم جدا شوند، بلکه باید کنار هم با یک کسره به هم وصل شوند.

به عنوان مثال ترجمه درست ترکیب وصفی «العبارة المكتوبة» به صورت «عبارت نوشته شده» است، نه «عبارتی که نوشته شده است»!

الصَّفِّ التاسع: کلاس نهم ← رد گزینه های ۱ و ۳

دو عدد «السَّابِعِ، السَّابِعَةَ (هفتم، هفتمین)» و «التَّاسِعِ، التَّاسِعَةَ (نهم، نهمین)» را که شباهت زیادی با هم دارند، با هم اشتباه نگیرید.

ستعاون جميعاً: همه (همگی) با هم (با همدیگر) همکاری (همکاری) خواهیم کرد (نمود) ← رد گزینه های ۱ و ۳

«سَ، سَوْفَ + فعل مضارع» فعل مستقبل (آینده) است و باید به صورت «خواه...» ترجمه شود.

البيئة: محیط، محیط‌زیست ← رد گزینه ۱

«البيئة» یعنی «محیط‌زیست» و ترجمه شدن آن به صورت «طبیعت» اشتباه است.

واجبٌ كلِّ واحدٍ منّا: وظیفه هر یک از (هر کدام از) ماست ← رد گزینه های ۳ و ۴

أولاً: «واجب» اسم و به معنی «وظیفه» است،

ثانياً: «كلِّ + مِن» به معنی «هر یک از، هر کدام از» است.

گروه آموزشی ماز

۸۴- «إِنَّ أثرَ القرآنِ الكريمِ في تقدّمِ اللّغةِ العربيّةِ و توسّعها كثيرٌ جدّاً، و تلك لغة قد تأثّرت في مجالات كثيرة من هذا الكتاب السّماوي الَّذي يُعدّ قَمّةِ البلاغة!»:

- ۱) تأثیر قرآن کریم در پیشرفت زبان عربی و توسعه آن بدون شک زیاد است، و آن زبان در زمینه‌های بیشتری از این کتاب آسمانی که اوج بلاغت محسوب می‌شود، تأثیر گرفته است!
- ۲) بدون تردید تأثیر قرآن کریم در پیشرفت و توسعه زبان عربی بسیار بوده است، و آن زبان در زمینه‌های زیادی بر این کتاب آسمانی که اوج بلاغت به شمار می‌آید، تأثیر گذاشته است!
- ۳) تأثیر قرآن کریم در پیشرفت و توسعه زبان عربی بسیار زیاد است، و آن زبانی است که در زمینه‌های بسیاری از این کتاب آسمانی که اوج بلاغت به شمار می‌رود، تأثیر پذیرفته است!
- ۴) تأثیر قرآن کریم در پیشرفت زبان عربی و توسعه آن قطعاً بسیار زیاد بوده است، و آن زبانی است که اوج بلاغت محسوب می‌شود و در زمینه‌های زیادی از کتاب آسمانی تأثیر گرفته است!

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - ترجمه)

بررسی گزینه‌ها:

این بی‌گمان، بی‌تردید، همانا، قطعاً ← رد گزینه‌های ۱ و ۴

اولاً: ترجمه نشدن «إِنَّ» دلیل ردّ گزینه محسوب نمی‌شود، **ثانیاً:** اگر ترجمه شود، باید سرجای خود ترجمه شود و جابه‌جا نشود. در این تست «إِنَّ» در گزینه ۳ ترجمه نشده و ایرادی ندارد، اما در گزینه‌ها «۱» و «۴» سرجای خود ترجمه نشده و اشتباه است.

کثیر: زیاد (بسیار) است ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

لفظ «بودن» در ترجمه نیاز به فعل «کان» دارد. ما در این تست «کان» نداریم، لذا «بوده است» در گزینه‌های «۱» و «۴» اشتباه هستند.

تلك لغة: آن زبانی است که ← رد گزینه‌های ۱ و ۲

اسم بدون «ال» بعد از اسم‌های اشاره نقش «خبر» را دارد و باید به صورت جمله و همراه «است» هستند ترجمه شود.

قد تأثّرت: تأثیر گرفته (پذیرفته) است ← رد گزینه ۲

ترجمه این دو فعل را با هم اشتباه نگیرید:

«أثّر | يُؤثّر (باب تفعیل):» تأثیر گذاشت، تأثیر می‌گذارد
«تأثّر | يتأثّر (باب تفعّل):» تأثیر گرفت، تأثیر می‌پذیرد

مجالات کثیره: زمینه‌های زیادی (بسیاری) ← رد گزینه ۱

وزن «فَعِيل | فعيلة» اسم تفضیل نیست، پس نباید همراه «تر، ترین» ترجمه شود. **مثال:** «قَرِيب»: نزدیک، «كَثِيرَة»: زیاد، بسیار،...

من هذا الكتاب السّماوي الَّذي: از این کتاب آسمانی که ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

اولاً: در گزینه «۲» کلمه «مِن: از» ترجمه نشده،

ثانیاً: «الَّذي: که» نیز در گزینه «۴» ترجمه نشده است. ضمناً در گزینه «۴» ساختار جمله جابه‌جا ترجمه شده است و حرف «و» اضافه آمده است.

گروه آموزشی ماز

۸۵- «تُعَلِّمُ في بعضِ المدارس طرق زراعة كثير من النباتات و الخضراوات لأنّها من أهمّ النّشاطات التي لها تأثير كثير على شخصيّة التلاميذ و سلوكهم!»:

- ۱) در بعضی مدارس شیوه‌های کاشت بسیاری از گیاهان و سبزیجات آموزش داده می‌شود، زیرا آن از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که تأثیر زیادی بر شخصیت و رفتار دانش‌آموزان دارد!
- ۲) در برخی از مدرسه‌ها شیوه کاشت بعضی از گیاهان و گل‌ها آموزش داده می‌شود، زیرا آن از فعالیت‌های مهمی است که تأثیر زیادی بر شخصیت دانش‌آموزان و رفتارهایشان دارد!
- ۳) در بعضی از مدارس روش کاشت بسیاری از گیاهان و سبزیجات را آموزش می‌دهند، چرا که آن از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که بر شخصیت دانش‌آموزان و رفتار آنها تأثیر زیادی می‌گذارد!
- ۴) در برخی از مدرسه‌ها راه‌های کاشت بعضی از گیاهان و گل‌ها آموزش داده می‌شود، چرا که آن از فعالیت‌های مهمی است که تأثیر زیادی بر شخصیت کودکان و رفتارهای آنها دارد!

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - ترکیبی - ترجمه)

بررسی گزینه‌ها:

تُعَلِّمُ: آموزش داده می‌شود ← رد گزینه ۳

فعل‌های مضارعی که با ضمه «ُ» شروع شوند و عین‌الفعل آنها فتحه «َ» باشد، مجهول هستند.

طرق: راه‌ها، شیوه‌ها، روش‌ها ← رد گزینه‌های ۲ و ۳

«طُرُق» جمع مکسر «طَرِيق» است.

كثیر من: بسیاری از ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

«بعضی از» ترجمه درستی برای آن نیست.

الخضراوات: سبزیجات ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

«الْوُرُود» و «الأزهار» به معنی «گل‌ها» هستند.

من أهمّ النّشاطات التي: از مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که ← رد گزینه‌های ۲ و ۴ «أهم» اسم تفضیل است.

لها: دارد ← رد گزینه ۳

«ل + ضمیر» معنی «مالکیت (دارم، داری، دارد...)» را دارد.

شخصیة التّلامیذ و سلوکهم: شخصیّت دانش‌آموزان و رفتار آن‌ها، شخصیّت و رفتار دانش‌آموزان ← رد گزینه‌های ۲ و ۴
واژه «سلوک» مفرد و به معنی «رفتار» است.

گروه آموزشی ماز

۸۶- عین الخطأ:

- ۱) عندما یقترَب حیوانٌ من عَشٍّ هذا الطائر یتظاهرُ أمامه بأنّ جناحه مكسورٌ لیُنقذ فراخه بهذا الخداع: وقتی حیوانی به لانه این پرنده نزدیک می‌شود، مقابل آن وانمود می‌کند که بالش شکسته تا با این نیرنگ جوجه‌هایش نجات یابند!
- ۲) قد واصل أخی الأكبر تمارینه الرياضیة دؤوباً حتّى استطاع أن یحصل علی جائزة کان أهلها: برادر بزرگترم تمرین‌های ورزشی خود را با پشتکار ادامه داد تا اینکه توانست به جایزه‌ای که شایسته آن بود، دست یابد!
- ۳) حدّث الأشخاص عن أجمل ما فیهم لثئیء ما أطفأه الآخرون فی قلوبهم: با افراد درباره زیباترین چیزهایی که در وجودشان است سخن بگو تا آنچه را که دیگران در دل‌های آن‌ها خاموش ساخته‌اند روشن نمایی!
- ۴) النّاس بعد موت شخصٍ یَتَسَوَّنُه سهلاً فلا تُحاولوا أبداً لإرضاء أحدٍ سوی الله: مردم پس از مرگ یک نفر وی را به آسانی فراموش می‌کنند، لذا هرگز برای خشنود ساختن کسی جز خدا تلاش نکنید!

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - ترکیبی - ترجمه)

در عبارت «لینقذ فراخه...» اولاً؛ فعل «لینقذ» فعلی متعدی است که به اشتباه به صورت لازم ترجمه شده، ثانیاً؛ «فراخ» مفعول آن است که به اشتباه به صورت فاعل ترجمه شده است. ترجمه درست آن «تا جوجه‌هایش را نجات دهد» می‌باشد.

اگر بعد از یک فعل؛ اسمی منصوب را دیدید، غالباً نقش «مفعول» را دارد و باید همراه «را» ترجمه شود. طراحان گاهی این مفعول را به اشتباه به صورت «فاعل» ترجمه می‌کنند. در این تست از روی حرکت فتحة آخر «فراخ» می‌توان فهمید که مفعول فعل «لینقذ» است و باید همراه «راه» ترجمه شود.

گروه آموزشی ماز

۸۷- عین الصحیح:

- ۱) نحنُ ما التفتنا إلى لوحة التحذیر التي قد نُصبت جنب البحیرة وأخذنا نَسبح فیها: ما به تابلوی هشداری که کنار دریاچه نصب شده بود توجه نکردیم و در آن شنا کردیم!
- ۲) یستفاد فی هذا المصنع من الأقمشة الّدیاجیة لإنتاج بعض الملابس النسائیة: در این کارگاه برای تولید برخی از لباس‌های زنانه از پارچه ابریشم استفاده می‌شود!
- ۳) إقصدي دائماً فی ثلاثٍ یا بنتی؛ إفتاق المال، قول ما تعرفین و تصدیق ما یقال: دخترم، همواره در سه چیز میان‌روی کن؛ بخشیدن مال، گفتن آنچه که می‌دانی و باور کردن چیزی که گفته می‌شود!
- ۴) کان إزهار الأشجار المثمرة قد صیر جمال تلك الحدائق و البساتین عدّة أضعاف: شکوفه‌های درختان میوه‌دهنده زیبایی آن باغ‌ها و بوستان‌ها را چندین برابر کرده بود!

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - ترکیبی - ترجمه)

۱ «أخذنا نَسبح» یعنی «شروع کردیم شنا کنیم، شروع به شنا کردن کردیم» که به اشتباه به صورت «شنا کردیم» ترجمه شده است.

«أخذَ + فعل مضارع» به صورت «شروع به... + کرد» یا «شروع کرد + مضارع التزامی» ترجمه می‌شود.
مثلاً «أخذ المُعلّم یدرس» هم به معنی «معلم شروع به تدریس کردن کرد» و هم به معنی «معلم شروع کرد تدریس کند.» است و هر دو درست است.

۲ اولاً؛ «الأقمشة» جمع مکسر «قمّاش» و به معنی «لباس‌ها» است که به اشتباه به صورت مفرد ترجمه شده است، ثانیاً؛ «الّدیاجیة» به معنی «ابریشمی» است که به اشتباه به صورت «ابریشم» ترجمه شده است.

ج | ۳) «یة» زائد آخر اسم‌ها باید به صورت «ی» ترجمه شود.

مثال: «الّدیاجیة، الّدیاجیة»: ابریشمی «البحری، البحریة»: دریایی «التّلیج، التّلیجیة»: برفی

۴ «إزهار» مصدر باب «إفعال» و اسمی مفرد است و ترجمه درست آن «شکوفه دادن» است. «أزهار» یعنی «شکوفه‌ها».

دو وزن «إفعال» و «أفعال» را با هم اشتباه نگیرید؛ «إفعال» مصدر باب «إفعال» و اسمی مفرد است، اما «أفعال» جمع مکسر است.
مثال: «إقدام (مفرد)»: اقدام کردن، شجاعت | «أقدام (جمع)»: پاها.

گروه آموزشی ماز

۸۸- «نفت از طریق لوله‌ها از چاه‌ها یا بندرها به پالایشگاه‌ها منتقل می‌شود!»:

- ۱) یُنقل النّفط عبر الأنبیب من الآبار و الموانئ إلى المحطّات!
- ۲) یتنقل النّفط من الآبار أو الموانئ إلى المصافي عبر الأنبیب!
- ۳) ینقل النّفط من آبار أو موانئ إلى المصافي من خلال الأنبیب!
- ۴) یُنقل النّفط عبر أنابیب من الآبار و المُنحدرات إلى المحطّات!

(آسان - خط به خط - تعریب)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

از طریق لوله‌ها: عبر الأنابيب، من خلال الأنابيب ← رد گزینه ۴

یکی از نکات خیلی مهم در تست‌های «تعریب» دقت به «معرفه» یا «نکره» بودن اسم‌هاست. **به عنوان مثال** در این تست «لوله‌ها» معرفه است و معادل عربی آن باید «ال» داشته باشد، لذا اگر بدون «ال»، یعنی به صورت «أنابيب» بیاید، اشتباه است؛ زیرا نکره و به معنی «لوله‌هایی» است.

چاه‌ها: الآبار ← رد گزینه ۳

«چاه» نیز معرفه است و عربی آن باید دارای «ال»، یعنی «الآبار» باشد. «آبار» یعنی «چاه‌هایی».

یا: أو ← رد گزینه‌های ۱ و ۴

معادل عربی لفظ «یا»: «أو» یا «أم» است.

مراقب باشید که طراحان کنکور گاهی «أو» یا «أم» را به صورت «و» ترجمه می‌کنند که اشتباه است!

بندرها: الموانئ ← رد گزینه ۴

معادل عربی «بندرها»: «موانئ» می‌شود که جمع آن «موانئ (بندرها)» است. «المُنحدرات» به معنی «سرازیری‌ها» است.

پالایشگاه‌ها: المصافي ← رد گزینه‌های ۱ و ۴

«مصفی» به معنی «پالایشگاه» است و جمع آن نیز «مصافي» می‌شود و به معنی «پالایشگاه‌ها» است. «المَحَطَّات» که جمع «المَحَطَّة» است، به معنی «ایستگاه‌ها» است.

منتقل می‌شود: يَنْتَقِل، يُنْقَل ← رد گزینه ۳

«شدن» تنها مربوط به فعل‌های «مجهول» نیست، خیلی از فعل‌های «لازم» نیز با «شدن» ترجمه می‌شوند، **به عنوان مثال** فعل معلوم «انْتَقَلَ | يَنْتَقِلُ» فعلی لازم است و ترجمه آن «منتقل شد | منتقل می‌شود» است. فعل «نَقَلَ | يَنْقُلُ» که فعلی متعدی است، به معنی «منتقل کرد | منتقل می‌کند» است و مجهول آن، یعنی «يُنْقَل» به معنی «منتقل می‌شود» است، اما «يُنْقَل» یعنی «منتقل می‌کند».

گروه آموزشی ماز

■ اِقْرَأِ النَّصْنَ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۸۹ - ۹۳) بما يناسب النَّصْنَ:

يُعتبر النّحاس أحد العناصر الكيميائيّة الأكثر وفرةً في الطّبيعة. يتواجد النّحاس في الطّبيعة باللّون الأحمرّ الدّهبيّ. عرّف الإنسان النّحاس و تعامل به منذ التّاريخ القديم في عددٍ من مناطق العالم؛ و كان أوّل فلزٍّ تمكّن الإنسان أن يسكّه (ضرب كند) في قوالب كعمرات (پول)، و ذلك في الفترة التّاريخيّة بين ۴۰۰۰ إلى ۵۰۰۰ سنة قبل الميلاد، و تُعرّف تلك الحقبة التّاريخيّة باسم «العصر النّحاسي».

يحتاج الجسم إلى كمّيّات قليلةٍ من النّحاس، و مع ذلك فإنّ من الصّورويّ الحصول عليه من النّظام الغذائيّ، بسبب عدم قُدرة الجسم على تصنيّعه، إذن للنّحاس دورٌ حيويٌّ مهمٌّ لعدديّ معتبر من الكائنات الحيّة؛ و هو يعدّ بالنّسبة للإنسان من العناصر الّتي وجودها مهمٌّ في الغداء، و هو يتركز في الكبد و العضلات و العظام. شاع منذ القدم استخدام النّحاس في العمارة و ذلك نظراً لمقاومته للتآكل و للعوامل الجويّة.

ترجمه متن:

مس یکی از فراوان‌ترین عناصر شیمیایی در طبیعت به حساب می‌آید. مس در طبیعت به رنگ قرمز طلایی یافت می‌شود. انسان از زمان باستان در تعدادی از مناطق جهان مس را شناخته و با آن سروکار داشته است. و آن اولین فلزی بود که بشر توانست در دوره تاریخی بین ۴۰۰۰ تا ۵۰۰۰ سال قبل از میلاد در قالب‌هایی به عنوان پول ضرب کند و آن دوران تاریخی به "عصر مسی" شناخته می‌شود.

بدن به مقادیر کمی از مس نیاز دارد، اما به دلیل ناتوانی بدن در تولید آن، باید آن را از طریق رژیم غذایی به دست آورد. بنابراین مس نقش حیاتی مهمی برای تعداد قابل توجهی از موجودات زنده دارد. و آن برای انسان از عناصری محسوب می‌شود که وجودش در غذا مهم است و در کبد، عضلات و استخوان‌ها متمرکز می‌شود. از زمان‌های قدیم به کار بردن مس در معماری به دلیل مقاومت در برابر خوردگی و عوامل جوی شایع بوده است.

گروه آموزشی ماز

۸۹- عَيْنُ الصّحِيحِ: (حَسَبِ النَّصْنِ)

- (۱) یستی عصر أربعة آلاف سنة قبل الميلاد تقريباً بالعصر النّحاسي؛
 (۲) يعدّ النّحاس من أندر العناصر في الطّبيعة؛
 (۳) يحتاج البشر إلى كمّيّة كبيرةٍ من النّحاس للبقاء و الحياة؛
 (۴) هناك أنواع مختلفةٍ من النّحاس، و يوجد منها نوع واحد في الطّبيعة؛

(متوسط - مفهومی - درک مطلب)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

«به طور تقریبی به دوره چهارهزار سال قبل از میلاد، عصر مسی گفته می‌شود.» طبق متن عبارت صحیحی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

«عصر مس یکی از نایاب‌ترین عنصرهای موجود در طبیعت است.» یکی از فراوان‌ترین عنصرهاست.

- ۳ «انسان برای ادامه حیات به مقدار زیادی از مس نیاز دارد.» طبق متن نادرست است. به مقدار کمی از مس نیاز دارد.
- ۴ «مس انواع مختلفی دارد و یک نوع آن در طبیعت وجود دارد.» در متن به آن اشاره نشده است.

گروه آموزشی ماز

۹۰- عین الخطأ: (حسب النص)

- ۱) كان يسك البشر العملات المعدنية الأولى في القوالب النحاسية!
- ۲) يوجد النحاس في الطبيعة باللونين الأحمر والذهبي!
- ۳) منذ القدم استخدم الإنسان النحاس في الهندسة المعمارية بسبب مقاومته العالية!
- ۴) إن جسم الإنسان غير قادر على إنتاج النحاس و يجب أن يحصل عليه من الأطعمة!

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی - درک مطلب)

«مس در طبیعت هم به رنگ قرمز و هم به رنگ طلایی یافت می‌شود.» به شکل قرمز طلایی یافت می‌شود.

۱ انسان اولین سکه‌ها را در قالب‌های مسی ضرب می‌کرد.

۳ از زمان‌های قدیم انسان از مس در معماری به دلیل مقاومت بالایش استفاده کرده است.

۴ بدن انسان قادر به تولید عنصر مس نیست و باید از مواد غذایی آن را به دست آورد.

گروه آموزشی ماز

۹۱- عین سؤال لم يذكر جوابه في النص:

- ۱) متى استخدم الإنسان العملات النحاسية؟
- ۲) في أي أجزاء من جسم الإنسان يتركز النحاس؟
- ۳) ما كان استخدام النحاس في العصور القديمة؟
- ۴) ما هي أضرار استخدام النحاس كثيراً للجسم؟

پاسخ: گزینه ۴ (آسان - مفهومی - درک مطلب)

صورت سؤال گفته «سؤالی را تعیین کنید که جوابش در متن نیامده است.» که این گزینه «استفاده زیاد از مس چه ضررهایی برای بدن دارد؟» در متن ذکر نشده است.

۱ چه زمانی انسان از سکه‌های مسی استفاده کرد؟

۲ مس در کدام جزء از اعضای بدن انسان متمرکز می‌شود؟

۳ کاربرد مس در عصرهای گذشته چه بوده است؟

گروه آموزشی ماز

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۲ و ۹۳)

۹۲- «يُعتبر - يتواجد - الأحمر - مناطق»:

- ۱) يُعتبر: فعل مضارع - معرب - مزيد ثلاثي - مصدره على وزن افتعال بزيادة حرفين زائدين - مجهول / فعل و فاعله ليس محذوفاً
- ۲) يتواجد: للغائب - مزيد ثلاثي - مصدره: تواجد على وزن تفاعل - حروفه الأصلية: «و، ج، د» - معلوم - معرب / فعل و فاعله «النحاس»
- ۳) الأحمر: اسم - مفرد - مذکر - مؤنثه: الحمراء على وزن فعلاء - معرب - معرف بأل / صفة و مجرور
- ۴) مناطق: جمع التوكسير على وزن مفاعل «مفردها: مِنطَقة - مؤنث» - معرب / المجرور بالحرف الجار

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - ترکیبی - تحلیل صرفی)

«فاعل ليس محذوفاً» نادرست است. چون فعل مجهول است؛ بنابراین فاعل آن نیز محذوف است.

گروه آموزشی ماز

۹۳- «تمكّن - قدرة - تصنيع - يترکز»:

- ۱) تمكّن: فعل ماض - مبني - مزيد ثلاثي بزيادة حرفين اثنين - مصدره تمكّن - معلوم / فعل و فاعله «الإنسان»
- ۲) قدرة: اسم - مفرد - مؤنث - معرب - جمعها: قُدَرَات / صفة و مجرور
- ۳) تصنيع: مصدر على وزن تفعيل - مفرد - مذکر - معرب / المجرور بالحرف الجار و «على تصنيع» الجار و المجرور
- ۴) يترکز: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي - مصدره: ترکز بزيادة حرفين اثنين - معلوم - معرب / فعل و مع فاعله و الجملة فعلية

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - ترکیبی - تحلیل صرفی)

پاسخ شریعی:

«صفة و مجرور» نادرست است. و صحیح آن «مضاف إلیه و مجرور» است.

گروه آموزشی ماز

عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۹۴ - ۱۰۰)

۹۴- عین الخطأ فی ضبط حركات الحروف:

- ۱) نَحْنُ نَعْرِسُ أَشْجَارًا لِكَيْ يَأْكُلَ مِنْ ثَمَارِهَا الْآخَرُونَ!
- ۲) أَعْجَبَ أَنْوِثِرُونَ كَلَامَهُ وَأَمَرَ مَرَّةً ثَانِيَةً أَنْ يُعْطِيَ الْفَلَّاحُ أَلْفَ دِينَارٍ آخِرًا!
- ۳) يَوْمَ الْعَدْلِ عَلَى الظَّالِمِ أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ الْجَوْرِ عَلَى الْمَظْلُومِ!
- ۴) كَانَ فِي الْمَسْجِدِ جَمَاعَةٌ يَتَّقَهُونَ وَجَمَاعَةٌ يَدْعُونَ اللَّهَ!

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - ترکیبی - ضبط حركات)

پاسخ شریعی:

«يَتَّقَهُونَ» فعل مضارع ثلاثي مزيد از باب «تَفَعَّلَ» (تَقَفَّهَ / يَتَقَفَّهَ) است.

عین الفعل (دومین حرف اصلی) در فعل های باب «تَفَعَّلَ» همواره فتحه (ـ) دارد.

گروه آموزشی ماز

۹۵- عین الخطأ عن ما يُعادل المفهوم:

- ۱) «لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى»: هر که به امید همسایه نشست، گرسنه می خوابد!
- ۲) أَكْبُرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعَيْبَ مَا فِيكَ مِثْلَهُ: سیر یک روز طعنه زد به پیاز
- ۳) «أَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَبِيعُ فِيهِ وَلَا خَلَّةٌ»: ای که دستت می رسد کاری بکن
- ۴) مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ، حَصَدَ الْخُسْرَانَ: چون درشتی می کند دشمن تو نرمی پیشه کن!

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - مفهومی - مفهوم)

پاسخ شریعی:

معنی عبارت: «هرکس دشمنی بکارد، زیان درو می کند.»

مفهوم این عبارت این است که هر عملی که انسان انجام می دهد، چه خوب چه بد، نتیجه آن را می بیند، لذا سعی کنیم که در حق دیگران بدی نکنیم که بعدها نتیجه آن بدی را خواهیم دید. اما عبارت داده شده دارای این مفهوم است که سعی کنیم جواب بدی را با خوبی بدهیم و در مقابل بدی دیگران نرم خو باشیم و بدی را با بدی پاسخ ندهیم.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) «برای انسان بهره ای جز سعی و کوشش او نیست.»
هر دو می گویند هر کس باید در زندگی به خود متکی باشد و به دیگری وابسته نباشد.
- ۲) «بزرگترین عیب آن است که [از کسی] عیبی بگیری که مانند آن در خودت هست.»
هر دو عبارت می گویند انسان نباید عیبها و زشتی های خود را نادیده بگیرد و فقط از دیگران عیبجویی کند، مثل سیری که خودش بدبو است اما به پیاز طعنه می زند که تو چقدر بدبو هستی!
- ۳) «از آنچه به شما روزی دادیم انفاق کنید پیش از اینکه روزی فرا برسد که در آن نه فروشی است و نه دوستی ای.»
هر دو می گویند تا فرصت داریم باید قدر زمان را بدانیم و کاری انجام دهیم، با از دست رفتن آن، چیزی جز حسرت نصیبمان نخواهد شد.

گروه آموزشی ماز

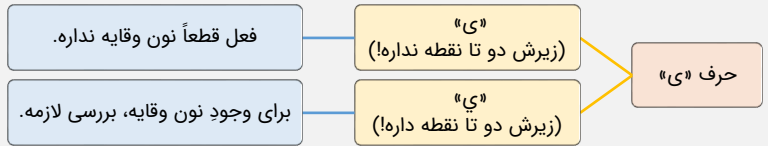
۹۶- عین ما لیس فیهِ «نون الوقایة»:

- ۱) يَتَمَتَّى أَبِي الْحَنُونِ أَنَّ إِخْوَانِي يَسَاعِدُونِي لِلتَّخْلِصِ مِنْ شَرِّ فِرَّانِ الْحَقْلِ!
- ۲) قَالَ الرَّجُلُ لِبَنْتِهِ: لَا تَحْزَنِي إِنَّ هَذِهِ الصَّعُوبَاتِ تَقَدَّمْنَا مَوَاعِظَ كَثِيرَةً!
- ۳) «إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ»
- ۴) «وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ»

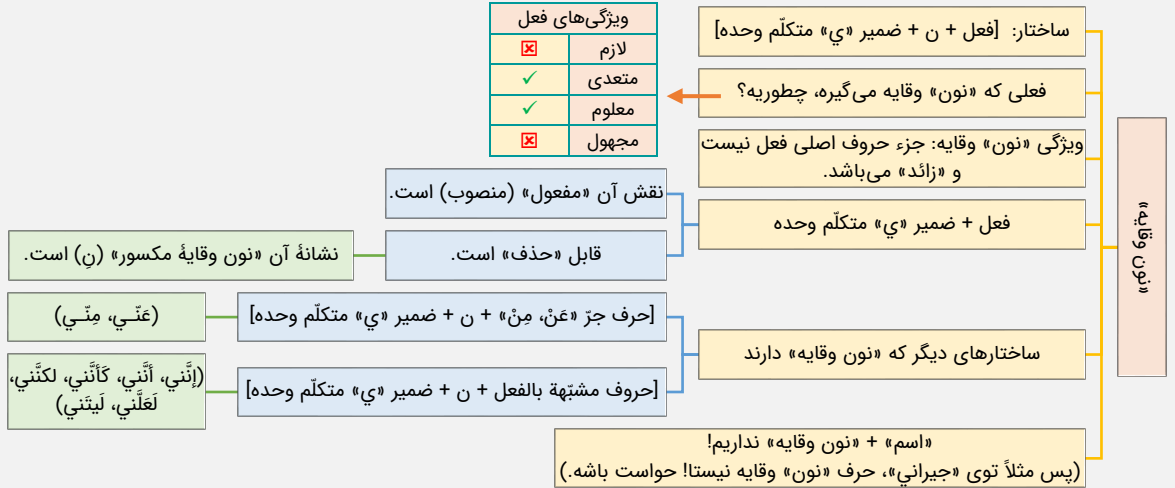
(دشوار - ترکیبی - قواعد)

پاسخ: گزینه ۲

حواستان باشد؛ در تست‌های نون وقایه به حرف «ی» دقت کنید؛ چون دو حالت دارد:

به نمودار زیر که نکات مربوط به «نون» وقایه و ساختار آن را بررسی کرده، دقت کنید:

بررسی گزینه‌ها:

۱ ریشه فعل «یتمنی»: آرزو می‌کند، «م ن ی» می‌باشد؛ بنابراین حرف «نون» جزء ریشه فعل است و نون وقایه نیست.

زیر ذره‌بین: اگر دقت کنی نوی فعل «یتمنی»، زیر حرف «ی» دوتا نقطه نیومده؛ پس اینطوری هم می‌شد متوجه شد نون وقایه نداره!

۲ دقت کنید ریشه فعل «یساعدوننی» به من (مرا) کمک می‌کنند، «س ع د» می‌باشد، در واقع در اصل به شکل «یساعدون + ن + ی» بوده و در آن نون وقایه داریم.

۳ ریشه فعل «لا تحزنی»: ناراحت نشو، «ح ز ن» می‌باشد؛ بنابراین حرف «نون» جزء ریشه فعل است و نون وقایه نیست.

۴ فعل «اعبدون» در اصل به شکل «اعبدونی» (اعبدوا + ن + ی) بوده که کسره زیر نون (ن) بیانگر حذف شدن ضمیر «ی» از این ساختار است.

توجه: این آیه در درس (۴) عربی دهم انسانی (صفحه ۵۱ چاپ ۱۴۰۲) آمده و از آنجایی که دو بار در کنکور (انسانی ۱۴۰۰ و هنر ۱۴۰۱) در قسمت تست‌های «ترجمه» مطرح شده و دانستن نکته حذف ضمیر «ی» برای رد گزینه کمک کننده بوده؛ بنابراین احتمال آمدن آن در تست‌های قواعد نیز وجود دارد.

۴ «عَنِّي» در اصل طبق ساختار «عَن + ن + ی» بوده که در آن حرف «نون»، وقایه است.

گروه آموزشی ماز

۹۷- عَيْن ما فِيه التَّأَكِيد أَكْثَرُ:

- ۱) لندرك أَنَّ الإنسان لا يذوق طعم النَّجَاحِ الحَقِيقِيَّ فِي الحَيَاةِ إِلَّا بَعْدَ المَحَاوَلَاتِ الكَثِيرَةِ!
- ۲) إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ رَبِّهِمْ تَفَكُّرًا!
- ۳) قَدْ أَجَابَتْ هَذِهِ الطَّالِبَةُ الذَّكِيَّةُ عَن أَسْئَلَةِ الامْتِحَانِ الضَّعِيفَةِ إِجَابَةً عَالِمَةً وَأَصْحَبَتْ فَائِزَةً!
- ۴) إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ مَنْ يُخْلِصُ لِلَّهِ عَمَلَهُ لِأَنَّ الصَّدَقَ مَعَ اللَّهِ لَا يَتَجَلَّى إِلَّا بِإِخْلَاصِ الأَعْمَالِ لَهُ!

(دشوار - ترکیبی - قواعد)

پاسخ: گزینه ۲

نکته (۱): به موردی که تأکید می‌کند، «مؤکد: تأکید کننده» و به موردی که تأکید روی آن انجام می‌شود، «مؤکد: تأکید شونده» می‌گوییم.
نکته (۲): به جدول زیر که مهم‌ترین موارد «تأکید» در کنکور را بررسی کرده، دقت کنید:

مثال	«مؤکد: تأکید شونده» (روی چه موردی، تأکید می‌شود؟)	«مؤکد: تأکید کننده»
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ («إِنَّ» روی تمام جمله «اللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ» تأکید کرده.)	تمام جمله پس از «إِنَّ»	«إِنَّ»
إِنَّمَا الْعِلْمُ وَاسِيلَةٌ («إِنَّمَا» روی رکن دوم جمله؛ یعنی «وسيلة» که «خبر» است، تأکید کرده.)	رکن دوم (دورتر) جمله	«إِنَّمَا»
يُسَاعِدُ الْمُؤْمِنِينَ الْمُسَاكِينَ مُسَاعَدَةً («مُسَاعِدَةً» روی همون فعل خودش؛ یعنی «يُسَاعِدُ» تأکید کرده.)	همان فعل خودش	مفعول مطلق تأکیدی
مَا شَاهَدْتُ فِي الْمَدْرَسَةِ إِلَّا حَامِداً («إِلَّا» روی اسم بعدش؛ یعنی «حامد» تأکید کرده.)	کلمه پس از «إِلَّا»	«إِلَّا» در حالتی که مستثنی منه محذوف است
قَدْ رَجَعَ الْمَعْلَمُ («قَدْ» روی فعل بعدش؛ یعنی «رجع» تأکید کرده.)	فعل ماضی	«قَدْ» (لَقَدْ) + ماضی
لَإِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ («لَ» روی اسم بعدش؛ یعنی «صوت» تأکید کرده.) توجه: در این عبارت، «إِنَّ» هم روی تمام جمله «أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ» تأکید کرده؛ پس در چنین جملاتی «لَ» تأکید وجود دارد.	کلمه یا جمله پس از خود	«لَ» تأکید
إِنَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ (ضمیر منفصل «أنت»، ضمیر متصل «ك» را تأکید کرده.) جاءَ الطَّالِبُ كُلُّهُمْ (کلمه «كُلُّ» «طالب» را تأکید کرده.)	کلمه‌ای که برای آن تکرار ذکر شده	تکرار

بررسی نکته‌ها:

۱ «إِلَّا» روی «بعد» زیرا مستثنی منه محذوف است. («لَ» تأکید)

دقت کنید کلمه «بعد» مرجعی قبل از «إِلَّا» ندارد و به چیزی بر نمی‌گردد؛ بنابراین مستثنی منه محذوف است و تأکید وجود دارد.

۲ «إِنَّ» روی تمام جمله بعد از خود / «لَ» تأکید روی «آیات» / «تفکراً» روی همان فعل خودش یعنی «یتفکرون». (مجموعاً «۳» تأکید)

۳ «قَدْ» روی فعل بعد از خود؛ یعنی «أجابت» / «إجابة» روی همان فعل خودش یعنی «أجابت» (دو وجهی). (مجموعاً «۲» تأکید)

کلمه «عالمه» بعد از «إجابة» می‌تواند «صفت» یا «حال» در نظر گرفته شود. اگر صفت باشد، مفعول مطلق نوعی خواهد بود و دیگر تأکیدی ندارد. اما اگر آن را «حال» در نظر بگیریم، مفعول مطلق تأکیدی خواهد شد و جمله دارای دو تأکید می‌باشد.

۴ «إِنَّمَا» با توجه به اینکه قبل از جمله اسمیه آمده؛ پس روی «خبر» (رکن دوم و دورتر از مبتدا) یعنی «مَنْ» تأکید دارد.

«إِلَّا» روی «یا خلاص» (مجموعاً «۲» تأکید)

دقت کنید کلمه «یا خلاص» مرجعی قبل از «إِلَّا» ندارد و به چیزی بر نمی‌گردد؛ بنابراین مستثنی منه محذوف است و تأکید وجود دارد.

گروه آموزشی ماز

۹۸- عین جمله موضحة لاسم الفاعل:

- فهمتُ من كلام بعض الناس أنّ شاباً من المدينة المجاورة دخل جامعة طهران لاستمرار دراسته!
- قرأتُ موسوعاتٌ مختلفةٌ تُساعدني في فهم هذه التّصوص القرآنيّة الصّعبة و تجهزني للامتحان!
- أبي مزارع في هذه القرية الصّغيرة و قد يذهب إلى مدينة يقع قرب بيت أخي الأكبر لبيع محاصيلنا!
- هناك موادّ في كثير من أنواع المبيدات الحشرات و الأدوية تصنع من التّفط و قد تضرّ الإنسان!

(دشوار - ترکیبی - قواعد)

پاسخ: گزینه ۴

ترجمه صورت سوال (چی می‌گه؟): تعیین کن جمله توضیح دهنده اسم فاعل رو.

فهم صورت سوال (چی می‌خواد؟): منظور از «جمله توضیح دهنده» یعنی «جمله وصفیه»؛ پس دنبال فعلی بگرد که به اسم فاعل نکره برگردد.

ساختار جمله وصفیه به شکل [اسم نکره + ... فعل (جمله وصفیه)] است که به این فعل، چون درباره اسم نکره قبل از خود توضیح می‌دهد و آن را وصف (توصیف) می‌کند، جمله وصفیه می‌گوییم.

پاسخ تشریحی:

در این گزینه، فعل «تصنع» در مورد اسم نکره قبل از خود یعنی «مواد» (جمع «ماده»، در اصل «مادده» و اسم فاعل) توضیح می‌دهد؛ بنابراین ساختار جمله وصفیه داریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ فعل «دخَلَ» خبر حرف مشبّهة بالفعل «أَنَّ» است و نمی‌تواند برای اسم نکره «شَابٌ» که در اصل «شَابِبٌ» و اسم فاعل است، جمله وصفیه باشد.

۲ فعل پس از اسم نکره، اگر در نقش «خبر» باشد، جمله وصفیه به حساب نمی‌آید. (مانند همین گزینه)

۳ «مختلفة» با اینکه اسم فاعل است، اما صفت اول «موسوعات» محسوب می‌شود. دقت کنید که فعل «تساعدني» به عنوان جمله وصفیه به اسم نکره «موسوعات» (جمع «موسوعة»، اسم فاعل نیست!) برمی‌گردد و به عنوان صفت دوم، آن را توصیف می‌کند.

۴ با اینکه «مزارع» در اصل «مُزارع» و اسم فاعل است، اما «قد يذهب» نمی‌تواند جمله وصفیه اش باشد؛ چون قبل از این فعل حرف «و» آمده.

قبل از فعلی که قرار است جمله وصفیه باشد، حروفی مانند «و، ف، ثَم، لَأَنَّ، حَتَّى و ...» نمی‌آید. دقت کنید فعل «يقع» برای اسم «مدينة» جمله وصفیه محسوب می‌شود، اما «مدينة» اسم فاعل نیست.

گروه آموزشی ماز

۹۹- عَيْنُ الْمَصْدَرِ الَّذِي يَفِيدُ التَّشْبِيهِ:

- ۱) فهمتُ أنَّ صبرَ صديقي العزيزِ أمامَ الصَّعوباتِ الكثيرةِ في حياته كصبرِ النَّاجِحينِ!
- ۲) رغبَ هؤلاءُ الطَّلابُ المجتهدونَ أن ينجحوا في هذه المسابقاتِ رغبةً أكثرَ منكم!
- ۳) لا تستشِرْ من يكذبُ لأنَّ استشارةَ الكَذَّابِ لا ينفعُك بل يضركَ ضرراً لا يُعوِّضُ!
- ۴) على جميعِ المسلمينَ أن يساعدوا الفقراءَ في هذا الشَّهرِ مساعداً أولياءَ الله!

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - ترکیبی - قواعد)

ترجمه صورت سوال (چی می‌گه؟): تعیین کن «مصدر» رو که معنای «تشبیه» داشته باشه. فهم صورت سوال (چی می‌خواد؟): باید ببینی در کدام گزینه ساختار [مفعول مطلق نوعی + مضاف‌الیه] داریم.

ساختار [فعل] + ... مصدر همان فعل + «مضاف‌الیه» بیانگر «مفعول مطلق نوعی» و نشان دهنده مفهوم «تشبیه» یا «مشابهت» است.

پاسخ تشریحی:

در این گزینه «يساعدوا» فعل، «مساعدة» مصدر آن است که به «أولياء» اضافه شده؛ بنابراین «مساعدة» به عنوان مفعول مطلق نوعی، بیانگر مفهوم «تشبیه» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ دقت کنید در ترکیب «كصبر» حرف «ك» بیانگر تشبیه است، نه مصدر «صبر».

۲ بلافاصله پس از حروف مشبّهة بالفعل، فعل نمی‌آید.

طبق این نکته، «صبر» اولی قطعاً مصدر است نه فعل؛ بنابراین این موضوع نشان می‌دهد که در این گزینه اصلاً از ابتدا ساختار مفعول مطلق مطلق برقرار نبوده!

۳ «رغب» فعل، «رغبة» مصدر آن است و «أكثر» به عنوان اسم تفضیل، صفت آن محسوب می‌شود، نه مضاف‌الیه.

۴ ابتدا دقت کنید «استشارة» اسم حرف مشبّهة بالفعل «أَنَّ» است نه مفعول مطلق، ضمناً در ادامه جمله «يضر» فعل و «ضرراً» مصدر آن است اما دقت کنید فعل «لا يُعوِّضُ» به عنوان جمله وصفیه، صفت آن محسوب می‌شود، نه مضاف‌الیه.

گروه آموزشی ماز

۱۰۰- عَيْنُ اسْمِ التَّفْضِيلِ يَخْتَلِفُ مَحَلَّهُ الْإِعْرَابِيَّ عَنِ الْبَقِيَّةِ:

- ۱) هل تعلم أنَّ هذا العالمَ من المؤلِّفينَ الذينَ قدرَ أن يكسبَ أنفُسَ جوائزٍ حتَّى الآن!
- ۲) أنا أعتقد أنَّ الصَّادقَ يستطيعُ أن يبلغَ بصدقه أكثرَ ما لا يبلغه الكَذَّابُ باحتياله!
- ۳) إنّما الذينَ يقَدِّمونكَ مواعظَ قيِّمةً دائماً هم الذينَ تحمَلوا شرَّ الظُّروفِ في حياتهم!
- ۴) قد يكونُ بينَ الناسِ من هو أنقاكم فعليكم أن تجتنبوا كثيراً من الظَّنِّ والحسد!

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - ترکیبی - قواعد)

بررسی گزینه‌ها:

۱ «أنفس: نفیس‌ترین» بر وزن «أفْعَل» اسم تفضیل و مفعول برای فعل «يكسب» است.

۲ «أكثر» بر وزن «أفْعَل» اسم تفضیل و مفعول برای فعل «يبلغ» است.

۳ «شرّ» در ترکیب اضافی «شرّ الظُّروفِ» بدترین شرایط» اسم تفضیل محسوب می‌شود، ضمناً نقش آن مفعول برای فعل «تحمَلوا» است.

۴ «أتقا: پرهیزگارتین» در اصل «أتقی» بوده که بر وزن «أفْعَى» اسم تفضیل محسوب می‌شود، ضمناً نقش آن خبر است.

گروه آموزشی ماز

۱۰۱- کدام مورد درباره تاریخ و تاریخ‌نگاری تا پیش از قرن‌های ۱۳ تا ۱۷م، درست است؟

- ۱) بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و از این طریق به تحلیل و بررسی علل وقایع می‌پرداختند.
- ۲) از یافته‌های علوم و فنون مختلف مثل فلسفه، ادبیات، جغرافیا و گاه‌شماری در بررسی پدیده‌ها استفاده می‌شد.
- ۳) بیش‌تر مورخان به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل و پیامدها نداشتند.
- ۴) علم تاریخ همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و هنری جوامع گذشته را در بر می‌گرفت.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - ۱۰۰۱)

پاسخ سریعی!

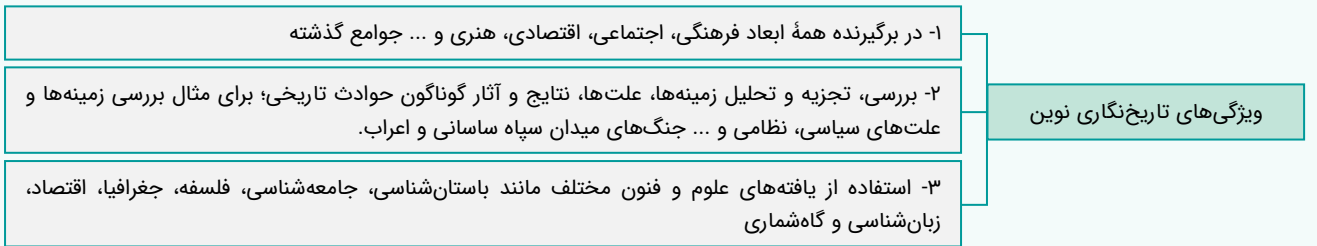
تا پیش از دوران رنسانس، بیش‌تر مورخان به ویژه مورخان دوران اسلامی، به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند. این مورخان بیش‌تر به بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان می‌پرداختند و به مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت چندانی نمی‌دادند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند ولی از طریق آن‌ها صرفاً به ثبت و نگارش رویدادها می‌پرداختند و نه تحلیل و بررسی علل وقایع.
- ۲) و ۴) هر دو از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین است.

تاریخ‌نگاری نوین:

در نمودار زیر با مهم‌ترین ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین آشنا می‌شوید:

مشاوره:

اول از همه باید بهت بگم که منظور از قرن‌های ۱۳ تا ۱۷م، دوره رنسانس است که علم تاریخ متحول شد. بعدش این نکته رو یادت نره که تحلیل و بررسی علل و آثار وقایع، مربوط به بعد از این دوره است نه قبلش!

گروه آموزشی ماز

۱۰۲- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱): ایران و جهان باستان (پایه دهم) برای توضیح یا اثبات کدام‌یک از گزاره‌های زیر به منابع دست اول غیرمکتوب استناد کرده‌اند؟

الف: استفاده از عناصر موجود در طبیعت در آثار هنری عصر هخامنشی

ب: احترام و تقدس الهه‌ها در میان مردم ایلامی

ج: شکل‌گیری نخستین مراکز تمدنی در جلگه خوزستان در حدود ۳۵۰۰ ق.م

د: اعتقاد آریاییان هند به خدایان متعدد

۱) «ج» و «د»   ۲) «ب» و «ج» و «د»   ۳) «ب» و «د»   ۴) «الف» و «ب» و «ج»

پاسخ: گزینه ۴ (دشوار - مفهومی - ۱۰۱۶)

پاسخ سریعی!

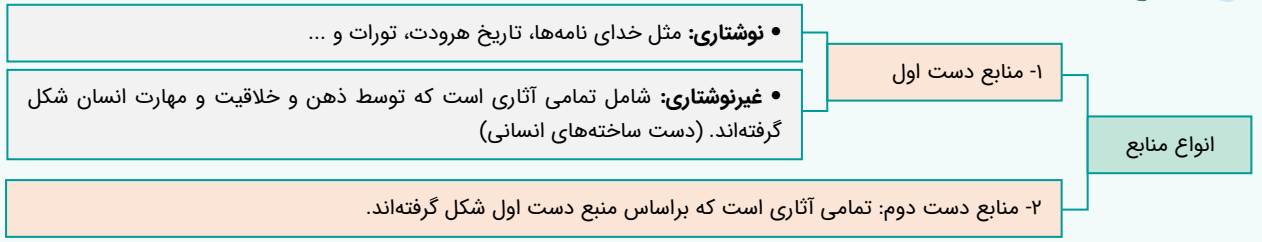
بخواهیم براساس منطق هم بررسی کنیم، آثار هنری، شکل‌گیری نخستین مراکز تمدنی آن هم حدود ۳۵۰۰ ق.م میلاد و جایگاه بالای الهه‌ها در نزد مردم ایلام، همگی از کاوش‌های باستانی و منابع دست اول غیرنوشتاری برمی‌آیند.

این جاست که عقاید آریاییان هند از سروده‌هایی به نام وداها برمی‌آید که مکتوب هستند. پس جزء خواسته سؤال نیست!

مشاوره:

ظاهر سؤال دشوار ولی وقتی موارد رو بخونی متوجه سطح آسون می‌شی! سه مورد تو این سؤال درسته و این یعنی نصف راه برات هموار شده.

منابع تاریخی:

گروه آموزشی ماز

۱۰۳- به دنبال کدام رویداد، حکومت آشوریان در عهد باستان نابود گردید؟

- ۱) اتحاد ماد و بابل علیه آشور و هجوم به قلمرو آنها
- ۲) لشکرکشی‌های پیاپی سارگن به قلمرو آشوری‌ها و انقراض تدریجی آنها
- ۳) هجوم و لشکرکشی کوروش هخامنشی به قلمرو آشوریان و تجزیه آن
- ۴) حملات متعدد و هماهنگ مصر و بابل به قلمرو آشوریان و شکست آنها

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - خط به خط ۱۰۰۹)

حکومت ما در زمان فرمانروایی هئوخشتر، سومین پادشاه مادی به اوج قدرت رسید. او نخست با تشکیل سپاه منظم و کارآمدی از قبایل مختلف ماد، پارس و ... قدرت خود را بر مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد. هئوخشتر سپس با حکومت بابل، علیه آشور متحد شد و به حاکمیت آشوریان پایان داد.

آشوریان:

آشوریان قومی جنگجو بودند که به قلمروها و سرزمین‌های هم‌جوار خود بارها هجوم می‌بردند؛ به‌طور مثال دورانی که ایلامیان در فلات ایران به سر می‌بردند، قلمروشان مدام در معرض هجوم این قوم بودند و نیز در زمان تأسیس حکومت ماد، آشور حکومت نسبتاً نیرومندی در شمال بین‌النهرین بود که برای به‌دست آوردن فلزات، سنگ‌های قیمتی و غنایم دیگر، دائماً به سرزمین‌های هم‌جوار از جمله نواحی غربی ایران هجوم می‌آورد.

گروه آموزشی ماز

۱۰۴- در کدام مورد، زمان وقوع رویدادهای تاریخ ساسانیان به درستی رعایت شده است؟

- الف: به تاج و تخت رسیدن خسرو پرویز با حمایت امپراتوری روم شرقی
  - ب: برکناری هرمز چهارم از قدرت به دست بهرام چوبین
  - ج: حمایت قباد از مزدک در برابر زیاده‌خواهی نجبا و روحانیان
  - د: شکست اردوان چهارم در جنگ با اردشیر بابکان
- ۱) «ب» پس از «د» رخ داده و «ج» هم مدت‌ها پس از «الف» به وقوع پیوست.
  - ۲) «الف» پیش از «ب» رخ داده و «د» مدت‌ها پس از «ج» اتفاق افتاد.
  - ۳) «د» نسبت به تمام رویدادها تقدم دارد و «الف» پس از «ب» رخ داده است.
  - ۴) «الف» مؤخر از تمام رویدادهاست و «ب» پیش از «ج» رخ داده است.

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - مفهومی - ۱۰۱۰)

- «الف»: خسرو پرویز پسر هرمز بود که به بیژانس پناهنده شد، پس، پس از «ب» رخ داده است.
- «ب»: هرمز چهارم پسر و جانشین خسرو انوشیروان و نوه قباد بود؛ پس، پس از «ج» رخ داده است.
- «ج»: قباد (۵۳۱-۴۸۷م) مدت‌ها پس از اردشیر بابکان به قدرت رسید.
- «د»: اردشیر بابکان، مؤسس سلسله ساسانیان بود، پس پیروزی او بر اردوان چهارم بر سه رویداد دیگر، تقدم دارد.
- بنابراین: د > ج > ب > الف.

مشاوره

تو هر آزمونی که تا این‌جای کار داری، حداقل یک سؤال از این تیپ اومده بود. پس یعنی دوتا مطلب می‌شه نتیجه گرفت:
 ۱) به هر حال رابطه علت - معلولی حوادث مهمه!
 ۲) ممکنه تو کنکور پیش رو باز هم از این سؤال بیاد.

گروه آموزشی ماز

۱۰۵- کدام موارد درباره ادبیات و تاریخ‌نگاری ایران در عهد مغول - تیموری درست است؟

الف: سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی در ایران، رونق بسیاری یافت.

ب: تاریخ طبری از جمله تاریخ‌های عمومی است که در این دوره توسط جریر طبری نوشته شد.

ج: تک‌نگاری‌ها که به اشاره فرمانروا تدوین می‌شدند، در دوره مغول - تیموری شکل گرفت.

د: عطاملک جوینی و حمدالله مستوفی از تاریخ‌نگاران مشهور این دوره هستند.

۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیبی - ۱۱۰۱)

بزرسی موارد

«الف»: سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی که در ایران پیشینه دیرینه‌ای داشت، در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت.

«ب»: تاریخ طبری مربوط به قرن سوم است در صورتی که محدوده زمانی صورت سؤال مربوط به قرن هفتم تا نهم هجری قمری است.

«ج»: حواستان باشد که تک‌نگاری‌ها از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد.

«د»: تاریخ جهان‌گشای جوینی اثر عطاملک جوینی و تاریخ‌گزیده تألیف حمدالله مستوفی، از معروف‌ترین آثار دوره مغول - تیموری است.

تاریخ و تاریخ‌نگاری در عهد مغول - تیموری:

تاریخ از جمله علمی بود که در عصر ایلخانان و تا حدودی دوره تیموریان رواج و پیشرفت چشم‌گیری داشت و کتاب‌های تاریخی به جا مانده از دوران مذکور به زبان فارسی، در زمره بهترین تاریخ‌نگاری‌های جهان اسلام تا آن زمان به حساب می‌آیند.

علاقه مغولان و تیموریان به جاودانه ساختن کشورگشایی موفقیت‌های سیاسی و نظامی
 تأثیرگذاری بسیار بر رشد و شکوفایی تاریخ‌نگاری

مشاوره

سؤال، ساده است و فقط مورد «د» هست که ممکنه تو رو به چالش بکشونه؛ چرا؟ چون از درس دوازدهم مطرح شده وگرنه مابقی همه مربوط به درس ۱ هستند.

گروه آموزشی ماز

۱۰۶- مؤلفان کتاب درسی تاریخ یازدهم، جهت آگاهی از کدام موضوعات زیر از آیات قرآن بهره برده‌اند؟

۱) جایگاه حقارت‌آمیز زنان در عصر جاهلی و بی‌اعتقادی ساکنان شبه جزیره عربستان به جهان پس از مرگ

۲) شناخته شدن شعر و شاعری به عنوان برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی اعراب جاهلی و نخستین ایمان آوردگان به اسلام

۳) عدم استقبال اهالی طائف از پیامبر و بت‌پرست بودن اکثر قبایل عرب ساکن شهر یترب

۴) حضور شمار قابل توجهی از اعضای قبایل اوس و خزرج در پیمان عقبه دوم و چگونگی دریافت و توزیع بیت‌المال

پاسخ: گزینه ۱ (دشوار - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ تشریحی:

در بین موارد تمام گزینه‌ها، آگاهی از جایگاه موقعیت زنان پیش از اسلام در عصر جاهلی، بی‌اعتقادی به جهان پس از مرگ و دریافت و توزیع بیت‌المال، همگی از قرآن استناد می‌شوند اما سایر موارد یا در کتاب به آن‌ها اشاره‌ای نشده و یا این‌که از منابعی به جز قرآن به دست می‌آیند.

مشاوره:

بحث منبع‌شناسی به هر حال تو تاریخ مهمه و باید حسابی حواست به این موضوع باشد که هر اطلاع و مطلب تاریخی از کدام منبع به دست اومده.

گروه آموزشی ماز

۱۰۷- به دنبال کدام رویداد، پس از فتح مکه، این شهر و خانه خدا، به عنوان حرم اسلامی اعلام شد و مشرکان حق ورود به آنجا را از دست دادند؟

۱) تنظیم پیمان‌نامه عمومی مدینه و ابلاغ آن در سرتاسر شبه جزیره عربستان

۲) اسلام آوردن تدریجی قبایل اطراف شهر مکه و اتحاد با مدینه

۳) انجام مراسم حج توسط پیامبر و سایر مسلمین در مکه

۴) ابلاغ سوره براءت توسط حضرت علی در مکه

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - خط به خط - ۱۱۰۴)

پاسخ تشریحی:

استقبال گسترده قبیله‌های مهم شبه جزیره عربستان از حکومت اسلامی، پیامبر و مسلمانان را در موقعیتی قرار داد که برای ریشه‌کن کردن شرک و بت‌پرستی اقدام کنند. در نتیجه با نزول سوره براءت (توبه) در آخرین ماه‌های سال نهم هجری، رسول خدا به حضرت علی (ع) مأموریت داد که برای ابلاغ سوره براءت عازم مکه شود. پس از آن مکه و خانه خدا به عنوان حرم اسلامی اعلام شد و مشرکان حق نداشتند وارد آنجا شوند.

۱۰۸- در کدام مورد مقایسه درستی میان روش و مناسبات دو سلسله سامانی (۱) و صفاری (۲) با خلافت عباسی صورت گرفته است؟

- (۱) و (۲) با وجود استقلال کامل در اداره قلمرو خود، ناگزیر به اظهار اطاعت از خلافت عباسی بودند تا بتوانند نزد مردم مقبولیت به دست بیاورند و حکومتشان پابرجا باقی بماند.
- (۲) روابط (۲) با خلافت عباسی همواره خصومت آمیز بود زیرا خود مدعی خلافت بودند ولی (۱) فراز و نشیب بسیاری طی کرد که گاهی به صلح می انجامید و گاهی به جنگ و گریز ختم می شد.
- (۳) (۱) نسبت به خلفای بنی عباس اظهار اطاعت ظاهری داشتند تا بتوانند به حکومت خود مشروعیت ببخشند ولی (۲) با خلافت عباسی فراز و نشیب زیادی را طی کرد.
- (۴) هم (۱) و هم (۲) هر دو نسبت به خلافت عباسی، اظهار اطاعت داشتند تا بتوانند قدرت خود را تثبیت کنند ولی با این وجود گاهی وارد درگیری سیاسی و نظامی با خلافت می شدند.

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

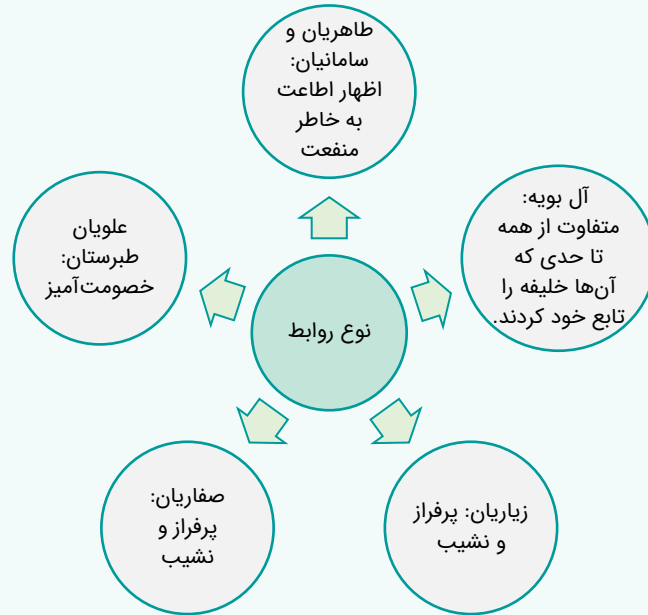

امیران سامانی عموماً نسبت به خلفای بنی عباس اظهار اطاعت ظاهری می کردند و در مواردی با دشمنان خلافت مانند علویان طبرستان و خوارج در سیستان سر ستیز داشتند.

اظهار اطاعت ایشان، به قدرت آنان در نظر عامه مردم مسلمان، مقبولیت و مشروعیت می بخشید ولی با این حال در اداره قلمرو خود استقلال داشتند ولی رابطه صفاریان با خلافت عباسی فراز و نشیب زیادی را طی کرد.

روابط سلسله های قرن ۳ با خلافت عباسی:

سلسله های حکومتی که در سده های سوم تا پنجم بر مناطق مختلف ایران فرمان می راندند، روابط متفاوتی با خلافت عباسی داشتند.

گروه آموزشی ماز

۱۰۹- جریان نوزایی و رنسانس چه تأثیری بر معماری اروپا در دوران پس از قرون وسطا گذاشت؟

- (۱) سنت شهرسازی و معماری تحت تأثیر اندیشه های اومانیسیم قرار گرفت و عناصر مذهبی از تمام بناها حذف و پاک گردید.
- (۲) معماران این دوره، ساختمان های رم باستان را سرمشق خود قرار دادند و الگوی معماری بناهای باستانی را به کار بستند.
- (۳) نحوه مجسمه سازی و معماری یونان باستان احیا گردید و معماران با استفاده از فنون مهندسی آن دوره به ساخت کاخها و کلیساها پرداختند.
- (۴) از آن جا که در این دوره میان جهان اسلام و اروپا روابط تجاری و فرهنگی برقرار بود، لذا سنت معماری اسلامی بر فنون معماری غرب تأثیر گذاشت.

(آسان - خط به خط - ۱۱۱۶)

پاسخ: گزینه ۲

عصر نوزایی، در معماری نیز شیوه نوینی به وجود آورد. معماران عصر رنسانس ساختمان های رم باستان را سرمشق خود قرار دادند و الگوی معماری بناهای باستانی را در ساختن کاخها، کلیساها و نمازخانه به کار بستند. کاخها و کلیساهایی که در عصر رنسانس در شهرهای مختلف ایتالیا به ویژه رم، فلورانس و ونیز ساخته شد، بیانگر اوج و شکوه معماری عصر رنسانس است.

مشاوره:

حواست باشه که هر دوره چه ویژگی‌ای داره و ابعاد هنر، جامعه و فرهنگ اون‌جا چطوره. حال، ماجرای این سؤال فرق داره. اولاً این‌که مربوط به اروپاست و به‌طور کل با تاریخ ایران و اسلام فرق داره. دوماً این‌که خب ویژگی‌هاش هم جدیدیه و باید حسابی بهش دقت کنی!

گروه آموزشی ماز

۱۱۰- کدام موارد درباره وضعیت تجارت و کشاورزی در دوره افشار و زندیه، درست است؟

- الف: در هر دو دوره، به دلیل جنگ‌ها و آشوب‌های داخلی، کشاورزی و تجارت ایران دچار ضعف و رکود شد.
 ب: تداوم جنگ‌های داخلی و خارجی در زمان نادرشاه و نیاز به نیروی رزمنده، به کاهش شدید نیروی انسانی در بخش کشاورزی انجامید.
 ج: آرامش و ثبات نسبی سیاسی و اجتماعی در عصر نادرشاه، سبب رونق بخشیدن به اوضاع اقتصادی شد.
 د: در دوره کریم خان زند، شهرهای شیراز و بندر بوشهر به مراکز مهم تجارت داخلی و خارجی تبدیل شدند.
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - خط به خط - ۱۲۰۲)

بررسی سایر موارد:

«الف»: فقط مربوط به دوره نادرشاه است.

«ج»: در واقع این گزینه مربوط به دوره کریم خان زند است.

اقتصاد، تجارت و کشاورزی در عصر افشار و زند:

گروه آموزشی ماز

۱۱۱- نخستین نشانه‌های اندیشه‌های نوین تأثیرگذار بر جریان نهضت مشروطه در کدام مورد مشاهده می‌شود؟

- (۱) سفرنامه‌های عهد قاجار (۲) روزنامه‌های داخلی و خارجی
 (۳) نمایش‌نامه و آثار هنری روشنفکران (۴) نوشته‌ها و آثار ادبی اندیشمندان قاجاری

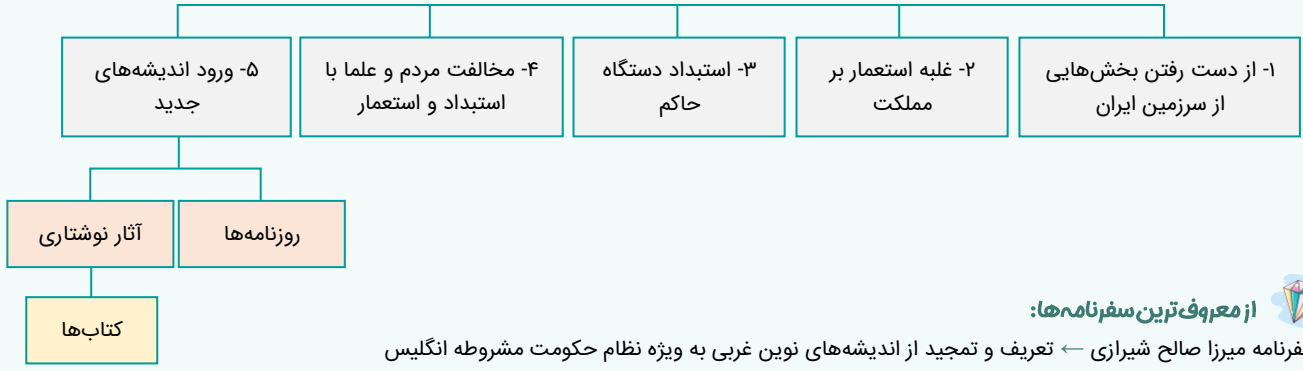
پاسخ: گزینه ۱ (آسان - خط به خط - ۱۲۰۵)

پاسخ تشریحی:

اولین نشانه‌های اندیشه‌های نوین، در سفرنامه‌های عهد قاجار مشاهده می‌شوند. در هر سفرنامه، تجربیات، درک و دریافت‌های سفرنامه‌نویس از محل و منطقه و کشوری که سفر کرده است، قابل مشاهده است اما وجه غالب سفرنامه‌های قاجاری، حیرتی است که آن‌ها در برابر نظام غرب ارائه می‌دهند. این قصه سر دراز دارد و در این‌جا نمی‌گنجد و شما هم صرفاً به پاسخ اصلی اکتفا کنید.

زمینه‌های نهضت مشروطه:

در نمودار زیر با مهم‌ترین زمینه‌های نهضت مشروطه آشنا می‌شوید:

از معروف‌ترین سفرنامه‌ها:

- سفرنامه میرزا صالح شیرازی ← تعریف و تمجید از اندیشه‌های نوین غربی به ویژه نظام حکومت مشروطه انگلیس
- سیاحت نامه ابراهیم بیگ ← اثر حاج زین العابدین مراغه‌ای ← بیان اوضاع نابسامان کشور به زبان ساده و ستایش ویژگی‌های تمدن غرب

گروه آموزشی ماز

۱۱۲- کدام یک از موارد زیر درباره اقدامات رضاخان بین سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۲ درست است؟

- ۱) بعد از ساماندهی دستگاه اداری، همراهان و یاران نزدیکش را به قتل رساند.
- ۲) با مصادره زمین و املاک مرغوب، به انباشت سرمایه شخصی پرداخت.
- ۳) با دسیسه‌چینی و حمایت انگلستان موقعیت خود را تثبیت کرد.
- ۴) با حمایت همه‌جانبه دولت‌های بزرگ خارجی، توانست بر تخت سلطنت تکیه بزند.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - ۱۳۰۷)

رضاخان در سمت وزارت جنگ از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۲ ش، با دسیسه‌چینی و حمایت انگلستان، موقعیت خود را تثبیت کرد.

رضاخان در سال ۱۳۰۴ توانست از طریق مجلس فرمایشی مؤسسان، قدرت را به‌دست بگیرد. گزینه‌های ۱ و ۲ همگی مربوط به اقدامات وی، پس از بر تخت نشستن است.

مشاوره:

این‌که تو هر دوره زمانی چه اتفاقی افتاده و فلان شخصیت یا پادشاه چه کار کردند، یکی از پرچالش‌ترین مباحث کتاب هست.

گروه آموزشی ماز

۱۱۳- در روند استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران، کمیته انقلاب اسلامی با چه هدفی تشکیل شد؟

- ۱) رسیدگی به پرونده مقامات و مأموران رژیم سابق (پهلوی)
- ۲) تلاش برای رفع فقر و محدودیت از شهرها و روستاهای کشور
- ۳) پاسداری و حراست از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی
- ۴) حفظ نظم و امنیت و دستگیری سران جنایتکار رژیم پهلوی

پاسخ: گزینه ۴ (آسان - خط به خط - ۱۳۱۱)

بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به فرمان امام خمینی کمیته انقلاب اسلامی تأسیس شد. این کمیته وظیفه حفظ نظم و امنیت و دستگیری سران جنایتکار رژیم پهلوی را بر عهده داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) وظیفه دادگاه‌ها و دادسراهای انقلاب اسلامی بود.
- ۲) وظیفه جهاد سازندگی بود.
- ۳) وظیفه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بود.

تأسیس نهادهای انقلابی:

تأسیس نهادهای انقلابی یکی از گام‌های مهم و تأثیرگذار در روند استقرار نظام جمهوری اسلامی محسوب می‌شود که هم‌زمان با شکل‌گیری ارکان سیاسی اتفاق افتاد. تنوع و گستره وسیع این نهادها که ابعاد مختلف سیاسی، امنیتی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه را در بر می‌گرفت، بیانگر بینش مدیریت منسجم و جامع حضرت امام بود.

گروه آموزشی ماز

۱۱۴- توده هوای «سرد و خشک سیبری» و «گرم و خشک» ..... در بخشی از کشورمان می‌شود.

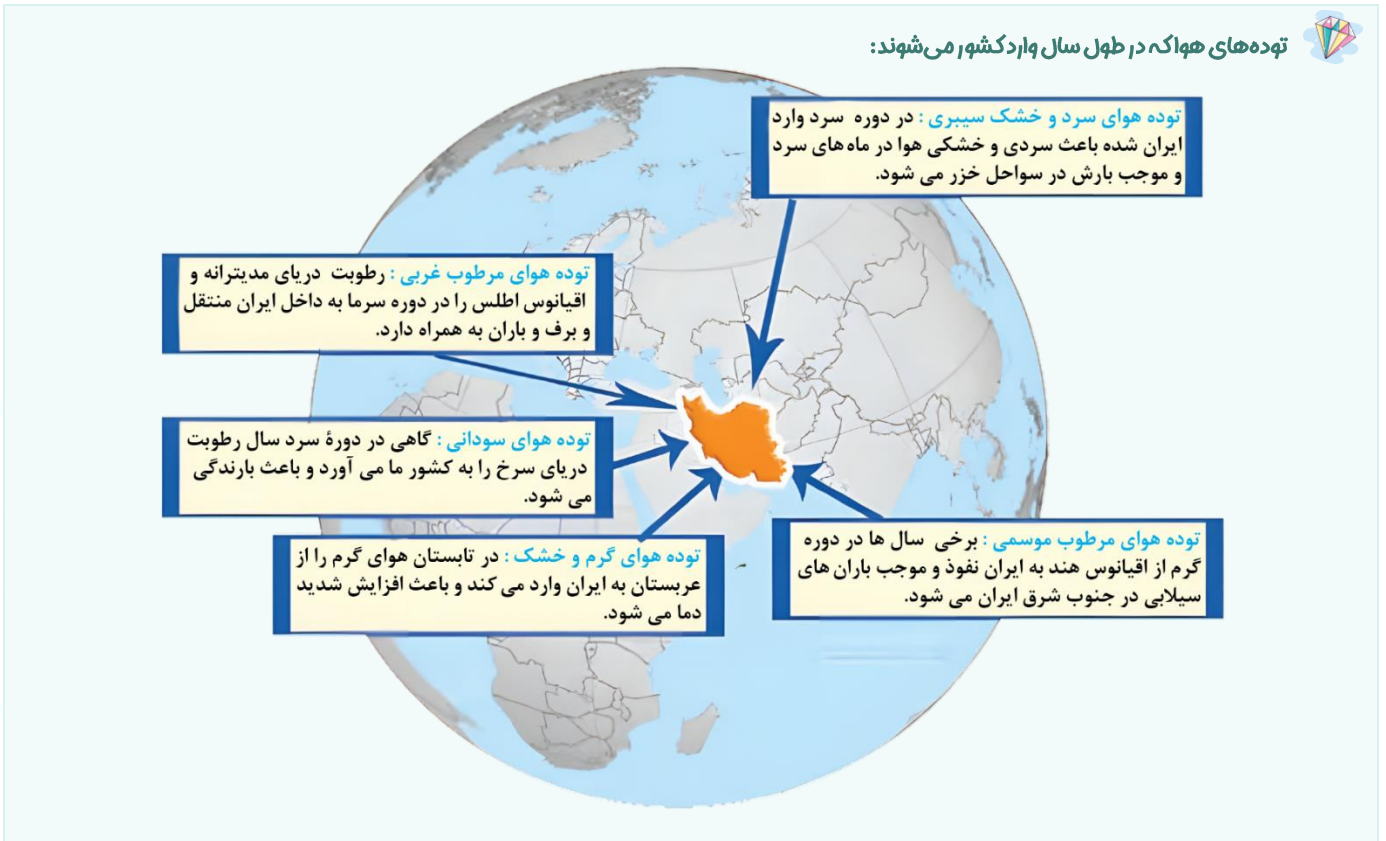
- ۱) در فصول متفاوتی در طول سال وارد ایران می‌شوند و به ترتیب منجر به افزایش و کاهش دما
- ۲) در فصول مشترکی در طول سال وارد ایران می‌شوند و به ترتیب باعث کاهش و افزایش دما
- ۳) به ترتیب در دوره گرم و سرد سال وارد ایران می‌شوند و به طور مشترک باعث افزایش دما
- ۴) به ترتیب در دوره سرد و گرم سال وارد ایران می‌شوند و به طور مشترک باعث تغییرات دما

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۰۰۵)

توده هوای سرد و خشک سیبری در فصل زمستان و گرم و خشک در دوره گرم سال وارد ایران می‌شوند، اما هر دو منجر به تغییرات دمایی می‌شوند؛ به طوری که توده هوای گرم و خشک باعث افزایش شدید دما و توده هوای سرد و خشک سیبری منجر به کاهش دما در بخشی از کشورمان می‌شوند.

توده‌های هوا که در طول سال وارد کشور می‌شوند:

گروه آموزشی ماز

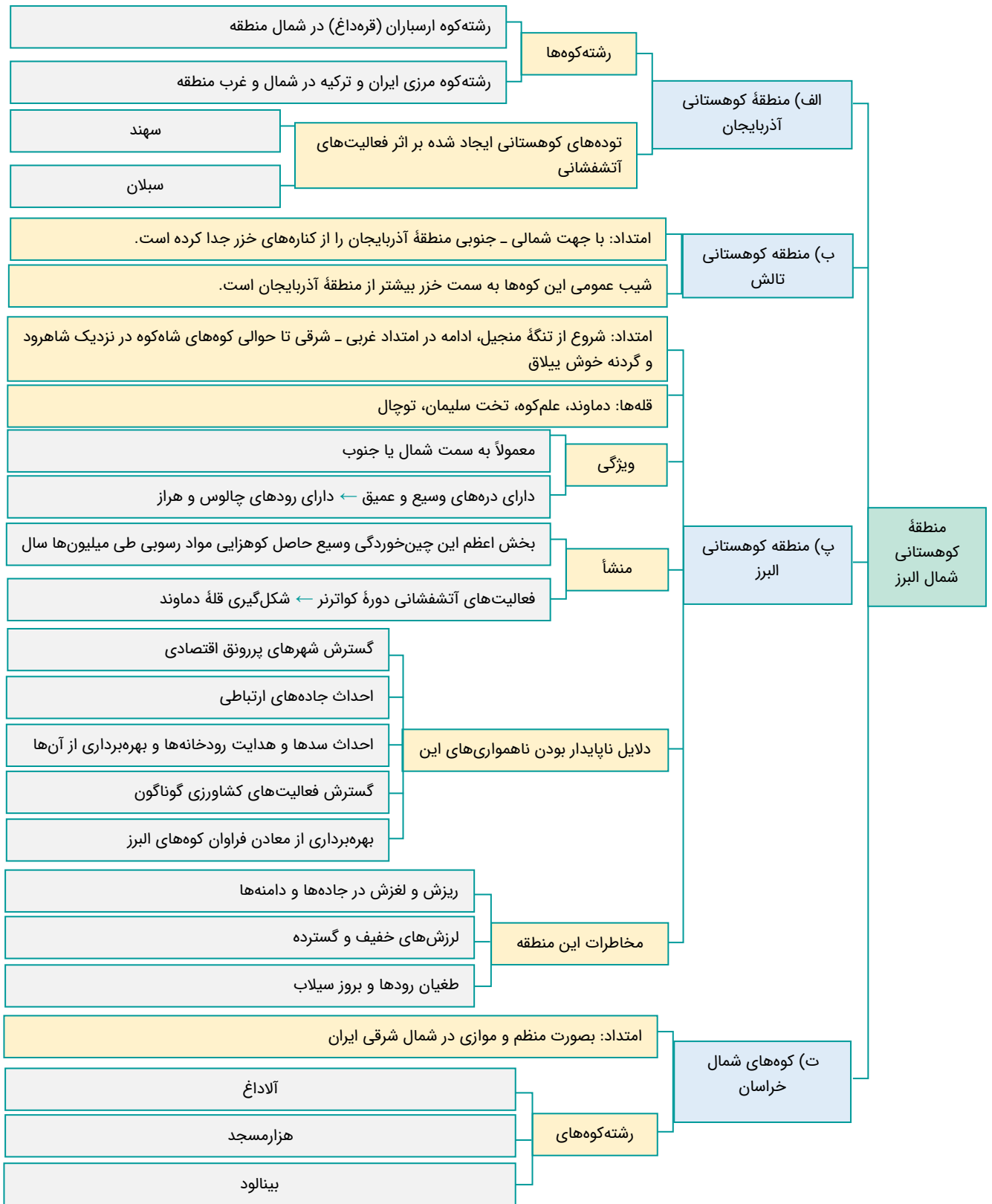
۱۱۵- کدام گزینه با توجه به عبارت‌های زیر درست است؟

- الف: کوهستان‌های تالش منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
- ب: کوه‌های البرز از تنگه منجیل شروع شده و تا کوه‌های شاهکوه در نزدیکی شاهرود ادامه دارد.
- ۱) منطقه کوهستانی «ب» همانند منطقه کوهستانی «الف»، امتداد غربی - شرقی دارد.
  - ۲) منطقه کوهستانی «ب» همانند منطقه کوهستانی «الف»، امتداد شمالی - جنوبی دارد.
  - ۳) منطقه کوهستانی «الف»، بر خلاف منطقه کوهستانی «ب»، امتداد غربی - شرقی دارد.
  - ۴) منطقه کوهستانی «الف»، برخلاف منطقه کوهستانی «ب»، امتداد شمالی - جنوبی دارد.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۰۰۴)

کوهستان‌های تالش، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است و کوه‌های البرز از تنگه منجیل شروع شده و تا کوه‌های شاهکوه در نزدیکی شاهرود ادامه دارد؛ بنابراین منطقه کوهستانی البرز امتداد غربی - شرقی و منطقه کوهستانی تالش امتداد شمالی - جنوبی دارد.

گروه آموزشی ماز

۱۱۶ - کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

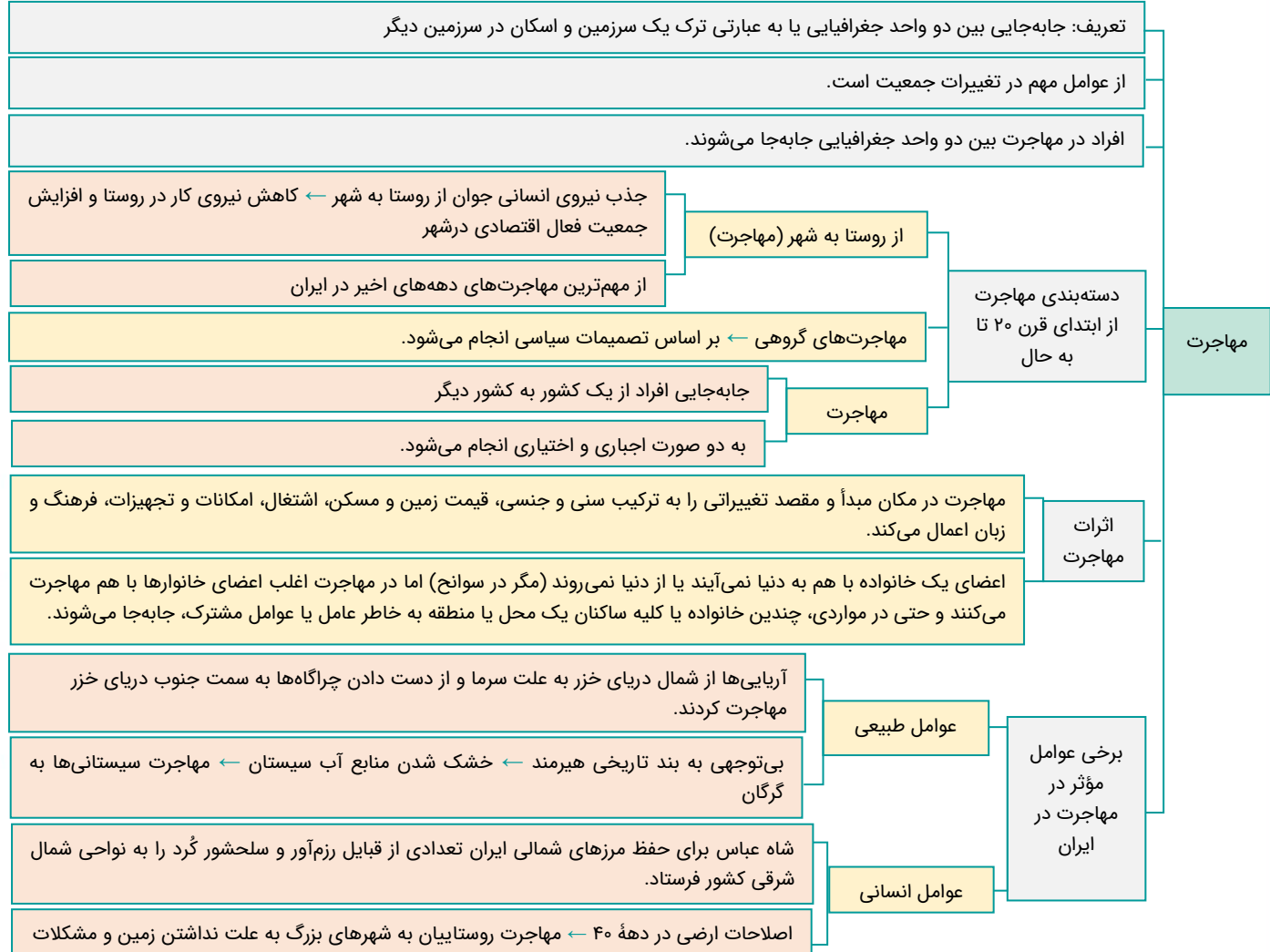
«در هر مکان پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر اثر گذاشته و به نوبه خود از آن تأثیر می‌پذیرند؛ از جمله.....»

- ۱) پدیده مهاجرت روستا به شهر که باعث افزایش رشد طبیعی جمعیت شهرها می‌شود و مهاجرت معکوس که در اثر افزایش آلودگی هوا شکل گرفته است.
- ۲) پدیده مهاجرت بی‌رویه روستا به شهر که باعث گسترش مناطق حاشیه می‌شود و مهاجرت شهر به روستا که در اثر گرانی مسکن شکل گرفته است.
- ۳) پدیده شهرگریزی که منجر به مناطق حاشیه شهری می‌شود و مهاجرت بی‌رویه روستا به شهر که در اثر کاهش رشد طبیعی جمعیت شکل گرفته است.
- ۴) پدیده مهاجرت شهر به روستا که باعث کمبود مسکن در شهرها می‌شود و مهاجرت روستا به شهر که در اثر افزایش آلودگی هوا شکل گرفته است.

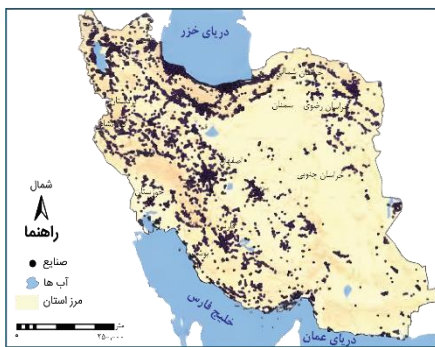

توجه داشته باشید که مهاجرت به هر شکلی، بر مکان مبدأ و مقصد اثر می‌گذارد و تغییرات به وجود آمده بر ترکیب سنی و جنسی، قیمت زمین و مسکن، اشتغال، امکانات و تجهیزات، فرهنگ و زبان قابل مشاهده است. به طور مثال مهاجرت بی‌رویه از روستاها به برخی از شهرهای بزرگ ایران، سبب افزایش جمعیت و گسترش مناطق حاشیه در آن‌ها شده است یا مهاجرت‌های شهر به روستا (یا مهاجرت معکوس یا شهرگریزی) ناشی از گرانی و کمبود مسکن، آلودگی هوا و آسیب‌های اجتماعی روی می‌دهد.

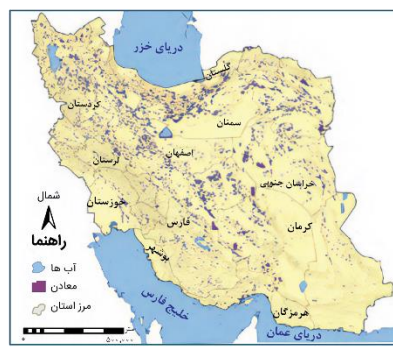

گروه آموزشی ماز

۱۱۷- نقشه «الف» توزیع معادن و نقشه «ب» توزیع فعالیت‌های صنعتی را در کشورمان نشان می‌دهد؛ با بررسی این دو نقشه و مطابق با ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین، انتظار داریم به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق استان‌های کشور توجه شود و بنابراین.....

ب

الف

- ۲) جمعیت در کشورمان بر اساس نقشه «ب» توزیع شود.
- ۴) جمعیت در کشورمان منطبق با هر دو نقشه توزیع شود.

- ۱) وضعیت نقشه «الف» با نقشه «ب» مطابقت پیدا کند.
- ۳) وضعیت نقشه «الف» با نقشه «ب» مطابقت پیدا نکند.

دو نقشه درج شده را به دقت مورد بررسی تطبیقی قرار دهید. با توجه به اینکه یکی از اصول آمایش سرزمین توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های محیط است و براساس آن، توزیع جمعیت انجام می‌شود، بنابراین با توجه به توزیع طبیعی و متعادل معادن در کشورمان، لازم است بهره‌برداری از آن‌ها و توزیع جمعیت و فعالیت اقتصادی مربوط به آن، مطابق با این نقشه انجام شود تا عملکرد مثبت انسان در محیط قابل اجرا شود.

یادآوری:

ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین	
ظرفیت‌ها و تأثیر هر منطقه در پیشرفت و توسعه عمومی کشور شناسایی می‌شود و سپس متناسب با آن برنامه‌ریزی صورت می‌گیرد.	توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور
مثال: بررسی اینکه در کدام مناطق کشور باید بخش کشاورزی توسعه یابد یا کدام مناطق برای گسترش بازارها و مراکز تجاری مناسب هستند.	استان‌های کشور
به همه جنبه‌های اقتصادی، سیاسی اجتماعی، فرهنگی، دفاعی و محیطی کشور به طور هماهنگ توجه می‌شود.	توجه به همه ابعاد توسعه
بین مناطق کشور از نظر دسترسی به منابع و امکانات تعادل برقرار شده و به منظور تحقق عدالت اجتماعی با توسعه نامساوی و تمرکز ثروت و سرمایه در برخی مناطق و فقر و محرومیت در مناطق دیگر مقابله می‌شود.	توجه به عدالت در توسعه
از تمرکز و انبوهی جمعیت در یک یا چند مادرشهر و مهاجرت بی‌رویه از روستاها و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ پیشگیری می‌شود.	توزیع متوازن جمعیت
در برنامه‌ریزی‌های عمرانی مانند احداث صنایع مراکز درمانی دانشگاه‌ها و جاده‌ها نیازهای جمعیتی حال و آینده مناطق مختلف کشور در نظر گرفته می‌شود.	توجه به نیازهای حال و آینده
در برنامه آمایش سرزمین بر بهره‌مندی منطقی و خردمندانه از منابع و حفاظت از محیط زیست تأکید می‌شود.	توجه به حفظ محیط زیست
انواع فعالیت‌ها و تأسیسات و تجهیزات باید به گونه‌ای استقرار و سازماندهی یابند که در زمان حمله‌های احتمالی دشمن از خسارت و آسیب دور بمانند در برنامه آمایش سرزمین جنبه‌های دفاع از منابع و سرمایه‌های سرزمین در مقابل دشمنان در برنامه‌ریزی به خوبی در نظر گرفته می‌شود.	توجه به آمایش دفاعی

گروه آموزشی ماز

۱۱۸- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

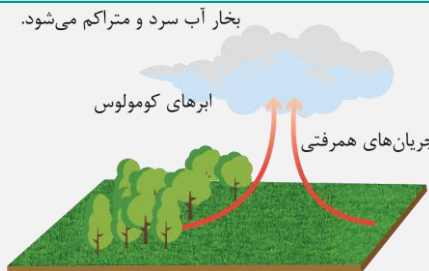
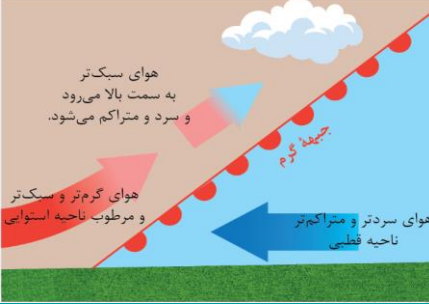

«در بارندگی..... وجود دارد و با ..... بارش به وجود می‌آید.»

- ۱) همرفتی همانند سیکلونی دو توده هوا - برخورد این توده‌های هوا
- ۲) سیکلونی برخلاف کوهستانی دو توده هوا - برخورد آن دو در محل جبهه‌ها
- ۳) کوهستانی برخلاف همرفتی یک توده هوا - صعود این توده هوا در امتداد دامنه کوه
- ۴) جبهه‌ای همانند ناهموازی دو توده هوا - توجه به شکل و جهت کوهستان و کاهش دمای توده هوا در هنگام صعود

در بارندگی (جبهه‌ای) یا (سیکلونی) که در محل جبهه‌ها به وجود می‌آید، دو توده هوا با هم برخورد می‌کنند. در سایر بارندگی‌ها (همرفتی و کوهستانی یا ناهموازی) یک توده هوا وجود دارد.

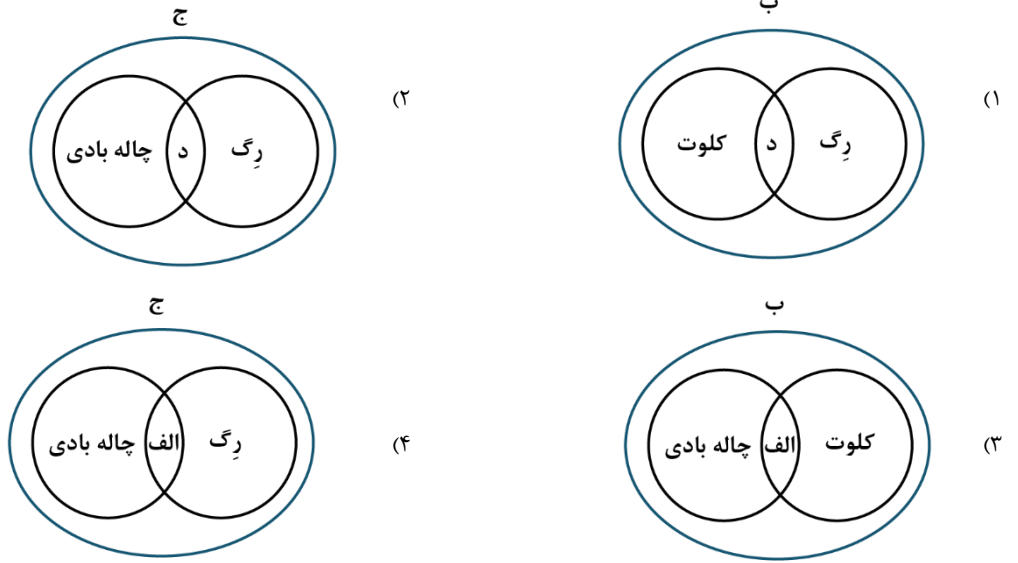
انواع بارش ها:

شکل	نحوه ایجاد	نوع بارش
<p>بخار آب سرد و متراکم می شود.</p> <p>جریان های همرفتی ابرهای کومولوس</p>	<p>در این نوع بارندگی، توده هوا از هوای مجاور خود گرم تر می شود؛ همراه با بالا رفتن، دمای آن پایین می آید و ابر تشکیل می شود و بارندگی صورت می گیرد. بارش های بهاری بیشتر از این نوع اند.</p>	همرفتی
 <p>هوای سردتر و متراکم تر ناحیه قطبی</p> <p>هوای گرم تر و سبک تر و مرطوب ناحیه استوایی</p> <p>جبهه گرم</p> <p>به سمت بالا می رود و سرد و متراکم می شود.</p>	<p>این نوع بارندگی بیشتر در محل جبهه ها به وجود می آید؛ جایی که توده های هوا با یکدیگر برخورد می کنند.</p>	جبهه ای (سیکلونی)
<p>تشکیل ابر، تراکم و بارش</p> <p>دماسته خشک</p> <p>دماسته مرطوب</p> <p>دریا</p> <p>هوای مرطوب در امتداد کوه بالا می رود و سرد می شود.</p>	<p>در این نوع بارندگی، نواحی مرتفع و کوهستان ها با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع آن می شوند که توده هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند. در نتیجه، توده هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می یابد و دیگر نمی تواند رطوبت را در خود نگه دارد و بنابراین، موجب بارش می شود.</p>	کوهستانی (ناهمواری)

گروه آموزشی ماز

۱۱۹- با توجه به عبارتهای زیر کدام اشکال به درستی ترسیم شده است؟

- الف: در نواحی دارای ماسه های ریز جابه جایی ذرات توسط باد
ب: اشکال تراکمی و حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان
ج: اشکال کاوشی و حاصل کنده شدن ذرات و انتقال آن به مکان دیگر
د: در طول زمان برجای ماندن مواد درشت تر

(متوسط - خط به خط - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

ویژگی‌های مشترک (رگ) و چاله بادی: هر دو از اشکال کاوشی هستند و هر دو در نواحی دارای ماسه‌های ریز تشکیل می‌شوند که باد ذرات ریز را جابه‌جا می‌کند.

«الف»: چاله‌های بادی و رگ

«ب»: اشکال تراکمی

«ج»: اشکال کاوشی

«د»: رگ

فرایند فرسایش	اشکال فرسایش	شیوه ایجاد
کاوشی «حاصل‌کننده شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن‌ها به مکان‌های دیگر»	دشت ریگی (رگ)	وقتی در زمین‌های پوشیده از ماسه‌های ریز، شن و سنگ‌های ریز و درشت، باد ماسه‌های ریز را با خود می‌برد، در طول زمان، سنگ‌های درشت بر جای می‌مانند و سطوحی پر از قلوه‌سنگ‌ها به وجود می‌آورند که به آن «سنگ‌فرش بیابانی» نیز می‌گویند. مانند دشت ریگی در اردن
	چاله‌های بادی	در نواحی دارای ماسه‌های ریز، و به ویژه فاقد پوشش گیاهی، باد ذرات را از محل خود جابه‌جا می‌کند و به تدریج حفره‌ها یا چاله‌هایی وسیع پدید می‌آورد. اگر در اثر برخورد با آب‌های زیرزمینی، رطوبت و چسبندگی در دانه‌ها به وجود بیاید، فرسایش بادی کند و سپس متوقف می‌شود. چاله‌های بادی که عمق بعضی از آن‌ها به ۴۰ متر نیز می‌رسد، در دشت لوت وجود دارد. مثال دیگر: چاله بادی در الجزایر
تراکمی «حاصل‌انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان»	کلوت (یاردانگ)	کلوت یا یاردانگ در رسوبات نرم به‌جامانده از دریاچه‌های قدیم پدید می‌آید. طی میلیون‌ها سال، باد شیارهایی موازی و لا شکل در این رسوبات ایجاد می‌کند. به تدریج بخش نرم را با خود می‌برد و بخش‌های سخت‌تر باقی می‌مانند. برجسته‌ترین کلوت‌ها در غرب بیابان لوت در منطقه شهداد در استان کرمان وجود دارد و از جاذبه‌های طبیعی منطقه برای گردشگران داخلی و خارجی است. کلوت‌ها که حاصل فرسایش بادی - آبی هستند، در مناطق خشک ایالات متحده آمریکا، مصر، چین و ایران مشاهده می‌شوند. مثال دیگر: یاردانگ‌های بیابان گبی
	گرز دیو و ستون‌های سنگی	گاهی باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، تخریب می‌کند و با خود می‌برد و بخش‌های سخت و مقاوم را باقی می‌گذارد. در نتیجه، ستون‌هایی سنگی به شکل قارچ یا سایر اشکال به وجود می‌آیند که به آن‌ها گرز دیو، دودکش جن، (به انگلیسی هودو Hoodoo) می‌گویند. مانند: گرز دیو بیابان سیریک - بندر جاسک
	تپه‌های ماسه‌ای (تلماسه)	تپه‌های ماسه‌ای یا تلماسه که در انگلیسی به دون مشهورند، بر اثر وزش باد و جابه‌جاشدن ماسه و شن پدید می‌آیند، ماسه‌هایی که به وسیله باد در سطح زمین حرکت می‌کنند، اگر به موانعی مثل گیاهان و بوته‌های خار یا قطعات سنگ و نظایر آن برخورد کنند و متوقف شوند یا سرعت باد در منطقه کاهش یابد، روی هم انباشته می‌شوند و سرانجام تلماسه‌ها یا تپه‌های ماسه‌ای را تشکیل می‌دهند. تپه‌های ماسه‌ای چندین متر ارتفاع دارند و ارتفاع برخی تپه‌های ماسه‌ای در لیبی تا ۳۰۰ متر و در لوت ایران تا بیش از ۵۰۰ متر نیز می‌رسد. یکی از نکات جالب توجه درباره تلماسه‌ها یا تپه‌های ماسه‌ای، حرکت آن‌هاست. برخی تلماسه‌ها می‌توانند طی یک سال ۱۰ تا ۲۰ متر در جهت وزش باد حرکت کنند. با وزش باد، ماسه‌های دامنه رو به باد به طرف بالا رانده می‌شوند و پس از رسیدن به قله، در دامنه پشتی فرود می‌آیند و همان جا انباشته می‌شوند. این فرایند موجب حرکت مداوم تلماسه می‌شود. تپه‌های ماسه‌ای انواع مختلف دارند، یکی از انواع مهم آن‌ها برخان است. برخان‌ها تپه‌های ماسه‌ای هلالی شکل و منفردی هستند که دو زائده یا بازو در جهت باد دارند. مانند: برخان دژ مرگ در کالیفرنیا

گروه آموزشی ماز

۱۲۰- با توجه به موارد زیر کدام یک در خصوص کشور ایالات متحده آمریکا، درست است؟

الف: دارای واحدهای دامداری است که در آن‌ها نگهداری از دام با استفاده از تجهیزات مدرن و روش‌های علمی صورت می‌گیرد.

ب: از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به کار بردن کود و بذره‌های اصلاح شده، در زمینه تولید برنج به خودکفایی رسید.

ج: به تنهایی حدود ۴۰ درصد از ذرت جهان را تولید می‌کند.

د: بخش عمده‌ای از گندم، ارزن و جو جهان را تولید می‌کند.

۱) موارد «الف» و «د» برخلاف «ب» و «ج» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

۲) موارد «ب» و «د» برخلاف «الف» و «ج» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

۳) موارد «الف» و «ج» برخلاف «ب» و «د» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

۴) موارد «ب» و «ج» برخلاف «الف» و «د» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

(متوسط - مفهومی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

«الف»: ایالات متحده آمریکا، از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان است که در آن با استفاده از روش‌های علمی نگهداری دام صورت می‌گیرد.

«ب»: از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به کار بردن روش‌های علمی، بذره‌های اصلاح‌های شده، کود و آفت‌کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات، برخی کشورها موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند که از جمله این کشورها می‌توان به فیلیپین و پاکستان اشاره کرد که در زمینه تولید برنج به خودکفایی رسیدند.

«ج»: ایالات متحده آمریکا حدود ۴۰٪ ذرت جهان را تولید می‌کند.

«د»: چین، هند، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا بخش عمده گندم جهان را تولید می‌کند.

کشت غله تجاری:

غلات مانند: گندم، برنج، ذرت، جو، چاودار و ارزن

بخش عمده غذای مردم کشورهای آسیایی و آفریقایی غلات است.

میانگین تولید سالانه غلات در جهان: ۱/۵ میلیارد تن

تولیدکنندگان بخش عمده گندم جهان: چین، هند، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا

ذرت در اغلب نواحی دنیا کشت می‌شود و ایالات متحده آمریکا تولیدکننده حدود ۴۰ درصد ذرت جهان است.

بیشتر برنج دنیا در قاره آسیا به ویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی کشت می‌شود (تولید برنج به شرایط خاص آب و هوایی گرمسیری و نیمه‌گرمسیری و رطوبت هوا و آب زیاد وابسته است).

چین، هند، اندونزی، بنگلادش، ویتنام، تایلند و ... از تولیدکنندگان عمده برنج در جهان هستند.

کشت و صنعت: مزارع غله تجاری معمولاً بسیار بزرگ بوده و کاشت و برداشت محصول به صورت ماشینی صورت می‌گیرد. گاه این مزارع به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ اداره می‌شوند. در این نوع کشاورزی، در کنار مزارع معمولاً کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف ایجاد می‌شود که اصطلاحاً به آن «کشت و صنعت» می‌گویند.

گروه آموزشی ماز

۱۲۱- مشاهده نواحی خود مختار نخجوان و کردستان، به ترتیب در کشورهای جمهوری آذربایجان و عراق در نقشه سیاسی جهان، به کدام مشخصات این کشورها اشاره دارد؟

- ۱) فاقد نظام سیاسی فدرال هستند و به علت داشتن ناحیه خود مختار، صرفاً نظام سیاسی تک‌ساخت یا ترکیبی دارند.
- ۲) به دلیل داشتن ناحیه خودمختار، دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی هستند و نظام سیاسی یکپارچه نیز دارند.
- ۳) فاقد نظام سیاسی تک‌ساخت هستند و به علت داشتن ناحیه سیاسی ویژه، نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی دارند.
- ۴) به دلیل داشتن ناحیه خودمختار، دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی هستند و نظام سیاسی فدرال نیز دارند.

(متوسط - ترکیبی - ۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

کشورهایی که دارای یک یا چند ناحیه خودمختار (یک ناحیه سیاسی ویژه که به دلیل شرایط قومی و مذهبی و ... از استقلال محدودی برخوردار است و در امور سیاست خارجی و دفاع تابع حکومت مرکزی است) هستند، دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی هستند. در این نوع نظام، بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت یا یکپارچه است و فقط یک یا چند بخش کوچک به صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند. مناطق خودمختار اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود دارند. نظام سیاسی کشورهای عراق، جمهوری آذربایجان و انگلستان از این نوع است.

حکومت‌ها از نظر مدیریت فضای جغرافیایی کشور و توزیع قدرت در پهنه سرزمین به سه گروه عمده تقسیم می‌شوند:

<p>این نظام از اروپا به دیگر نقاط جهان راه یافته و کشور فرانسه از پیشگامان این الگوست. در این نظام:</p> <p>(۱) کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچکتر (مانند استان و شهرستان) تقسیم می‌شود، اما حکومت مرکزی، حدود اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند.</p> <p>(۲) اختیارات محلی محدود و نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است.</p> <p>(۳) قدرت سیاسی از یک کانون (یعنی پایتخت)، به سایر نواحی اعمال می‌شود و مدیریت‌های محلی، تصمیمات دولت مرکزی را اجرا می‌کنند.</p> <p>(۴) فقط یک سطح قانون‌گذاری، یعنی مجلس ملی قانون‌گذاری، در مرکز وجود دارد و قوانین و مقررات و تشکیلات اداری در تمام کشور همسان است.</p>	<p>نظام سیاسی تک‌ساخت (یکپارچه)</p>
<p>در این نوع نظام سیاسی:</p> <p>(۱) کشور به چند ایالت تقسیم می‌شود و ایالت‌ها اختیارات زیادی دارند.</p> <p>(۲) حکومت و توزیع قدرت در سرزمین دو سطح دارد:</p> <p>الف) سطح فدرال (ملی و حکومت مرکزی) و ب) سطح ایالت (منطقه)</p> <p>(۳) علاوه بر وجود حکومت مرکزی و نیروی تصمیم‌گیری در سطح ملی، هر ایالت قوه مقننه، مجریه و قضاییه مستقل نیز دارد؛ یعنی: - مجلس نمایندگان و سنا در مرکز کشور و مجلس ایالتی در هر ایالت اقدام به قانون‌گذاری می‌کنند؛ بنابراین برخی قوانین ایالت‌ها با یکدیگر تفاوت دارند.</p> <p>- هر ایالت در امور و برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی خود به طور مستقل تصمیم‌گیری و عمل می‌کند.</p> <p>(۴) حکومت مرکزی هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهنده ایالت‌هاست و ایالت‌ها در دفاع، سیاست خارجی و واحد پول ملی از حکومت مرکزی تبعیت می‌کنند.</p>	<p>نظام سیاسی فدرال</p>
<p>در این نوع نظام سیاسی:</p> <p>(۱) بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است؛ فقط یک یا چند بخش کوچک به شکل ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند.</p> <p>(۲) مناطق خودمختار، اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود دارند.</p> <p>مثال: نظام سیاسی کشورهای عراق، جمهوری آذربایجان و انگلستان از نوع ناحیه‌ای و ترکیبی است.</p>	<p>نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی</p>

گروه آموزشی ماز

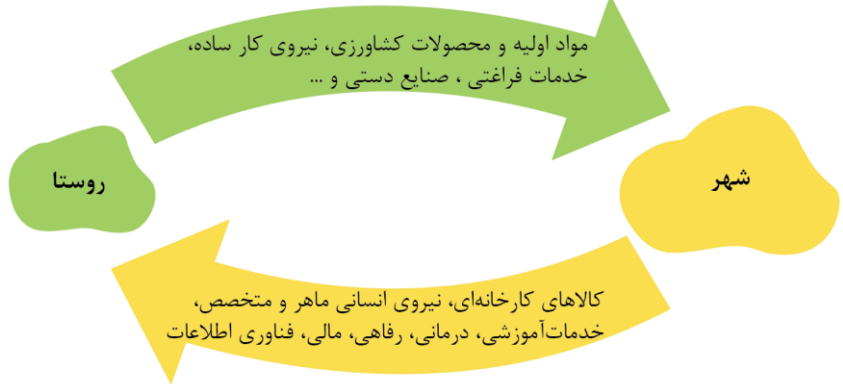
۱۲۲- با توجه به اینکه روابط متقابلی بین شهرها و روستاها وجود دارد، در کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره شده است؟

- (۱) مواد اولیه استخراج شده حاصل از فعالیت‌های نوع دوم از روستاها خارج شده و کالاهای کارخانه‌ای حاصل از فعالیت‌های نوع اول به آن وارد می‌شود.
- (۲) مواد اولیه استخراج شده حاصل از فعالیت‌های نوع اول از روستاها خارج شده و کالاهای کارخانه‌ای حاصل از فعالیت‌های نوع دوم به آن وارد می‌شود.
- (۳) صنایع دستی تولید شده حاصل از فعالیت‌های نوع دوم از روستاها خارج شده و خدمات آموزشی و درمانی حاصل از فعالیت‌های نوع اول به آن وارد می‌شود.
- (۴) صنایع دستی تولید شده حاصل از فعالیت‌های نوع اول از روستاها خارج شده و خدمات آموزشی و درمانی حاصل از فعالیت‌های نوع سوم به آن وارد می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیبی - ۱۴۰۲)

مطابق با تصویر زیر، در روابط متقابل شهرها و روستاها مواد اولیه استخراج شده حاصل از فعالیت‌های نوع اول از روستاها خارج شده و کالاهای کارخانه‌ای حاصل از فعالیت‌های نوع دوم به آن وارد می‌شود. در این سؤال به جزئیات فعالیت‌های نوع اول، دوم، سوم و چهارم توجه کافی داشته باشید.

یادآوری:

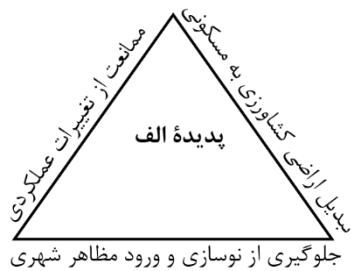
انواع فعالیت‌های اقتصادی:

در گذشته، فعالیت‌های اقتصادی به سه گروه یا سه بخش عمده تقسیم می‌شدند. از دهه ۱۹۸۰ میلادی، یک بخش دیگر به بخش‌های قبلی افزوده شد و فعالیت‌های نوع چهارم نام گرفت. به عبارت دیگر امروزه فعالیت‌ها را به چهار گروه یا بخش تقسیم می‌کنند:

فعالیت‌های نوع اول	به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند؛ مانند کشاورزی، زراعت، دامپروری، صید ماهی، جنگل‌داری و استخراج معدن.
فعالیت‌های نوع دوم	شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم. (صنعت)
فعالیت‌های نوع سوم	به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود؛ مانند حمل‌ونقل، بانکداری، امور پزشکی و درمانی، امور آموزشی، قضایی، خرید و فروش، تجارت و مانند آن. (خدمات)
فعالیت‌های نوع چهارم	بخشی از فعالیت‌های اقتصادی که فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش، تحقیق و توسعه است.

گروه آموزشی ماز

۱۲۳- با بررسی شکل زیر کدام مورد مطابق با پدیده «الف» تدوین شده است؟

- ۱) با تحقق روستای پایدار، شکل‌گیری پدیده «الف» متوقف می‌شود؛ زیرا این پدیده شهرها را بیشتر از گذشته به مکان مهاجر فرست تبدیل می‌کند.
- ۲) با تحقق روستای پایدار از شکل‌گیری پدیده «الف» جلوگیری می‌شود؛ زیرا این پدیده روستاها را بیشتر از گذشته به مکان مهاجرپذیر تبدیل می‌کند.
- ۳) این پدیده بر اساس سه رکن روستای پایدار تنظیم شده است و شهرها و روستاها را به ترتیب به مکان‌های مهاجر فرست و مهاجرپذیر تبدیل می‌کند.
- ۴) این پدیده مغایر با سه رکن روستای پایدار تنظیم شده است و شهرها و روستاها را به ترتیب به مکان‌های مهاجرپذیر و مهاجر فرست تبدیل می‌کند.

(دشوار - ترکیبی - ۱۲۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ شریعی:

تحقق روستای پایدار سه رکن دارد:

- ۱) فعال کردن اقتصاد روستا
  - ۲) خدمات اجتماعی و فرهنگی
  - ۳) حفظ محیط زیست روستا و چشم‌اندازهای طبیعی آن.
- پدیده «الف» می‌تواند به بیشتر شدن عوامل دافعه در روستا و در نتیجه، افزایش مهاجرت از روستا به شهر اشاره داشته باشد؛ زیرا اضلاع مثلث مورد نظر، «مغایر» با ارکان روستای پایدار تنظیم شده است:
- تبدیل اراضی کشاورزی به مسکونی، چشم‌اندازهای طبیعی و محیط زیست روستا را تغییر می‌دهد. (مغایرت با رکن سوم)
  - ممانعت از تغییرات عملکردی، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید در روستا را محدود می‌سازد. (مغایرت با رکن اول)
  - جلوگیری از نوسازی و ورود خدمات، امکانات و مظاهر شهری (مغایرت با رکن دوم)
- بنابراین، پدیده «الف» که بر اساس موارد فوق و مغایر با ارکان روستای پایدار شکل می‌گیرد، روستاها را به مکانی مهاجر فرست و شهرها را به مکانی مهاجرپذیر تبدیل می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۱۲۴- شوریهایی مانند روسیه که از وسعت زیادی برخوردارند در مقایسه با کشورهای طویل مانند شیلی از نظر منطقه زمانی چه مشخصاتی دارند؟

- ۱) در چندین قاع زمانی قرار دارند و بنابراین در سراسر این کشورها چندین ساعت رسمی یا استاندارد وجود دارد.
- ۲) در چندین قاع زمانی قرار دارند و بنابراین در سراسر این کشورها یک ساعت رسمی یا استاندارد تعیین شده است.
- ۳) در یک قاع زمانی قرار دارند و بنابراین در این کشورها یک ساعت رسمی یا واقعی تعیین و استفاده شده است.
- ۴) در یک قاع زمانی قرار دارند و بنابراین در این کشورها یک ساعت محلی یا واقعی تعیین و استفاده می‌شود.

محیط کره زمین ۳۶۰ درجه است و یک دور چرخش آن ۲۴ ساعت طول می‌کشد. پس می‌توان کره زمین را به ۲۴ قاچ تقسیم کرد که هر قاچ ۱۵ درجه پهنا دارد. هر منطقه زمانی، یک قاچ یا یک ساعت است و یک نصف‌النهار مرکزی دارد. توافق شده است که همه نصف‌النهارهایی که داخل یک قاچ قرار گرفته‌اند، ساعت رسمی یا استاندارد یکسانی داشته باشند. در این بین کشورهای وسیع مانند روسیه، در چند قاچ زمانی قرار دارد و بنابراین چند ساعت رسمی دارد و کشورهای طویل مانند شیلی که در عرض جغرافیایی گسترش یافته‌اند، از ساعت رسمی یکسانی برخوردار است.

زمان محلی، زمان رسمی:

برای این‌که به نقش نصف‌النهار گرینویچ به‌عنوان مبدأ اندازه‌گیری زمان برای کشورها بهتر پی ببریم، لازم است موضوع زمان محلی و زمان رسمی را مرور کنیم. کره زمین حول محور قطب‌های خود در حال چرخش است و یک دور کامل آن، ۲۴ ساعت طول می‌کشد که به آن یک «شبانه‌روز» می‌گویند. با توجه به حرکت زمین از غرب به شرق، مناطق مختلف کره زمین واقع بر نصف‌النهارها پی‌درپی در مقابل خورشید قرار می‌گیرند. در شکل روبه‌رو، ابتدا نقطه «الف» و سپس نقطه «ب» در مقابل خورشید قرار می‌گیرد. پس، ساکنان نقطه «الف» طلوع خورشید را زودتر مشاهده می‌کنند و ظهر هم در آن‌جا زودتر فرا می‌رسد.

بین همه مکان‌های واقع بر نصف‌النهارهای مختلف کره زمین همواره اختلاف زمانی وجود دارد؛ به‌طوری‌که در یک کشور، زمان واقعی دو شهر مجاور متفاوت است. حتماً هنگام سفر به شهرهای مختلف ایران متوجه شده‌اید که اوقات شرعی که بر مبنای زمان واقعی و محلی است، یعنی اذان صبح، ظهر و مغرب، در شهرهای مختلف متفاوت است.

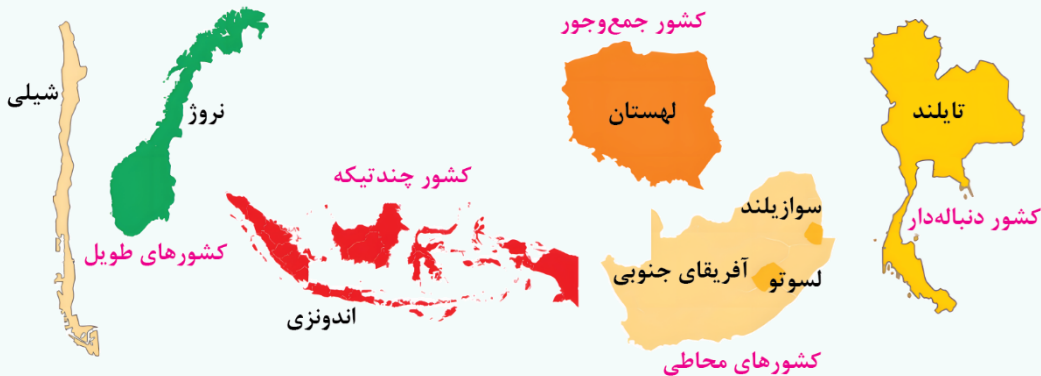
زمان واقعی یا ساعت محلی اختلالاتی در برنامه حرکت وسایل حمل‌ونقل و فعالیت‌های اقتصادی و باز و بسته شدن ادارات و کارخانه‌ها و ... در داخل یک کشور و بین کشورها پدید می‌آورد. به همین سبب، کشورها به جای ساعت واقعی از ساعت رسمی یا استاندارد استفاده می‌کنند.

محیط کره زمین ۳۶۰ درجه است و یک دور چرخش آن ۲۴ ساعت طول می‌کشد. پس، می‌توان کره زمین را به ۲۴ قاچ تقسیم کرد که هر قاچ ۱۵ درجه پهنا دارد. هر منطقه زمانی یک قاچ یا یک ساعت است و یک نصف‌النهار مرکزی دارد. توافق شده است که همه نصف‌النهارهایی که داخل یک قاچ قرار گرفته‌اند ساعت یکسانی داشته باشند.

یادآوری: شکل سرزمین

مثال	ویژگی	شکل کشورها
لهستان، ایران	شکلی شبیه مربع یا دایره	جمع و جور (فشرده)
نروژ، شیلی	طول آن‌ها حداقل شش برابر عرضشان است.	طویل
تایلند	یک بخش شبه‌جزیره‌ای یا دالان‌مانند دارند که از سرزمین اصلی جدا افتاده است.	دنباله‌دار
اندونزی	کشورهای جزیره‌ای	چندپاره یا چندتکه
لسوتو، سوازیلند	درون یک کشور دیگر محصور شده‌اند.	محاطی

۱۲۵- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

- «شکل و شیب حوضه‌های آبخیز رابطه مستقیمی با سیل خیزی رودها دارد؛ به طوری که هر چه شکل حوضه .....»
- ۱) درازتر و شیب آن کمتر باشد، سیل خیزی کمتری دارد؛ زیرا همه جریان‌ها همزمان به انتهای حوضه وارد می‌شوند.
  - ۲) درازتر و شیب آن کمتر باشد، سیل خیزی کمتری دارد؛ زیرا جریان‌ها بسیار سریع تر به انتهای حوضه وارد می‌شوند.
  - ۳) گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است؛ زیرا همه جریان‌ها همزمان و سریع تر به خروجی حوضه می‌رسند.
  - ۴) گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است؛ زیرا جریان‌ها به طور متوالی و سریع تر به خروجی حوضه می‌رسند.

(متوسط - خط به خط - ۱۲۰۵)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

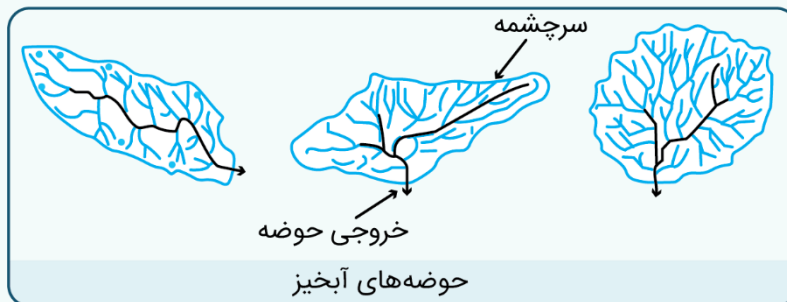
شکل حوضه، شیب و تعداد انشعابات حوضه نیز رابطه مستقیمی با سیل خیزی رود دارند. حوضه‌های آبخیز از نظر شکل، به سه گروه گرد، دراز و پهن تقسیم می‌شوند. هر چه شکل حوضه آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است و به عکس، هر چه حوضه درازتر و کشیده‌تر باشد، سیل خیزی آن کمتر است. در حوضه‌های گرد، مدت زمان کمتری صرف می‌شود تا آب آبراهه‌ها خارج شوند؛ زیرا در حوضه‌های گرد به علت انشعابات پراکنده سرشاخه‌ها که طول آن‌ها تقریباً به یک اندازه است، همه جریان‌ها همزمان به خروجی می‌رسند و موجب سرریز و وقوع سیل می‌شوند. به عکس در حوضه‌های کشیده، مدت زمان طولانی‌تری سپری می‌شود تا آب جاری مسافت سرچشمه تا خروجی را طی کند و در نتیجه آب سرشاخه‌ها به تدریج و به طور متوالی از حوضه تخلیه می‌شوند.

انواع حوضه‌های آبخیز:

به طور کلی حوضه‌های آبخیز سه شکل دارند:

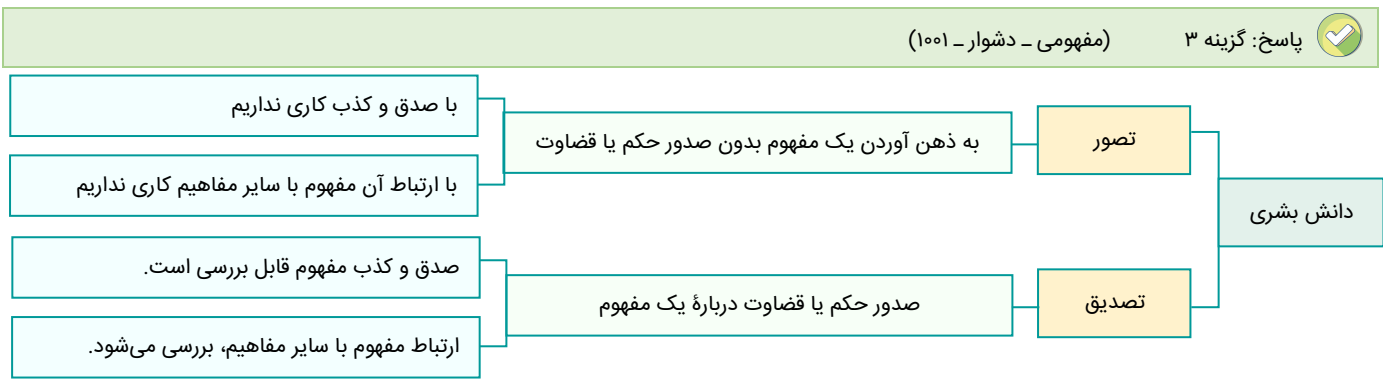
۱. گرد: در حوضه‌های گرد، مدت زمان کمتری صرف می‌شود تا آب آبراهه‌ها خارج شوند؛ زیرا در حوضه‌های گرد سرشاخه‌ها انشعابات پراکنده‌ای دارند که طول آن‌ها تقریباً به یک اندازه است؛ بنابراین همه جریان‌ها همزمان به خروجی می‌رسند و موجب سرریز و وقوع سیل می‌شوند.
۲. دراز: در حوضه‌های کشیده، مدت زمان طولانی‌تری سپری می‌شود تا آب جاری، مسافت سرچشمه تا خروجی را طی کند و در نتیجه آب سرشاخه‌ها به تدریج و به طور متوالی از حوضه تخلیه می‌شوند.
۳. پهن: سومین شکل حوضه‌های آبخیز شکل پهن است.

۱۲۶- کدام عبارت درست است؟

- (۱) ادراکی که در آن حکم به نفی یا اثبات باشد، تعریف است.
- (۲) تصور، علمی است که حکم آن در ذهن آدمی حاصل می‌شود.
- (۳) نسبت ایجابی یا سلبی بر تصورات، سبب ایجاد تصدیق است.
- (۴) تصور، عبارت است از موافقت با صدق یا کذب حکمی ذهنی.

پاسخ: گزینه ۳ (مفهومی - دشوار - ۱۰۰۱)

پاسخ تشریحی:

هر تصدیق، حداقل از ۳ تصور (تصور موضوع - تصور محمول - تصور نسبت) تشکیل شده است؛ پس در ابتدا یادآور می‌شود که اجزای تصدیق، همان تصورات است. از طرفی، اگر چند تصور، همراه با ایجاد نسبت و حکمی باشد، تبدیل به تصدیق می‌شوند؛ مثلاً، حکم به «بودن» نسبتی را برای چند تصور می‌دهیم.

مثال: در قضیه «هوا سرد است»، نسبت «ایجابی» به تصور «سرد بودن هوا» داده‌ایم و سبب ایجاد «تصدیق» شده‌ایم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ ادراکی که در آن حکم به نفی یا اثبات باشد، تصدیق است؛ نه تعریف.

دام تستی:

اولاً «تعریف»، درک و فهم انسان از چیزی نیست؛ بلکه فرآیندی است که در آن، ذهن از تصورات معلوم کمک می‌گیرد تا با استفاده از آن‌ها، تصور مجهول را روشن سازد. پس گزینه ۱ به دلیل اینکه، تعریف را نوعی «ادراک» دانسته، نادرست است؛ ثانیاً، در تعریف، حکم به نفی یا اثبات چیزی نمی‌دهیم؛ بلکه چیستی یک مفهوم را شرح می‌دهیم.

۲ و ۴ تصور، فاقد حکم و قضاوت است و در نتیجه، با صدق و کذب مفاهیم نیز کاری ندارد.

مشاوره:

از درس ۱ منطق در سال گذشته، از مبحث تشخیص «تعریف و استدلال» سؤال طرح شده و در سال‌های قبل، از مبحث تشخیص «تصور و تصدیق» نیز سؤال آمده است؛ شاید تنها مبحثی که کمتر به آن توجه شده، مباحث «تعریفی و خط به خط» از «تصور و تصدیق» است؛ به همین دلیل این مبحث در آزمون جامع ماز، مورد توجه قرار گرفته است.

گروه آموزشی ماز

۱۲۷- مجموعه‌ای متشکل از سه مفهوم مختلف به نام‌های A و B و C داریم؛ اگر نسبت میان A و نقیض C تباین باشد و B اعم از C باشد، در این صورت.....

- (۱) امکان ندارد که در طبقه‌بندی میان مفاهیم، دو مفهوم A و B در یک طبقه قرار بگیرند.
- (۲) از آنجا که نسبت میان A و نقیض C تباین است؛ پس نسبت میان A و C نیز تباین است.
- (۳) همه مصادیق مفهوم B شامل مفهوم C شده است و برعکس این موضوع نیز صادق است.
- (۴) نسبت میان نقیض مفهوم A و مجموع B و C تباین یا عموم و خصوص مطلق است.

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - مفهومی - ۱۰۰۳)

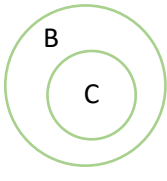
پاسخ تشریحی:

شکل مذکور، حاکی از نسبت میان سه مفهوم A و B و C است؛ برای اینکه به شکل بالا برسیم، مراحل زیر را انجام می‌دهیم.

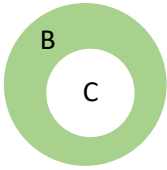
گام اول:

از ساده‌ترین قسمت شروع می‌کنیم و نسبت میان B و C را مشخص می‌کنیم؛ چرا که مطابق صورت سؤال، B اعم از C است و نسبت میان آن‌ها، عموم و خصوص مطلق است.

گام دوم:

نقیض C را مشخص می‌کنیم. (نقیض C، یعنی قسمت‌هایی که C نیست؛ و از آنجا که از ابتدا مشخص کردیم که مجموعه ما کلاً ۳ مفهوم مختلف دارد و A و B نیز غیر از C است، زیرا از ابتدا گفتیم که سه مفهوم مختلف داریم؛ پس نمی‌تواند نسبتش با نقیض C تساوی باشد، پس نقیض C شامل قسمت‌های اختصاصی B می‌شود که شامل C نیست)

گام سوم:

نسبت میان A و نقیض C را که تباین است؛ نشان می‌دهیم:

توجه داشته باشید که در صورت سؤال، اشاره شده که این ۳ مفهوم، مختلف هستند و با یکدیگر فرق دارند. پس نقیض C نمی‌تواند شامل A شود.

بررسی گزینه‌ها:

۱ مطابق شکل، نسبت میان دو مفهوم A و B، تباین است؛ پس ممکن است در یک طبقه‌بندی صحیح، در یک طبقه قرار بگیرند.

نکته: در طبقه‌بندی صحیح از مفاهیم، همواره نسبت دو مفهومی که در یک طبقه قرار می‌گیرند؛ تباین است.

۲ مطابق شکل مذکور، نسبت میان A و C نیز تباین است و این گزینه درست می‌باشد.

۳ مفهوم B، اعم از مفهوم C است؛ پس B شامل همه مفاهیم C است و نه برعکس.

مثال: مفهوم «حیوان»، اعم از «انسان» است؛ پس همه انسان‌ها، مشمول حیوانات هستند؛ اما برعکس آن صادق نیست.

۴ نقیض مفهوم A، یعنی چیزی که A نیست و از آنجا که مجموعه ما، کلاً از A و B و C تشکیل شده است؛ پس نقیض A، همان مجموع B و C است؛ (نقیض $B+C = A$) با این تفاسیر، نسبت میان نقیض A و مجموع B و C، تساوی است.

گروه آموزشی ماز

۱۲۸- کدام گزینه درباره انواع استدلال، نادرست است؟

- ۱) از استنتاج بهترین تبیین جهت بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود.
- ۲) در صورت رعایت شرایط استقرای تعمیمی قوی، حمایت مقدمات از نتیجه قطعی می‌شود.
- ۳) در استقرای تمثیلی، نمی‌توان حکمی کلی صادر کرد که بر مبنای شباهت به دست آمده باشد.
- ۴) دانشمندان در تلاش هستند تا با استفاده از استقرای تعمیمی قوی، مبنایی برای علوم تجربی فراهم کنند.

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - خط به خط - ۱۰۰۵)

نکته: نتیجه استدلال استقرایی هیچ‌وقت قطعی نیست؛ زیرا در تعریف آن می‌خوانیم استدلالی است که حمایت مقدمات از نتیجه نسبی است؛ پس اگر حمایت مقدمات از نتیجه به‌طور مطلق و قطعی باشد قیاس است و دیگر استقراء نیست!

پاسخ تشریحی:

استقرای تعمیمی، همواره نتیجه احتمالی دارد و مقدمات آن از نتیجه، حمایت نسبی می‌کنند؛ پس حتی با رعایت کردن شرایط استقرای تعمیمی قوی، باز هم حمایت مقدمات از نتیجه، کامل و قطعی نمی‌شود.

نکته: اصلی‌ترین تفاوت «قیاس» و «استقراء» در قطعی یا احتمالی بودن نتیجه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ استنتاج بهترین تبیین در بررسی فرضیه‌های علمی کاربرد دارد.

مثال: فرضیه‌های مختلفی درباره علت شیوع ویروس کرونا مطرح می‌شود و یکی‌یکی بررسی شده و فرضیه‌های نامناسب رد شده و نهایتاً بهترین فرضیه انتخاب می‌شود.

۳ در استقرای تمثیلی، حکم مورد نظر، همواره جزئی است.

نکته: تفاوت استقرای تعمیمی و استقرای تمثیلی چیست؟

نوع مقدمات ← مقدمات استقرای تمثیلی و استقرای تعمیمی، جزئی هستند.
 نوع نتیجه ← نتیجه استقرای تمثیلی، جزئی و نتیجه استقرای تعمیمی، کلی است.
 مبنا ← مبنا استقرای تمثیلی، شباهت و مبنا استقرای تعمیمی، تخمین است.

۴ استقرای تعمیمی قوی، در فراهم کردن مبنای موردنیاز برای علوم تجربی کاربرد دارد.

مثال: دانشمندان علم شیمی، بارها آزمایش می‌کنند که آب، در ۱۰۰ درجه می‌جوشد؛ پس بر اساس یک استقرای تعمیمی قوی، حکم می‌کنند که «آب، همواره در ۱۰۰ درجه می‌جوشد».

مشاوره: در سال‌های اخیر، از این درس فقط یک‌بار در کنکور سراسری داخل ۱۴۰۱، به‌صورت «خط به خط» و «تعریفی» سؤال طرح کردند و همواره، سؤالات «تشخیصی» طرح شده است؛ یعنی عبارت‌های مختلفی ذکر شده و نوع استدلال مورد توجه قرار گرفته است. به همین دلیل، ممکن است که طراح کنکور، مجدداً به مباحث «تعریفی» این درس که تاکنون به آن‌ها توجه زیادی نکرده، بپردازد.

گروه آموزشی ماز

۱۲۹- اگر قضیه «بعضی الف ب است» کاذب باشد، کدام قضا با «صادق» هستند؟

- ۱) بعضی الف ب نیست - هر الف ب است
- ۲) بعضی الف ب نیست - بعضی ب الف نیست
- ۳) هیچ الف ب نیست - بعضی ب الف است
- ۴) بعضی ب الف نیست - هر الف ب است

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - ترکیبی - ۱۰۰۷)

جرعه ذهنی:

حرکت از «کذب» به «صدق»، فقط در «تناقض» وجود دارد؛ پس پاسخ مورد نظر، گزینه‌ای است که به نحوی در آن، از نسبت تناقض استفاده شده باشد.

پاسخ تشریحی:

قضیه اول در گزینه ۲:

ابتدا قضیه کاذب در صورت سؤال، یعنی «بعضی الف ب است» را «متناقض» می‌کنیم تا «صادق» شود ← هیچ الف ب نیست. از آنجا که در رابطه تداخل، «صدق کلی» سبب «صدق جزئی» می‌شود؛ پس در صورت صادق بودن «هیچ الف ب نیست»، قضیه «بعضی الف ب نیست» نیز صادق است.

قضیه دوم در گزینه ۲:

از آنجا که در مرحله قبل، به صدق قضیه «هیچ الف ب نیست» رسیدیم؛ پس عکس مستوی آن، یعنی قضیه «هیچ الف ب نیست» نیز صادق است و در نتیجه، تداخل آن، یعنی قضیه «بعضی الف ب نیست» نیز صادق است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) قضایای موجود در این گزینه، به ترتیب «صادق» و «کاذب» هستند.

توضیح بیشتر:

قضیه اول: قضیه مذکور، مطابق آنچه در پاسخ تشریحی توضیح داده شد؛ ابتدا متناقض و سپس متداخل قضیه اصلی و صادق است.
قضیه دوم: قضیه «هر الف ب است» متداخل قضیه صورت سؤال است و طبق رابطه تداخل، «کذب قضیه جزئی»، سبب «کذب قضیه کلی» می‌شود.
قضایای موجود در این گزینه، به ترتیب «صادق» و «نامعلوم» هستند.

توضیح بیشتر:

قضیه اول: قضیه مذکور، متناقض قضیه اصلی و صادق است.
قضیه دوم: قضیه «بعضی الف ب است» عکس مستوی قضیه صورت سؤال است و در عکس مستوی، در صورت کاذب بودن قضیه اصلی، نمی‌توانیم درباره صدق و کذب قضیه دوم نظری بدهیم.

۴) قضایای موجود در این گزینه، به ترتیب «صادق» و «کاذب» هستند.

توضیح بیشتر:

قضیه اول: همان قضیه دوم در گزینه ۲ است که صدق آن را اثبات کردیم.
قضیه دوم: قضیه «هر الف ب است» متداخل قضیه صورت سؤال است و از آنجا که در تداخل، «کذب قضیه جزئی»، سبب «کذب قضیه کلی» می‌شود؛ پس قضیه مذکور «کاذب» است.

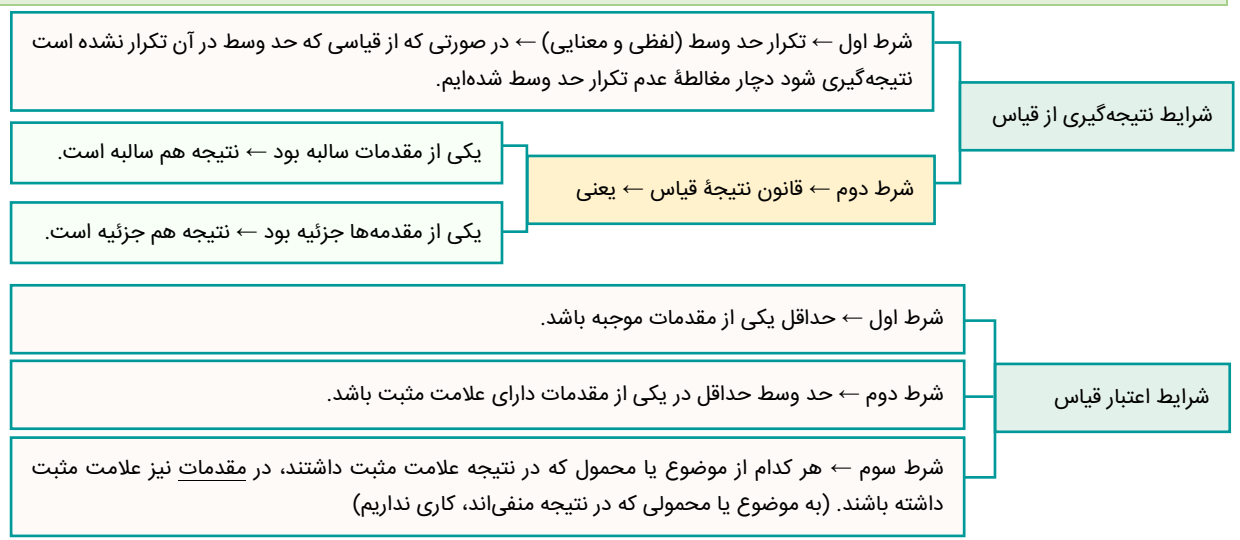
مشاوره: تست مذکور، مشابه کنکور سراسری سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴ و ۱۳۹۷ و ۱۴۰۱ است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۰- اگر دو قضیه «هیچ شترمرغی عقاب نیست» و «بعضی عقاب‌ها، پرواز کننده هستند» مقدمات یک قیاس اقترانی باشند، کدام گزینه می‌تواند نتیجه معتبر از این دو مقدمه باشد؟

- ۱) بعضی پرواز کننده‌ها، شترمرغ نیستند.
- ۲) بعضی شترمرغ‌ها، پرواز کننده نیستند.
- ۳) هیچ پرواز کننده‌ای، شترمرغ نیست.
- ۴) هیچ شترمرغی، پرواز کننده نیست.

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - ترکیبی - ۱۰۰۸)

پاسخ تشریحی:

شرایط حد وسط را بررسی می‌کنیم: حد وسط «عقاب» است و مشکلی ندارد. قانون نتیجه‌گیری قیاس را بررسی می‌کنیم:

مقدمه اول، «سالبه کلیه» و مقدمه دوم، «موجبه جزئیه» است؛ پس نتیجه باید «سالبه جزئیه» باشد. (رد گزینه‌های ۳ و ۴) از میان شرایط اعتبار، شرط سوم را در گزینه ۱ و ۲ که باقی مانده است، بررسی می‌کنیم؛ زیرا فقط این شرط، مستقیماً مربوط به نتیجه است: گزینه ۱: «شترمرغ» در محمول نتیجه علامت مثبت دارد و در موضوع مقدمه اول نیز، علامت مثبت دارد؛ پس شرط سوم رعایت شده است. گزینه ۲: «پرواز کننده» در محمول نتیجه علامت مثبت دارد، اما در محمول مقدمه دوم، علامت منفی دارد؛ پس شرط سوم رعایت نشده است.

مشاوره: در کنکورهای اخیر، مقدمه اول یک قیاس ذکر و مقدمه دوم آن خواسته می‌شود؛ یا اینکه مقدمات یک قیاس ذکر می‌شود و نتیجه آن مورد پرسش قرار می‌گیرد؛ این سؤالات برخلاف ظاهر دشوار خود، بسیار ساده هستند.

گروه آموزشی ماز

۱۳۱- کدام یک از قیاس‌های استثنایی زیر، معتبر نیست؟

- ۱) اگر جاده بسته باشد آنگاه مسافران نمی‌آیند؛ مسافران آمده‌اند. پس جاده بسته نیست.
- ۲) اگر باران ببارد، جاده لغزنده می‌شود؛ مشکلی برای تردد در جاده نیست. پس باران نیاریده است.
- ۳) اگر شکلی مربع باشد، آنگاه چهار زاویه دارد؛ این شکل مربع است. پس دارای چهار زاویه است.
- ۴) اگر شکلی مثلث باشد، آنگاه سه زاویه دارد؛ این شکل سه زاویه دارد. پس این شکل مثلث محسوب می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - ترکیبی - ۱۰۰۹)

تکنیک حل:

سریعاً حالت‌های «نامعتبر» قیاس استثنایی، یعنی «رفع مقدم» و «وضع تالی» را بنویسید و به دنبال آن‌ها بگردید.

دام تستی:

به محتوای گزینه‌ها توجه نکنید؛ ممکن است محتوای همه گزینه‌ها درست باشد، اما یکی از گزینه‌ها نامعتبر باشد.

پاسخ تشریحی:

قیاس مذکور در گزینه ۴، از نوع وضع تالی و نامعتبر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲ رفع تالی و معتبر است.

۳ وضع مقدم و معتبر است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۲- کدام سؤال از سایر پرسش‌ها بنیادی‌تر و مربوط به حوزه وجودشناسی است؟

- ۱) آیا مرگ برای همه انسان‌ها، سراسر درد و رنج است؟
- ۲) آیا اصل و حقیقت همه چیز، در جهانی دیگر است؟
- ۳) آیا خاطرات زندگی برای انسان قابل فراموشی است؟
- ۴) آیا تجربیات شخصی را می‌توان به دیگران انتقال داد؟

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - مفهومی - ۱۱۰۲)

وجودشناسی ← قوانین کلی و عام حاکم بر هستی و وجود را بررسی می‌کند.

ریشه فلسفه

معرفت‌شناسی ← توانایی انسان در شناخت هستی را بررسی می‌کند.

شاخه‌های فلسفه

قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کند و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بیان می‌کند.

با تأمل فیلسوفانه در حوزه‌هایی مانند اخلاق، دین، تاریخ و طبیعت شاخه‌هایی از فلسفه مثل فلسفه اخلاق و ... شکل می‌گیرد.

پاسخ تشریحی:

سوالات مرتبط با هستی‌شناسی باید سؤالاتی بنیادین و اساسی مرتبط با هستی و وجود باشند. سؤال موجود در گزینه ۲، به اصل هستی و وجود اشاره دارد، زیرا از حقیقت امور، در جهانی دیگر سخن گفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ پرسش موجود در این گزینه حتی اگر مربوط به وجودشناسی هم باشد؛ نسبت به پرسش موجود در گزینه ۲ سطحی‌تر است.

۳ پرسش مذکور مرتبط با روانشناسی است. فراموشی خاطرات به مغز و علم روانشناسی مرتبط است؛ نه دانش فلسفه.

۴ این سؤال، ارتباطی به هستی‌شناسی ندارد و بیشتر مرتبط با معرفت‌شناسی است. انتقال تجربیات و تعمیم دادن آن‌ها مربوط به توانایی شناخت انسان است.

دام تستی:

شاید ابتدا به نظر برسد که گزینه ۱ هم می‌تواند مانند گزینه ۲، سؤالی مرتبط با هستی‌شناسی باشد؛ اما این سؤال صرفاً درباره انسان‌ها است، درحالی‌که دامنه پرسش موجود در گزینه ۲ کلی‌تر است و سراسر هستی را شامل می‌شود.

تکنیک حل:

سوالات مرتبط با هستی‌شناسی معمولاً کلی و بنیادین هستند و به هیچ‌وجه نمی‌توان آن‌ها را به علوم دیگر یا معرفت‌شناسی مرتبط کرد. پس به راحتی می‌توان گزینه ۳ و ۴ را در این سؤال حذف کرد؛ چراکه مستقیماً به سایر علوم یا معرفت‌شناسی مرتبط هستند.

مشاوره: تست مذکور، مشابه کنکور سراسری ۱۳۹۷ است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۳- کدام گزاره با توجه به تمثیل غار افلاطون، قابل پذیرش است؟

- ۱) انسان‌ها پس از رسیدن به حقیقت نیز متحمل رنج و درد هستند.
- ۲) یک فیلسوف می‌تواند برای تمام دانسته‌های خود استدلال ارائه دهد.
- ۳) آزاداندیشی، قابل آموزش به انسان نیست و او خودش باید به آن برسد.
- ۴) انسان‌ها در رویارویی با حقایق هستی، آن را با آغوش باز می‌پذیرند.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ سئواری

آزاداندیشی، یعنی اینکه خودمان، بنیان‌های فکری خودمان را بسازیم؛ پس مانند علوم نیست که بتوان آن را به صورت تئوری آموزش داد؛ بلکه راه و روش اندیشیدن است که هر فرد خودش باید مستقلاً به آن دست پیدا کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ انسان‌ها تا پیش از رسیدن به حقیقت و برای دستیابی به آن، رنج و سختی زیادی متحمل می‌شوند؛ اما پس از رسیدن به حقیقت، این رنج به شادی تبدیل می‌شود.

نکته: در تمثیل غار افلاطون، چشمان انسان پس از روبه‌رو شدن با روشنایی، ابتدا دچار رنج می‌شود، اما پس از مدتی و به تدریج به نور عادت می‌کند.

۲ یک فیلسوف نمی‌تواند برای آن دسته از دانسته‌هایی که جزء بديهيات عقلی هستند، استدلال فلسفی ارائه کند.

مثال: گزاره «من هستم»، یک عبارت بديهی و بی‌نیاز از استدلال است.

۴ انسان‌ها پس از رویارویی با حقیقت، ابتدا از آن فرار می‌کنند و سپس به صورت تدریجی آن را می‌پذیرند.

دام تستی: در گزینه ۲، قید «تمام» در واقع یک دام آموزشی است. همیشه توجه داشته باشید که به گزینه‌هایی که صریحاً از یک قید کلی استفاده می‌کنند، باید شک کرد و از کنار آن‌ها با احتیاط عبور کرد!

تکنیک حل: در این سؤال شاید اغلب گزینه‌ها درست به نظر برسند؛ اما بعد از خواندن هر گزینه، باید ببینید آیا می‌توانید خودتان را قانع کنید و حتی بدون استفاده از مطالب فلسفی، ایرادی به آن وارد کنید؟! به همین صورت گزینه‌های نادرست را رد می‌کنید تا به پاسخ درست برسید.

گروه آموزشی ماز

۱۳۴- بیت «ما ز یاران چشم یاری داشتیم / خود غلط بود آنچه می‌پنداشتیم» با کدام گزاره زیر، نمی‌تواند مرتبط باشد؟

- ۱) طبق گفته‌های سقراط، دانای حقیقی فقط خداوند است؛ نه مدعیان دانایی.
- ۲) سروش معبد دلفی در پیامی گفته بود که داناترین مردم، سقراط است.
- ۳) داناترین آدمیان کسی است که چون سقراط بداند، که هیچ نمی‌داند.
- ۴) راز سروش معبد دلفی این بود که به ما بنمایاند تا چه حد نادانیم.

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۵)

ساده: انسان، می‌داند که نادان است و نسبت به جهل خود، دانایی دارد. مثل ← جهل سقراط نسبت به برخی امور

انواع جهل

مرکب: انسان، نمی‌داند که نادان است و نسبت به جهل خود، جهل دارد. مثل ← جهل سوفسطائیان نسبت به نادانی‌شان

جرقه ذهنی:

در صورت سؤال، نوشته شده که «غلط بود، آنچه می‌پنداشتیم»، پس شخص به نادانی خود، علم پیدا کرده. با این تفاسیر، صورت سؤال، درباره «جهل ساده» است.

پاسخ شریعی:

این عبارت به دانای حقیقی بودن خداوند اشاره کرده و ارتباطی با «جهل ساده» یا حتی «جهل مرکب» ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ داناترین مردم سقراط است؛ زیرا به نادانی خود علم دارد؛ پس این عبارت درباره جهل ساده و مطابق بیت موجود در صورت سؤال است.

۳ سقراط، به اینکه هیچ نمی‌داند؛ علم دارد؛ پس این عبارت درباره جهل ساده و مطابق بیت موجود در صورت سؤال است.

۴ اشخاص، پس از کشف راز سروش معبد دلفی، به نادانی خود، علم پیدا می‌کنند؛ پس این عبارت درباره جهل ساده و مطابق بیت موجود در صورت سؤال است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۵- کدام گزاره، می‌تواند مورد پذیرش شخصی باشد که کسب معرفت را ممکن می‌داند؟

- ۱) شناخت افراد، تعیین می‌کند که ویژگی‌های اشیاء چگونه باشند.
- ۲) حقیقت می‌تواند به تعداد افراد موجود در جهان، متکثر شود.
- ۳) حقیقت وجود ندارد و معیار شناخت هر چیزی، انسان است.
- ۴) حقیقت یکسان است؛ اما شناخت افراد از آن متفاوت است.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۱۰۸)

اصل امکان شناخت واقعیت‌های جهان را، انکار می‌کردند.

معتقد بودند که نه از راه حس و نه از راه عقل، به حقیقت نمی‌توان رسید.

حقیقت = همان چیزی که حواس هر کس به آن گواهی می‌دهد ← خواه یکسان گزارش دهد یا متفاوت ← بنابراین حقیقت امری یکسان نیست و نسبت به هر کس می‌تواند متفاوت باشد.

پروتاگوراس: «اشیاء هر طوری که در هر نوبت به نظر من می‌آیند در آن نوبت همان‌طور هستند و هر طور که به نظر تو می‌آیند برای تو نیز همان‌طور هستند.»

جرقه ذهنی:

اگر کسی، کسب معرفت را ممکن بداند؛ یعنی سوفیست نیست؛ پس بهتر است صورت سؤال را به صورت «کدام عبارت مورد پذیرش سوفیست‌ها نیست؟» بازنویسی کنید.

پاسخ شریعی:

سوفیست‌ها معتقد بودند که هیچ حقیقت ثابتی در جهان وجود ندارد و هر کس، هر چه بفهمد، همان حقیقت است؛ عبارت موجود در گزینه ۴ برخلاف دیدگاه سوفیست‌ها می‌باشد؛ زیرا حقیقت را واحد در نظر گرفته است؛ درحالی‌که مطابق دیدگاه سوفیست‌ها، حقیقت می‌تواند به تعداد انسان‌ها، تکثر پیدا کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ سوفسطائیان، معتقدند که شناخت افراد از ویژگی‌های اشیاء ممکن است متفاوت باشد و این تفاوت، موجب متفاوت شدن ویژگی‌های اشیاء می‌شود. به عبارت دیگر، شناخت افراد، شکل‌دهنده ویژگی‌های اشیاء است.

مثال: یک نفر، جسمی را تیز و دیگری آن را نرم می‌داند؛ پس این جسم، ویژگی ثابتی ندارد و تابع درک افراد است.

۲) از نظر سوفسطاییان، حقیقت مستقل و یکسان نیست و شناخت افراد از آن متفاوت است؛ پس هرکس هرچه بفهمد، همان حقیقت است و این دیدگاه، موجب تکثر حقیقت می‌شود.

۳) به نظر سوفسطائیان، انسان معیار و مقیاس شناخت همه چیز است و حقیقتی در جهان وجود ندارد.

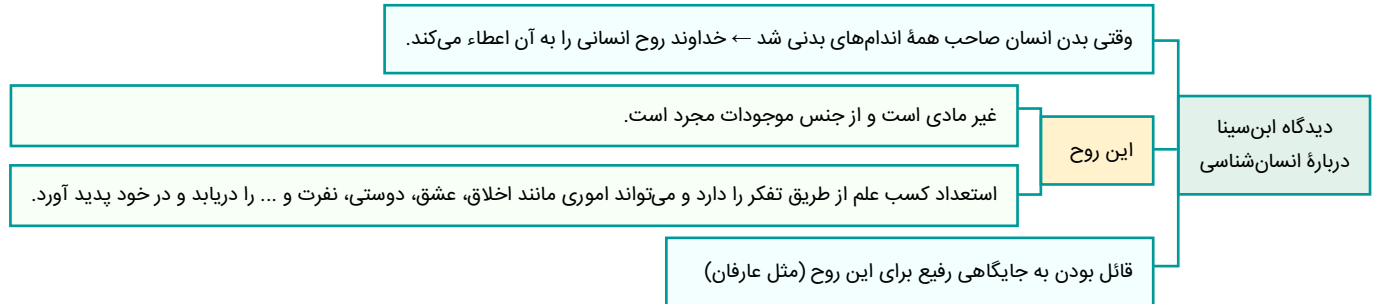
مشاوره: تست مذکور، مشابه کنکور سراسری ۱۳۹۲ است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۶- کدام گزینه درباره نظر ابن سینا در انسان شناسی فلسفی، درست است؟

- ۱) روح انسان، پس از تکمیل شدن مراحل رشد نفسانی، به بدن ملحق می‌شود.
- ۲) روح انسان به طور ذاتی دارای معرفت‌هایی مانند، احساس غم و شادی است.
- ۳) جنبه مجرد از ماده انسان، قبل از پیدایش جسم مادی، وجود داشته است.
- ۴) یک انسان می‌تواند بی‌واسطه نسبت به حضور خویش ادراک داشته باشد.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - خط به خط - ۱۱۱۰)

پاسخ شریعی:

از نظر ابن سینا، نفس انسان بی‌واسطه خود را می‌یابد و به خود آگاه است و این یعنی حتی انسانی که در فضا معلق است و هیچ حسی ندارد نیز، به حضور خودش آگاهی دارد.

جرقه ذهنی: حتی اگر کادر سبز رنگ موجود در صفحه ۷۹ کتاب فلسفه یازدهم را نمی‌خواندید؛ باز هم به صورت مفهومی می‌توانستید این گزینه را انتخاب کنید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این عبارت برعکس ذکر شده است؛ در واقع روح پس از تکمیل شدن مراحل رشد بدن، به آن ملحق می‌شود؛ نه تکمیل مراحل رشد خودش.
- ۲) روح انسان از منظر ابن سینا، احساساتی مانند غم، شادی، عشق و ... را در خود پدید می‌آورد؛ پس این معرفت‌ها، به صورت ذاتی در انسان نیستند و انسان باید خودش آن‌ها را کسب کند.
- ۳) از نظر ابن سینا، ابتدا جسم مادی شکل می‌گیرد و سپس روح غیرمادی به آن ملحق می‌شود؛ پس خلقت جسم، زودتر از جنبه غیرمادی انسان بوده است.

مشاوره: تست مذکور، مشابه کنکور سراسری ۱۳۹۳ است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۷- کدام عبارت، بیانگر نظریه اخلاقی ارسطو است؟

- ۱) سعادت بخشی توسط قوه عقل، همیشگی و غیر مشروط است.
- ۲) قوه شهوت و غضب همواره در حالت افراط و تفریط هستند.
- ۳) رسیدن انسان به سعادت حقیقی، مستلزم اعتدال عقل است.
- ۴) عمل خیر اخلاقی در انسان، با وجدان او رابطه مستقیم دارد.

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - خط به خط - ۱۱۱۱)

حاکم شدن عقل بر قوای دیگر ← اعتدال میان قوا ← سعادت و نیک‌بختی انسان	دیدگاه ارسطو درباره معیار فعل اخلاقی
شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط‌اند.	
اگر عقل رشد کند و به درجاتی از معرفت برسد که خودش دچار افراط و تفریط نشود ← مانع افراط و تفریط شهوت و غضب می‌شود.	
اگر قوای وجودی در خط اعتدال باشند ← انسان به سعادت می‌رسد.	
این معیار مشترک میان همه انسان‌هاست و عقل هر انسانی آن را درک کرده و به عنوان امری درست، می‌پذیرد.	

ارسطو معتقد است که برای رسیدن انسان به سعادت، باید میان قوای وجودی انسان، توسط عقل، اعتدال ایجاد شود؛ اما این موضوع، وابسته به این است که خود عقل هم اعتدال داشته و دچار افراط و تفریط نشود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- این دیدگاه متعلق به اخلاق‌گرایی افلاطون است. درحالی‌که ارسطو معتقد است رسیدن به سعادت، در نتیجه اعتدال میان قوا توسط عقل است و این مشروط به آن است که خود عقل نیز دچار افراط و تفریط نشده و اعتدال یابد.
- این قوا، گاهی در حالت تفریط و گاهی در حالت افراط و گاهی در حالت اعتدال هستند.

دام تستی:

قوة شهوت و قوة غضب، همواره در «معرض» افراط و تفریط است؛ اما گاهی دچار افراط و تفریط می‌شود.

این دیدگاه، متعلق به کانت است. از منظر ارسطو، عمل خیر اخلاقی با سعادت انسان مرتبط است؛ نه وجدان او.

گروه آموزشی ماز

۱۳۸- کدام یک از موارد زیر، می‌تواند از نتایج «مغایرت میان وجود و ماهیت» باشد؟

- صرف تصور مفهوم، برای ایجاد هستی آن، کافی است.
- اثبات وجود هر چیزی به‌جز خداوند، به دلیل نیاز دارد.
- میان موجودات جهان هستی، وحدت و کثرت وجود دارد.
- ممتنع‌الوجود بالذات نمی‌تواند حمل بر نیستی داشته باشد.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - مفهومی - ۱۲۰۱)

هر چیزی که مشاهده می‌کنیم دو جنبه دارد	رابطه بین وجود و ماهیت
موجود بودن	
چیستی داشتن	
وجود وجه مشترک موجودات و ماهیت وجه اختصاصی آن‌هاست.	
وجود و ماهیت، دو مفهوم مختلف در ذهن از یک موجود واحد در خارج‌اند.	
مغایرت آن‌ها ← موجوداتی وجود دارند که از چیستی‌شان خبر نداریم و همچنین ماهیت‌هایی در ذهن داریم که تاکنون موجود نشده‌اند.	
عینیت آن‌ها ← همه اشیاء و موجودات ذاتاً واجب‌الوجود بودند و ممکن‌الوجودی نداشتیم به صرف تصور مفهوم آن، وجود آن‌ها ضروری می‌شد.	

پاسخ سریعی:

از میان وجود و ماهیت، «وجود»، عامل «وحدت» و «ماهیت»، عامل «کثرت» میان موجودات است؛ پس اگر وجود و ماهیت، مغایر هم باشند، هر موجود دارای ویژگی‌های خاص خود است و در عین حال، شباهت‌هایی با سایر موجودات دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

این عبارت، از نتایج عینیت وجود و ماهیت یا جزء ماهیت بودن وجود است؛ نه از نتایج مغایرت وجود و ماهیت.

مثال:

اگر وجود و ماهیت، عین یکدیگر باشند، همین که به ماهیت «دیو» فکر کنیم، «دیو» به وجود می‌آید.

۲ از نتایج مغایرت وجود و ماهیت، این است که اثبات وجود هر چیزی نیاز به دلیل دارد، حتی وجود خداوند. به همین خاطر است که فیلسوفان مسلمان برای اثبات وجود خدا برهان اقامه می‌کنند.

نکته: اگر وجود و ماهیت، مغایر یکدیگر نبینند، اثبات وجود هر چیزی، از جمله خداوند، به دلیل نیاز نداشت؛ زیرا صرف تصور آن ماهیت، برای به وجود آمدنش کافی بود.

۴ این عبارت نیز، مانند گزینه ۱، از نتایج عینیت وجود و ماهیت یا جزء ماهیت بودن وجود است. چرا که اگر وجود و ماهیت، عین یکدیگر باشند، دیگر مفهوم ممکن‌الوجود و ممتنع‌الوجود معنا نداشت و همه چیز ضرورتاً دارای وجود می‌شد و دیگر ممتنع‌الوجودی وجود نداشت که اصلاً حمل بر وجود شود.

مشاوره: این تست مشابه تست کنکور سراسری خارج ۹۴ طراحی شده است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۹- دربارهٔ رابطهٔ علیت از نظر فیلسوفان مسلمان می‌توان گفت:

- ۱) رابطه‌ای مربوط به چیستی دو طرف و حین‌الوجود می‌باشد.
- ۲) همواره یک طرف از این رابطه، زودتر از دیگری معرفی می‌شود.
- ۳) پذیرش این رابطه در ذهن انسان، به‌صورت بدیهی رخ می‌دهد.
- ۴) امکان ندارد که «عدم» به عنوان بخشی از این رابطه قرار بگیرد.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۲۰۳)

اصلی عقلی نه تجربی، پایه و اساس هر تجربه‌ای	دیدگاه فلاسفهٔ مسلمان دربارهٔ رابطهٔ علیت
به طور مادرزادی قابل درک نیست (برخلاف دکارت)	
مراحل درک رابطهٔ علیت: تشکیل ذهن انسان ← درک اصل امتناع اجتماع نقیضین ← درک اینکه حوادث، خودبه‌خود رخ نمی‌دهند و دارای علل و عواملی‌اند چرا که خلاف آن مستلزم اجتماع نقیضین است.	

پاسخ تشریحی:

«نیستی یا عدم»، نمی‌تواند «علت وجود داشتن» چیزی باشد؛ به عبارت ساده‌تر، «علت»، باید وجود داشته باشد که بتواند سبب به وجود آمدن چیزی شود.

نکته: «رابطهٔ علیت»، رابطه‌ای وجودی است و «عدم» در این رابطه، جایگاهی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) رابطهٔ علیت، مربوط به «وجود» و «هستی» طرفین است؛ نه «چیستی» و «ماهیت» آن‌ها.
- ۲) وجود «علت»، دقیقاً هم‌زمان با وجود «معلول» است و نمی‌توان گفت که «علت» از نظر زمانی، بر «معلول» تقدم دارد.

مثال: «رابطهٔ علیت» میان «نجار» و «میز» را در نظر بگیرید؛ از چه زمانی به آن شخص، «نجار» می‌گویید؟ قبل از ساخت میز، بعد از ساخت میز یا هم‌زمان با ساخت میز؟ درواقع معرفی آن شخص به عنوان «نجار»، دقیقاً هم‌زمان با پایان ساخته شدن میز است؛ نه قبل از آن.

۳) درک اصل علیت، از نظر فیلسوفان مسلمان، عقلی است؛ نه بدیهی.

جرعهٔ ذهنی: از خودتان بپرسید که اگر اصل علیت از بدیهیات عقلی بود، نیازی به این همه استدلال و زحمت فلاسفه برای اثبات آن وجود داشت؟!

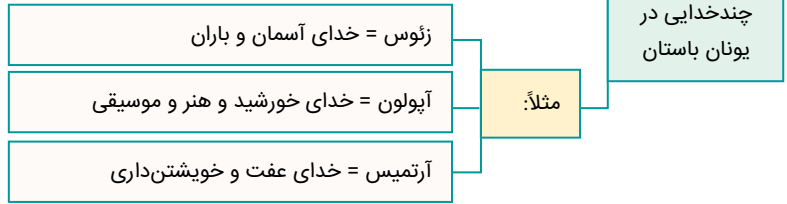
گروه آموزشی ماز

۱۴۰- فرد معتقد به چندخدایی.....

- ۱) همانند کسی نیست که مصادیق موجود در طبیعت را می‌پرستد.
- ۲) می‌تواند نظم موجود در جهان هستی را تبیین عقلانی کند.
- ۳) خلقت آگاهانه و هدف‌دار را در جهان هستی اتفاقی می‌داند.
- ۴) واقعیت‌های موجود در جهان را، پرتوی حقایق متکثری می‌داند.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۲۰۵)

مردم آن دوره عموماً به خدایان متعدد اعتقاد داشتند و هر کدام را مبدأ و منشأ یکی از واقعیت‌های جهان می‌شمردند.

پاسخ سئواری:

برای پاسخ به این سؤال، ابتدا ویژگی‌های شخص معتقد به «خدای واحد» را بررسی می‌کنیم:

اولاً، چنین شخصی، اشیاء طبیعی را مخلوق خداوند واحد می‌داند و خورشید و ماه و سایر مصادیق موجود در طبیعت را، به عنوان خالق ستایش نمی‌کند. (رد گزینه ۱)

دوماً، خلقت جهان را منظم می‌داند. (رد گزینه ۲)

سوماً، خلقت جهان را، حکیمانه، آگاهانه و هدف‌دار می‌داند. (رد گزینه ۳)

چهارماً، همهٔ واقعیت‌های جهان (فصل‌ها، روز و شب، درختان، انسان‌ها و...) را پرتویی از یک حقیقت واحد، یعنی خداوند می‌داند. (تأیید گزینه ۴)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ افرادی که به چندخدایی معتقد هستند، ممکن است که مصادیق موجود در جهان طبیعت، مانند خورشید و ماه را به عنوان خدا، پرستش کنند.
- ۲ چندخدایی، نمی‌تواند نظم موجود در جهان را تبیین کند؛ زیرا در صورت پذیرش چندخدایی، هر خدا می‌خواهد بر خدای دیگر چیره شود و نتیجهٔ این جنگ، بی‌نظمی جهان است.
- ۳ در چندخدایی، خلقت آگاهانه و هدف‌دار وجود ندارد؛ نه اینکه وجود داشته باشد و اتفاقی باشد.

مثال:

هر خدا به دنبال پیروگی بر خدای دیگر است؛ پس نظم جهان از بین می‌رود؛ یا هر خدا تنها بخشی از جهان را خلق کرده و نسبت به خلقت بقیهٔ جهان، آگاهی ندارد.

۴ در چندخدایی، اشیاء جهان، پرتویی از چندین خدا هستند؛ یعنی حقایق متکثری در جهان وجود دارند که اشیاء، از آن‌ها به وجود آمده‌اند.

مشاوره: تست مذکور، مشابه تیپ سؤالی در کنکور سراسری ۱۳۹۳ است.

گروه آموزشی ماز

۱۴۱- کدام گزینه دربارهٔ برهان «وجوب و امکان» ابن‌سینا درست است؟

- ۱) در آن از اصل «امتناع تسلسل علل نامتناهی» به‌صورت غیرمستقیم استفاده شده است.
- ۲) نتیجهٔ نهایی این برهان، تقسیم‌بندی «واجب‌الوجود» به «بالذات» و «بالغیر» است.
- ۳) در این برهان، ماهیت‌های جهان به‌صورت ذاتی به وجود و هستی گرایش دارند.
- ۴) برخلاف برهان «امکان فقری»، تنها «چیستی» موجودات مورد توجه قرار می‌گیرد.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۲۰۶)

مقدمات: موجودات جهان ذاتاً ممکن‌الوجوداند. ممکن‌الوجودها برای اینکه وجود برای آن‌ها ضروری شود و موجود گردند نیاز به علتی واجب‌الوجود بالذات دارند.

نتیجه: موجودات این جهان، وابسته به واجب‌الوجودی بالذات هستند که از حالت امکانی، خارج شان کند.

توجه به ماهیت موجود است.

عدم استفاده از امتناع تسلسل علل نامتناهی (برخلاف فارابی)

برهان وجوب و امکان

پاسخ شریعی:

برهان وجوب و امکان ابن‌سینا، بر اساس ذات و ماهیت موجودات (ممکن‌الوجود، واجب‌الوجود، ممتنع‌الوجود) است؛ پس چیستی موجودات در آن مورد توجه قرار می‌گیرد. در حالی که در برهان «امکان فقری ملاصدرا»، «وجود و هستی» موجودات مورد توجه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ در برهان «وجوب و امکان»، از اصل «امتناع تسلسل علل نامتناهی»، استفاده نشده است.

توضیح بیشتر:

ابن‌سینا در بخشی از این برهان می‌گوید: «اشیای جهان، چه تعداد آن‌ها محدود باشد و چه نامحدود، چه کل آن‌ها را به عنوان یک مجموعه در نظر بگیریم و چه به فرد فرد آن‌ها توجه کنیم...» عبارت فوق، حاکی از آن است که ابن‌سینا، کاری به متناهی بودن یا نامتناهی بودن علت‌ها و اشیاء جهان ندارد و برهان خود را فراتر از آن قرار داده است.

۲ نتیجه نهایی برهان «وجوب و امکان»، اثبات «واجب‌الوجود بالذات» است؛ نه تقسیم‌بندی میان «واجب‌الوجود بالذات» و «واجب‌الوجود بالغیر».

۳ نسبت بین وجود و عدم در برهان ابن‌سینا، امکانی است؛ پس ماهیت به «وجود» یا «عدم» گرایش ذاتی ندارد.

تعبیر:

گزینه ۳ به زبان ساده، به «واجب‌الوجود بالذات» اشاره دارد؛ در حالی که در میان ماهیت‌ها، صرفاً خداوند «واجب‌الوجود بالذات» است.

گروه آموزشی ماز

۱۴۲- کدام گزینه در تکمیل عبارت زیر، مناسب‌تر است؟

عقل به عنوان موجودی برتر از ماده.....

- ۱) از طریق استدلال عقلی، قابل مشاهده است.
- ۲) تا حدی بدیهی است که نیازی به اثبات ندارد.
- ۳) موجودی جسمانی و غیرقابل مشاهده مادی است.
- ۴) ضرورت وجودش را از ناحیه غیر دریافت کرده است.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - ۱۲۰۸)

پاسخ شریعی:

عقل به عنوان موجودی برتر از ماده، ممکن‌الوجود بالذات است که وجودش توسط واجب‌الوجود بالذات، وجوب یافته و واجب‌الوجود بالغیر شده است. پس ضرورت وجودش را از ناحیه غیر، دریافت کرده است.

نکته: واجب‌الوجود بالذات، فقط خداوند است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ مشاهده عقل برتر از ماده، از طریق استدلال و کنار هم گذاشتن مفاهیم نیست؛ بلکه از طریق شهود است.

۲ عقل به عنوان موجودی برتر از ماده، بدیهی نیست و از طریق استدلال عقلی، اثبات می‌شود.

تعبیر:

اگر چیزی بدیهی باشد، قابل انکار و قابل اثبات نیست؛ در حالی که برخی افراد مانند «دکارت»، عقل متعالی را انکار می‌کردند.

۳ عقل متعالی، مجرد از ماده است؛ یعنی جسمانی نیست.

دام تستی:

بخش دوم این گزینه درست است؛ یعنی عقل متعالی، قابل مشاهده نیست؛ اما بخش اول آن نادرست است.

۱۴۳- کدام عبارت به تفاوت مدینه فاضله و مدینه جاهله از نظر فارابی اشاره کرده است؟

- ۱) در مدینه فاضله برخلاف مدینه جاهله، به سعادت دنیوی توجه نمی‌شود.
- ۲) اعضای مدینه فاضله برخلاف مدینه جاهله، دارای سلسله‌مراتب هستند.
- ۳) در مدینه جاهله برخلاف مدینه فاضله، به مسائل فطرت ثانی توجه نمی‌شود.
- ۴) در مدینه فاضله برخلاف مدینه جاهله، شخصی بر افراد جامعه ریاست دارد.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - ترکیبی - ۱۲۰۹)

پاسخ شریعی:

در مدینه فاضله، هدف افراد، رسیدن به سعادت در دنیا و آخرت است و در آن تعریفی حقیقی از سعادت وجود دارد؛ در حالی که در مدینه جاهله، هدف افراد، تنها دستیابی به سعادت دنیوی است. به عبارت دیگر، مسائل فطرت ثانی و عقل معاد، در مدینه فاضله مورد توجه قرار می‌گیرد؛ در حالی که در مدینه جاهله، صرفاً به مسائل مربوط به فطرت اول و عقل معاش پرداخته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مدینه فاضله و مدینه جاهله، هر دو به سعادت دنیوی توجه می‌کنند؛ با این تفاوت که مردم مدینه جاهله در پرداختن به سعادت دنیوی، متوقف شده و به سعادت اخروی توجه نمی‌کنند.

جرقه ذهنی:

از خودتان بپرسید که مگر امکان دارد که مردم مدینه فاضله، به مسائلی مانند خوردن و خوابیدن نپردازند و صرفاً به مسائل اخروی توجه کنند؟

۲) در مدینه فاضله و مدینه جاهله، سلسله‌مراتب و رتبه‌بندی میان اعضا وجود دارد و برخی بر دیگری تقدم دارند؛ با این تفاوت که در مدینه فاضله، این سلسله‌مراتب درست است و هر کس سر جای خود به بهترین نحو وظیفه‌اش را انجام می‌دهد؛ اما در مدینه جاهله، این سلسله‌مراتب به خوبی انجام نشده و وظایف به شکل متناسبی توزیع نشده است.

۴) مدینه فاضله و مدینه جاهله، هر دو دارای رئیس هستند؛ با این تفاوت که رئیس مدینه فاضله، شایسته‌ترین فرد در مدینه است؛ اما رئیس مدینه جاهله، شایسته‌ترین آن‌ها نیست.

دام تستی:

مدینه جاهله نیز دارای هدف، سلسله‌مراتب و رئیس است؛ اما این موارد به درستی انتخاب نشده است.

مشاوره: تست مذکور، مشابه کنکور سراسری ۱۳۹۳ طرح شده است.

گروه آموزشی ماز

۱۴۴- کدام گزینه درباره «طبیعت‌شناسی ابن سینا» نادرست است؟

- ۱) عالم طبیعت، مادی و تابع قوانین فیزیکی است.
- ۲) طبیعت شیء، موجب حرکتش به سمت مقصد است.
- ۳) هر موجودی بر اساس طبیعتش قطعاً به کمال می‌رسد.
- ۴) از نظر او، طبیعت به عنوان ذات موجودات نیز می‌تواند باشد.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - خط به خط - ۱۳۱۰)

طبیعت‌شناسی
ابن‌سینا

- طبیعت = مرتبه‌ای از هستی است که رو به مقصدی خاص حرکت می‌کند و این مقصد جزء ذات عالم طبیعت است.
- علت نام‌گذاری = اجزای این عالم هر کدام طبع و ذات خاصی دارند که منشأ حرکات و تغییرات عالم طبیعت می‌باشد.
- خداوند عالم طبیعت را به نحوی پدید آورده که بهترین نظام ممکن (نظام احسن) باشد.
- طبیعت هر شیء آن را به سوی کمال مطلوبش سوق می‌دهد به شرط اینکه مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد.
- آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارد و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کند.

پاسخ تشریحی:

هر موجودی ضرورتاً به سمت کمال حرکت می‌کند؛ اما اینگونه نیست که حتماً به کمال برسد و شرط رسیدن به کمال، آن است که مانعی بر سر راه آن موجود قرار نگیرد.

نکته: رسیدن هر شیء به سمت کمال و مقصد خود، مشروط به آن است که مانعی بر سر راه طبیعت قرار نگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- از نظر ابن‌سینا، عالم طبیعت، مرتبه‌ای از جهان است که مادی و غیرمجرد بوده و در نتیجه، تابع قوانین فیزیکی و زمان و مکان است.
- در طبیعت‌شناسی ابن‌سینا، طبیعت و ذات هر شیء، موجب می‌شود تا آن شیء، به سمت مقصد و کمال نهایی خود حرکت کند.
- اجزای عالم طبیعت از نظر ابن‌سینا، هر کدام ذات و طبع خاصی دارند که منشأ تغییرات و حرکات خود آن اجزا است. خود طبیعت هم طبع و ذاتی دارد که منشأ حرکات‌های آن است.

مثال:

یک ماشین پراید، دارای اجزایی مانند موتور و فرمان و ترمز است که هر کدام از این اجزا، دارای طبع و ذات خاصی هستند؛ از طرفی، وقتی همه این اجزا در کنار یکدیگر جمع می‌شوند، ماشین پراید را به عنوان یک کل به وجود می‌آورند که این ماشین نیز، طبع و ذات خاص خود را دارد که با طبع و ذات اجزای آن، متفاوت است.

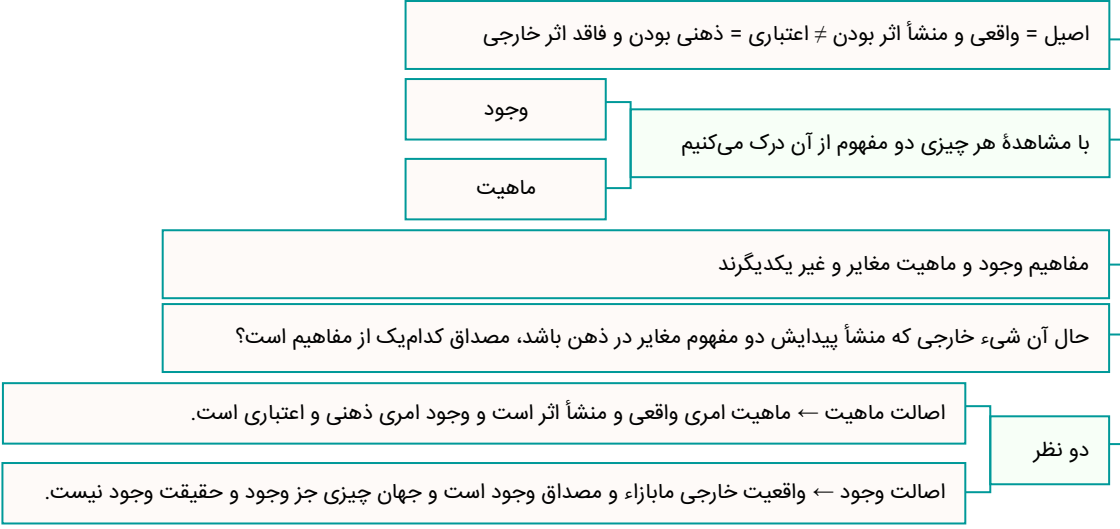
مشاوره: تست مذکور، مشابه کنکور سراسری خارج ۱۳۹۹ طرح شده است.

گروه آموزشی ماز

- ۱۴۵- اگر نه وجود اصیل باشد نه ماهیت، کدام یک از پیامدهای زیر رخ می‌دهد؟
- لازمه‌اش این است که هر ماهیتی، ضرورتاً موجود باشد.
  - می‌توان وجود را از واقعیت‌های جهان، سلب کرد.
  - همه ماهیت‌های جهان، ممتنع‌الوجود خواهد بود.
  - وحدت میان موجودات جهان از بین می‌رفت.

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - مفهومی - ۱۲۱۱)

اصالت وجود یا ماهیت

پاسخ تشریحی:

اگر وجود و ماهیت، هیچ‌کدام اصیل نباشند؛ یعنی هر چیزی در جهان، ذهنی و اعتباری است و اساساً واقعیت مستقل از ذهنی در جهان وجود ندارد و به کلی امکان شناخت جهان، از انسان سلب شده و هر چیزی، ممتنع‌الوجود بالذات می‌شود.

نکته: اصیل ندانستن هیچ‌یک از وجود و ماهیت، به معنای پذیرش سوفسطائی‌گری و انکار اصل واقعیت مستقل از ذهن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ اگر وجود و ماهیت، هیچ‌کدام اصیل نباشند؛ پس همه‌چیز در جهان ذهنی است و اصلاً هیچ‌چیز واقعی‌ای در جهان وجود ندارد که بخواهد ضرورتاً موجود باشد.

تعبیر:

اصیل، یعنی واقعی؛ پس اگر وجود و ماهیت اصیل نباشند؛ یعنی هیچ‌کدام واقعی نیستند و اصلاً هیچ‌چیزی که واقعی باشد، در جهان وجود ندارد.

۲ در صورتی که نه وجود اصیل باشد، نه ماهیت؛ اصلاً واقعیتی در جهان وجود نخواهد داشت که بتوانیم وجود را از آن سلب کنیم.

۴ این گزاره، از نتایج اصیل بودن ماهیت و اعتباری بودن وجود است.

مشاوره: تست مذکور، مشابه کنکور سراسری ۱۳۹۲ طرح شده است.

۱۴۶- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف: از نظر اقتصاددانان طبقه‌بندی منابع تولید کدام است و کشاورزی که روی زمین کار می‌کند، مثالی برای کدام یک از عوامل تولید است؟
ب: عبارت زیر به کدام اشتباه رایج در تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

«علی دانشجوی نخبه و بسیار باهوشی است که در کنکور رتبه خوبی کسب کرده است و حالا پس از ۳ سال فعالیت آموزشی، تصمیم گرفته است انصراف دهد و یک آموزشگاه کنکور بازگشایی کند. او بی‌توجه به سخنان خانواده برای تأمین هزینه‌های مصرفی آموزشگاه، زیر بار وام‌های سنگین رفته است.»

ج: چرا نقاط خارج از منحنی مرز امکانات تولید، غیرقابل دستیابی هستند؟

- (۱) الف: منابع طبیعی، سرمایه، نیروی کار - نیروی کار ب: بی‌صبری زیاد ج: زیرا در صورت حرکت به سمت این نقاط، تولید ناکارا شده و انرژی تلف می‌شود.
(۲) الف: سرمایه مالی، سرمایه فیزیکی، نیروی انسانی - نیروی انسانی ب: اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن ج: زیرا در صورت حرکت به سمت این نقاط، تولید ناکارا شده و انرژی تلف می‌شود.
(۳) الف: منابع طبیعی، سرمایه و نیروی کار - نیروی کار ب: بی‌صبری زیاد ج: زیرا با فرض ثابت ماندن منابع، کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.
(۴) الف: سرمایه مالی، سرمایه فیزیکی، نیروی کار - سرمایه مالی ب: اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن ج: زیرا با فرض ثابت ماندن منابع، کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مفهومی / خط به خط - ۱۰۰۴)

تقسیم‌بندی منابع و عوامل تولید:

- ۱- منابع طبیعی مانند چوبی که نجار روی آن کار می‌کند یا دانه گندمی که کشاورز آن را در زمین می‌کارد.
۲- منابع انسانی مانند نیروی کاری که در کارگاه مشغول به کار است.
۳- سرمایه: ۱- مالی مانند پولی که شخص برای راه‌اندازی یک کارگاه تولیدی در نظر گرفته است. ۲- فیزیکی مانند ابزارآلات و تجهیزاتی که به کار گرفته می‌شود. ۳- انسانی مانند دانش و مهارت نیروی انسانی در یک مجموعه تولیدی

بررسی موارد

«الف»: اقتصاددانان منابع تولید را به‌طور کلی در سه دسته طبقه‌بندی می‌کنند: منابع طبیعی (زمین)، نیروی کار و سرمایه. زمینی که تولیدکننده گندم آن را زیر کشت می‌برد، یک منبع طبیعی است. کشاورزانی که روی زمین کار می‌کنند، نیروی کار محسوب می‌شوند. تراکتوری که روی زمین کار می‌کند، سرمایه فیزیکی است و دانش و مهارت نیروی انسانی این مجموعه تولیدی، سرمایه انسانی محسوب می‌شود.
«ب»: گاهی به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی آن، سراغ کارهای کم‌ارزش آنی می‌رویم. همچنین گاهی برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی می‌رویم: بی‌صبری زیاد
«ج»: ناحیه خارج از مرز نقاطی هستند که کشور می‌تواند آرزوی رسیدن به آن‌ها را داشته باشد. این نقاط با فرض ثابت ماندن منابع کشور، غیرقابل دستیابی هستند زیرا کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

گروه آموزشی ماز

۱۴۷- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد «سالیانه» یک بنگاه اقتصادی با ۸ نفر کارمند و تولید «سالیانه» ۳۵۰ دستگاه هر یک به ارزش ۷,۰۰۰,۰۰۰ تومان کدام است؟

اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق متوسط ماهیانه هر یک از کارمندان	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۱۳۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی	معادل ۲۵ درصد حقوق سالیانه کارمندان

(۲) ۷۸۰ میلیون تومان سود

(۱) ۸۷۰ میلیون تومان ضرر

(۴) ۷۸۰ میلیون تومان ضرر

(۳) ۸۷۰ میلیون تومان سود

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - محاسباتی - ۱۰۰۱)

درآمد، سود و زیان

فرمول	تعریف	
تعداد کل محصولات (به فروش رفته / تولید شده) × قیمت	با فروش محصولات می‌توان درآمد کسب کرد	درآمد
○ > هزینه‌ها - درآمد	اگر میزان درآمد بیشتر از هزینه‌ها باشد. درآمد < هزینه‌ها	سود
○ < هزینه‌ها - درآمد	اگر میزان هزینه‌های تولید بیشتر از درآمد باشد. درآمد > هزینه‌ها	زیان

در ابتدا باید درآمد سالیانه بنگاه اقتصادی را محاسبه کنیم:

قیمت هر محصول $\times$ تعداد کل محصول = درآمد
 $x = 350 \times 7,000,000 = 2,450,000,000$ تومان = ۲,۴۵۰ میلیون تومان

در مرحله بعد باید مجموع کل هزینه‌ها را محاسبه کنیم:

تعداد ماه
 میلیون تومان ۹۶ = تومان ۹۶,۰۰۰,۰۰۰ = $8,000,000 \times 12$

تعداد ماه / تعداد نفرات
 میلیون تومان ۱,۱۵۲ = تومان ۱,۱۵۲,۰۰۰,۰۰۰ = 12×8 حقوق سالیانه مجموع کارمندان

میلیون تومان ۲۸۸ = تومان ۲۸۸,۰۰۰,۰۰۰ = $\frac{25}{100} \times 1,152,000,000$ هزینه استهلاک

میلیون تومان ۱۳۴ = تومان ۱۳۴,۰۰۰,۰۰۰ = خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه

میلیون تومان ۱,۶۷۰ = $96 + 1,152 + 134 + 288$ مجموع هزینه‌ها

در این مرحله باید مجموع هزینه‌ها را از درآمد بنگاه کم کنیم تا سود و زیان محاسبه شود:

هزینه‌ها - درآمد = سود یا زیان

میلیون تومان ۷۸۰ = $2,450 - 1,670$

چون عدد نهایی مثبت است پس بنگاه اقتصادی سود کرده است.

هزینه و درآمد را می‌توانیم از راه‌های زیر نیز به دست بیاوریم:

- سود (زیان) - درآمد = هزینه $\rightarrow$ فرمول فرعی ۱
- هزینه + سود (زیان) = درآمد $\rightarrow$ فرمول فرعی ۲

گروه آموزشی ماز

۱۴۸- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف: با فرض افزایش درآمد خانواده، منحنی تقاضای کالای پست چه تغییری می‌کند؟

ب: در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی برای پرداخت خمس باید به چه نکته‌ای توجه داشته باشیم؟

ج: دولت برای کنترل حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول کدام سیاست‌ها را به کار می‌گیرد؟

د: در سال ..... ، ..... کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی به نام قرارداد ..... را امضا کردند.

ه: در صورتی می‌توانیم تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور به دست آوریم که ...

۱) الف: انتقال به راست و خارج ب: تعیین سال مالی برای درآمدی که کسب کرده‌ایم. ج: سیاست‌های مالی د: ۱۹۴۷ - ۲۳ - گات ه: تمام پیشرفت‌های داخلی و خارجی و همچنین تولید ناخالص داخلی و ملی را در مجموع محاسبات یک کشور دخیل کنیم.

۲) الف: انتقال به راست و خارج ب: قیمت اقلام مصرفی خریداری و استفاده شده. ج: سیاست‌های مالی د: ۱۹۷۴ - ۳۲ - نفتا ه: معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی، یعنی رشد تولید ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری درآمدی و نیز سایر شاخص‌ها نظیر شاخص امید به زندگی، میزان سواد و یا شاخص‌های مربوط به بهداشت، ترکیب کنیم.

۳) الف: انتقال به چپ و داخل ب: تعیین سال مالی برای درآمدی که کسب کرده‌ایم. ج: سیاست‌های پولی د: ۱۹۴۷ - ۲۳ - گات ه: معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی، یعنی رشد تولید ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری درآمدی و نیز سایر شاخص‌ها نظیر شاخص امید به زندگی، میزان سواد و یا شاخص‌های مربوط به بهداشت، ترکیب کنیم.

۴) الف: انتقال به چپ و داخل ب: قیمت اقلام مصرفی خریداری و استفاده شده. ج: سیاست‌های پولی د: ۱۹۷۴ - ۳۲ - نفتا ه: تمام پیشرفت‌های داخلی و خارجی و همچنین تولید ناخالص داخلی و ملی را در مجموع محاسبات یک کشور دخیل کنیم.

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - مفهومی / خط به خط - ۱۰۱۲)

بررسی موارد:

«الف»: افزایش درآمد در مورد کالای پست: انتقال به چپ و داخل (چرا که با افزایش درآمد، میزان مصرف کالای پست کاهش می‌یابد).

کاهش درآمد در مورد کالای پست: انتقال به راست و خارج (چرا که با کاهش درآمد، میزان مصرف کالای پست افزایش می‌یابد).

«ب»: کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می‌کنند تا بتوانند ادامه حیات دهند. در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی خود حتماً توجه داشته باشید که زمانی را به‌عنوان آغاز سال مالیتان در نظر بگیرید. البته به‌صورت طبیعی، سال مالی از همان روزی که اولین درآمدتان را به دست آورده‌اید، شروع می‌شود.

«ج»: سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می‌کند، سیاست‌های پولی است.

«د»: در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قرارداد غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند.

«ه»: اگر معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی، یعنی رشد تولید ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری درآمدی و نیز سایر شاخص‌ها نظیر شاخص امید به زندگی، میزان سواد و یا شاخص‌های مربوط به بهداشت، ترکیب کنیم، تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور به دست می‌آوریم.

گروه آموزشی ماز

۱۴۹- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید (PPF) مقابل:

الف: تولید در کدام نقطه غیرقابل دستیابی است؟

ب: اگر نقطه تولید بنگاه، نقطه (C) باشد، آنگاه هزینه فرصت تولید ۲۰۰ عدد کیف بیشتر کدام است؟

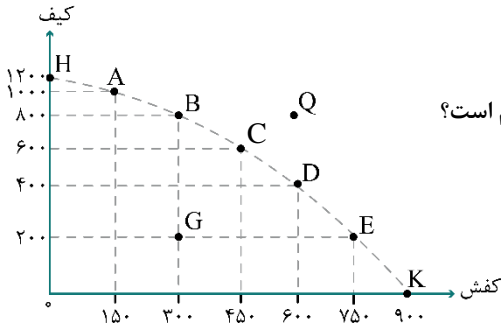
ج: تولید در کدام نقطه ناکارا است؟

۱) الف: Q ب: صرف نظر کردن از تولید ۲۰۰ عدد کفش ج: G

۲) الف: Q ب: صرف نظر کردن از تولید ۱۵۰ عدد کفش ج: G

۳) الف: G ب: صرف نظر کردن از تولید ۱۵۰ عدد کفش ج: Q

۴) الف: G ب: صرف نظر کردن از تولید ۲۰۰ عدد کفش ج: Q

پاسخ: گزینه ۲ (آسان - مفهومی / نموداری - ۱۰۰۴)

پزنی موارن

«الف»: نقاط خارج از منحنی مرز امکانات تولید، غیرقابل دستیابی هستند.

«ب»: هزینه فرصت ۲۰۰ عدد کیف بیشتر (حرکت از نقطه C به نقطه B) برابر است با ۱۵۰ عدد کفش ($450 - 300 = 150$) که از تولید آن صرف نظر شده است.

«ج»: تولید در نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید، ناکارا است.

گروه آموزشی ماز

۱۵۰- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

• هدف از انتشار اوراق مشارکت چیست؟

• کدام گزینه در خصوص سرمایه‌گذاری در مواردی مانند طلا و سهام، صحیح است؟

۱) تضمین تأمین مالی - سرمایه‌گذاری در مواردی مانند طلا و سهام سرمایه‌گذاری‌هایی مولد هستند که به افزایش ظرفیت تولیدی کشور کمک می‌کنند.

۲) تأمین مالی - در سهامداری برخلاف خرید طلا حتی اگر قیمت ورقه سهام تغییر نکند، با دریافت سود سالانه شرکت همراه است.

۳) تأمین مالی - سرمایه‌گذاری در مواردی مانند طلا و سهام سرمایه‌گذاری‌هایی مولد هستند که به افزایش ظرفیت تولیدی کشور کمک می‌کنند.

۴) تضمین تأمین مالی - در سهامداری برخلاف خرید طلا حتی اگر قیمت ورقه سهام تغییر نکند، با دریافت سود سالانه شرکت همراه است.

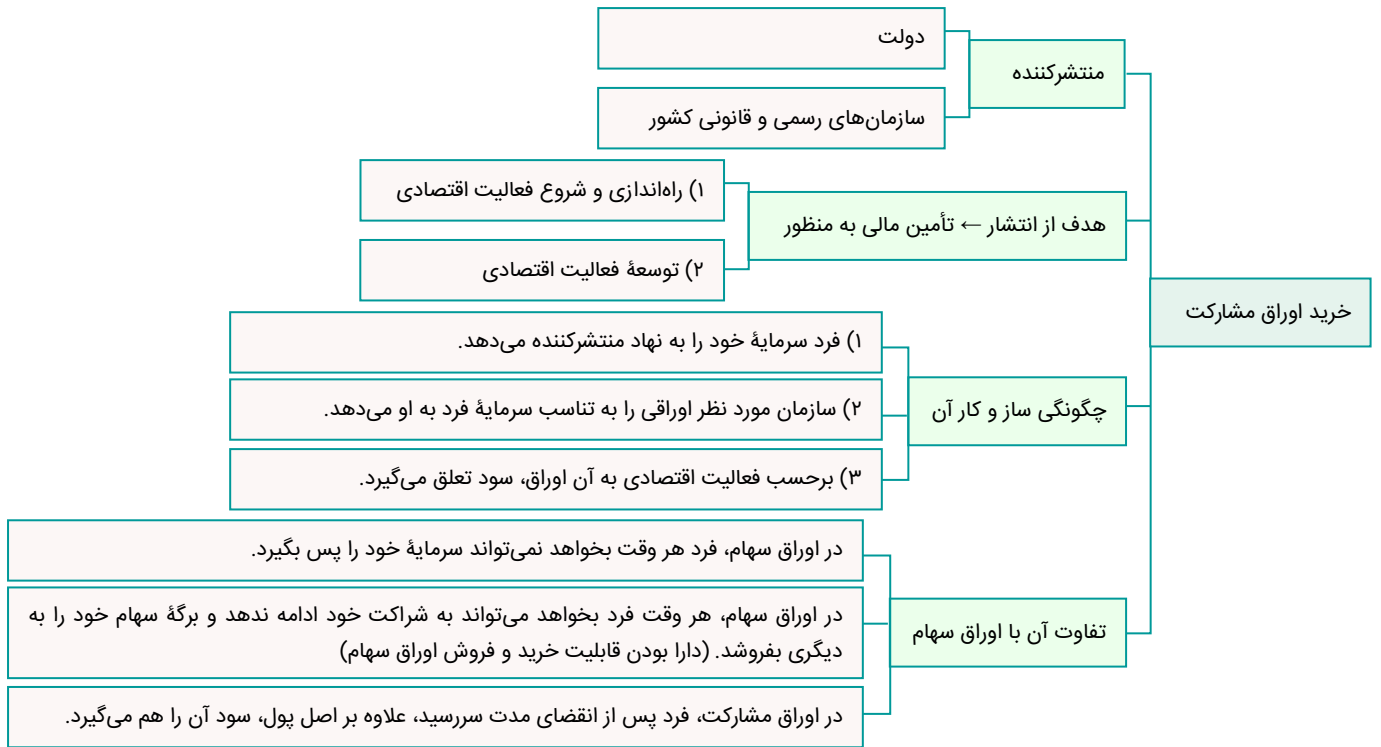
پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی / خط به خط - ۱۰۱۴)

پاسخ شریعی

یکی از راه‌های تأمین مالی، انتشار اوراقی است که به آن اوراق مشارکت می‌گویند. شما می‌توانید سرمایه پولی خود را به دولت یا آن سازمان بدهید تا در فعالیت آن‌ها مشارکت کنید. در مقابل، دولت یا سازمان مورد نظر، اوراق مشارکتی را متناسب با میزان سرمایه‌گذاری شما به شما ارائه می‌دهد.

برخی افراد برای حفظ ارزش پول خود آن را به دارایی‌هایی که معمولاً ارزش خود را در تورم حفظ می‌کنند، مانند طلا، تبدیل می‌کنند. خرید طلا برخلاف خرید سهام به پول خیلی زیادی نیاز ندارد و البته هر زمان هم قابل فروش است. خرید طلا برخلاف سهامداری با دریافت سود سالانه منظم همراه نیست و تنها از محل تفاوت قیمت خرید و فروش می‌تواند برای خریدار سود داشته باشد؛ یعنی اگر قیمت طلا در طول زمان ثابت باشد و قیمت خرید با قیمت فروش یکی باشد در عمل چیزی عاید خریدار نمی‌شود. در حالی که سهامداری حتی اگر قیمت ورقه سهام هم تغییر نکند با دریافت سود شرکت در هر سال همراه است و از این محل دارندگان اوراق سهام نفع می‌برند.

مشکل دیگر خرید طلا، برای اقتصاد کشور است. در این صورت پول‌هایی که می‌توانست صرف سرمایه‌گذاری‌های مولد در اقتصاد شود، در چیزی مثل طلا منجمد می‌شود. سرمایه‌گذاری‌های مولد سرمایه‌گذاری‌هایی‌اند که به ظرفیت تولیدی کشور با ایجاد کارخانجات و شرکت‌های جدید یا توسعه ظرفیت آن‌ها کمک می‌کنند.

گروه آموزشی ماز

۱۵۱- فرض کنیم که کشاورزان هر کیلو پنبه تولیدی خود را به ارزش ۶۸۰۰ تومان به کارگاه‌های ریسندگی بفروشند. کارگاه‌های ریسندگی این مقدار پنبه را به مقداری نخ تبدیل کرده و به ارزش ۷۵۰۰ تومان به کارگاه‌های پارچه‌بافی می‌فروشند. در کارگاه‌های پارچه‌بافی نخ به پارچه تبدیل شده و به مبلغ ۹۲۰۰ تومان به کارگاه‌های تولید پوشاک فروخته می‌شود در این کارگاه‌ها پارچه به پوشاک تبدیل شده و به مبلغ ۱۸۵۰۰ تومان به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد با فرض اینکه VAT معادل ۸ درصد باشد:

الف: قیمت فروش پارچه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چقدر است؟

ب: مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه‌های ریسندگی چقدر است؟

ج: مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط کارگاه تولید پوشاک چقدر است؟

- ۱) الف: ۹۳۶۹ ب: ۶۰۰ ج: ۷۴۴
- ۲) الف: ۹۹۳۶ ب: ۶۰۰ ج: ۷۴۴
- ۳) الف: ۹۹۳۶ ب: ۷۵۰ ج: ۸۸۰
- ۴) الف: ۹۳۶۹ ب: ۷۵۰ ج: ۸۸۰

(متوسط - محاسباتی - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد

«الف»: قیمت فروش پارچه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده:

$$9200 \times \frac{108}{100} = 736$$

$$9200 + 736 = 9936 \text{ تومان}$$

«ب»: مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده:

$$7500 \times \frac{8}{100} = 600$$

«ج»: مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده:

روش اول:

نرخ مالیات بر ارزش افزوده × میزان ارزش افزوده آن مرحله = مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط کارگاه تولیدی پوشاک

$$= (18500 - 9200) \times \frac{8}{100} = 744 \text{ تومان}$$

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده - مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده = مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری
توسط فروشندگان در مرحله قبل توسط فروشندگان در آن مرحله شده توسط کارگاه تولید پوشاک

$$= \left(18500 \times \frac{8}{100} \right) - \left(9200 \times \frac{8}{100} \right) = 1480 - 736 = 744 \text{ تومان}$$

گروه آموزشی ماز

۱۵۲- کدام گزینه مؤید پاسخ درست و کامل سوالات زیر است؟

الف: تلاش حاکمان در دوره قاجار صرف چه چیزی می‌شد؟

ب: کدام گزینه به حرکت‌های ملی و مذهبی‌ای که در دوره قاجار برای بهبود وضعیت اقتصادی انجام شد، اشاره دارد؟

ج: کدام نوع از بیکاری ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست؟

د: تلاش اندیشمندان داخلی در جهت یافتن الگوی بومی پیشرفت به منظور «.....» است.

- ۱) الف: تعدی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی ب: بیانیه‌های حمایت از تولید ملی، ایجاد زمینه‌های قانونی، گسترش مدارس ج: بیکاری اصطلاحی د: اعتماد نداشتن به سایر شاخص‌های اقتصادی و دقیق نبودن این شاخص‌ها
- ۲) الف: تحکیم پایه‌های حکومت خود و افزودن بر خزانه طریق غارت دست‌رنج مردم ب: تأسیس شرکت اسلامی و تحریم کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان ج: بیکاری ساختاری د: یافتن الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد و راه روشنی را پیش پای مردم قرار دهد.
- ۳) الف: تحکیم پایه‌های حکومت و اعطای امتیازات به خادمان ب: ایجاد سازوکار کارآمد مالیاتی، امنیت نسبی ج: بیکاری ساختاری د: یافتن الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد و راه روشنی را پیش پای مردم قرار دهد.
- ۴) الف: واگذاری منابع نفتی و معدنی به کشورهای بیگانه ب: تأسیس دارالفنون و برقراری نظم مالی و اداری توسط امیرکبیر ج: بیکاری اصطلاحی د: اعتماد نداشتن به سایر شاخص‌های اقتصادی و دقیق نبودن این شاخص‌ها

(متوسط - مفهومی / خط به خط - ۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

«الف»: تلاش حاکمان در دوره قاجار صرف: ۱: تحکیم پایه‌های حکومت خود ۲: افزودن بر خزانه از طریق غارت دست‌رنج مردم ۳: اعطای امتیازات به وابستگان و خادمان خود ۴: تأمین هزینه‌های گزاف دربار، سفرهای خارجی و تجملات می‌شد (تعدی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی و واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان، مربوط به اقدامات دولت در دوره پهلوی است).

«ب»: حرکت‌های ملی و مذهبی دوره قاجار به ۱: تأسیس دارالفنون و برقراری نظم مالی و اداری توسط امیرکبیر ۲: تأسیس شرکت اسلامی ۳: تحریم کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان ۴: تحریم تنباکو و لغو قرارداد رژی، ۵: بیانیه‌هایی در حمایت از تولید ملی (ایجاد زمینه‌های قانونی (قانون تجارت و تعاونی‌ها)، گسترش مدارس و امنیت نسبی مربوط به دوره پهلوی است و نه دوره قاجار).

«ج»: بیکاری ساختاری ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست، مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.

«د»: برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در طول سده‌های گذشته، از شاخص‌های توسعه و همچنین نهادهایی که ظاهراً با هدف توسعه اقتصادی به وجود آمده‌اند، برای تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی استفاده کرده‌اند. در کشور ما هر چند تلاش‌هایی در جهت استقرار نظام اقتصادی اسلام صورت گرفته است؛ اما متأسفانه همچنان نهادهای سرمایه‌داری، در جهت انباشت ثروت در دست عده‌ای محدود و توزیع ناعادلانه آن فعالیت دارند. این نگرانی‌ها باعث شده است تا اندیشمندان کشورمان به فکر دستیابی به یک الگوی بومی برای پیشرفت باشند. الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد و بتواند راه روشنی را پیش پای مردم ما قرار دهد.

گروه آموزشی ماز

۱۵۳- با فرض این‌که جمعیت کشوری ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر و جمعیت زیر ۱۵ سال آن، ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر باشد. همچنین جمعیت غیرفعال این کشور ۸,۰۰۰,۰۰۰ نفر

باشد و ۷۰ درصد از جمعیت فعال، شاغل باشند، با فرض درآمد ماهانه هر فرد به صورت میانگین ۵,۶۰۰,۰۰۰ تومان و با نرخ مالیات بر درآمد ۹ درصد،

دولت چه مقدار از درآمد مالیاتی را به دلیل وجود افراد بیکار ماهانه از دست می‌دهد؟

- ۱) ۱,۸۴۱,۸۰۰ میلیون تومان
۲) ۱,۵۱۲,۶۰۰ میلیون تومان
۳) ۱,۸۱۴,۴۰۰ میلیون تومان
۴) ۱,۱۲۵,۶۰۰ میلیون تومان

دولت درآمدی معادل ۹ درصد را از میانگین درآمد تمام افراد بیکار که می‌توانستند شغل داشته باشند ولی بیکار هستند را از دست می‌دهد پس باید ابتدا جمعیت بیکار را محاسبه کنید:

$$\text{نفر } 20,000,000 = 32,000,000 - 12,000,000 \rightarrow \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} - \text{جمعیت کل} = \text{جمعیت بالای ۱۵ سال}$$

$$\text{نفر } 12,000,000 = 20,000,000 - 8,000,000 \rightarrow \text{جمعیت غیرفعال} - \text{جمعیت بالای ۱۵ سال} = \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{نفر } 8,400,000 = \frac{70}{100} \times 12,000,000 = \text{جمعیت شاغل}$$

$$\text{نفر } 3,600,000 = 12,000,000 - 8,400,000 \rightarrow \text{جمعیت شاغل} - \text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت بیکار}$$

اگر ۷۰ درصد از جمعیت فعال، شاغل باشند، در نتیجه ۳۰ درصد بیکار خواهند بود:

$$\text{نفر } 3,600,000 = \frac{30}{100} \times 12,000,000 = \text{جمعیت فعال} \times \frac{3}{10} = \text{جمعیت بیکار}$$

حال باید میانگین کل درآمدی را که این افراد می‌توانستند به دست آورند را محاسبه کرده و سپس ۹ درصد آن را که سهم دولت است، به دست می‌آوریم: میلیون تومان $20,160,000 = 20,160,000,000,000 \times 5,600,000 = 3,600,000 \times 5,600,000$ = درآمدی که افراد بیکار می‌توانستند داشته باشند

$$\text{میلیون تومان } 1,814,400 = 20,160,000 \times \frac{9}{100} = \text{مقدار مالیاتی که افراد بیکار می‌توانستند در صورت شاغل شدن بپردازند}$$

گروه آموزشی ماز

۱۵۴- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- چرا ایران از دوره باستان، جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد جهان داشته است؟
- مرحله دوم از مراحل بودجه‌بندی کدام است؟
- خرید مقایسه‌ای چه نوع خریدی است؟

- ۱) حکومت‌های بزرگ، لشکرکشی‌های عظیم، نظام اقتصادی مستقل، وسعت جغرافیایی - مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید. - فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است.
- ۲) وسعت جغرافیایی، برخورداری از منابع طبیعی، قرار گرفتن در چهارراه بین‌المللی - هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به‌صورت ماهیانه فهرست کنید. - فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است.
- ۳) وسعت جغرافیایی، برخورداری از منابع طبیعی، قرار گرفتن در چهارراه بین‌المللی - هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به‌صورت ماهیانه فهرست کنید. - خرید تحت تأثیر تبلیغات بزرگ‌نمایی و ارائه اطلاعات توسط فروشندگان است.
- ۴) حکومت‌های بزرگ، لشکرکشی‌های عظیم، نظام اقتصادی مستقل، وسعت جغرافیایی - مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید. - خرید تحت تأثیر تبلیغات، بزرگ‌نمایی و ارائه اطلاعات توسط فروشندگان است.

برای کلای گران‌تر و پیچیده‌تر، نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد تا گزینه‌های مختلف را قبل از انتخاب با هم مقایسه کنید. در خرید مقایسه‌ای لازم است عوامل مختلفی از قبیل تفاوت در اندازه‌ها، کیفیت محصول، هویت محصول، عملکرد آن، قیمت و خدمات پس از فروش و ... در نظر گرفته شود. انتخاب را به گونه‌ای انجام دهید که اقتصاد شما، خانواده و جامعه، بیشترین منفعت و کمترین هزینه را ببرد.

خرید مقایسه‌ای به ترتیب زیر انجام می‌شود:

- ۱- **تعریف مسئله:** شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید؛ مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آن‌ها نیست بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.
- ۲- **فهرست گزینه‌ها:** شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.
- ۳- **تعیین معیارها:** معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است؛ مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید مهم است.
- ۴- **ارزیابی:** شامل سنجش گزینه‌ها بر اساس معیارهای مختلف که اغلب بر اساس جدول انجام می‌شود.
- ۵- **تصمیم‌گیری:** انتخاب گزینه نهایی

دلایل اهمیت ایران از دوره باستان در عرصه اقتصاد جهانی: ۱: وسعت جغرافیایی ۲: برخورداری از منابع طبیعی ۳: قرار گرفتن در چهارراه بین‌المللی می‌توان مراحل بودجه‌بندی را در چهار مرحله زیر خلاصه کرد:

- از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.
- مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.
- اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد. منظور از خرید مقایسه‌ای، فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است.

گروه آموزشی ماز

۱۵۵- در جدول زیر سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدا و انتهای یک سال مشخص برای سه کشور فرضی A، B و C آورده شده است. اگر نرخ تورم در هر سه کشور یکسان باشد:

- الف: سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور B چند واحد پولی است؟
 ب: سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال برای کشور C چند واحد پولی است؟
 ج: نرخ تورم در این کشورها چند درصد است؟

کشورها	سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال	سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال
A	۵۰ واحد پولی	۷۰ واحد پولی
B	۸۰ واحد پولی	؟
C	؟	۱۴۰ واحد پولی

(۲) الف: ۱۱۰، ب: ۷۰، ج: ۳۰

(۴) الف: ۱۱۲، ب: ۷۰، ج: ۴۰

(۱) الف: ۱۱۰، ب: ۱۰۰، ج: ۳۰

(۳) الف: ۱۱۲، ب: ۱۰۰، ج: ۴۰

(دشوار - محاسباتی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

چگونگی محاسبه نرخ تورم

معمولاً برای اندازه‌گیری تورم از شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) بهره می‌برند.

(۱) دولت‌ها معمولاً یک سبد بازار (بسته‌ای از کالاهای گوناگون که عموم مصرف‌کنندگان احتمالاً خریداری می‌کنند مانند انواع مواد غذایی، ماشین، لباس، خدمات تفریحی و ...) در نظر می‌گیرند.

(۲) سپس دولت هزینه این سبد بازار را در طول زمان رصد می‌کند، اگر قیمت این سبد طی یک دوره مشخص ۱۰ درصد افزایش یابد، CPI نیز ۱۰ درصد افزایش دارد.

(۳) بعد از جمع‌آوری اطلاعات، دولت از طریق رابطه زیر شاخص CPI را محاسبه می‌کند:

$$100 \times \frac{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل} - \text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) معین}}{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل}}$$
 درصد تغییر CPI برای یک ماه (یک سال) معین

پاسخ تشریحی:

$$\text{تورم} = \frac{\text{سطح قیمت قبلی} - \text{سطح قیمت جدید}}{\text{سطح قیمت قبلی}} \times 100$$

$$\text{درصد} = \frac{70 - 50}{50} \times 100 = \frac{20}{50} \times 100 = 40$$

$$\text{درصد} = 40 = \text{نرخ تورم در کشور C} = \text{نرخ تورم در کشور B} = \text{نرخ تورم در کشور A}$$

برای کشور B داریم:

$$40 = \frac{x - 80}{80} \times 100 \rightarrow 40 \times 80 = 100(x - 80) \Rightarrow 32 = x - 80$$

$$\rightarrow x = 112 \text{ واحد پولی (سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال در کشور B)}$$

برای کشور C داریم:

$$40 = \frac{140 - y}{y} \times 100 \rightarrow 40y = 100(140 - y) \Rightarrow 2y = 5(140 - y) \rightarrow 2y = 700 - 5y$$

$$\rightarrow y = 100 \text{ واحد پولی (سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال در کشور C)}$$

راهنمای میانه:

قیمت سال قبل را داریم و باید قیمت سال جدید را به دست بیاریم. (مانند کشور B) در این حالت باید قیمت سال قبل را در عدد به دست آمده: (نرخ تورم به صورت اعشاری + ۱) که در اینجا برابر با ۱/۴ است، ضرب کنیم:

$$1/4 \times 80 = 112$$

قیمت سال جدید را داریم و باید قیمت سال قبل را به دست بیاریم. (مانند کشور C) در این حالت باید قیمت سال جدید را بر عدد به دست آمده: (نرخ تورم به صورت اعشاری + ۱) که در اینجا برابر با ۱/۴ است، تقسیم کنیم:

$$\frac{140}{1/4} = 100$$

گروه آموزشی ماز

۱۵۶- وضعیت توزیع درآمد در کشور A، مطابق جدول زیر است. با توجه به دو فرمول نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین و نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین، پاسخ پرسش‌ها کدام است؟

الف: کدام شاخص، توزیع درآمد در این کشور را مناسب‌تر نشان می‌دهد؟

ب: کدام شاخص، بیانگر نامناسب‌تر بودن توزیع درآمد در این کشور است؟

ج: کدام شاخص، برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین کشورهای مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

وضعیت توزیع درآمد در کشور A	
سه‌م دهک اول	۳ درصد
سه‌م دهک دوم	۵ درصد
سه‌م دهک سوم	۷ درصد
سه‌م دهک چهارم	۹ درصد
سه‌م دهک پنجم	۱۸ درصد
سه‌م دهک ششم	۲۱ درصد

- (۱) الف: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین ب: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین ج: نسبت دهک اول به دهک ششم
 (۲) الف: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین ب: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین ج: نسبت دهک اول به دهک ششم
 (۳) الف: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین ب: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین ج: نسبت دهک اول به دهک اول
 (۴) الف: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین ب: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین ج: نسبت دهک اول به دهک اول

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - محاسباتی - ۱۰۱۱)

یکی از شاخص‌های سنجش وضعیت توزیع درآمد، «شاخص دهک‌ها» است از شاخص دهک‌ها در برخی گزارش‌های اقتصادی و به منظور نشان دادن پیشرفت‌هایی که در زمینه عدالت اقتصادی روی داده است، استفاده می‌شود.

مراحل تشکیل معیار شاخص دهک‌ها

- مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند.
- در این طبقه‌بندی، سطح درآمد از کمترین به بیشترین مدنظر قرار می‌گیرد.
- گروه اول که ۱۰ درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کمترین درصد درآمد ملی و ۱۰ درصد آخر، بیشترین درصد درآمد ملی را دارند.
- سه‌م هر دهک از سه‌م دهک ماقبل خود بزرگ‌تر یا مساوی و از سه‌م دهک بعدی کوچک‌تر یا مساوی خواهد بود.
- مجموع سه‌م تمامی دهک‌ها برابر با ۱۰۰ خواهد بود.
- برای به دست آوردن شاخصی برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد یکی از روش‌های زیر را اجرا خواهند کرد:

سه‌م دهک ششم

سه‌م دهک اول

مجموع سه‌م دهک پنجم و ششم

مجموع سه‌م دهک اول و دوم

۲۰ درصد بالا را نسبت به ۲۰ درصد پایین جامعه می‌سنجند:

سه‌م دهک ششم

مجموع سه‌م دهک اول تا چهارم

۱۰ درصد بالا را نسبت به ۴۰ درصد پایین جامعه می‌سنجند.

هرچه این نسبت پایین‌تر ← توزیع درآمد عادلانه‌تر است و بالعکس.

$$\frac{20\% \text{ درصد بالا}}{20\% \text{ درصد پایین}} = \frac{\text{سهام دهک دهم} + \text{سهام دهک نهم}}{\text{سهام دهک دوم} + \text{سهام دهک اول}} = \frac{18+21}{3+5} = 4/875$$

$$\frac{10\% \text{ درصد بالا}}{40\% \text{ درصد پایین}} = \frac{\text{سهام دهک دهم}}{\text{سهام دهک چهارم} + \text{سهام دهک سوم} + \text{سهام دهک دوم} + \text{سهام دهک اول}} = \frac{21}{3+5+7+9} = 0/875$$

مشاهده می‌شود که محاسبه توزیع درآمد به روش ۱۰ درصد بالا وضعیت توزیع درآمد را مناسب‌تر و روش ۲۰ درصد بالا وضعیت توزیع درآمد را نامناسب‌تر نشان می‌دهد؛ زیرا هر چه این نسبت بیشتر باشد وضعیت توزیع درآمد نامناسب‌تر خواهد بود و بالعکس. با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آن‌ها به کار می‌رود.

گروه آموزشی ماز

۱۵۷- کدام گزینه مبین پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

الف: الگوی مرز امکانات تولید یک الگوی اقتصادی است که ...

ب: کدام مورد از عوامل تأثیرگذار بر مقدار تقاضای یک کالا نیست؟

ج: در حالت کمبود تقاضا، کدام عامل بازار را به تعادل می‌رساند؟

د: قیمت یک کالا و میزان عرضه آن از سوی تولیدکنندگان با هم چه رابطه‌ای دارد؟

۱) الف: نمایشی بسیط و تقریباً ساده از عرضه و تقاضا در یک کشور را نشان می‌دهد. / ب: قیمت سایر کالاها / ج: کاهش قیمت / د: رابطه معکوس

۲) الف: اجازه می‌دهد تا درک بهتری از بده- بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب پیدا کنید. / ب: درآمد مصرف‌کنندگان / ج: افزایش قیمت / د: رابطه تنگاتنگ

۳) الف: نمایشی بسیط و تقریباً ساده از عرضه و تقاضا در یک کشور را نشان می‌دهد. / ب: سلیقه تقاضاکنندگان / ج: افزایش قیمت / د: رابطه متقابل

۴) الف: اجازه می‌دهد تا درک بهتری از بده- بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب پیدا کنید. / ب: انتظارات تولیدکنندگان / ج: کاهش قیمت / د: رابطه مستقیم

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مفهومی / خط به خط - ۱۰۰۵)

بررسی موارد

«الف»: الگوی مرز امکانات تولید یکی از این الگوهای اقتصادی است که اجازه می‌دهد تا درک بهتری از بده- بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب پیدا کنید.

نکته: الگو نمایشی ساده از واقعیتی پیچیده است؛ مثلاً نقشه راه‌ها یک الگوست؛ زیرا جزئیات از جمله ساختمان‌ها، درختان و دست‌اندازها را نشان نمی‌دهد. نقشه فقط راه‌های اصلی و فرعی را نشان می‌دهد تا شما بدون درگیر شدن در جزئیات غیرلازم، بتوانید از جایی که هستید به جایی که می‌خواهید، بروید.

«ب»: غیر از درآمد و قیمت که بر مقدار تقاضا اثرگذار است، سلیقه، انتظارات و قیمت دیگر کالاها هم می‌تواند بر مقدار تقاضا و خرید اثر بگذارد. مثلاً چیزهایی که مد می‌شوند، حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آن‌ها زیادتر می‌شود یا هنگامی که پی ببرید قیمت کالایی در آینده بیشتر می‌شود، امروز ممکن است درباره خرید آن تصمیم دیگری بگیرید.

«ج»: در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کم‌تری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد، زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیش‌تری هستند، به تولید بیش‌تر می‌پردازند درحالی‌که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند.

در صورت ادامه این روند چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی پایین‌تر به فروش برسانند، در نتیجه، قیمت پایین می‌آید. در این حالت از یک سو، مصرف‌کنندگان با پایین آمدن قیمت، مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر، تولیدکنندگان از مقدار تولید خود می‌کاهند. این کاهش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد.

«د»: رفتار اقتصادی تولیدکنندگان در مقابل عرضه یک کالا و قیمت آن، رابطه‌ای مستقیم دارد یعنی با افزایش قیمت، عرضه افزایش می‌یابد و با کاهش آن، عرضه کاهش می‌یابد.

گروه آموزشی ماز

۱۵۸- با توجه به مندرجات جدول زیر و همچنین چنانچه مجموع ارزش اقلام «مواد غذایی، ماشین آلات و پوشاک» در یک جامعه فرضی ۱۸۵ میلیارد ریال باشد، در این صورت:

الف: تولید خالص داخلی سرانه   ب: تولید ناخالص داخلی در این جامعه کدام است؟

A	هزینه استهلاك	$\frac{1}{5}$ ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند
B	ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{2}{3}$ ارزش تولید خارجیان مقیم کشور
C	جمعیت کل کشور	۸۵ میلیون نفر
D	ارزش تولید خارجیان مقیم کشور	۳۰ میلیارد ریال
E	ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند	۸۵ میلیارد ریال

(۲) الف: ۲/۵۶۴، ب: ۲۵۳

(۱) الف: ۲/۵۶۴، ب: ۲۳۵

(۴) الف: ۳/۵۶۴، ب: ۲۵۳

(۳) الف: ۳/۵۶۴، ب: ۲۳۵

(دشوار - محاسباتی - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۱

$$\text{میلیارد ریال } 17 = \frac{1}{5} \times 85 = \text{هزینه استهلاك}$$

$$\text{هزینه استهلاك} - \text{تولید ناخالص داخلی} = \text{تولید خالص داخلی}$$

$$\text{میلیارد ریال } 20 = \frac{2}{3} \times 30 = \text{ارزش خدمات ارائه شده}$$

$$\text{میلیارد ریال } 235 = 185 + 20 + 30 = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

$$\text{میلیارد ریال } 218 = 235 - 17 = \text{تولید خالص داخلی}$$

$$\frac{\text{تولید خالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \text{تولید خالص داخلی سرانه}$$

$$= \frac{218}{85} \approx 2/564 \text{ هزار ریال}$$

گروه آموزشی ماز

۱۵۹- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح و درست پرسش‌های زیر است؟

الف: دولت‌ها چگونه با فقر و بیکاری مبارزه می‌کنند؟

ب: این نکته که می‌گوییم «هزینه فرصت تولید کالای الف در کشور A نسبت به کشور B کمتر است.» به کدام اصل اشاره دارد؟

(۱) الف: ثبات قیمت‌ها - افزایش نرخ‌های مالیاتی ب: مزیت نسبی

(۲) الف: اجرای سیاست‌های فقرزدایی - برقرار کردن عدالت ب: مزیت مطلق

(۳) الف: ثبات قیمت‌ها - افزایش نرخ‌های مالیاتی ب: مزیت نسبی

(۴) الف: اجرای سیاست‌های فقرزدایی - برقرار کردن عدالت ب: مزیت نسبی

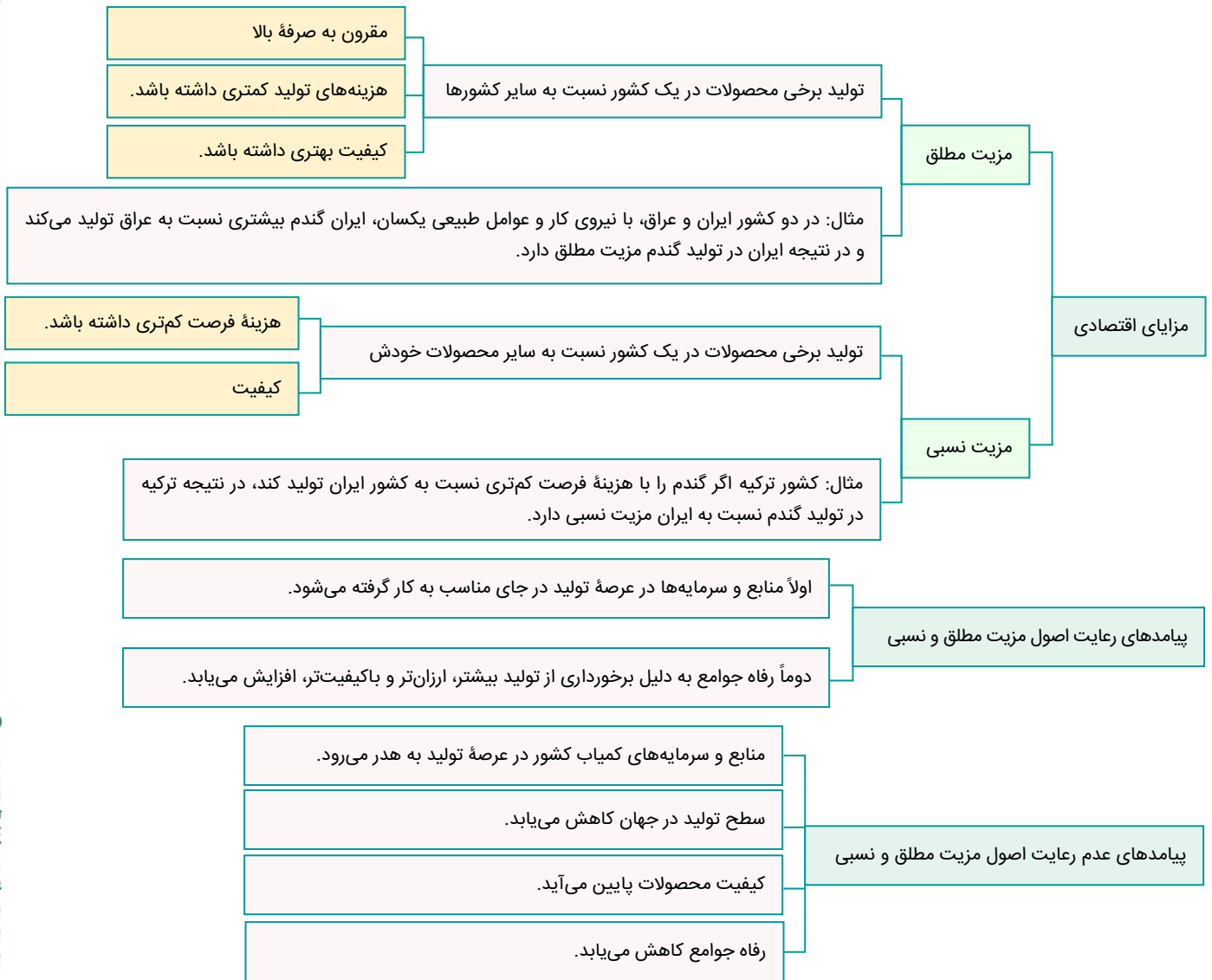
(متوسط - خط به خط - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

«الف»: یکی از وظایف دولت‌ها در هر کشوری، اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقرار کردن عدالت است. دولت‌ها موظفانند از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه کنند.

«ب»: کشوری که هزینه فرصت او برای تولید یک کالا کمتر است، یعنی باید از مقدار کمتری از کالای دیگر صرف‌نظر کند تا این کالا را تولید کند، پس در تولید آن کالا، مزیت نسبی دارد.

گروه آموزشی ماز

۱۶۰- فرد A در پایان دوره مالی، ۳,۵۰۰,۰۰۰ تومان خمس پرداخت کرده است، اگر میزان درآمدی که برای این فرد در پایان سال باقی مانده است، معادل ۱۰ میلیون تومان باشد، آنگاه ارزش اقلام مصرفی که این فرد خریده و استفاده نکرده، چقدر است؟

(۱) ۶۰۰,۰۰۰ تومان

(۲) ۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان

(۳) ۱۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان

(دشوار - محاسباتی - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ شریعی

(اقلام مصرفی که خریده ولی از آن‌ها را مصرف نکرده است + میزان درآمدی که برای این فرد در پایان سال باقی مانده است) $\frac{20}{100} =$ خمس پرداختی

$$3/5 = \frac{20}{100} (10 + x) \rightarrow 350 = 200 + 20x$$

$$150 = 20x \rightarrow x = 7/5 = 7,500,000 \text{ تومان} = \text{میلیون تومان } 7/5$$

روش صحیح و اصولی جمع‌بندی دروس ویژه کنکور ۱۴۰۳

اگر شما هم کنکوری باشید حتما اسم جمع‌بندی را شنیده‌اید اما آیا روش اصولی آن را نیز یاد گرفته‌اید؟ جمع‌بندی مناسب، تنها راه موفقیت و تثبیت مطالب در ذهن است. نقش این مرحله آنقدر حیاتی است که می‌تواند تعیین‌کننده موفقیت و شکست داوطلبان باشد.

در جمع‌بندی کنکور لازم است به چه نکاتی توجه کنید؟

به سراغ مطالعه مطالب جدید نروید. بر روی مطالبی که خوانده‌اید تمرکز کنید. در کلاس آموزشی بغیر از کلاس‌های نکته و تست و جمع‌بندی شرکت نکنید. یک برنامه ریزی دقیق برای ایام جمع‌بندی تهیه کنید. می‌توانید مطابق با برنامه **آزمون‌های دوپینگ** پیش بروید. در این بازه اولویت با تست‌زنی است. مطالبی که در آن‌ها ضعیف هستید یا نیاز به مرور بیشتری دارند را در اولویت بالاتری قرار دهید.

... اصول جمع‌بندی صحیح ویژه کنکور ...

۱ تقسیم‌بندی زمان

در نظر داشته باشید زمان برای جمع‌بندی کامل همه مطالب کافی نیست. بنابراین **اولین قدم** در جمع‌بندی مفید، برآورد دقیق حجم مطالب باقی‌مانده برای هر درس است. با مرور سرفصل‌ها و مطالب مطالعه‌نشده، می‌توانید مشخص کنید که در هر درس چقدر باید زمان بگذارید. **در مرحله بعد**، باید بر اساس سطح اهمیت و دشواری هر درس و همچنین حجم مطالب باقی‌مانده، زمان مناسبی را به آن اختصاص دهید. **سرانجام** باید برنامه‌ای هفتگی یا روزانه تنظیم کنید تا مطالعه دروس براساس اولویت‌بندی زمانی شما انجام شود. این برنامه‌ریزی باید انعطاف‌پذیر باشد تا بتوانید نقاط ضعف، مطالب فراموش‌شده و... را بطور کامل پوشش بدهید.

۲ تکنیک‌های جمع‌بندی

روش‌های مختلفی برای این قضیه وجود دارد که انتخاب آنها بستگی به سبک یادگیری و نوع دروس دارد. روش **استفاده از جداول، نمودارها** است. در این روش مطالب پراکنده را به شکل منظم و خلاصه در کنار هم قرار دهید و روابط میان آن‌ها را پیدا کنید. همانند درسنامه‌هایی که در آزمون‌ها برایتان قرار می‌دادیم. روش **خلاصه‌نویسی کلیدی و رمزگذاری** درمباحث است. در این روش مهمترین نکات مطالعه شده را در قالب کلمات کلیدی یادداشت می‌کنید تا به راحتی در یک نگاه همه موارد مهم را ببینید. **اما بهترین روش برای جمع‌بندی، تست‌زنی موضوعی و تحلیل اشتباهات است.** در نهایت باید ترکیبی از این تکنیک‌ها را برای هر درس به کار بگیرید. اهمیت جمع‌بندی در این است که مطالب پراکنده و مجزا را به شکل یکپارچه و منظم در بیاورید.

۳ در دوران جمع‌بندی از چه منابعی استفاده کنیم؟

شروع با تست‌های موضوعی و ترکیبی است. مانند کتاب تست‌های آزمون محور **در ادامه** به سراغ حل تست‌های آزمون‌های جامع ماز مربوط به سال‌های قبل بروید. بهترین و به روزترین تغییرات‌ها به نسبت سبک سوالات کنکور در آزمون‌ها دیده می‌شود.

برای اینکه بتوانید از این زمان بیشترین بهره را ببرید لازم است موارد زیر را در نظر بگیرید:

« رژیم غذایی و خواب کافی

رژیم غذایی متعادل و متنوع شامل مصرف میوه‌ها، سبزیجات، و.. انرژی لازم را برای مطالعه طولانی مدت به شما می‌دهد. همچنین میزان خواب کافی (حداقل ۷-۸ ساعت) را رعایت کنید.

« کنترل استرس و اضطراب

برای کنترل این احساس مخرب، می‌توانید زمانی را به ورزش و پیاده روی اختصاص بدهید.

« دوری از حواس‌پرتی‌ها

محیط مطالعه باید آرام و بدون عواملی برای حواس‌پرتی باشد. از شرکت در مراسم‌های غیرضروری و استفاده از فضاهای اجتماعی که وقت زیادی از شما می‌گیرند، اجتناب کنید.

۵ آزمون‌های آزمایشی و مرور نهایی

این مرحله پایانی که شامل شرکت در آزمون‌های جامع آزمایشی و مرور کلی مطالب است، تعیین کننده میزان موفقیت شما در آزمون نهایی خواهد بود.

... اهمیت آزمون‌های جامع آخر...

- ۱ سنجش آمادگی واقعی خود در تمام دروس و مشخص شدن نقاط ضعف و قوت
  - ۲ کسب انگیزه و اعتماد به نفس برای رویارویی با کنکور واقعی
  - ۳ شناسایی دقیق ایرادات و اشتباهات فردی و فرصت رفع آنها قبل از کنکور
  - ۴ طبقه‌بندی درست مطالب در ذهن.
  - ۵ کاهش استرس و اضطراب ناشی از فراموشی مطالب درایم نزدیک کنکور
- ماز نیز هر سال در این بازه آزمون‌های جامع برگزار می‌کند که تمام رتبه‌های برتر کشوری در آن خود را به چالش می‌کشند. این یک فرصت طلایی برای آمادگی بیشتر قبل از کنکور است که نباید از دست بدهید!

« مرور هدفمند مطالب

آخرین گام نزدیک کنکور، مرور نهایی تمام مطالب است. لازم است حواستان به موارد زیر باشد:

- ۱ دروس سنگین‌تر و مهم‌تر برای رشته مورد نظر مانند زیست، شیمی، ریاضی و فیزیک
  - ۲ مباحث و مفاهیم کلیدی پرتکرار در سوالات کنکور آن دروس
  - ۳ مطالبی که در آزمون‌های آخر بیشترین اشتباه را در آن‌ها داشته‌اید
  - ۴ نکات و مفاهیم سرنوشت‌ساز که امتیاز بالایی در کنکور دارند
- در این مرور پایانی، تمرکز روی همه مطالب مهم نیست، بلکه باید تلاش خود را متمرکز روی موارد مهم و سخت کنید.

اگر فرآیند جمع‌بندی و آمادگی نهایی را به درستی انجام دهید، با آرامش خیال و آمادگی کامل از هر لحاظ وارد جلسه کنکور خواهید شد.

